

- **NACRT** -

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA VODICE

Zagreb, 2025.

IMPRESSUM

NARUČITELJ

Grad VODICE
Ive Čaće 8
22 211 Vodice
Zastupa: Ante Cukrov

IZRAĐIVAČ

3 E PROJEKTI d.o.o.,
Preradovićeve ulica 40, 10 000 Zagreb
odgovorna osoba: Mirjana Miloševski Ntontos, dipl.ing.arh., direktorica

Odgovorni voditelji izrade:

Mateja Leljak, mag.ing.prosp.arch., krajobrazna arhitektica
Jelena Šimat, dipl.ing.arh., ovlaštena arhitektica urbanistica
Nikolina Krešo, mag.ing.prosp.arch., ovlaštena krajobrazna arhitektica

Članovi radnog tima:

Milovan Hinić, mag.ing.prosp.arch., krajobrazni arhitekt
Nikolina Krešo, mag.ing.prosp.arch., ovlaštena krajobrazna arhitektica
Mateja Leljak, mag.ing.prosp.arch., krajobrazna arhitektica
Mirjana Miloševski Ntontos, dipl.ing.arh., arhitektica urbanistica
Jelena Šimat, dipl.ing.arh., ovlaštena arhitektica urbanistica
Mia Kos, mag.ing.arch., arhitektica

Vanjski suradnici:

Mate Rupiće, mag.ing.prosp.arch., krajobrazni arhitekt
Edin Lugić, mag.biol., biolog
Irina Suša, mag.ing.silv., šumarka
Lovro Vudrag, mag.ing.graph.tech

RADNI TIM

Marko Lugović, dipl.ing.građ.
Tino Kusanović, ing.građ.
Petra Pajić, dipl.ing.građ.
Franka Arambaša, mag.iur.
Blagodar Španja, bacc.admin.publ.

SADRŽAJ:

1.	UVOD	2
1.1.	Svrha i razlog izrade dokumenta	3
1.2.	Metodologija i radni postupci izrade dokumenta	3
1.3.	Polazišta u nacionalnom zakonodavstvu	6
2.	POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG TE NPOO	12
3.	SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA	14
4.	RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI	15
4.1.	RAZVOJNE POTREBE	15
4.2.	RAZVOJNI POTENCIJALI	17
5.	OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA VODICE	19
5.1.	Političko-teritorijalni ustroj i klimatska obilježja	19
5.2.	Stanovništvo	23
5.3.	Reljefna obilježja	25
6.	ANALIZA ULAZNIH PODATAKA	29
6.1.	Strateška dokumentacija	29
6.2.	Prostorno-planska dokumentacija	32
6.2.1.	Analiza prostorno-planske i zakonske zaštite te ostalih evidentiranih vrijednosti prema važećem PPUG-u i ostalim planovima	47
6.3.	Analiza ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz gradski proračun	54
6.4.	Povijesna analiza prostornog razvoja	58
6.5.	Analiza rizika i štetnih utjecaja	72
6.6.	Toplinski otoci	76
6.7.	Analiza anketnog upitnika	80
6.8.	Analiza tipova otvorenih (zelenih) prostora	95
6.8.1.	Atlas otvorenih prostora	96
7.	MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA	192
7.1.	Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom	192
7.2.	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	192
7.3.	Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	202
8.	PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU	204
9.	SWOT analiza	215

10.	STRATEŠKI OKVIR	217
10.1.1.	STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje mreže otvorenih i zelenih prostora te revitalizacija zgrada javne i društvene namjene na području Grada Vodica.....	223
10.1.2.	STRATEŠKI CILJ 2: Očuvanje i unaprjeđenje stanja bioraznolikost na području Grada Vodica 273	
10.1.3.	STRATEŠKI CILJ 3: Uspostava uvjeta za sustavno upravljanje zelenom urbanom obnovom Grada Vodica.....	293
10.1.4.	Plan razvoja zelene urbane obnove Grada Vodice	300
11.	HORIZONTALNA NAČELA	303
12.	POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE 305	
13.	POPIS LITERATURE	321
13.1.	Znanstveni i stručni radovi	321
13.2.	Strategije, programi, planovi na razini Grada	324
13.3.	Međunarodne strategije, programi, rezolucije i sl.	324
13.4.	Nacionalni zakoni, pravilnici, uredbe, strategije i sl.	325
13.5.	Web stranice i portali	326
13.6.	Ostala literatura	327
14.	POPIS PRILOGA	328
14.1.	Popis tablica	328
14.2.	Popis slika	328
14.3.	Popis grafičkih prikaza	333
15.	KARTOGRAMI	334

POPIS KORIŠTENIH KRATICA

€ - Euro

APPRRR - Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

ARKOD - Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela

DGU - Državna geodetska uprava

DMR - Digitalni model reljefa

DOF - Digitalni ortofoto

DPU - Detaljni plan uređenja

DVD- Dobrovoljno vatrogasno društvo

DZS - Državni zavod za statistiku

EPA - Environmental Protection Agency

ESPON - European Observation Network for Territorial Development and Cohesion

EU - Europska unija

FAO - Food and Agriculture Organization of the United Nations

GIS - Geoinformacijski sustav

HOK - Hrvatska osnovna karta

HPS - Hrvatski planinarski savez

HRK - Hrvatska kuna

ID - Izmjene i dopune

ISPU - Informacijski sustav prostornog uređenja

ŠKŽ - Šibensko-kninska županija

k.č - katastarska čestica

k.o. - katastarska općina

KG - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

MPGI - Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

NK - Nogometni klub

NKS - Nacionalna klasifikacija staništa

NN - Narodne novine

OP - Otvoreni prostori

Grad - Grada Vodice

OSM - Openstreetmap

OŠ - Osnovna škola

POP - Područja očuvanja značajnih za ptice

POVS - Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove

PP - Prostorni Plan

PPUG - Prostorni plan uređenja grada

PU - Policijska uprava

RH - Republika Hrvatska

SZUO - Strategija zelene urbane obnove

TK - Topografska karta

TS - Trafostanica

vl. - vlasnik

WFS - Web Feature Service

ZI - Zelena infrastruktura

1. UVOD

Strategija zelene urbane obnove Grada Vodica (u daljnjem tekstu SZUO Grada Vodice) strateški je dokument usmjeren na valorizaciju, unaprjeđenje i zaštitu zelene infrastrukture te kružno gospodarenje vrijednim građevnim fondom na području.

EU komisija (European Commission, 2013.) ZI definira kao: “*strateški planiranu mrežu vrijednih prirodnih i poluprirodnih područja koja su osmišljena i kojima se upravlja u cilju ostvarenja velikog broja usluga ekosustava te očuvanja bioraznolikosti u urbanim i ruralnim područjima*”. Pri tome ZI obuhvaća širok spektar prirodnih i poluprirodnih područja počevši od NATURA 2000 i ostalih vrijednih zaštićenih prostora, preko krajobraza rijeka i jezera, peri-urbanih i ruralnih poljoprivrednih krajobraza, javnih otvorenih/zelenih površina u naseljima, pa do zelenih krovova, zelenih zidova i ekomostova, ali i industrijskih i gospodarskih zona te degradiranih krajobraza.

SZUO Grada Vodica uzima u obzir raznolikost i različitost otočkih, obalnih i ruralnih naselja, njihovih zelenih i otvorenih površina te kulturnih i prirodnih krajobraza koji ih okružuju. Višeslojni karakter cijelog područja Grada Vodica temelj je za cjeloviti pristup razvoju i unaprjeđenju sustava zelene infrastrukture, optimiziranog prema prostornim karakteristikama svih naselja u sastavu jedinice lokalne samouprave.

KG podrazumijeva razvoj održivih, uključivih, sigurnih i otpornih urbanih područja kroz poticanje kružnosti pri planiranju i gradnji novih zgrada te kroz redefiniranje funkcije/ponovnu upotrebu postojećih prostora i zgrada. Također, potiču se mjere za smanjenje količine građevinskog otpada, uz povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije, a promiče se i ponovna upotreba postojećih građevinskih proizvoda i materijala.

Cilj ovog dokumenta je nadogradnja i usmjeravanje razvojne ambicije Grada Vodica u smjeru zaštite i unaprjeđenja svih otvorenih i zelenih prostora u obuhvatu. Time bi se u narednom periodu osiguralo očuvanje prirodnih i kulturnih obilježja, ostvario uravnoteženi prostorni razvoj te unaprijedile prostorne funkcije i kvaliteta života lokalnog stanovništva.

1.1. Svrha i razlog izrade dokumenta

Dokument je usmjeren na strateški pristup zaštiti i razvoju zelene infrastrukture na Gradskom području, koji je do nedavno, osim za gospodarske zone, u najvećoj mjeri, bio predmet neplanskog razvoja. Ovo je osobito važno s obzirom na brzinu prostorne transformacije koja prati gospodarski i demografski razvoj prostora. Također, postoji potreba i za razvojem sustava kružnog gospodarenja u svrhu revitalizacije i obnove područja i/ili pojedinačnih zgrada koje su nekorištene ili slabo korištene te implementacije načela KG prilikom planiranja i izgradnje novih građevina.

Krajnji rezultat ovog dokumenta biti će definiranje strateških ciljeva i vizije zelene urbane obnove na području Grada, te konceptualizacija mjera, aktivnosti i projekata koji će omogućiti njihovu realizaciju.

Ciljevi izrade SZUO

- C1. Identifikacija i kategorizacija elemenata zelene infrastrukture i potencijala za primjenu načela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na čitavom području Grada
- C2. Definiranje vizije razvoja ZI i KG kao mreže zelene obnove područja Grada
- C3. Prijedlog dugoročnih i kratkoročnih ciljeva-mjera-aktivnosti za uspostavu i održavanje mreže ZI i unaprjeđenja sustava KG na području Grada
- C4. Provedba aktivnosti/projekata radi uspostave održive mreže zelene infrastrukture te kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Grada

1.2. Metodologija i radni postupci izrade dokumenta

Metodologija izrade SZUO Grada Vodice temeljena je na relevantnim međunarodnim i nacionalnim zakonskim preporukama te stranim iskustvima:

- **preporuke EU komisije** - Rezolucija Europskog parlamenta o zelenoj infrastrukturi – unapređenje europskog prirodnog kapitala (European Commission (2013))
- **Europska agencija za okoliš** - Prostorna analiza zelene infrastrukture u Europi (European Environment Agency, 2014.)

- **Europska mreža za opservaciju prostornog planiranja** – Planiranje zelene infrastrukture: Metode kao podrška stručnjacima i donositeljima odluka (ESPON, 2019.)
- Uredba europskog parlamenta i vijeća o obnovi prirode i izmjeni uredbe (EU) 2022/869
- **Landscape Institute** – Zelena infrastruktura – Integralni pristup u korištenju zemljišta (Landscape Institute, 2013.)
- **Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030 (Program 2030)**
- **Nova urbana agenda** – Ujedinjeni narodi, 2016.
- **Urbana agenda za EU** – prilog Amsterdamskog pakta
- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. godine do 2030. godine** (dalje u tekstu: Program ZI)
- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine** (dalje u tekstu: Program KG)
- **Smjernice od Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine za izradu Strategije zelene urbane obnove te Priručnik o primjeni zelene infrastrukture**
- **Priručnik „Obnova prirode u gradovima: Metodologija, primjeri i preporuke“**

Cjelokupno sagledavanje obuhvata Grada provodi se kroz niz analiza prirodnih i antropogenih čimbenika koji čine i/ili utječu na razvoj elemenata ZI i KG. Analize su prezentirane kroz opise, tablice, karte i fotografije, nakon čega je slijedio strateški okvir te pokazatelji s indikativnim financijskim i terminskim planom.

Radni postupak obuhvaća kombinirani (1) kabinetski i (2) terenski rad.

Kabinetski rad podrazumijeva pregled literaturnih podataka te rad s prostornim podacima unutar Geografski informacijski sustav (GIS). Literaturni izvori su obuhvatili dosadašnja znanstvena i stručna istraživanja na području Grada, prostorno-plansku dokumentaciju te strateške studije. Također, analizirane su i publikacije s primjerima dobre prakse, ali i zakonski okvir vezan za ZI i KG na razini EU i RH. Rad s prostornim podacima podrazumijeva uspostavljanje GIS baze kartografskih i prostornih podataka unutar teritorijalno-administrativnog područja Grada. Ova baza uključuje autorske podatke, podatke preuzete iz on-line izvora, te službene podatke ustupljene

od strane državnih institucija i gradskih upravnih tijela. Za potrebe ovog dokumenta dostavljeni su i korišteni sljedeći javno dostupni kartografski i prostorni podaci:

NAZIV	IZVOR
Digitalna ortofoto karta 1:5 000 (DOF 5) 2019. godina	WMS Geoportal DGU ¹
Topografska karta 1:25 000 (TK25) 2011 - ... godina	WMS Geoportal DGU
Digitalna ortofoto karta 1:5 000 (DOF5) 1968. godine (Izvor: DGU)	WMS Geoportal DGU
Digitalni model reljefa 5x5m	Autorski podatak, izrađen na temelju vektorskog DMR-a dostavljenog od strane DGU ²
Karta staništa RH 2004	WFS Bioportal ³
Karta kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske 2016	WFS Bioportal
Zaštićena područja prirode RH	WSF Bioportal
Ekološka mreža Natura 2000	WFS Bioportal
Podaci za opasnosti od poplava, registar vodnih tijela	Podaci dostavljeni od strane Hrvatskih voda
Prostorni plan uređenja Grada Vodica i Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima	ISPU i podaci dostavljeni od strane naručitelja ⁴
Šume	WMS državne šume i WFS privatne šume Registar NIPP-a ⁵
Prometnice, građevine, znamenitosti	OpenStreetMap ⁶

¹ Geoportal DGU; <https://geoportal.dgu.hr/>; preuzeti metapodaci

² DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA (DGU) je dostavila podatke u digitalnom obliku za područje Grada na dan 10.12.2024. te se oni kao takvi koriste isključivo u svrhu izrade ovog dokumenta.

³ Bioportal; <https://www.bioportal.hr/gis/>; preuzeti metapodaci

⁴ Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) <https://ispu.mgipu.hr/#/>; preuzeti metapodaci

⁵ Registri Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (NIPP) <https://registri.nipp.hr/>; preuzeti metapodaci

⁶ OpenStreetMap (OSM); <https://www.openstreetmap.org/>; preuzeti metapodaci

Namjena poljoprivrednog zemljišta i krajobrazna obilježja	Vektorski podaci dostavljeni od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR)
Hrvatski planinarski savez	WSF Interaktivna planinarska karta Hrvatske ⁷
Objekti javne i društvene namjene (dječji vrtići, škole, nogometni klubovi i dr.) te komunalne površine (dječja igrališta, parkirališta, groblja i dr.)	Autorski podatak
Popis kulturnih dobara	Web Registar kulturnih dobara RH i Geoportal kulturnih dobara RH ⁸

Terensko istraživanje je obuhvatilo obilazak u veljači 2025. godine, unutar kojih su se bilježile karakteristike prostora i vršila izrada fotodokumentacije postojećeg stanja. Izrada fotodokumentacije je također uključivala prelete bespilotnom letjelicom.

Tijekom izrade dokumenta održavani su koordinacijski sastanci s Naručiteljem i radnom skupinom.

1.3. Polazišta u nacionalnom zakonodavstvu

Glavni zakonski i podzakonski akti, trenutno na snazi, a koji reguliraju pitanja ZI i/ili KG su:

- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
 - *Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/2017)*
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
 - *Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020)*
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19, 145/24)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
 - *Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)*
- *Nacionalna razvojna strategija do 2030 godine (NN 13/2021)*
- *Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.*
- *Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.*
- *Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.*

⁷ Interaktivna planinarska karta Hrvatske, <https://www.hps.hr/karta/>; preuzeti metapodaci

⁸ Geoportal kulturnih dobara RH, <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>; preuzeti metapodaci

- *Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine*
- *Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. - 2030. godine*

Zakon o zaštiti prirode, Članak 7., navodi da se zaštita krajobraza temelji na razvrstavanju krajobraza prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene / krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine, predlaže aktivnost koja se odnosi na ZI i to u strateškom cilju 2. Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara, navodi poseban *cilj 5. Očuvati nefragmentirana cjelovita prirodna područja i obnoviti najugroženija degradirana staništa*, u kojem se ističe aktivnost 2.5.3 Provoditi mjere očuvanja i obnove zelene infrastrukture. Navedena strategija prihvatila je šest ciljeva Strategije Europske unije o bioraznolikosti do 2020. godine, među kojima se nalazi i cilj E 2 Održavati i poboljšati ekosustave i njihove usluge; (b) Postaviti prioritete za obnovu i promovirati korištenje zelene infrastrukture.

Uredba europskog parlamenta i vijeća o obnovi prirode i izmjeni uredbe (EU) 2022/869 (daje u tekstu: Uredba) stupila je na snagu u listopadu 2024. godine s ciljem značajne obnove ekosustava Europske unije. Uredba do 2030. planira se obnoviti najmanje 20 % kopnenih i morskih područja EU-a, dok se do 2050. godine očekuje obnova svih ekosustava koji zahtijevaju sanaciju. Uredbom se utvrđuju pravila kako bi se doprinijelo (a) dugoročnom i održivom oporavku bioraznolikih i otpornih ekosustava na svim kopnenim i morskim područjima država članica obnovom degradiranih ekosustava; (b) postizanju sveobuhvatnih ciljeva Unije u pogledu ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama i neutralnosti u pogledu degradacije zemljišta; (c) poboljšanju sigurnosti opskrbe hranom; (d) ispunjavanju međunarodnih obveza Unije.

Ciljevi i obveze u pogledu obnove odnosi se na sljedeće: obnova kopnenih, obalnih i slatkovodnih ekosustava; obnova morskih ekosustava; energija iz obnovljivih izvora; nacionalna obrana; obnova urbanih ekosustava; obnova prirodne povezanosti rijeka i prirodnih funkcija povezanih poplavnih područja; obnova populacija oprašivača;

obnova poljoprivrednih ekosustava; obnova šumskih ekosustava; i sadnja tri milijarde dodatnih stabala.

Države članice, pa tako i Republika Hrvatska, moraju izraditi nacionalne planove obnove u roku od dvije godine, definirajući prioritete za obnovu na nacionalnoj razini.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja navodi mjere ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama te zaštiti ozonskog sloja koje ne smiju ugroziti ostale sastavnice okoliša, kvalitetu življenja sadašnjih i budućih naraštaja te ne smiju biti u suprotnosti s propisima u područjima zaštite na radu i zaštite zdravlja ljudi. Jedan od temeljnih dokumenata o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja je **Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu**. U strategiji su prepoznati sektori koji su očekivano najviše izloženi utjecaju klimatskih promjena, a to su: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam i zdravlje/ zdravstvo. Također su obrađene dvije međusektorske teme: prostorno planiranje i uređenje i upravljanje rizicima od katastrofa. ZI je prepoznata unutar sljedećih mjera: P-05 Integriranje rizika od klimatskih promjena pri razvoju sustava navodnjavanja; ŠU-05 Provedba koncepta zelene infrastrukture u svrhu jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama; HM-02 Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji, sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda i s njima povezanih drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) i kontrolirano plavljenih nizinskih prirodnih poplavnih područja kao i ostalih mjera za zaštitu voda uz prioritetnu primjenu pristup davanja prostora rijekama i korištenja prirodnih retencija i HM-06 Jačanje otpornosti urbanih područja na antropogene pritiske uvjetovane klimatskim promjenama. U postupku prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza pojedinih sektora vezanih uz temu predlažu se izrade stručnih podloga koje će poslužiti kao podloga za izradu izmjena i dopuna prostornih planova, izraditi planove mreže zelene infrastrukture koji uključuju analizu usluga ekosustava i višestrukih koristi postojeće zelene infrastrukture te prijedlog buduće mreže zelene infrastrukture koja bi bila u funkciji prilagodbe klimatskim promjenama.

Zakon o gradnji, Članak 47.c, navodi da se u Programu ZI razrađuju ciljevi i mjere koji potiču uspostavu održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj ZI u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju. Članak 47.d navodi da se u Programu KG razrađuju ciljevi i mjere koji potiču kružnosti kod planiranja novih zgrada, ponovno

korištenje napuštenih i/ili zapuštenih i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, smanjenje količine građevinskog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada.

Zakon o prostornom uređenju ZI prikazuje kao *"planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivoga razvoja"*. Ciljevi prostornog uređenja koje se odnose isključivo na ZI su:

- Cilj 9. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš
- Cilj 14. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja

Prostorno uređenje temelji se na načelima pri čemu "Načelo prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje" u Članku 10, stavku 3. glasi: "Održivi razvitak podržava se i kružnim gospodarenjem prostorom i građevinama tako da se očuvaju postojeći resursi uređenjem i revitalizacijom prostora i ponovnom uporabom građevina kako bi se stvorila dodatna duža vrijednost i omogućilo učinkovito gospodarenje resursima".

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske navodi da je potrebno promišljati i postupcima planiranja uspostavljati nove te čuvati postojeće sustave urbane ZI– mreže zelenih površina u kojima, i s pomoću kojih, se doprinosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa u gradovima. Navedeno je detaljno prikazano u prioritetu 4.5. Otpornost na promjene i to kroz *usmjerenje 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture*, ali bez definiranih projekata/aktivnosti kao što je to u slučaju drugih usmjerenja u istom dokumentu. Navedeno usmjerenje naglašava da je u postupcima izrade planova svih razina potrebno promicati razvoj ZI.

Hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u RH je **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine** koja zagovara četiri (4) razvojna smjera, a težište pronalaze u Europskom zelenom planu. Strategijom je propisano trinaest (13) strateških ciljeva te se u strateškom cilju 8. *Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost*,

zagovara ZI i KG i to kroz: Program ZI i Program KG, koje provodi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (u daljnjem tekstu: NPOO) unutar inicijative 6: Obnova zgrada, a u općem cilju 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, reformi C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Programi višegodišnjeg financijskog okvira EU (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. godine koji kroz svoje ciljeve podupiru ZI i KG su:

a) Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (u daljnjem tekstu: PKK) (Nacrt) pod prioritetom *3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa*, te sljedećih specifičnih ciljeva:

- 2 (iv) promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima
- 2 (vi) Promicanje prijelaza na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo
- 2 (vii) Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim i u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja

b) Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. (u daljnjem tekstu: ITP) (Nacrt) u specifičnom cilju 5 navodi:

- 5 (I) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5 (II) Poticanje integriranog i uključivog lokalnog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana.

Program ZI je srednjoročni akt strateškog planiranja RH u kojem se opisuju razvojne potrebe i potencijali kroz uspostavu tri (3) posebna cilja s pripadajućim mjerama i aktivnostima za razvoj ZI u urbanim područjima.

Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture se sastoji od pet (5) mjera te pedeset i osam (58) aktivnosti koje obuhvaćaju evidentiranje ZI na području gradova i općina u RH, razvoj i izrada digitalne baze

projekata, izrada strateških dokumenata razvoja ZI na lokalnoj i regionalnoj razini i dr..

Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima se sastoji od dvije (2) mjere te šesnaest (16) aktivnosti koje obuhvaćaju provedbu pilot projekata ZI te poticanje izgradnje ZI kojom se jača otpornost urbanih područja na posljedice klimatskih promjena.

Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture se sastoji od dvije (2) mjere te dvanaest (12) aktivnosti koje obuhvaćaju informiranje i edukaciju javnosti, ali i stručnjaka i predstavnika lokalne/regionalne samouprave radi uspostave i primjene ZI.

Program KG predstavlja tip srednjoročnog akta strateškog planiranja od nacionalnog značaja, pri čemu on pobliže definira provedbu strateških ciljeva NRS 2030, te ostalih višesektorskih i sektorskih strategija. Posebni ciljevi razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama definirani programom su:

Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama se sastoji od pet (5) mjera i njima pripadajućim aktivnostima (46), a koje obuhvaćaju osiguranje preduvjeta za razvoj kružnog gospodarenja, izradu strateških dokumenata te uspostavu digitalne baze podataka.

Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada se sastoji od dvije (2) mjere i njima pripadajućim aktivnostima (10), a koje se odnose na poticanja kružne obnove prostora i zgrada te poticanje inovacija i razvoja u primjeni istih na konkretnim prostorima.

Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama se sastoji od dvije (2) mjere i njima pripadajućim aktivnostima (11), a koje se odnose na informiranje javnosti te edukaciju o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama.

2. POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG TE NPOO

Ciljevi – mjere – aktivnosti koje su proizašle iz SZUO Grada Vodice izravno doprinose posebnim ciljevima te aktivnostima koje su definirane u Programu ZI, Programu KG te cilju reforme C6.1. R5 iz NPOO-a.

Program ZI

Ciljevi razvoja ZI su usklađeni sa strateškim okvirom NRS 2030 i SPRRH, pri čemu ciljevi Programa ZI predstavljaju posebne ciljeve, kojima se doprinosi ostvarenju pripadajućeg strateškog cilja (Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost) iz NRS 2030. Sukladno identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima te utvrđenoj viziji razvoja, Programom ZI su definirani sljedeći posebni ciljevi (PC) razvoja zelene infrastrukture:

- PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima
- PC 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima
- PC 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture

Ciljevi-mjere-aktivnosti/projekti definirani SZUO Grada Vodice proizašli su iz ciljeva razvoja ZI (posebni ciljevi) u urbanim područjima (Programa ZI) te su usklađeni s nacionalnim strateškim okvirom. Aktivnosti/projekti iz ovog dokumenta direktno su povezani s mjerom provedbe pilot projekata razvoja zelene infrastrukture, zatim mjerom poticanja izgradnje zelene infrastrukture kojom se jača otpornost urbanih područja na posljedice klimatskih promjena, mjerom edukacije javnog sektora JLS o zelenoj infrastrukturi te mjerom afirmacije i informiranja javnosti o zelenoj infrastrukturi.

Program KG

Posebni ciljevi Programa razvoja KG prostorom i zgradama nadovezuju se na strateške ciljeve definirane u NRS 2030, a cjelokupan Program nadovezuje se na strateški cilj Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost koji se nalazi u okviru razvojnog smjera Zelena i digitalna tranzicija. Sukladno identificiranim

razvojnim potrebama i potencijalima te utvrđenoj viziji razvoja, definirani su sljedeći posebni ciljevi razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:

- Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
- Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada
- Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

SZUO Grada Vodice određeni su ciljevi–mjere te iz njih proizašle aktivnosti/projekti koji se odnose na stvaranje preduvjeta i učinkovito provođenje planiranja i gradnje novih, odnosno revitalizaciju i reprogramiranje napuštenih i slabo korištenih prostora i zgrada prema načelima KG. Istovremeno je nužno provesti upoznavanje i edukaciju stanovništva i JLS o temi KG, što je ključan preduvjet za uspješno provođenje cilja.

NPOO

Cilj reforme C6.1. R5. (Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama) je utvrditi i razviti okvir za izradu i provedbu strategija ZUO na lokalnoj razini, kako bi se osigurali temelji razvoja održivog prostora s naglaskom na razvoj zelene infrastrukture i integraciju rješenja temeljenih na prirodi, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, jačanje otpornosti od rizika i klimatskih promjena te kao podrška općem održivom razvoju.

Cilj SZUO Grada Vodice je uspostava okvira koji će, kroz realizaciju strateških mjera, doprinijeti održivom razvoju prostora.

3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

Srednjoročna vizija razvoja ZI i KG Grada Vodice je proizašla uočenih problema u prostoru, a usklađena je s NRS, Programom razvoja ZI, Programom razvoja KG i ostalim važećim strateškim dokumentima na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razni, pri čemu predstavlja sliku željenog stanja otvorenih prostora i objekata na predmetnom području. Temeljem navedenog, **strateška vizija zelene urbane obnove Grada Vodice** glasi:

Vodice - Grad razvijene mreže otvorenih i zelenih prostora otoka, obale i zaleđa, sa zgradama javno-društvene namjene obnovljenim prema principima kružnog gospodarenja

Sukladno definiranoj viziji te razvojnim potrebama i potencijalima za uspostavu multifunkcionalne mreže ZI i KG u strateškom okviru će se definirati strateški i posebni ciljevi, mjere i strateški projekti za uspostavu zelene urbane obnove na čitavom području Grada.

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Identifikacija razvojnih potreba i potencijala povezanih sa zelenom infrastrukturom i kružnim gospodarstvom ponuditi će okvir razmatranje strateških koraka i formiranje razvojne vizije. Ova se identifikacija temelji se na sveobuhvatnoj prostornoj analizi koja sadržana u nastavku dokumenta.

4.1. RAZVOJNE POTREBE

- RP 1. Integrirati zelenu infrastrukturu (ZI) i kružno gospodarstvo (KG) u sektorske alate upravljanja Gradom
- RP 2. Poticati svijest stanovništva o važnosti održivog razvoja kroz primjenu ZI i KG
- RP 3. Očuvati i unaprijediti bioraznolikost područja kroz održive mjere zaštite i revitalizacije
- RP 4. Integrirati postojeće i planirane sustave plave i sive infrastrukture u cjelovit sustav zelene infrastrukture radi postizanja održivog i funkcionalnog urbanog i ruralnog razvoja
- RP 5. Revitalizirati zapuštene poljoprivredne površine kroz održivi razvoj, uz očuvanje i zaštitu dijelova kulturnog krajobraza
- RP 6. Uspostaviti nove zelenih i ostale javne otvorene prostore, posebno u dosad neizgrađenim dijelovima građevinskih područja
- RP 7. Redefinirati koridore postojećih i planiranih ulica na način da se, gdje je to moguće, formira obostrani nogostup te zeleni pojas za visoko zelenilo
- RP 8. Poticati rahliju izgradnju i veću ozelenjenost građevnih čestica
- RP 9. Poticati valorizaciju, revitalizaciju i promociju prirodne i kulturne baštine
- RP 10. Koristiti prirodnu i kulturnu baštinu te identitet i tradicijske vrijednosti kao razvojni resurs
- RP 11. Poticati ponovno naseljavanje i gospodarski razvoj, odnosno revitalizaciju manjih naselja u zaobalnom dijelu Grada i naselja na otoku Prviću
- RP 12. Provesti inventarizaciju i vrednovanje napuštenih i zapuštenih prostora i zgrada, kao i infrastrukturnih građevina i koridora te njihovo stavljanje u ponovnu upotrebu uz uspostavljanje održive namjene u skladu s načelima KG
- RP 13. Provesti inventarizaciju i vrednovanje slabo iskorištenih prostora i zgrada (zapuštene, nedovoljno ili neadekvatno korištene) te njihova revitalizacija i prenamjena po načelima KG
- RP 14. Poseban pristup primijeniti na inventarizaciju i vrednovanje napuštenih i zapuštenih prostora i zgrada u privatnom vlasništvu, kao i cijelih naselja i

dijelova naselja, s posebnim naglaskom na identificiranju razloga njihovog napuštanja te njihovo stavljanje u ponovnu upotrebu uz uspostavljanje održive namjene u skladu s načelima KG

- RP 15. Poboljšati energetska učinkovitost i održivost postojećeg građevnog fonda
- RP 16. Planirati i projektirati nove prostore i zgrade po načelima KG
- RP 17. Unaprijediti rive i uređene obale u priobalnim i otočkim naseljima, uz djelomično ograničavanje turističkih i komercijalnih sadržaja. Ovo u prvom redu podrazumijeva njihovu prilagodbu funkciji boravka i okupljanja stanovništva te ozelenjavanje prostora s naglaskom na stablašice i formiranje hlada.
- RP 18. Unaprijediti sustav prometa u mirovanju u naseljima Vodice i Srima, u cilju smanjenja prometnog opterećenja na neposredni obalni pojas. Navedeno uključuje organizaciju parkirališnih zona na pogodnijim lokacijama te ozelenjavanje postojećih.
- RP 19. Unaprijediti pješačku i biciklističku infrastrukturu na području Grada, što u prvom redu obuhvaća unaprjeđenje pješačkih komunikacija u užem urbanom području naselja Vodice i Srima te povećanje sigurnosti pješačko-biciklističkog kretanja između ostalih naselja.
- RP 20. Kroz prostorno-plansku dokumentaciju i gradske odluke poticati krajobrazno uređenje neizgrađenih dijelova građevnih parcela u obalnim naseljima Vodice i Srima.
- RP 21. Pravednije ulagati u razvoj zelene infrastrukture u svim naseljima, s naglaskom na jednak tretman naselja u zaleđu Vodica (Grabovci, Gaćezezi, Čista Mala i Čista Velika).
- RP 22. Valorizirati i afirmirati kulturnu baštinu napuštenih vojnih zona (tzv. baterija) na otoku Prviću kroz njihovo uređenje i održavanje u svojstvu javnog parka te istraživanje i prezentaciju fortifikacijske arhitekture. Uređenjem je potrebno zadržati prirodni karakter ovih ambijenata.
- RP 23. Valorizirati i afirmirati kulturnu i prirodnu baštinu lokvi u ruralnim naseljima kroz uređenje i održavanje tih površina u svojstvu javnog parka te turističku prezentaciju tog tipa fenomena.
- RP 24. Unaprijediti javni karakter i dostupnost otvorenih prostora s turističkim sadržajima kako bi se omogućilo i povećalo njihovo korištenje od strane lokalne zajednice, naročito u mjesecima izvan turističke sezone.
- RP 25. Unaprijediti ambijentalne vrijednosti i otpornost na klimatske utjecaje sportsko-rekreacijskih zona, terena i poligona za sve vrste sportova kroz parkovni tretman tih površina, s naglaskom na formiranje nasada visokog zelenila i obnovu urbane opreme.

4.2. RAZVOJNI POTENCIJALI

Razvojni potencijali koji su prepoznati na razini Grada Vodice, a utječu na uspostavu mreže zelene obnove su:

- **Veliki broj izrađenih prostornih planova nižeg reda**

Kvalitetna i dovoljno razrađena prostorno-planska dokumentacija temelj je za smisleni razvoj prostora, čime se smanjuje mogućnost za pojavu nefunkcionalnih i stihijski izgrađenih naselja, kao i negativnih okolišnih posljedica. Za područje Grada, unutar obuhvata važećeg PPUG-a, izrađen je veliki broj prostornih planova nižeg reda (UPU), čime je omogućena provedba zahvata na predmetnom području. Glavni nedostaci važeće prostorno-planske dokumentacije, posebno za naselja Srimu i Vodice te otok Prvić, su izostanak planiranja podjednako rasprostranjene mreže zelenih i ostalih javnih otvorenih površina, pogotovo u zonama predviđenima za pretežito novu izgradnju te nemogućnost rješavanja substandardne ulične mreže u gusto izgrađenim dijelovima naselja.

- **Obalni pojas**

Grad Vodice obuhvaća obalni pojas naselja Vodice i Srima te obalu otoka Prvića, Tijata i Zmajana. Obala nenaseljenih otoka Tijata i Zmajana gotovo je u potpunosti prirodnog karaktera, kao i dijelovi obalnog pojasa Prvića koji se nalaze izvan građevinskih područja naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine. S druge strane, obala u naseljima Vodice i Srima u potpunosti je uređena, s velikim udjelom izgrađenih riva, brodskih pristaništa i plaža nastalih nasipanjem. Duž obalnog pojasa svih spomenutih naselja nalaze se otvoreni prostori uglavnom orijentirani turizmu, a koji mogu zaprimiti sadržaje i funkcije u mjeri koja bi zadovoljila potrebe lokalnog stanovništva. Uz održivi razvoj turizma, koji bi podrazumijevao ograničavanje turističkih djelatnosti unutar određenih zona, obalni pojas Vodice i Srima može postati kontinuirani potez javnih otvorenih i zelenih površina i središte javno-društvenog života. Obala otoka Prvića izvan građevinskih zona, odnosno njezin prirodni karakter, potencijal je za održivi razvoj alternativnih vrsta turizma, s naglaskom na boravak posjetitelja kroz cijelu kalendarsku godinu.

- **Kulturna i prirodna baština**

Područje Grada Vodice iznimno je bogato kulturnom i prirodnom baštinom, koja uključuje arheološka nalazišta, vrijednu sakralnu arhitekturu, povijesna središta naselja, ostatke fortifikacijske arhitekture, prirodnu morsku obalu, krške kulturne krajobrazne i mozaik oranica te fenomene poput lokvi i dr. Kulturnu i prirodnu baštinu, naročito onu koja se nalazi u naseljima vodičkog zaleđa (lokve i sl.) i na otocima (ostaci

fortifikacija) potrebno je afirmirati s ciljem unaprjeđenja njezinih funkcija boravka na otvorenom i očuvanja u svojstvu javnog dobra.

- **Blizina naselja u zaobalju**

Prostorni obuhvat Grada Vodica izdužen je u smjeru sjever-jug, a na krajnjem sjeveru njime prolazi trasa autoceste A1 s čvorom Vodice. Uz kopneni rub izgrađenog dijela naselja Vodice prolazi nova trasa Jadranske magistrale, odnosno gradska obilaznica, dok je raniji pravac iste ceste danas glavni lateralni pravac kroz samo naselje. Zaleđe Vodica sa središtem Grada povezano je cestom prema sjeveru (u naselju naziva Put Gaćezeza) te državnim cestom D27. Zahvaljujući ovako razvijenoj mreži prometnih komunikacija u najudaljenija naselja u sastavu Grada stiže se brzo i jednostavno, što predstavlja povoljne uvjete za demografsku revitalizaciju i razvoj gospodarskih aktivnosti, prije svega ruralnog turizma i tradicionalnih oblika poljoprivrede, ali i malog i srednjeg poduzetništva i zelenih industrija. Na tom tragu je planirana Industrijska zona Čista u Čistoj Velikoj, za koju je izrađen i UPU.

- **Plodno poljoprivredno tlo i dobri uvjeti za uzgoj svih vrsta kultura**

Poljoprivredne površine uz obalu mora i na otocima imaju odlike krškog kulturnog krajobraza, parcele su manje i nepravilnog oblika s maslinom kao dominantnom poljoprivrednom kulturom. S druge strane, one u naseljima u kontinentalnom dijelu Gradskog područja izdužene su, odlikuje ih plodnije tlo i velikim dijelom koriste se kao oranice. Ovakvi uvjeti, uz ranije opisanu kvalitetnu prometnu povezanost, temelj su za revitalizaciju zapuštenih poljoprivrednih površina i gospodarski razvoj naselja u zaleđu Vodica.

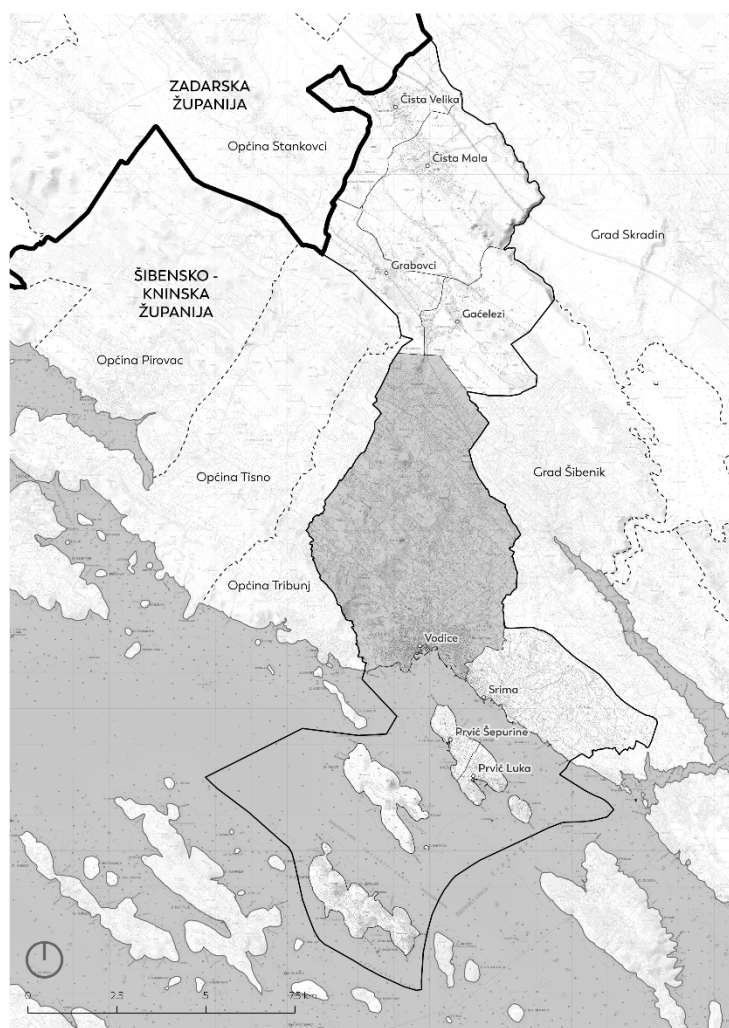
5. OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA VODICE

5.1. Političko-teritorijalni ustroj i klimatska obilježja

Grad Vodice (dalje u tekstu: Grad) je smješten u priobalnom dijelu Šibensko-kninske županije te čini jednu od 20 jedinica lokalne samouprave (5 gradova i 157 općina) na županijskom području. Graniči s Gradom Šibenikom, te općinama Tribunj, Tisno, Skradin i Stankovci (Zadarska županija).

Prostire se na 131,72 km² površine, od čega se 92,7 km² odnosi na površinu kopna. U sastavu grada nalaze se naselja Vodice i Srima u njegovom obalnom dijelu, Gaćezezi, Grabovci, Čista Mala i Čista Velika u njegovom zaobalnom djelu, te otočka naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka koja obuhvaćaju otoke Prvić, Lupac, Tijat i Zmajan te nekoliko manjih otoka. Naselje Tribunj u istoimenoj Općini nalazi se svega 2 km od središta Vodica, te možemo reći ovo naselje zajedno sa Vodicama i Srimom čini kontinuiranu urbanu cjelinu.

Prometna povezanost s ostatkom regije ostvarena je preko priobalne ceste DC 8 („Jadranska magistrala“), te cestama DC 59 (Čista Mala – Tisno (DC8/DC121)), DC 27 (Stankovci – Šibenik (DC8), ŽC 6086 (Vodice (DC27) – Tribunj (LC65032)), ŽC 6071 (Čista Mala (DC59) – Gaćezezi (DC27)) i autoceste A1 (čvorište 21 - Vodice).

KARTOGRAM TERITORIJALNI USTROJ

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)
Sadržaj karte: Teritorijalni ustroj Grada Vodica (izvor: DGU)

Administrativne granice

- Granica Zadarske županije
- Granica Grada Vodica (PPUG)
- Granica okolnih JLS
- Granica naselja
- Naselje Vodic
- Središta naselja

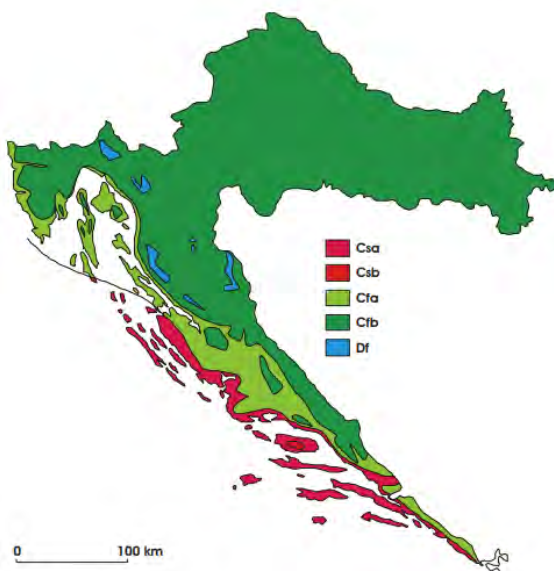

Kartogram 1 - Političko teritorijalni ustroj Grada (Izvor: DGU, PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Klimatska obilježja

Obzirom na geografski položaj, Grad Vodice karakterizira sredozemna klima s vrućim ljetom. Osnovno obilježje ove klime prema Köppenovoj klasifikaciji (**klimatski podtip Csa**) je da srednja temperatura zraka najtoplijeg mjeseca bude viša od 22 °C (Šegota i Filipčić, 2003.).

Zbog utjecaja Jadranskog mora obalno područje Dalmacije ima mediteransku klimu za koju su karakteristična topla i suha ljeta te blage i kišne zime. Ljeto ima dva kišna razdoblja - u rano proljeće ili ljeto i u kasnu jesen.

Slika 1 -Geografska raspodjela klimatskih tipova po W. Köppenu u Hrvatskoj u standardnom razdoblju 1961.-1990.: Cfa, umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom; Cfb, umjerena topla vlažna klima s toplim ljetom; Csa, sredozemna klima s vrućim ljetom; Csb, sredozemna klima s toplim ljetom; Df, vlažna borealna klima (Filipčić, 1998).

Prema podacima⁹ sa meteorološke stanice u Šibeniku vidljivo je da su najučestaliji vjetrovi bura (NNE smjer) i jugo (SSE-ESE smjer). Ostali vjetrovi koji mogu donekle prouzročiti valove, kao što su lebić (SW smjer) i maestral (NW smjer) imaju relativno malu godišnju pojavnost.

Kao referentni podaci o klimatskim obilježjima koristiti će se podaci¹⁰ za Šibenik u razdoblju od 1949-2023. Prema podacima iz tablice može se zaključiti kako je najviša **srednja temperatura** zraka zabilježena u srpnju te iznosi 25.3 °C. Najviša **maksimalna** zabilježena **temperatura** zraka iznosi 39.4 °C (kolovoz), a **najniža minimalna** -11°C (veljača). Najviše **osunčanih sati** ima srpanj - 359.3, a godišnje u prosjeku na području

⁹ Izvor: Rijekaprojekt, Elaborat za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (2016.)

¹⁰ Izvor: Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ). <https://meteo.hr/klima.php> pristupljeno: siječanj 2025

Šibenika **sijanje sunca** traje 2689,9 sati. Najviše **oborina** zabilježeno je u studenom (116.8 mm) dok je **maksimalna visina snijega** postignuta u veljači te iznosi 32 cm. Najviše **vedrih dana** (15) imaju srpanj i kolovoz, dok najviše **kišovitih dana** (12) broje studeni i prosinac. Najveći broj **toplih** (30) i **vrućih dana** (17) zabilježeno je u kolovozu.

Tablica 1 - Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi zabilježeni na meteorološkoj stanici Šibenik (1949-2023)

Klimatske vrijednosti	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Srednja temperatura zraka (°C)	7	7.6	10.2	13.7	18.4	22.5	25.3	24.9	20.8	16.4	11.9	8.4
Maksimalna temperatura zraka (°C)	21.4	22.7	26.2	29.5	34	37.6	38.2	39.4	35.4	30.3	28.4	20.3
Minimalna temperatura zraka (°C)	-10.2	-11	-7.5	-0.5	2.3	8.3	11.6	10.2	6.9	2.1	-6.6	-8.9
Trajanje osunčavanja (sati)	128.2	148.8	198.8	225.9	284.1	315.2	359.3	329.2	253.6	201.4	129.9	115.5
Oborine (mm)	74.5	62	59.4	61.6	50	50.4	29.7	42.6	79	84.1	116.8	95.8
Maksimalna visina snijega (cm)	27	32	25	-	-	-	-	-	-	-	1	28
Broj vedrih dana	7	7	7	6	6	8	15	15	11	9	5	6
Broj dana s maglom	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Broj dana s kišom	10	9	9	10	9	8	5	5	7	9	12	12
Broj toplih dana (tmax ≥ 25°C)	-	-	-	1	9	23	30	29	19	3	-	-
Broj vrućih dana (tmax ≥ 30°C)	-	-	-	-	1	7	17	16	3	-	-	-

5.2. Stanovništvo

Pri zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine Grad Vodice je brojio 8.649 stanovnika, što je činilo oko 9% stanovništva Šibensko-kninske županije (96.381). Većina od navedenog broja bila je nastanjena u priobalju, odnosno naseljima Vodice i Srima (Tablica 2), dok je u zaobalju i na otocima evidentirano tek 14% stanovništva gradskog područja. Jedini naseljeni otok unutar administrativnih granica grada bio je otok Prvić, na kojem u dva otočka naselja stanovalo ukupno 223 stanovnika (4,6% stanovnika grada). Gustoća naseljenosti ukupnog gradskog područja je tijekom popisa 2021. iznosila 93,3 stan./km², što je više od državnog (68,7/km²) i županijskog prosjeka (32,19 stan./km²). Najveća gustoća stanovništva je zabilježena u priobalnim naseljima Vodice i Srima (163,8 stan./km²), a najmanja u zaobalju, odnosno naseljima Čista Mala, Čista Velika, Gaćezezi i Grabovci (20,7 stan./km²).

Na području Grada, najveći udio čini zrelo stanovništvo (20-59 godina, 46,7%), zatim starije stanovništvo (60+ godina, 35,37%), dok mlado stanovništvo (0-19 godina) ima najmanji udio od 17,92% (Tablica 2). Demografska struktura je iznimno nepovoljna u naseljima Čista Mala, Prvić Luka i Prvić Šepurine, u kojima udio starijeg stanovništva znatno nadmašuje udio zrelog i mladog stanovništva.

Ukupno gradsko područje nije doživjelo značajne oscilacije stanovništva tijekom posljednjih 100 godina, ali se tijekom zadnja tri popisna razdoblja bilježi blagi pad broja stanovnika. Naselja u zaobalju su tijekom prve polovine 20. stoljeća bilježila konstantan rast stanovništva (u statističkim podacima vidljiv sve do popisa 1961. godine¹¹), nakon čega se bilježi kontinuirani pad ili stagnacija kao posljedica šireg trenda depopulacije dalmatinskog zaleđa i egzodusa stanovništva tijekom ratnih zbivanja 1990-tih. U istom razdoblju naselja na obali doživljavaju porast stanovništva, osobito tijekom prijelaza iz 20. u 21. stoljeće. Na otočkim naseljima je najveći pad stanovništva nastupio u razdoblju od 1921. do 1981., nakon čega dolazi do stagnacije i blagog pada broja stanovnika. Danas na Prviću danas živi tek 400 stanovnika, što je 13% stanovništva evidentiranih tijekom popisa 1921. (3.150).

¹¹ Izvor: Državni zavod za statistiku, *Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001.*

Tablica 2 - Popis stanovništva 2021. godine po naseljima, spolu i starosti (Izvor: DZS; modificirano 3E PROJEKTI d.o.o.)

Naselje	Spol	Ukupno	Mlado (0-19)	Zrelo (20-59)	Staro (60+)
UKUPNO	sv.	8,649	1550	4040	3059
	m	4,268	17.92%	46.71%	35.37%
	ž	4,381			
Čista Mala	sv.	132	16	51	65
	m	72	12.10%	38.60%	49.20%
	ž	60			
Čista Velika	sv.	405	74	202	129
	m	220	18.30%	49.90%	31.90%
	ž	185			
Gaćezezi	sv.	181	26	97	58
	m	97	14.40%	53.60%	32.00%
	ž	84			
Grabovci	sv.	75	9	44	22
	m	38	12.00%	58.70%	29.30%
	ž	37			
Prvić Luka	sv.	148	9	40	99
	m	77	6.10%	27.00%	66.90%
	ž	71			
Prvić Šepurine	sv.	252	27	72	153
	m	134	10.70%	28.60%	60.70%
	ž	118			
Srima	sv.	864	134	359	371
	m	409	15.50%	41.60%	42.90%
	ž	455			
Vodice	sv.	6,592	1255	3175	2162
	m	3,221	19.00%	48.20%	32.80%
	ž	3,371			

5.3. Reljefna obilježja

Reljef Vodica karakterizira blaga raščlanjenost, s visinskim razlikama koje pretežno kreću u rasponima od 5-30 m/km² (slabo raščlanjene ravnice¹²) i 30 – 100 (slabo raščlanjen reljef). Teren grada se blago uzdiže od morske obale prema unutrašnjosti, pri čemu ga presijecaju vapnenački grebeni i brežuljci sa smjerom pružanje SZ-JI. Navedene geomorfološke formacije karakterizira niska visina i relativno blagi nagib padina, koje se pretežno kreću u rasponu od 5-32°. Najvišu točku na području Općine čini vrh Završće koji se nalazi na 202 m n.v, dok se ostali vrhovi kreću u rasponu od 98-191 m n.v. Vapnenački grebeni zatvaraju uske i dugačke udoline unutar kojih su se razvila naselja i zaseoci u zagorskom dijelu grada.

Geološka podloga kopnenog dijela grada sastoji se od izmjene krednih vapnenaca, dolomita i eocenskih vapnenaca, koji prate smjer pružanja reljefnih formacija. Na određenim lokalitetima, poput Rakitnice i Čitluka, prisutne su neocenske naslage crvenice, dok se u područjima Grabovaca i uz potok Bribišnica nalaze naslage deluvijalnog šljunka i pijeska. Otoci su građeni od krednih vapnenaca i dolomita, pri čemu su dolomiti osobito zastupljeni na otocima Prvić i Lupac.

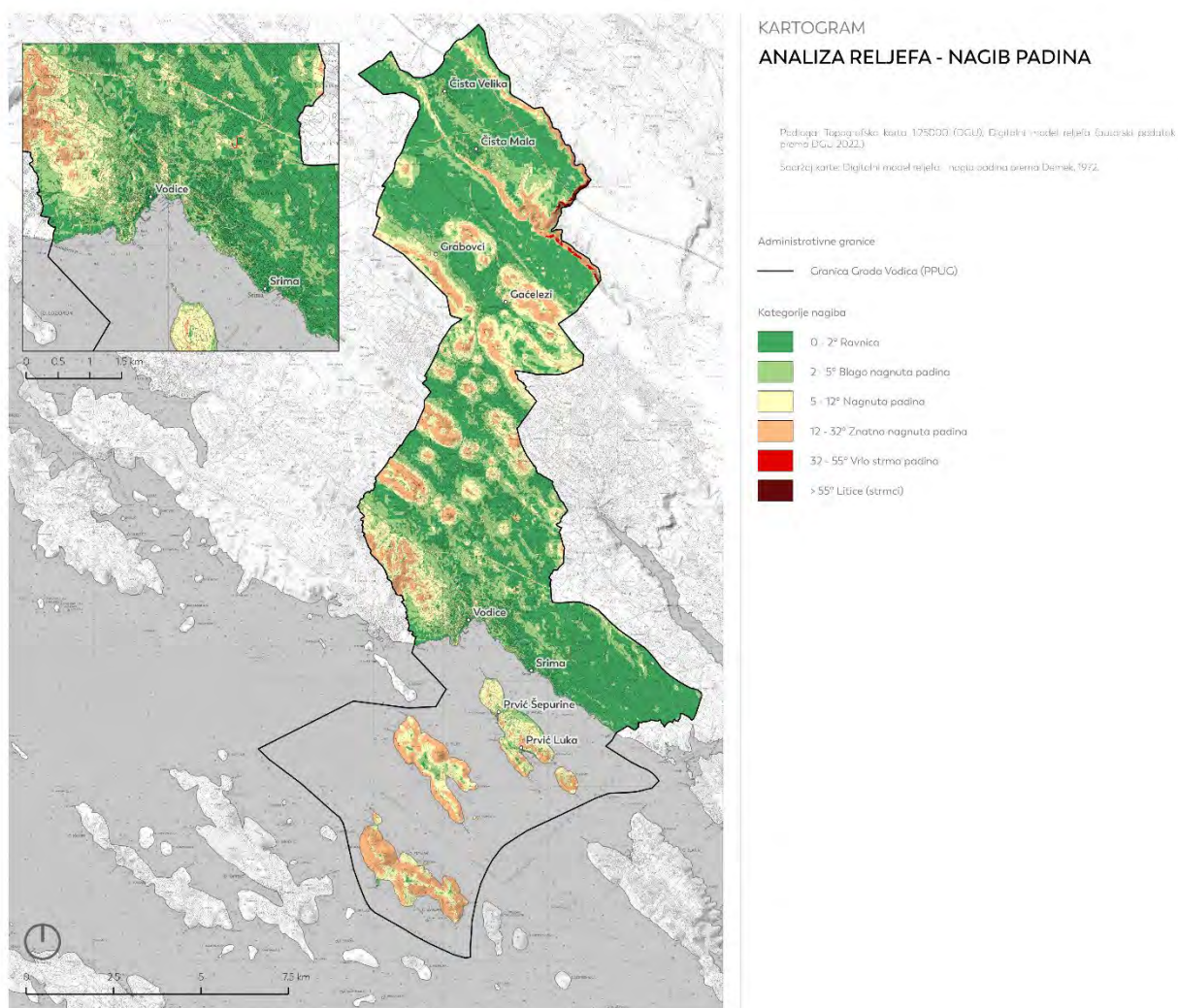
Reljefna obilježja (hipsometrija i nagib padina) su kartografski prikazana u nastavku teksta, a njihova se analiza temelji na digitalnom modelu reljefa rezolucije 5 x 5 m, koji je izrađen na osnovu podataka ustupljenih od strane Državne geodetske uprave (dalje u tekstu: DGU).

Zastupljenost visinskih razreda, rasprostranjenost nagiba te ekspozicija padina prikazani su na kartografskim prikazima u nastavku (Kartogram 2, Kartogram 3, Kartogram 4).

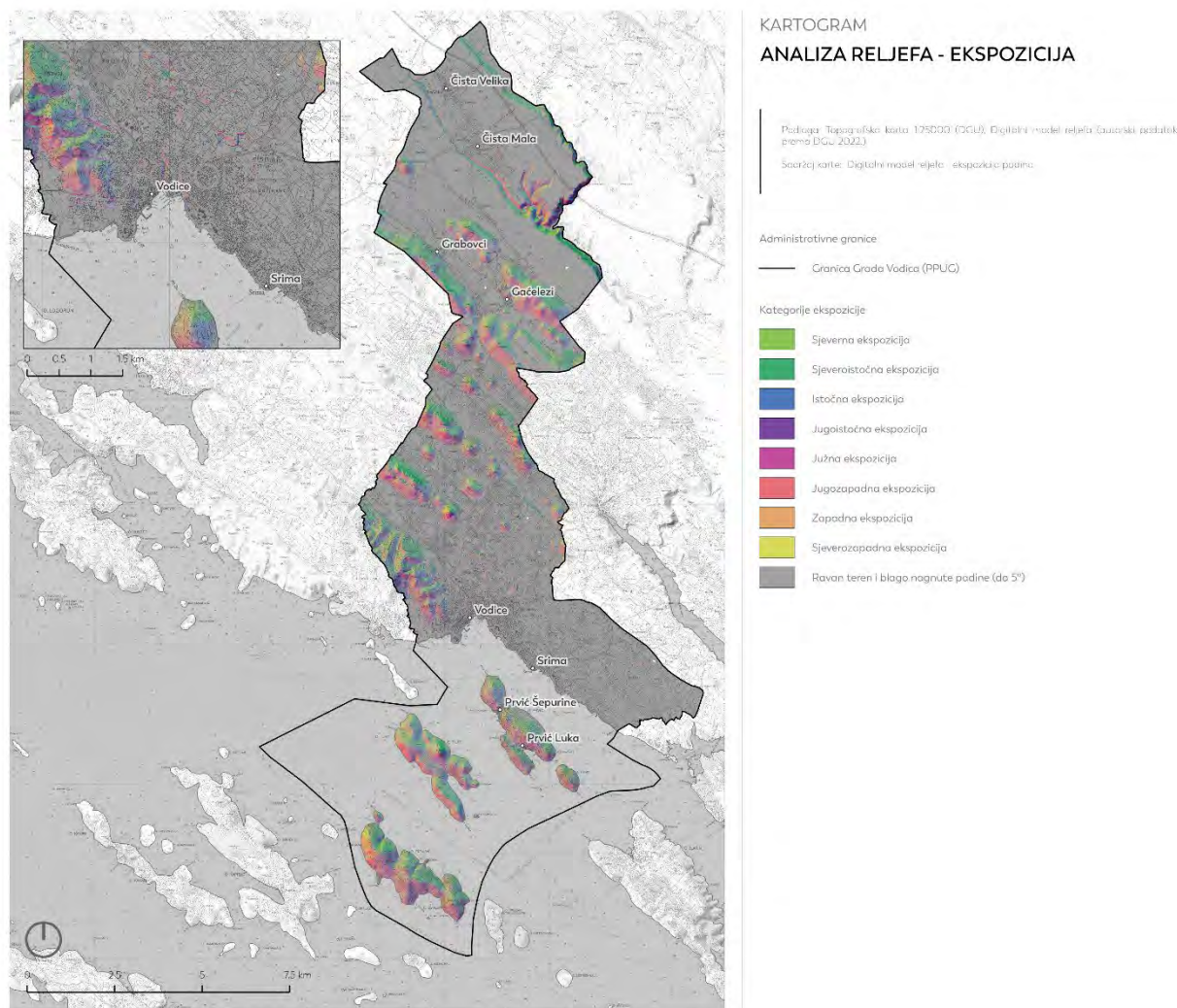
¹² Izvor: Bognar, A. (1992.). Inženjerskogeomorfološko kartiranje. *Acta Geographica Croatica* Vol. 27., No. 1., 1992

26

Kartogram 3 - Geomorfološka klasifikacija nagiba padina Grada (Demek, 1972) (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kartogram 4 - Ekspozicija padina Grada (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA

6.1. Strateška dokumentacija

Strateško planiranje se koristi kao alat za određivanje srednjoročnih ciljeva i mjera, odnosno koristi se za donošenje političkih odluka u skladu s definiranim prioritetima. Proces strateškog planiranja provodi se u suradnji lokalne samouprave i drugih dionika, a njegov krajnji rezultat je dokument koji određuje ciljeve i korake koji doprinose njihovom ostvarenju.

Strateška dokumentacija Grada temelji se na strategijama i akcijskim planovima usklađenim sa strateškim dokumentima na razini RH i EU, a obuhvaćaju sljedeće dokumente:

- Provedbeni program Grada Vodica za razdoblje od 2022. do 2025. godine
- Plan prilagodbe na klimatske promjene Grada Vodice
- Akcijski plan energetske održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP - Sustainable Energy and Climate Action Plan) za Grad Vodice (Nacrt)
- Plan upravljanja pomorskim dobrom na području Grada Vodica za razdoblje 2024.-2028. godine

U nastavku su tablično (Tablica 3) prikazani važeći strateški dokumenti Grada te njihov odnos s mjerama/projektima koji potiču razvoj ZI i KG.

Tablica 3 - Popis analiziranih strategija na razini Grada te usporedba s mjerama/projektima koji potiču ZI i KG (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Naziv dokumenta	Obrazloženje
Provedbeni program Grada Vodica za razdoblje od 2022. do 2025. godine	Provedbeni program je kratkoročni alat strateškog planiranja, od značaja za lokalnu i regionalnu samoupravu, a izrađuje ga i donosi izvršno tijelo, odnosno u ovom slučaju Gradsko vijeće Grada Vodica. Njegovo donošenje, ali i sadržaj (prema viziji i misiji, opisu razvojnih potreba, popisu prioriteta i dr.) definirano je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne samouprave ("Narodne novine", broj 89/18), u skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH ("Narodne novine" br. 123/17). Dokument uključuje analize i pregled stanja (poglavlje 3, Razvojne potrebe i potencijali - SWOT analiza), definiranje prioriteta djelovanja u nadležnosti Grada (poglavlja 4 i 5) te propisane mjere, aktivnosti i razvojne projekte (poglavlje 6).

	Na temelju specifičnih ciljeva propisane su mjere, a prema njima i razvojni projekti. Među razvojnim projektima važnim za sustav zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama ističu se: • Uređenje plaže u Prvič Luci • Poslovna zona Stanine-Mličevac • Rekonstrukcija crkvice sv. Juraja iz 13. stoljeća • Regionalni multimedijalni sportski centar • Društveni dom u Grabovcima • Nekadašnja ambulanta u Čistoju Maloj • Dječji vrtić u Vodicama • Rekonstrukcija školske dvorane • Rekonstrukcija glazbene osnovne škole • Energetska obnova kulturnog centra u Vodicama • Nadogradnja gradske uprave Grada Vodica • Kanalizacija - sekundarna mreža • Kanalizacija - sekundarna mreža otoka Prvića • Prometnica oko groblja • Obalni zid sa šetnicom Punta-Blata-Bristak • Ulaganje u šetnice
Plana prilagodbe klimatskim promjenama Grada Vodice "Vodice pod vodom"	Plan prilagodbe klimatskim promjenama Grada Vodica usvojen je na sjednici Gradskog vijeća 7. travnja 2022. godine. U analizama ovog Plana ističe se procjena postojećeg stanja i ranjivosti na klimatske promjene za sljedeće kategorije: urbanizirana područja, infrastrukturu u obalnom pojasu, vodnu infrastrukturu te poljoprivredna zemljišta i šume, uz osvrt na prirodu i bioraznolikost. U sklopu analize urbaniziranih područja dokument sadrži bazičnu inventarizaciju "urbanog zelenila i javnih parkovnih površina" s njihovom strukturom i distribucijom. Vodna infrastruktura odnosi se na sustav javne odvodnje te podzemne i nadzemne vodene tokove, a poglavlje s analizom poljoprivrednog zemljišta fokusirano je na njegovu brojnost i zastupljenost prema bonitetima tla za uzgoj te distribuciju tipova šuma i planove njihovim gospodarenjem. Na temelju tih analiza unutar Plana istaknute su mjere prilagodbe klimatskim promjenama, koje se odnose na poplave, rast razine mora te toplinske valove. Istaknute mjere koje se odnose na poplave: plansko-urbanističke (npr. definiranje površina sustava oborinske odvodnje kroz UPU naselja Vodice i Srima) tehničke (povećanje broja upojnih površina, rješenja poput infiltracijskih jaraka i retencijskih laguna). Istaknute mjere prilagodbe štetnom djelovanju mora: planovi upravljanja plažama i drugim površinama na pomorskom dobru monitoring stanja. U kontekstu strateškog planiranja zelene infrastrukture ističu se mjere adaptacije na toplinske valove u urbaniziranom području. Među tim mjerama najznačajnije su: • potreba za uređenjem javnih prostora sadnjom stablašica, aktivaciju privatnih vrtova u funkcije zelene infrastrukture • izrada katastra zelenila

	• uređenje "hladnih koridora" sadnjom drvoreda i aleja • postavljanje bijelih, reflektirajućih ili zelenih krovova na zgrade javne i društvene namjene te privatne kuće • uspostava potpore za sadnju i održavanje zelenih površina • uspostava potpore za obnovu i izgradnja bunara, javnih česmi i fontana • mjere za poticanje održive poljoprivrede.
Akcijski plan energetske održivosti razvika i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP) za Grad Vodice	Akcijski plan energetske održivosti razvika i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP - Sustainable Energy and Climate Action Plan) za Grad Vodice prihvaćen je zaključkom Gradskog vijeća na sjednici 18. lipnja 2024. godine. Dokument koji identificira zatečeno stanje, a daje precizne i jasne odrednice za provedbu projekata i mjera energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije te prilagodbe učincima klimatskih promjena na gradskoj razini. Projekti i rezultati će smanjenjem emisije CO₂ za više od 40 % do 2030. Osim energetske dijela, SECAP obuhvaća i analizu utjecaja klimatskih promjena na društvo i društvene procese kroz analizu rizika i ranjivosti. Analiza ranjivosti odnosi se na 8 sektora: Turizam, Zdravstvo, Poljoprivreda, Bioraznolikost, Šumarstvo, Ribarstvo, Vodoopskrba i Upravljanje obalnim pojasom. Unutar svakog sektora analiziran je opasni događaj te su predložene mjere njegovog sprječavanja i/ili ublažavanja, od kojih su neke značajne za sustav zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. U sektoru turizma kao opasni događaj naveden je toplinski val, a među predloženim mjerama je jačanje otpornosti turističke infrastrukture na različite vremenske ekstreme. Isti događaj detektiran je i u sektoru zdravstva, a mjere uključuju smanjenje efekta toplinskog otoka i poboljšanje klimatskih uvjeta. U sektoru poljoprivrede analizirani događaj je suša, a među mjerama su navedeni izrada Plana zaštite od suše i upravljanja vodom u poljoprivredi te izgradnja sustava za skupljanje, čuvanje i dopremu vode. Za ovu Strategiju (SZUO) kao najznačajniji izdvaja se sektor bioraznolikosti, a mjere uključuju: • smanjenje širenja i ograničenje populacije stranih vrsta • jačanje zelene infrastrukture • očuvanje i revitalizaciju ekosustava • edukaciju građana o očuvanju bioraznolikosti • uključivanje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u adaptivno upravljanje zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Također, važan je i sektor šumarstva, gdje se u predloženim mjerama za opasni događaj šumskog požara nalaze: • obnova postojećih i izgradnja novih protupožarnih prometnica te uređenje šumskih puteva • rehabilitacija ekosustava pogođenih šumskim požarima
Plan upravljanja pomorskim dobrom na području Grada Vodice za razdoblje 2024. - 2028. godine	Plan upravljanja pomorskim dobrom na području Grada Vodice za razdoblje 2024.-2028. godine donijelo je Gradsko vijeće, dana 22. veljače 2024. godine. Planom su utvrđeni: • sadržaji redovnog upravljanja pomorskim dobrom • sredstva za upravljanje pomorskim dobrom, popis djelatnosti koje se mogu obavljati na pomorskom dobru na području Grada

	• mikrolokacije za obavljanje propisanih djelatnosti. Plan unutar sebe sadrži i Plan održavanja, dohranjivanja plaža i gradnje na pomorskom dobru, među kojim su stavke koje se odnose na Plan sadnje i održavanja zelenila s godišnjim iznosima ulaganja, na području Vodica (136.000,00 €), Srime (8.000,00 €) i otoka Prvića (9.480,00 €). Unutar istog poglavlja navedeni su i radovi izgradnje na pomorskom dobru, koji se odnose na sanaciju molova, obalnih zidova i šetnica, na području Srima-Vodice (160.000,00 €) i otoka Prvića (75.000,00 €). U tablicama koje se odnose na ove podatke nisu detaljnije definirani projekti ni zahvati na koje se rezervirana sredstva odnose. Nenaseljeni otoci Tijat i Zmajan u Planu nisu eksplicitno navedeni ni spomenuti.
--	---

6.2. Prostorno-planska dokumentacija

Ovo poglavlje odnosi se na analizu zadanih smjernica prostornog razvoja kroz važeću prostorno-plansku dokumentaciju za cjelokupno područje Grada te njenog utjecaja na sastavne elemente ZI i KG. Isto tako, ovo poglavlje sadrži pregled vrijednih (zaštićenih i evidentiranih) prostornih sastavnica na području Grada.

Sustav prostornog planiranja u Republici Hrvatskoj reguliran je Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23). Prostorno planiranje je institucionalni i tehnički oblik za upravljanje prostornom dimenzijom održivosti, kojom se na temelju procjene razvojnih mogućnosti u okviru zadržavanja osobnosti prostora, zahtjeva zaštite prostora te očuvanja kakvoće okoliša i prirode određuje namjena prostora/površina, uvjeti za razvoj djelatnosti i infrastrukture te njihov razmještaj u prostoru, uvjeti za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju izgrađenih područja, kao i uvjeti za ostvarivanje planiranih zahvata u prostoru.

Obilježje svih prostornih planova je njihova subordinacija, pri čemu svaki plan ima određeni obuhvat i njemu pripadajuću razinu planiranja, uz nužnu usklađenost s planovima višeg reda. Slijedom navedenog, **Prostorni plan uređenja Grada Vodica** (*Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 14/06, 11/07 - ispravak, 2/13, 5/14, Službeni glasnik Grada Vodica, broj 5/15, 1/16 - pročišćeni tekst, 3/16 - ispravak, 8/17, 1/19, 6/24*)(dalje u tekstu: PPUG) izrađuje se u skladu s **Prostornim planom Šibensko-kninske županije** (*Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 11/02, 10/05, 3/06, 5/08, 9/12 - pročišćeni tekst, 4/13, 8/13, 2/14, 4/17*)(dalje u tekstu: PPŽ).

Uz navedene planove, na području Grada važeći su i sljedeći planovi nižeg reda:

- Urbanistički plan uređenja naselja Vodice i Srima (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 10/08, Službeni glasnik Grada Vodica, broj 3/15, 7/20),
- Urbanistički plan uređenja industrijske zone Čista u Gradu Vodice (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 2/08),
- Urbanistički plan uređenja stambene zone na dijelu čest. zem. 417/1, k.o. Čista (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 4/16),
- Urbanistički plan uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 8/17),
- Urbanistički plan uređenja naselja Grabovci (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 5/16),
- Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko-turističke zone Donja Srima (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 12/21).

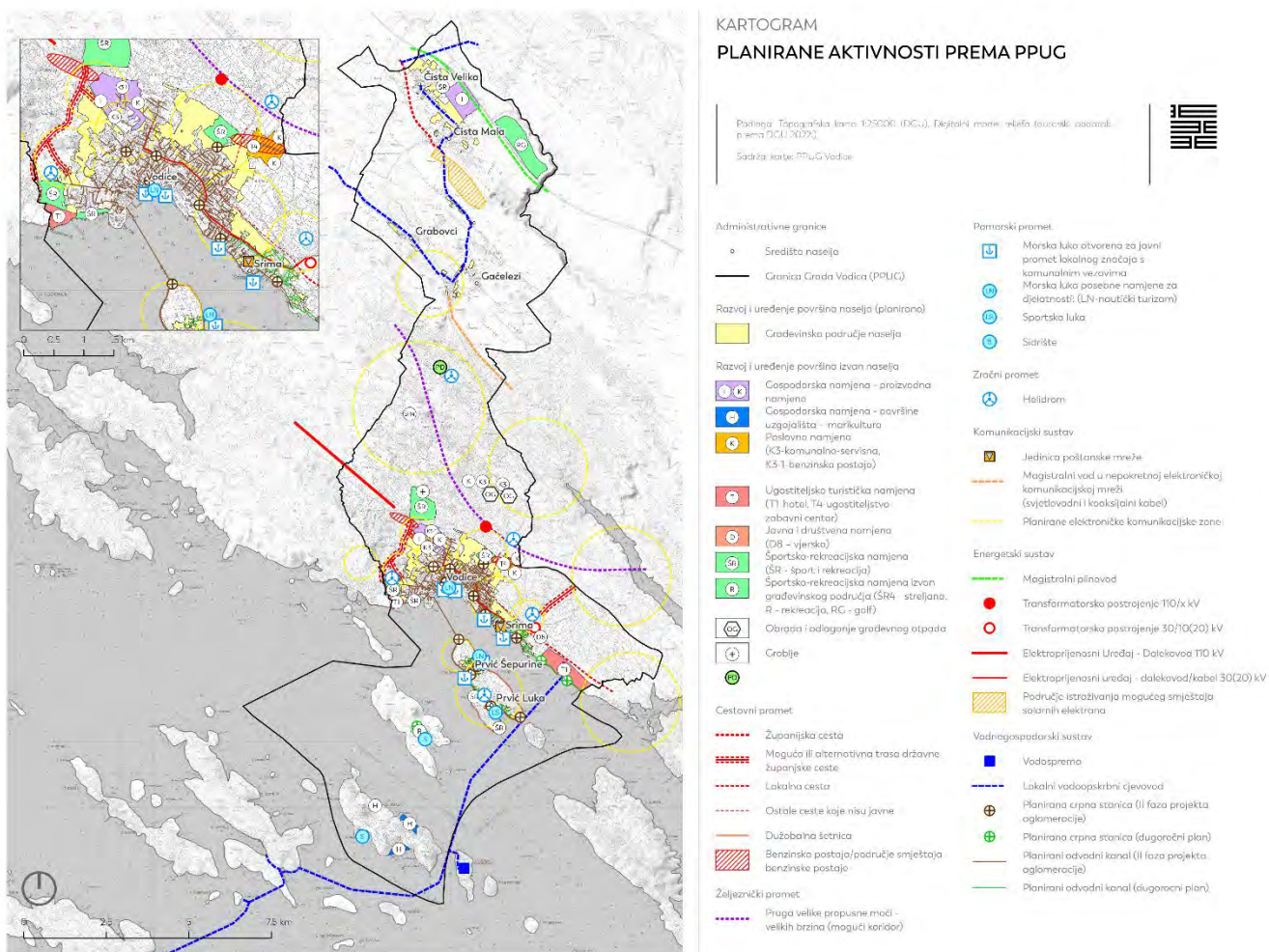
Određene veće zahvate u prostoru, a pogotovo one gospodarske i infrastrukturne (prometni, energetske i vodnogospodarski sustav), potrebno je sagledati kroz planirani razvoj ZI te ih, ako je moguće, usmjeriti na zelena i održiva rješenja. Značajni zahvati unutar važećeg PPUG-a izdvojeni su u nastavku teksta (Tablica 4), a prikazani su na zasebnom kartografskom prikazu (Kartogram 5).

Tablica 4 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG-a (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

prometni sustav:
-... planirana korekcija trasa županijskih cesta – Ž6071 i Ž6069 (obilaznica Čiste Male i Velike), Ž6086 (zapadna obilaznica Vodica)
-...planirana lokalna cesta od Ž6087 u Srimi do L65036 u Jadriji za potrebe planirane ugostiteljsko-turističke zone Donja Srima
- planirane ostale razvrstane i nerazvrstane ceste
- mogući koridor planirane željezničke pruge velikih propusnih moći (velikih brzina) međunarodnog značaja – produžetak obalne pruge od Šibenika prema Zadru
- planirana luka otvorena za javni promet lokalnog značaja s pretežito komunalnim vezovima (80% kapaciteta) - Srima
- planirana luka nautičkog turizma – marina (LN) – Prvić Šepurina na lokaciji Perolin gat
- planirana sportska luka (LS) – Prvić Luka
- planirana sidrišta (S) – uvala Tijašnica (otok Tijat), uvala Zaražanj (otok Zmajan)
- planirane načelne lokacije heliodroma radi boljeg povezivanja udaljenih otoka, povećanja turističke ponude i sigurnosti života na otocima – na otoku Prviću, na području kod Mrzanaca (Bristak), na području sjeverno od Srima, na području sjeverno od Hacijende, na području između prometnica L65035, Ž6086 i D27 (k.č. br. 4849/2, k.o. Vodice)

energetski sustav:
- planirano osposobljavanje 30 kV DV za napon od 110 kV
- planirana rekonstrukcija i dogradnja TS 30/10 (20) kV Vodice na način da postane 110/10(20) kV TS sa spojnim dvostrukim 110 kV kabelom duž Zatonske ulice
- planirana korekcija trase postojećeg i planiranog 110 kV DV TS Bilice – TS Kapela
- planirana TS 30/20(10) kV Srima
- planirana trasa magistralnog plinovoda Zadar – Šibenik
- područje istraživanja mogućeg smještaja solarnih elektrana na području između naselja Čista Mala, Dragišići i rijeke Guduče
vodoopskrbni sustav:
- planirani vodoopskrbni objekti za naselja Grabovci, Gaćezezi i Čista Mala te gospodarsku zonu
- planirani vodovod na trasi kopno (Srima) – otok Prvič – otok Obonjan – otok Kaprije – otok Žirje
odvodnja otpadnih voda:
- planirane crpne stanice u Vodicama, Srimi i na otoku Prviču
- planirana izgradnja cjelokupne sekundarne mreže
gospodarenje vodama:
- planirani sustav navodnjavanja
gospodarski sustav izvan građevinskog područja naselja:
- planirane zone ugostiteljsko-turističke namjene T1 – hotel – zona "Bristak – dio Vodice" (kapacitet 1100 kreveta), zona "Donja Srima" (kapacitet 6200 kreveta)
- proširenje zone ugostiteljsko-turističke namjene T4 – zabavni centar
- planirana zona sportsko-rekreacijske namjene Rg – golf
- neizgrađeni dijelovi zone gospodarske namjene – proizvodne Mličevac
- planirana zona gospodarske namjene – poslovne Kuljače
- planirane zone gospodarske namjene – komunalno-servisne Pišća Kreševo i Leć
- planirana zona gospodarske namjene – proizvodne Čista
zbrinjavanje otpada:
- planirane lokacije za obradu i odlaganje građevnog otpada – Pišća-Kreševo i Leć
marikultura:
- planirane zone za uzgoj ribe i školjkaša – otok Zmajan – uvala Smetnja (max. pov. 10 ha), uvala Zaklošica (max. pov. 10 ha), uvala Bok (max. pov. 5 ha)
građevinska područja naselja:
- neizgrađeni dijelovi građevinskih područja naselja
- nova gradnja u zonama ugostiteljsko-turističke namjene T1 - hotel unutar građevinskog područja naselja Vodice – zona "Lilet", zona "Ville Matilde", zona "Hotel Miramare", zona "Hotel Olympia", zona "Hotela Imperial", zona "Hotel Punta", zona "Hotel Villa Radin", zona "Hotel Dalmatino", zona "Hotel Kristina", zona "ex depadanse Arausana i Antonina"

- nova gradnja u zoni ugostiteljsko-turističke namjene T3 – kamp unutar građevinskog područja naselja Vodice – autokamp Imperial
- gradnja hotela u sklopu zone sportsko-rekreacijske namjene R1 unutar građevinskog područja naselja Vodice – zona Račice (kapacitet 90 kreveta) – odnosi se na dio k.č. br. 6408 i 6415, k.o. Vodice

Kartogram 5 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG (Izvor: PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Analiza elemenata zelene infrastrukture prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji

Važećim PPUG-om određena su područja sportsko-rekreacijske namjene (ŠR) izvan naselja namijenjena izgradnji sportskih građevina i vanjskih igrališta s pratećim ugostiteljskim, ugostiteljsko-turističkim i lječilišnim sadržajima te pomoćnim građevinama.

Izgradnja rekreacijskih građevina PPUG-om je omogućena i unutar rekreacijskih zona (R) na području uvale Tijašnica na otoku Tijatu i uvale Bok na otoku Prviću, kao i na području zone Čista Mala za potrebe igrališta za golf (Rg).

Zona golf igrališta planira se na površini od najviše 100 ha, bez zgrada za turistički smještaj. Za održavanje terena za igru treba osigurati stalnu opskrbu vodom izvan sustava javne vodoopskrbe, kao i resursa za navodnjavanje poljoprivrednih površina (navodnjavanje iz alternativnih izvora ili vlastitog sustava). Kvalitetni dijelovi kulturnog krajolika u okolici i unutar golf igrališta (vinogradi, voćnjaci, maslinici, arheološki nalazi, zapuštene povijesne građevine) trebaju biti verificirani pri čemu će se odrediti predjeli potpune zaštite i mogući zahvati, odnosno predjeli koji će se uklopiti u obuhvat igrališta. Prirodni teren mora obuhvaćati najmanje 60% od ukupne površine zone.

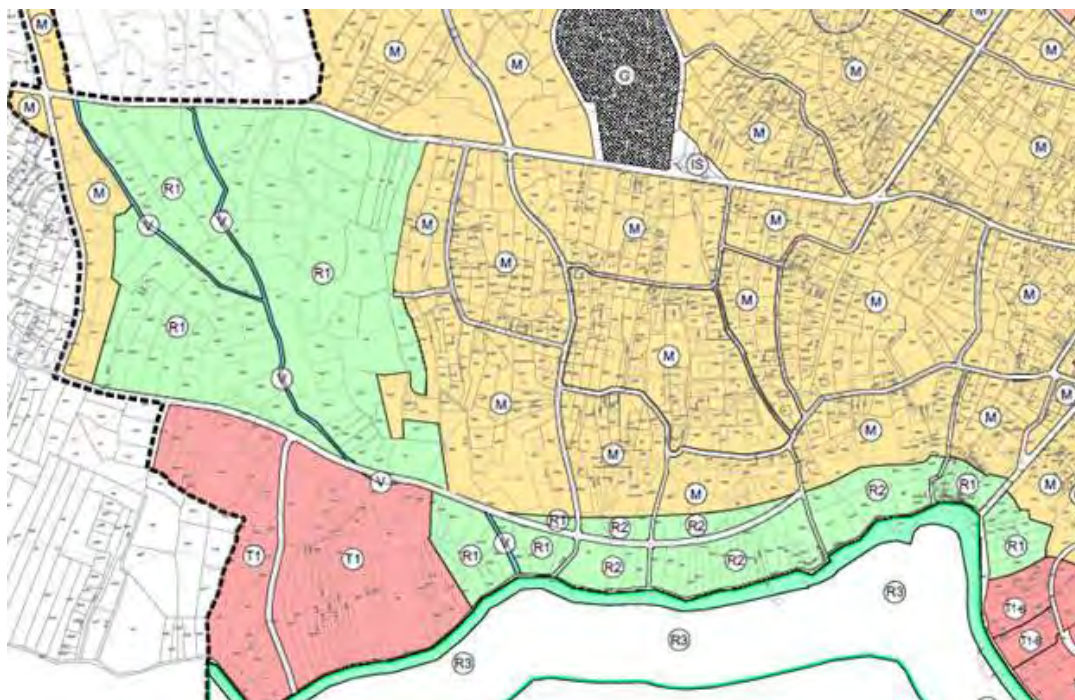
Prostore neperspektivne za potrebe obrane (MORH), na predjelima Kapelica i Vitkovići na otoku Prviću, moguće je prema odredbama PPUG-a prenamijeniti u sportsko-rekreacijske sadržaje, a na način da ne ugrožavaju i ne narušavaju zatečene vrijednosti okolnog prostora.

Važećim urbanističkim planovima uređenja na području Grada Vodice planirani su određeni elementi zelene infrastrukture, a u nastavku su izdvojeni oni najvažniji.

Nažalost, navedenim planovima, a pogotovo na području naselja Srima i Vodice te na otoku Prviću propušteno je planiranje mreže novih zelenih i ostalih javnih otvorenih površina, kao i sadržaja javne i društvene namjene u neizgrađenim dijelovima zona mješovite i stambene namjene. Također je potrebno propisati sadnju visokog zelenila na građevnim česticama svih namjena, sve kako bi osigurali, odnosno sačuvali, povoljni mikroklimatski uvjeti te umanjio efekt toplinskog otoka.

UPU naselja Vodice i Srima

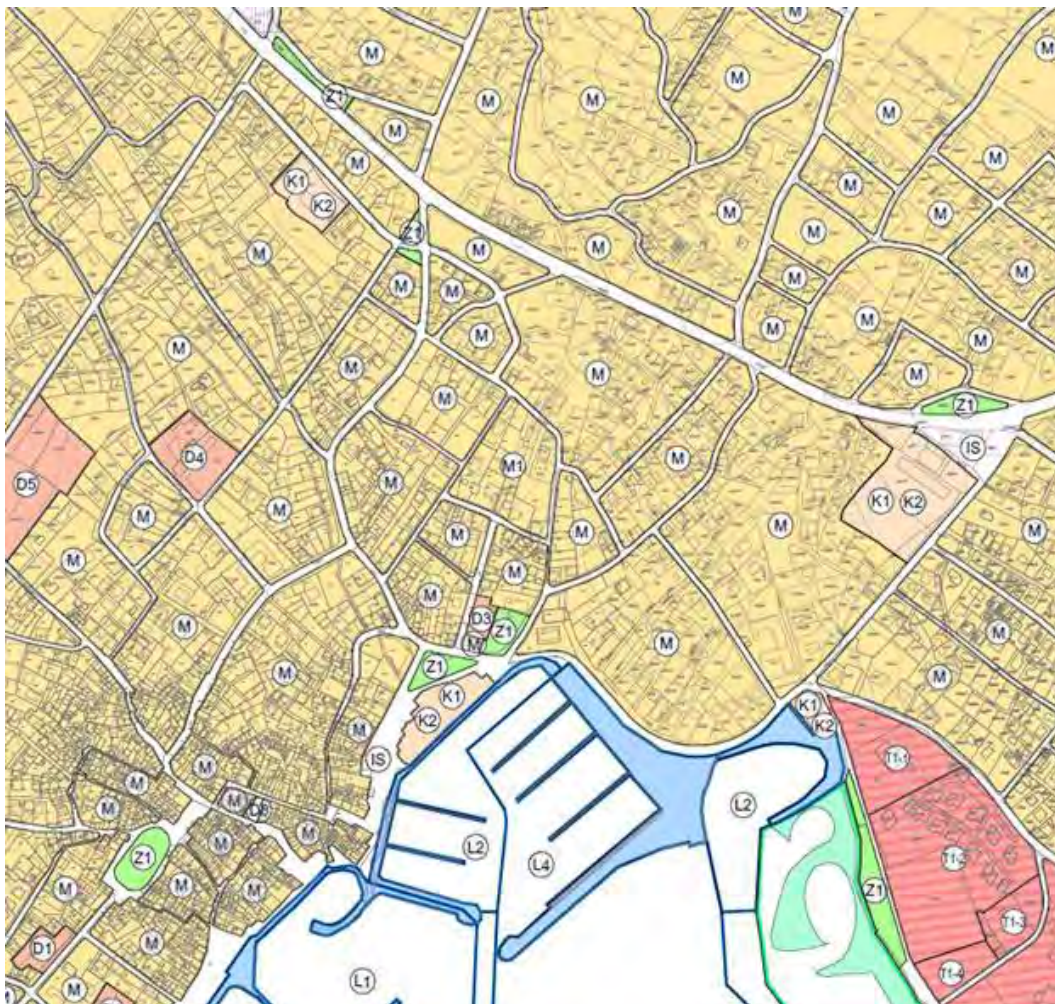
- R1 – sportsko-rekreacijska namjena - sport
- R2 – sportsko-rekreacijska namjena - rekreacija
- R3 – sportsko-rekreacijska namjena - kupalište

Slika 2 – Zapadni dio naselja Vodice uz obalu sa sportsko-rekreacijskom zonom Bristak i Blata - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina

Površine UPU-om predviđene za sportsko-rekreacijsku namjenu podijeljene su u tri osnovne kategorije: sport, rekreacija i kupalište. Površine sportsko-rekreacijske namjene – sport (R1) namijenjene su za smještaj sportskih igrališta i građevina svih tipova, veličina i kategorija s pratećim sadržajima. Unutar površina sportsko-rekreacijske namjene – rekreacija (R2) moguće je uređenje sadržaja kao što su trim staze, mini golf, stolni tenis, bočališta, viseće kuglane, travnata igrališta, odbojka na pijesku i slično. Najmanje 60% nedovršenog dijela površina sportsko-rekreacijske namjene R1 i R2 moraju biti uređeni kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo.

- Z1 – javne zelene površine – javni park

Slika 3 – Središnji dio naselja Vodice s manjim javnim zelenim površinama - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina

Javne zelene površine (Z1) su hortikulturno uređene parkovne površine unutar kojih nije omogućena izgradnja izuzev linijske podzemne infrastrukture te dječjih igrališta i parkovnih paviljona.

UPU-om je za većinu namjena određen minimalni postotak ozelenjenosti građevne čestice.

Prilikom rekonstrukcije uličnih koridora ili infrastrukture u dovršenim i pretežito dovršenim dijelovima naselja, potrebno je širine koridora prema mogućnostima proširiti na širine utvrđene odredbama UPU-a, odnosno obavezno na širine vatrogasnih prolaza utvrđenih posebnim propisom.

Obalna šetnica utvrđena je UPU-om s karakterističnim poprečnim profilom najmanje širine 7 m. Od ukupne širine koridora dio je predviđen za smještaj zelenila, a ostatak za uređenje pješačke ili pješačko-biciklističke staze.

- R1 – sportsko-rekreacijska namjena – sport
- PŠ – ostalo poljoprivredno tlo i šumsko zemljište

Slika 4 – Sportsko-rekreacijska zona Račice u sjeveroistočnom dijelu naselja Vodice - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina

UPU-om je unutar obuhvata sportsko-rekreacijske zone Račice planirana izgradnja i uređenje nogometnog igrališta s tribinama i pratećim sportskim sadržajima, rekreacijski – posjetiteljski turistički centar s vrtom (zapadno od postojećeg igrališta),

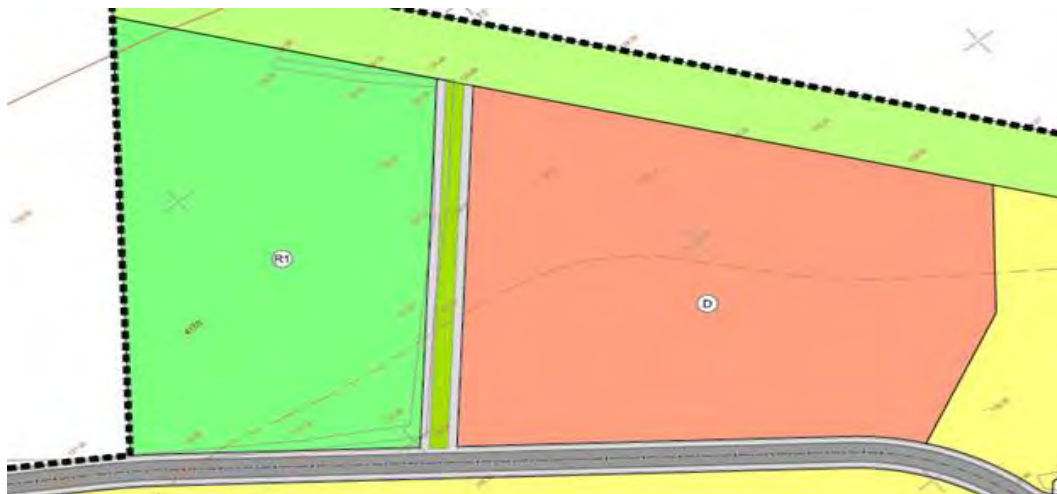
parkirališta te sportske dvorane. Posjetiteljski centar može u određenoj mjeri sadržavati i trgovačke i uslužne sadržaje, pokazne radionice, tradicijske obrte, radionice suvenira, kušaonice lokalne tradicijske hrane i pića, galerije te višenamjensku multimedijalnu dvoranu.

Dio planiranih sadržaja zone već je izgrađen.

Na području zone Račice (namjene R1) UPU-om se dozvoljava gradnja hotela maksimalnog kapaciteta od 90 ležaja. Minimalno 15% građevne čestice hotela mora biti uređeno kao zelena površina (procjedna).

UPU stambene zone na dijelu čest. zem. 417/1, k.o. Čista

- R1 – sportsko-rekreacijska namjena
- Z – zaštitne zelene površine

Slika 5– Zona za izgradnju sportsko-rekreacijskih sadržaja u funkciji cijelog naselja - izvod iz Urbanističkog plana uređenja stambene zone na dijelu čest. zem. 417/1, k.o. Čista – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina

Ovim UPU-om određuje se površina za smještaj sadržaja javne i društvene namjene, koja se planiranim kolnim i pješačkim komunikacijama može povezati s ostalim zahvatima i građevnim česticama ovog dijela naselja, ali i šire okolice. Realizacija ove namjene može uslijediti u fazi nakon formiranja većeg dijela stambene zone te se s tim ciljem prostor rezervira za raznovrstan spektar sadržaja kao što je dječji vrtić,

knjižnica, čitaonica, prostori za udruge i mjesni odbor, ambulanta, smještaj za starije i nemoćne i ostalo.

Zona sportsko-rekreacijske namjene (R1) namijenjena je uređenju sadržaja u funkciji cijelog naselja, što podrazumijeva uređenje različitih vrsta igrališta na otvorenom s pratećim i pomoćnim građevinama. Najmanje 20% građevne čestice mora biti ozelenjeno autohtonim zelenilom. Zaštitne zelene površine (Z) formiraju potez zelenila između zone stanovanja s pratećim sadržajima te radne zone Čista s kojom ovaj UPU graniči, a u funkciji vizualne zaštite i zaštite od buke. Građevna čestica stambene namjene mora biti uređena tako da najmanje 20% njene površine bude ozelenjeno.

UPU naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka

- Z1 – javne zelene površine - javni park

Slika 6 – Jedina evidentirana javna i zelena površina u naselju Prvić Šepurine - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka – kartografski prikaz br. 1. – list 1 Korištenje i namjena površina

UPU-om je određena javna zelena površina – javni park (Z1) u Prvić Šepurini između akvatorija luke i obalne šetnice, sa značajnim fondom visokog raslinja te urbanim mobilijarom, uključujući i igrala za djecu.

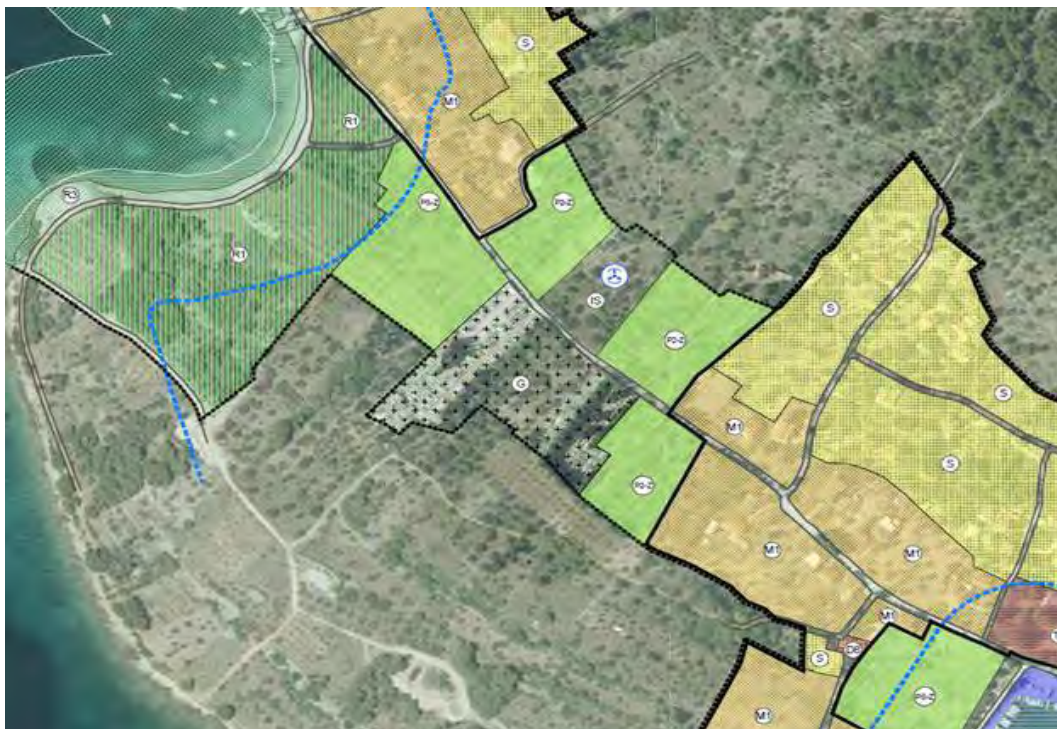
Šumsko zemljište – zaštitne zelene površine (PŠ-Z) između naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine formiraju cezuru (prekid), odnosno međuprostor između naselja. Navedeno je nastalo kao obaveza propisana Konzervatorskim elaboratom, koji kaže da područja predviđena za izgradnju novih objekata ne smiju dovesti do vizualnog spajanja dvaju naselja pretvarajući cijeli otok u jedinstveni prostor kakav nije postojao nikada u prošlosti.

Unutar zone PŠ-Z u dnu uvale naselja Prvić Luka nije moguća gradnja, osim objekata infrastrukture.

Formiranje poteza zelenila uz postojeće i planirane prometne površine, propisuje se UPU-om kao preporuka, jednako kao i osiguravanje zelenila u obuhvatu građevnih čestica svih namjena.

Okoliš ljetnikovca Draganić-Vrančić, zapušteni nekadašnji vrt, potrebno je u sklopu radova na obnovi kompleksa, prema posebnim uvjetima nadležnog konzervatorskog tijela, valorizirati i hortikulturno oplemeniti primjerenim biljnim vrstama.

- R1 – sportsko-rekreacijska namjena – sport
- R3 - sportsko-rekreacijska namjena – plaža
- PŠ-Z – ostalo poljoprivredno tlo i šumsko zemljište – zaštitne zelene površine

Slika 7 – Područje između naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine sa sportsko-rekreacijskom zonom Trstevica - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka – kartografski prikaz br. 1. – list 2 Korištenje i namjena površina

Zona sportsko-rekreacijske namjene – sport (R1) na području Trstevica u funkciji je naselja (stanovnika i ostalih korisnika), a dopušteno je uređenje svih vrsta sportsko-rekreacijskih sadržaja na otvorenom s pratećim i pomoćnim građevinama (sanitarije, tuševi, garderobe, skladišta rekvizita, ugostiteljski sadržaji i slično). Prema odredbama UPU-a, najmanje 20% površine zone mora biti ozelenjeno sadnjom autohtonog zelenila.

UPU naselja Grabovci

- R1 – sportsko-rekreacijska namjena
- Z1 – javne zelene površine
- Z2 – zaštitne zelene površine
- Z3 – zelene površine upisane u ARCOD

Slika 8 – Planirani manji centar novog dijela naselja - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Grabovci – kartografski prikaz br. 1. – Korištenje i namjena površina

UPU-om se određuje površina rezervirana za smještaj javne i društvene namjene namijenjena za različite moguće sadržaje. U zoni sportsko-rekreacijske namjene (R1), unutar koje se nalazi postojeće nogometno igralište, planirani su sportsko-rekreacijski sadržaji u funkciji naselja, a koji mogu biti sve vrste igrališta na otvorenom s pratećim i pomoćnim građevinama.

Javna zelena površina (Z1) određena je uz vodenu površinu povremenog karaktera – lokvu, s postojećim fondom zelenila, koje se zadržava uz rekultivaciju postojećih i sadnju novih stablašica zavičajnih vrsta, a sve u funkciji formiranja zelene oaze javnog karaktera unutar naselja.

UPU-om se također određuje formiranje longitudinalnog poteza zaštitne zelene površine (Z2) prema državnoj cesti. U dijelu obuhvata nalaze se postojeća dva maslinika upisana u sustav ARKOD, koji se UPU-om definiraju i štite kao zelene površine s oznakom Z3. Za građevne čestice javne i društvene namjene UPU-om je definirano da najmanje 25% čestice mora biti uređeno kao parkovno zelenilo. Najmanje 20% građevne čestice za stambenu gradnju mora biti uređeno kao zelena površina.

UPU ugostiteljsko-turističke zone Donja Srima

- R3-1 – sportsko-rekreacijska namjena – uređena plaža
- R3-2 – sportsko-rekreacijska namjena – zaobalni dio uređene plaže
- Z – zaštitne zelene površine
- ZP – zaštićeno područje

Slika 9 – Izvod iz Urbanističkog plana uređenja ugostiteljsko-turističke zone Donja Srima – kartografski prikaz br. 1. – Korištenje i namjena površina

Osim na dijelu koji je planiran za izgradnju trusitičkog privezišta, cijeli obalni dio obuhvata uredit će se kao prostor plaže podijeljen je na dva dijela, sportsko-rekreacijsku namjenu – uređena plaža (R3-1) i zaobalni dio uređene plaže (R3-2). Unutar zaobalnog dijela dopušta se uređenje sportsko-rekreacijskih sadržaja, kao što su tereni za tenis i odbojku, mini golf, bočalište i slično.

Zone zaštitnih zelenih površina (Z) predviđene su uz obodne prometnice uz granicu obuhvata, a uređuju se pretežito kroz očuvanje postojeće vegetacije uz dopunu novim autohtonim zelenilom. U sklopu takvih površina mogu se graditi i uređivati rekreacijske površine i igrališta bez objekata, komunalna infrastruktura, pješački putovi, staze i odmorišta.

Unutar granice obuhvata nalazi se zaštićeno područje (ZP) Rodinih stanova, zaštićenog kulturnog dobra. Mjerama zaštite potrebno je postići da se postojeća građevina sačuva, a njen už i širi okolni prostor treba što kvalitetnije uklopiti u planirane sadržaje ugostiteljsko-turističke namjene, kao dio turističke ponude uz adekvatnu prezentaciju autohtone kulturne baštine.

Unutar kompletne prostorne cjeline obavezno je osigurati 40% površine kao parkovne nasade i prirodno zelenilo. Propisano je uređenje kroz sadnju i rekultiviranje postojećeg zelenila, a također se uz obodne javne prometnice predlaže sadnja visokog zelenila. Autohtono zatečeno zelenilo potrebno je maksimalno sačuvati i uklopiti u uređenje okoliša.

Prilikom gradnje sportskih terena treba ih pozicionirati tako da što više prate postojeću konfiguraciju terena te da se na taj način što je moguće više sačuva prirodni okoliš.

Obavezno je zadržavanje fragmenata suhozida i gromača (elementi tradicijske gradnje) na način da ih se inkorporira u uređenje okoliša kao dodatni ambijentalni motiv (pješačke staze, građevine, vanjske površine, rekreativne površine i slično).

Površine parkirališta unutar zone obavezno je krajobrazno urediti, kombinacijom zavičajnih biljnih vrsta stabala i niskih grmova. Biciklističke staze UPU-om su planirane u koridoru glavne obodne prometnice uz zapadnu granicu obuhvata. Čitavom dužinom obalnog pojasa planirano je uređenje šetnice (lungo mare).

6.2.1. Analiza prostorno-planske i zakonske zaštite te ostalih evidentiranih vrijednosti prema važećem PPUG-u i ostalim planovima

Važeća zakonska i prostorno-planska regulativa omogućuje očuvanje i zaštitu prostornih i kulturnih vrijednosti pojedinog područja, stoga je na području Grada potrebno izdvojiti (1) kulturna dobra, (2) prirodne i krajobrazne vrijednosti, (3) područja posebnih ograničenja u korištenju te (4) područja ekološke mreže NATURA 2000. U nastavku su obrađena i (5) područja za koje je PPUG-om određena obveza donošenja prostornih planova nižeg reda.

Planom se diferenciraju dvije osnovne kategorije zaštite: zaštita utvrđena na temelju zakona i drugih propisa te zaštita zasnovana na temelju važećih odluka te odredbi važeće prostorno-planske dokumentacije.

Navedene vrijednosti važni su elementi za formiranje zelene infrastrukture jer čine vrijedne prirodne ekosustave (Natura 2000), ali i sustave napravljene ljudskom intervencijom (kulturni krajobraz i kulturna baština) koje je potrebno povezati i ojačati.

(1) Kulturna dobra

Temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 145/24) na području Grada registrirano je sljedećih 16 nepokretnih kulturnih dobara:

- arheološki lokalitet Gradina Dragišić, Čista Mala (RST-0716-1973.)
- crkva sv. Jurja, Čista Mala (Z-4658)
- arheološko nalazište Velika Mrdakovica s rimskom cisternom, Vodice (Z-6504)
- arheološko nalazište Biskupija, Vodice (Z-5322)
- kulturno-povijesna cjelina Vodice, Vodice (Z-3029)
- bunje Rašinov stan u Okitu, Vodice (Z-3659)
- crkva Sv. Ivana Krstitelja, Vodice (Z-5129)
- Čorićev toranj, Vodice (Z-4067)
- crkva sv. Križa, Vodice (Z-4657)
- crkva Našašća sv. Križa, Vodice (Z-6302)
- arheološko nalazište Prižba, Srima (Z-5324)
- Rodini stanovi, Srima (Z-6022)
- kulturno-povijesna cjelina otoka Prvića, otok Prvić (Z-2456)
- crkva i samostan sv. Marije od Milosti, otok Prvić (Z-3192)

- ljetnikovac Draganić-Vrančić, otok Prvić (Z-3348)
- crkva Gospina Porođenja, otok Prvić (Z-3326).

Važećim PPUG-om evidentirana su i sljedeća nepokretna kulturna dobra:

- arheološki lokalitet Srimska lokva, Srima
- arheološki lokalitet Gradina Stražišće, Srima
- arheološki lokalitet Gradelji, Vodice
- arheološki lokalitet Šabin brdo pećina, Vodice
- arheološki lokalitet Tijat, otok Prvić
- arheološki lokalitet Grobište – sv. Rok, otok Prvić
- arheološki lokalitet Pišća, Vodice
- arheološki lokalitet Ivasovka, Grabovci
- arheološki lokalitet Kurjaci, Grabovci
- arheološki lokalitet Vinogradine, Gaćezezi
- arheološki lokalitet Donja Banda, otok Prvić
- arheološki lokalitet obrambena kula, otok Prvić
- povijesni sklop ostataka naselja Rakitnica, Vodice
- crkva sv. Jelene, otok Prvić
- crkva sv. Ilije – Jurići, Vodice
- crkva Gospe od Karmela – Okit, Vodice
- župna crkva Velike Gospe, otok Prvić
- crkva sv. Ante, Gaćezezi
- crkva sv. Ane, Čista Velika
- crkva sv. Ane, Čista Mala.

Na širokom prostoru zaleđa Vodica nalazi se veći broj sačuvanih bunja – poljarica, specifične tipske arhitekture za taj prostor. Sukladno smjernicama Konzervatorskog odjela Šibenik, potrebno je izraditi sustavni popis bunja s fotografskom dokumentacijom i lociranjem građevina na karti. Nakon izrade takvog kataloga suhozidne gradnje bit će moguće dobiti uvid u gustoću rasporeda bunja na terenu te time stvoriti bolje preduvjete za planiranje određenih zona na tom prostoru.

(2) Prirodne i krajobrazne vrijednosti

Za zaštitu u kategoriji prirodnih i krajobraznih vrijednosti, PPUG-om su predložene sljedeće lokacije, označene na kartografskom prikazu broj 3.1. Uvjeti korištenja:

- kanjon rijeke Gudače – predložen za kategoriju posebnog ornitološkog rezervata,
- obalno područje uvala Tijašnica na otoku Tijatu – predloženo za kategoriju značajnog krajobraza.

Do donošenja odluke o zaštiti navedenih lokacija, na tim područjima ne dozvoljava se gradnja građevina koje se prema PPUG-u smiju graditi izvan granica građevinskog područja, osim onih od državnog ili županijskog značaja te sustava odvodnje otpadnih voda određenih PPUG-om. Izuzetno, u uvali Tijašnica unutar zone rekreacije dozvoljava se gradnja građevina u svrhu rekreacije (sanitarije, zakloništa – nadstrešnice s prostorom za roštilj, sidrišta, vodoopskrbni cjevovod, sustav odvodnje otpadnih voda s uređajem za pročišćavanje).

Uvjeti zaštite prirode implementirani u PPUG, a koji predstavljaju smjernice za daljnju razradu u detaljnijoj planskoj i drugoj dokumentaciji, odnose se na sljedeće:

- planiranje stambenih, gospodarskih, turističkih i ostalih zona te proširivanje postojećih građevinskih područja provoditi na način da njihova izgradnja ne uzrokuje gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova, kao i gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti,
- uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti,
- pri odabiru lokacije za smještaj postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uzeti u obzir prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune te elemente krajobraza,
- prilikom ozelenjivanja područja zahvata koristiti zavičajne biljne vrste, a postojeće elemente autohtone flore sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri te integrirati u krajobrazno uređenje,
- pri odabiru trase prometnih koridora voditi računa i prisutnosti ugroženih i rijetkih staništa i zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune,
- očuvati područja prekrivena autohtonom vegetacijom, postojeće šumske površine, šumske čistine i šumske rubove,
- osigurati povoljnu količinu vode u vodenim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta te očuvati povezanost vodnog toka,
- otpadne vode (sanitarne i oborinske vode sa prometnih i manipulativnih površina) zbrinuti vodonepropusnim razdjelnim sustavom odvodnje s potrebnim pročišćavanjem,

- izbjegavati regulaciju vodotoka, utvrđivanje obala, kanaliziranje i promjene vodnog režima,
- posebno voditi brigu o zaštiti podmorskih staništa posidonije (*Posidonium oceanicae*) te u cilju njihove zaštite ograničiti sidrenje i ne dozvoliti ispuštanje otpadnih voda u more,
- očuvati povoljnu građu i strukturu morskog dna, obale i priobalnog područja.

(3) Područja posebnih ograničenja u korištenju

Obalni dio obuhvata Grada te pripadajući otoci Prvić, Tijat i Zmajan nalaze se u pojasu zaštićenog obalnog područja mora (dalje u tekstu: ZOP).

ZOP je područje od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Planiranje i korištenje prostora ZOP-a se radi zaštite, ostvarenja ciljeva održivog, svrhovitog i gospodarski učinkovitog razvoja provodi uz ograničenja u pojasu kopna i otoka u širini od 1000 m od obalne crte i pojasu mora u širini od 300 m od obalne crte. Planiranje u području ZOP-a utvrđeno je Zakonom o prostornom uređenju.

PPUG-om su definirane točke i zone značajne za panoramske vrijednosti krajobrazu, a odnose se na crkvu Gospe od Karmela na brdu Okit, koja se nalazi na vizualno izloženoj lokaciji. Kako bi se očuvala njena panoramska vrijednost zabranjuje se svaka izgradnja u neposrednoj zoni, izuzev vjerskih sadržaja na otvorenom.

Osim posebno istaknutih krajobraznih područja, na cijelom području Grada prirodni i kultivirani krajobrazi moraju biti uključeni u budući razvoj Grada na prihvatljiv stručni način kroz:

- očuvanje i obnovu tradicijskog graditeljstva, naročito tradicijskih kamenih kuća i gospodarskih građevina, kao nositelja povijesnog identiteta prostora,
- očuvanje povijesne slike prostora koju čine volumen naselja, njegovi obrisi i završna obrada građevina te vrijednosti krajolika kojim je okruženo,
- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskog (ekološkog) načina obrade zemlje,
- očuvanje i zadržavanje karakterističnih toponima, naziva sela, zaselaka, brda i polja od kojih neka imaju znakovita i povijesna značenja,
- očuvanje prirodnih značajki kontaktnih područja uz povijesne građevine i sklopove, budući da pripadaju integralnoj (prirodnoj i kulturnoj) baštini.

(4) Ekološka mreža NATURA 2000

Dijelovi administrativnog područja Grada Vodice nalaze se unutar područja ekološke mreže Republike Hrvatske koja ujedno predstavlja dio EU Natura 2000 ekološke mreže, najvećeg sustava očuvanih područja u svijetu. Područja ekološke mreže, njihove ciljne vrste i staništa te nadležna tijela za upravljanje u RH, definirana su Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23).

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) čine područja očuvanja značajna za ptice – POP, područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS, vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (vPOVS) i posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS).

Na području Grada Vodice nalaze se dijelovi područja ekološke mreže:

- područja očuvanja značajna za ptice (POP)
 - o HR1000026 Krka i okolni plato
 - o HR1000024 Ravni kotari
- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)
 - o HR3000091 Uvala Tijašnica
- posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS)
 - o HR2001361 Ravni kotari
 - o HR3000419 J. Molat-Dugi-Kornat-Žirje-Zlarin-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat

Područje ekološke mreže (POP) HR1000026 Krka i okolni plato sastoji se od raznolikih riječnih staništa – od brzog gornjeg toka rijeke Krke sa strmim obalama i krškim riječnim jezerima do bočatog riječnog ušća (uključujući Prokljansko jezero). Krka je dijelom svog toka okružena vlažnim i suhim livadama i oranicama. Močvarna staništa dobro su razvijena u plitkim uvalama Visovačkog jezera i na ušću rijeke Gudače. Na visoravni iznad rijeke dobro su razvijeni suhi travnjaci koji su stanište najvažnije populacija velike ševe (*Melanocorypha calandra*) u Hrvatskoj. Dio ovog područja ekološke mreže zaštićen je kao Nacionalni park Krka. Na području Grada Vodice obuhvaća sjeveroistočni dio u površini od cca 2667 ha.

Drugo područje ekološke mreže (POP) HR1000024 Ravni kotari obuhvaća priobalno nizinsko područje u zaleđu Zadra. Nekadašnja brojna močvarna staništa prenamijenjena su u mozaična poljoprivredna područja. Područje uključuje jedino poznato gnjezdilište zlatovrane (*Coracias garrulus*) u Hrvatskoj, a prostrana otvorena

staništa područje su gniježđenja eje livadarke (*Circus pygargus*). Sukcesijom livada razvijaju se šume hrasta medunca s najvećom hrvatskom populacijom voljica maslinara (*Hippolais olivetorum*). Unutar granica Grada Vodica uključeno je 808 ha ovog područja ekološke mreže (područje oko naselja Čista Velika).

Područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR3000091 **Uvala Tijašnica** nalazi se na jugoistočnoj strani otoka Tijata i obuhvaća morsko područje od rta Gačice do rta Tijaščica. Područje obuhvaća i otočić Kamenica koji je stanište strogo zaštićene biljke sredozemna ljuljolika (*Desmazeria marina*). Ciljno stanište ovog područja je 1160 Velike plitke uvale i zaljevi.

Također, morsko područje Grada Vodica uključuje i dio posebnog područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (PPOVS) HR3000419 **J. Molat-Dugi-Kornat-Žirje-Zlarin-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat**. Područje obuhvaća veliko (85 276,74 ha) i relativno plitko morsko područje uglavnom manje od 70 m dubine, a najveća dubina je oko 95 m. Jedno je od šest važnih lokaliteta za dobrog dupina (*Tursiops truncatus*) u Hrvatskoj, a također je značajno za očuvanje stanišnog tipa 1170 Grebeni i 8330 Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje. Unutar administrativnog područja Grada Vodica uključuje morsko područje oko otoka Zmajana i gotovo cijeli Zmajanski kanal.

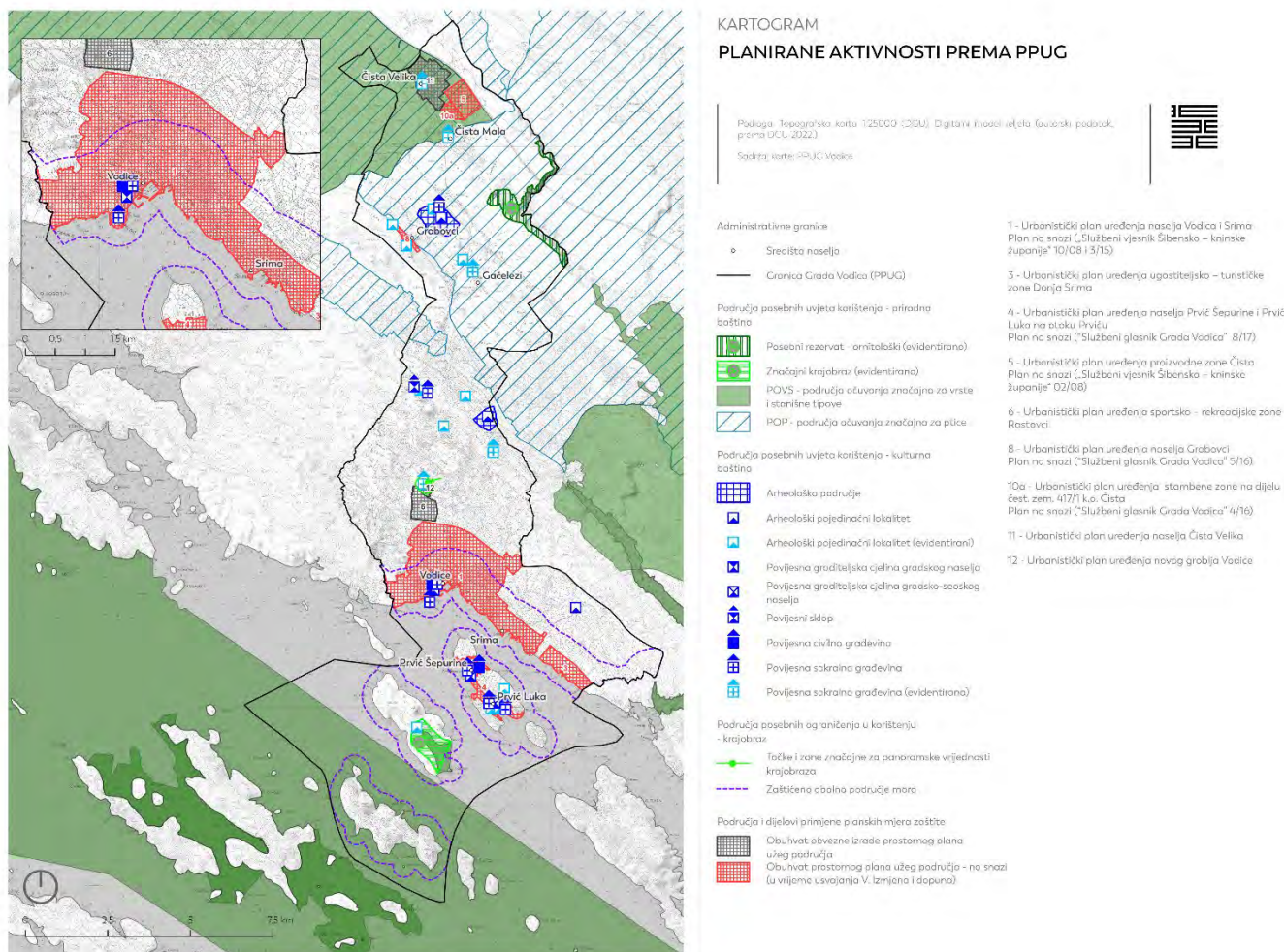
Sami sjeverni dio područja Grada Vodica (područje Čiste Velike) uključen je u posebno područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (PPOVS) HR2001361 **Ravni kotari** u površini od 762 ha. Plodne vapnenačke doline s poljima i isušanim močvarnim staništima izmjenjuju se s krškim grebenima tvoreći blagi „valovit“ krajobraz. Sukcesijom travnjaka nastaju šume hrasta medunca. Područje predstavlja jedno od glavnih središta rasprostranjenja vrste danjeg leptira dalmatinski okaš (*Protoerebia afra dalmata*). Također je značajno za očuvanje populacije bjelonogog raka u Dalmaciji, ciljnih vrsta gmazova te predstavlja međunarodno važno stanište i migracijski koridor za ciljne vrste šišmiša.

(5) Obveza donošenja prostornih planova nižeg reda

Važećim PPUG-om utvrđena je obveza izrade sljedećih prostornih planova nižeg reda:

- Urbanistički plan uređenja sportsko-rekreacijske zone Rastovci,
- Urbanistički plan uređenja naselja Čista Velika,
- Urbanistički plan uređenja novog groblja Vodice.

Obuhvati navedenih planova određeni su kartografskim prikazom broj 3.2. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite te kartografskim prikazima broj 4. Građevinska područja.

Kartogram 6 - Prostorno-planska i zakonska zaštita prirode te ostalih evidentiranih vrijednosti (Izvor: Biportal, Registar, PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

6.3. Analiza ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz gradski proračun

Analiza ulaganja u sklopu ovog dokumenta obuhvaća pregled projekta/aktivnosti vezanih za pojedine elemente ZI i KG, odnosno zelene urbane obnove. Spomenuti projekti/aktivnosti, te njihov udio u ukupnim proračunskim izdacima tijekom 2023. i 2024. godine, opisan je i grafički prikazan u nastavku teksta.

Temeljem izvještaj o izvršenju proračuna za razdoblje od **01.01.2023. do 31.12.2023.** ukupni **prihodi** Grada iznosili su **13.750.870,12 €**, dok su ukupni **rashodi** iznosili **10.443.071,70 €**. Sredstva koja su 2023. godine bila direktno i indirektno povezana s projektima/aktivnostima zelene urbane obnove iznosila su **3.560.340,37 €**, odnosno **26 % proračuna**.

Projekti/aktivnosti koji su bili **direktno povezani sa** zelenom urbanom obnovom iznosili su **2.362.899,68 €**, odnosno **17% proračuna**, od čega prednjače novčana sredstva za izgradnju sportske dvorane u Vodicama (II. faza), dovršetak uređenja i opremanje dvorane kod OŠ u Vodicama, ulaganja na objektima komunalne infrastrukture u Gačelezima (rekonstrukcija zgrade društvene namjene), održavanje i sanacija objekata na pomorskom dobru (sanacija rive, čišćenje plaža i uvala, uređenje okoliša šetnice), uređenje Trga kneza Branimira te održavanje zelenih površina na području Grada.

Projekti/aktivnosti koji su **indirektno povezani sa** zelenom urbanom obnovom iznosili su **1.197.440,69 €**, odnosno **9% proračuna** Grada, od čega se većina odnosi na tekuće čišćenje i održavanje javnih prometnih površina i nerazvrstanih cesta, uređenje poljskih i protupožarnih puteva, zatim usluge održavanja i manji komunalni radovi (nabava opreme, demontaža, čišćenje, navodnjavanje, uređenje) te izrada prostorno - planske, tehničke i ostale dokumentacije (idejna projektna dokumentacija za uređenje luka, prostorni planovi, troškovnik za rekonstrukciju društvenog doma, skate park).

Projekti/aktivnosti direktnih ulaganja u ZUO detaljno su obrađeni na grafičkom prikazu (Grafički prikaz 1) u nastavku.

Grafički prikaz 1 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2023. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Proračun za 2024. godinu je nakon rebalansa u stavci **prihodi** od poslovanja iznosio **17.647.144,00 €** te u stavci **rashodi** poslovanja iznosio **16.458.439,00 €**.

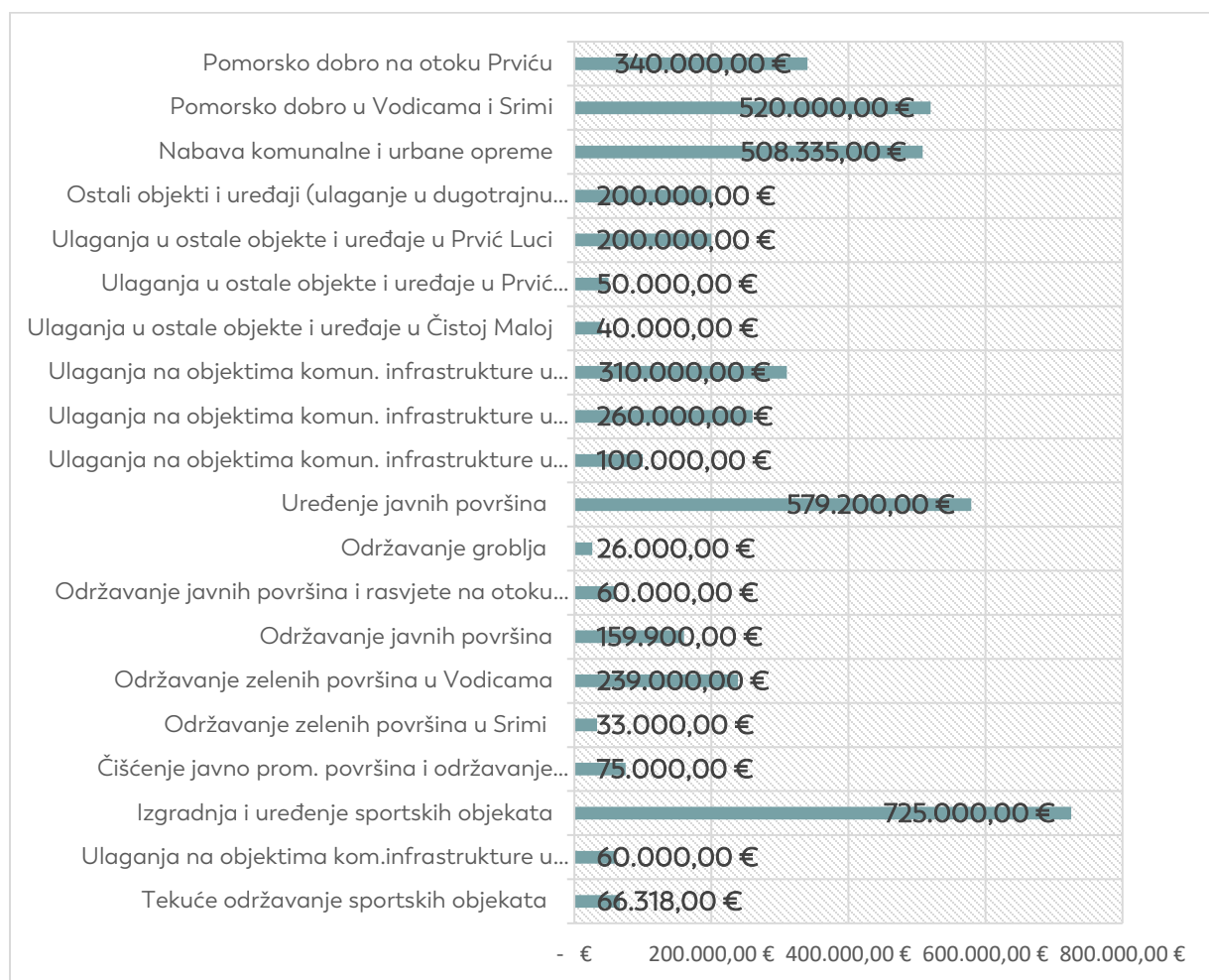
Sredstva koja su 2024. godine bila **direktno i indirektno** povezana s projektima/aktivnostima zelene urbane obnove iznosila su **7.887.594,00 €**, odnosno **45 % proračuna**.

Projekti/aktivnosti koji su bili **direktno povezani** sa zelenom urbanom obnovom iznosili su **4.551.753,00 €**, odnosno **26% proračuna**, od čega prednjače novčana sredstva za izgradnju i uređenje sportskih objekata, ulaganje na objektima komunalne

infrastrukture u Grabovcima, ulaganje u pomorsko dobro u Vodicama i Srimi te na otoku Prviči, održavanje zelenih površina u Vodicama te uređenje javnih površina.

Projekti/aktivnosti koji su **indirektno povezani** sa zelenom urbanom obnovom iznosili su **3.335.841,00 €**, odnosno **19% proračuna** Grada, od čega se većina odnosi na izradu prostorno planske, tehničke, strateške i ostale dokumentacije, čišćenje javno prometnih površina u Vodicama i Srimi te uređenje poljskih, protupožarnih putova i nerazvrstanih cesta.

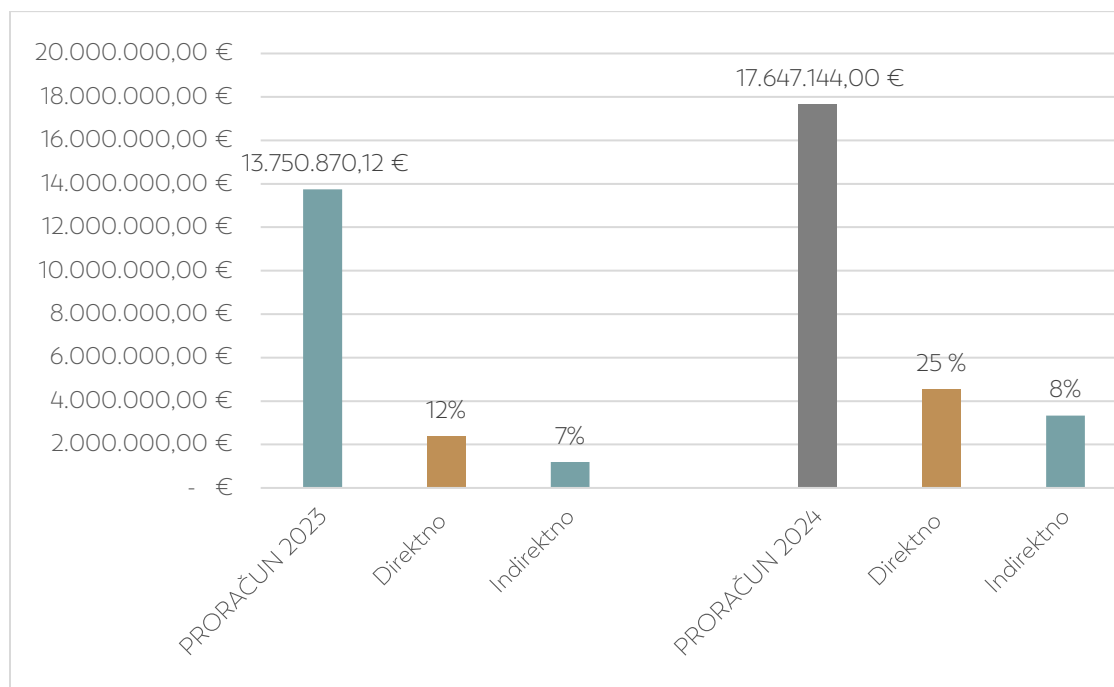
Projekti/aktivnosti direktnih ulaganja u ZUO detaljno su obrađeni na grafičkom prikazu (Grafički prikaz 2) u nastavku.

Grafički prikaz 2 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2024. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Analiza proračuna Grada za 2023. i 2024. godinu pokazuje značajno povećanje sredstava od 3.896.273,88 €. Navedenom su u najvećoj mjeri uvjetovali kapitalni projekti poput izgradnja i uređenje sportskih objekata. Povećanje proračuna utjecalo je na povećanje broja projekata kroz održavanje zelenih površina, zatim ulaganje u objekte komunalne infrastrukture u naseljima te projekti vezani uz pomorsko dobro u Vodicama, Srimi i na otoku Prviću.

Ako usporedimo ulaganja u elemente ZI (održavanje javnih površina, uređenje groblja, uređenje obale i sl.) s ulaganjima u elemente KG (održavanje i gradnja sportskih objekata, ulaganje u objekte i sl.), možemo zaključiti da se više ulaže u elemente ZI te da je brojčano aktivno nešto više projekata u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu. Također, više se ulaže projekte u obalnom dijelu u odnosu na zaleđe.

Grafički prikaz 3 - Usporedba direktnih i indirektnih ulaganja u pojedinačne elemente ZUO unutar gradskog proračuna za 2023. godinu i 2024. godinu (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

6.4. Povijesna analiza prostornog razvoja¹³

Arheološka nalazišta u zaleđu Vodica otkrivaju da je predmetno područje bilo nastanjeno još u pretpovijesno doba. Za sada je zabilježeno sedam prapovijesnih nalazišta, od kojih su tri arheološki istraživana. Najstarije nalazište je Velištak, u široj okolini istoimenog izvora, a današnjeg bunara kraj sela Čista Mala, s ostacima naselja iz kasnog neolitika.

Ostala nalazišta su gradine koje su karakterističan tip lokaliteta za kasnija prapovijesna razdoblja, pogotovo željezno doba. Gradine su arheološka nalazišta na vrhovima uzvišenja koja se na području dinarskog krša uglavnom prepoznaju po širokim kamenim nasipima nastalima urušavanjem nekadašnjih masivnih suhozidnih bedema. Na vodičkom području zabilježeno je šest gradinskih nalazišta: Velika Mrdakovica kraj Zatona, Gradina i Vučijak kraj Dragišića, Pešića glavica kraj Čiste Male te Gorjak i Smokvica kraj Gaćezeza. Strateška prednost svih navedenih gradina potvrđena je njihovim korištenjem na različite načine i u recentim ratovima.

U doba Rimskog carstva vodičko zaleđe bilo je značajno trgovačko sjecište putova vezano za naselja na Velikoj Mrdakovici i u Dragišćima.

Istraživanje provedeno na brdu Velika Mrdakovica potvrdilo je postojanje liburnskog grada i nekropole, vrlo vjerojatno grada što ga rimski izvori spominju kao Arausa. Bilo je to naselje zaštićeno masivnim bedemom i podijeljeno popločanim ulicama. Do sad istraženi materijal, sa nekropole i naselja, utvrdio je trgovinu tadašnjih stanovnika Velike Mrdakovice s područjima Baltika, južne Francuske, cijelog apeninskog poluotoka i Levantom što je čini ravnopravnim dionikom svih onodobnih zbivanja od osnutka grada u 7. stoljeću pr.n.e. do kraja 2. stoljeća n.e.. U podnožju Velike Mrdakovice nalazi se savršeno očuvana rimska kaptaža iz 1. stoljeća.

¹³ Izvori:

<https://www.grad-vodice.hr/grad-vodice/povijest-vodica>

Prapovijesna arheološka nalazišta na području Vodica, autor: Emil Podrug

Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončika Cukrov

Crtice iz povijesti srednjovjekovnih Vodica – o Vodicama i Vodičanima u 15. stoljeću, autor: Ante Birin Rakitnica, Dazlina i Velim – ostaci nekadašnje obrane zapadnog dijela šibenskog distrikta, autori:

Ivo Glavaš, Andrija Nakić, Josip Pavić

Sela šibenskog kotara, autor: Krsto Stošić

<https://registar.kulturnadobra.hr/>

Turizam kao čimbenik prostornog razvoja Grada Vodica, diplomski rad, autor: Filip Lasan

<http://sepurine.com/>

Slika 10 - Velika Mrdakovica (Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>)

U pisanom dokumentu Vodice se prvi put spominju 1402. godine. Teško je sa sigurnošću utvrditi je li u to doba postojalo naselje uz obalu, ali zna se da je stanovništvo živjelo u vodičkim poljima, odnosno naseljima Okit, Pišća, Rakitnica, Dražice, Stajice, Vrbica, Kamena te Mrdakovica, gdje plodno tlo obiluje izvorima vode i pruža uvjete za poljoprivredu i uzgoj sitne stoke.

Početkom 15. stoljeća prostor Vodica je u sklopu Mletačke republike, koja nalaže gradnju utvrda i bedema na višim uzvisinama oko naselja. Tako 1509. godine započinje gradnja utvrde Rakitnica na brdu Kulina u vodičkom zaleđu, koja je zajedno s utverdama u Dazlini i Velimu služila za zaštitu lokalnog stanovništva i kontrolu važnih poljoprivrednih površina. 1571. godine Rakitnicu osvajaju Osmanlije. Strateška važnost spomenutih utvrđenja prestaje nakon 1683. kada područje ponovno preuzima mletačka vojska i uključuje ga u šibenski distrikt.

Slika 11- Ostaci srednjovjekovne utvrde Rakitnica (Izvor: <https://www.grad-vodice.hr/>)

Snažnije naseljavanje obale vjerojatno je povezano s jačanjem turske opasnosti i padom utvrde Rakitnica. Najstarija jezgra naselja razvijala se oko dva bunara koji su se nalazili u uvali nedaleko od grobljanske crkve sv. Križa, smještene na obližnjem poluotoku. Krajem 16. stoljeća naselje je bilo utvrđeno zidom s najvjerojatnije trima kulama radi obrane od Turaka.

Zahvaljujući sačuvanom službenom katastarskom planu iz 1825. godine može se djelomično pretpostaviti starija urbanistička struktura naselja. Fortifikacijski sustav koristio je prirodne pogodnosti terena te je bio okrenut prema kopnu, prije svega sjeveru i istoku. Naselje je u to doba bilo zaštićeno zidinama sa strateški postavljenim kulama. Fržopova kula nalazila se na sjeveroistočnom uglu, na zapadu je bio Pigin toranj srušen nakon 2. svjetskog rata, a treća kula nalazila se na istočnom ulazu u naselje, premošćujući komunikaciju koja je išla oko naselja i vodila u Dulcin, naseljeni dio izvan zidina. U kontekstu organizacije naselja i njegove obrane važno je napomenuti da su neke stambene strukture bile organizirane kao "ojačanja" koja otežavaju pristup naselju. Dvije stambene inzule u obliku trokuta, smještene na stijenju predgrađa, uključene su u strategiju obrane sjevernog i zapadnog dijela naselja zajedno s velikom praznom površinom koja se pružala između zidina i obale s lukom. Obalno pročelje Vodica bilo je slabije zaštićeno jer je obranu osiguravala mletačka vojska. Osim toga, luka se nalazila zapadno od naselja, izvan zidina, na mjestu gdje je obala čvrsta te zaštićena od vjetrova.

Slika 12 – Izvod iz katastarskog plana iz 1825. godine (DAS) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončika Cukrov)

Naselje je smješteno na blagoj padini. Trapezoidna je tlocrta, a proteže se uz obalu u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Čini ga organski strukturirana aglomeracija s dvije dominantne komunikacije kroz naselje, istok-zapad i sjever-jug. U naselje se ulazilo sa sjevera preko "Vrata od sela" odakle se glavnom ulicom spuštalo na trg s dva bunara (današnji Trg dr. F. Tuđmana). Druga komunikacija protezala se, a sa spomenutom komunikacijom i križala u središtu naselja na sjevernom dijelu nepravilnog, uzdužnog trga (današnja Poljana – vodički Stari park) na kojem se nalazi gornji bunar.

Središte naselja je kula koja se danas naziva Čorićev toranj, sagrađen vjerojatno u razdoblju između polovice 15. i početka 16. stoljeća kao ljetnikovac obitelji Fondra.

Slika 13 – Čorićev toranj (Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>)

U drugoj polovici 17. stoljeća gradi se nova župna crkva Našašća sv. Križa u istočnom dijelu utvrđenog naselja.

Kuće unutar naselja grade urbanu strukturu na različite načine. Rubni kopneni dio središta naselja oblikuju zbijene kuće koje zatvaraju sjeverno pročelje naselja. Suprotno njima, kuće na obali mjestimice su nekoherentno organizirane, a znatan broj ima gospodarske dijelove okrenute prema moru. Glavna cesta kojom se dolazilo u naselje strmo se sa sjeveroistoka spuštala prema "Vratima od sela". Na njezinu križanju s trgom pred ulazom u naselje nalazilo se svratište za osmanlijske trgovce (tzv. badž-han).

U 19. stoljeću Vodice su bile dio Dalmacije koji je pripao pod Habsburšku monarhiju. Ranije spomenuta i opisana katastarska karta iz 1825. godine tzv. Jozefinski katastar, precizno prikazuje urbanističku strukturu naselja. Parcele prema obali u prosjeku su veće. Urbana oprema iz prošlih vremena u pojedinim ulicama sačuvana je do danas, pa se pretpostavlja da su sve ulice bile popločane kamenim, rebrasto sleganim pravokutnicima. Većina kuća u naselju su jednokatnice, ali ima i dvokatnica i trokatnica. Građene su u nepravilnom kamenom slogu i ožbukane. Zabatno pročelje orijentirano je najčešće prema ulici.

Standard života u Vodicama u 19. stoljeću raste te je 1844. otvorena prva škola za dječake, a 1866. i za djevojčice. Krajem 19. stoljeća osnivaju se pošta i telegrafski ured, žandarmerijska stanica, financijski delegat, a otvara se i čitaonica, Hrvatski sokol,

Težačka zadruga, lučko zastupništvo i djetišće (dječji vrtić). 1904. godine u naselju se uvodi elektrifikacija sa sustava Jaruga II na rijeci Krki.

Nakon razdvajanja od Općine Tisno, 1891. osnovana je Općina Vodice.

Broj stanovnika u naselju s vremenom se povećavao. Tako su Vodice 1844. brojile 1370 stanovnika, a već 1900. godine 2596, bez osoba stalno naseljenim u vodičkim zaseocima. Zbog toga se povećava broj kuća, a naselje se počinje širiti izvan zidina. U tom razdoblju počele su se rušiti zidine i kule, pa Vodice gube obilježja kaštela, a srušen je i badž-han, na čijem mjestu je sagrađena nova zgrada. Najveća promjena u naselju nastala je nasipavanjem obale ispred glavnog gradskog trga (1832. – 1842.g.) kako bi se izgradila veća luka, a time je artikuliran i trg.

Stanovnici Vodica bili su uglavnom poljoprivrednici te se za njihove potrebe grade različiti proizvodni pogoni, kao što su uljare, mlinovi za žito, tijesak za grožđe, manufakturna proizvodnja tjestenine, ribnjak te razna skladišta. Naselje je postalo dostupnije stanovnicima iz zaleđa i sa susjednih otoka, posebice nakon što je 1888. izgrađena cesta Vodice-Mostine, koja je zajedno s ranije sagrađenim Vodice-zaton-Šibenik i Vodice-Tisno bolje povezala navedena naselja. Vodice su tako postale središte tog dijela šibenskog prostora te raste potreba za obrtnicima pa se početkom 20. stoljeća razvijaju obrtničke i poduzetničke djelatnosti, koji su se 1946. godine udružile u Zanatsku proizvođačku zadrugu Vodice iz koje je kasnije nastalo poduzeće Autoremont. Autoremont je do 1990-ih, kada je poduzeće zatvoreno, bilo uz Vodičanku glavni nositelj gospodarskog razvoja naselja.

Vodička polja obiluju vodom, pa su brodovi, osobito u srednjem vijeku, dolazili po vodu u Vodice, što se nastavilo i kasnije do kraja 19. stoljeća, dok u gradovima nisu izgrađeni vodovodni sustavi. Prema predaji stanovnika Vodica, u prošlosti je svaka kuća imala svoj bunar te se njihov broj kretao od šesto do devetsto. Kao što je ranije navedeno, u središtu grada na današnjem Trgu dr. F. Tuđmana i dalje se nalaze dva bunara kao spomen na prošla vremena.

Proširenje, odnosno nasipavanje istočnog dijela obale u predjelu zvanom Dulcin odobreno je 1908. godine, iako su stanovnici to tražili i ranije zbog nepogodnog pristupa njihovim kućama uz obalu te nehygijenskih uvjeta radi plitke obale. Također, Općina Vodice je u razdoblju od 1910. do 1911. godine organizirala radove na obalnoj fronti zapadnog dijela naselja. Nasuta je prvotna vodička luka da bi se izgradilo veliko pristanište. Ono je ulazilo duboko u more, tako da je s tzv. "Malim portom", izgrađenim u 19. stoljeću, činilo prostranu i od juga zaštićenu luku.

Na nasutom terenu na obali u smjeru crkve sv. Križa, 1911. godine izgrađene su dvije kamene zgrade za mušku i žensku školu, u to doba najveće na šibenskom području. S

njima je dovršeno onodobno oblikovanje obalne fronte naselja i određen je pravac širenja Vodica u budućnosti.

Slika 14 – Vodička luka, 1907. godine (Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončka Cukrov)

Slika 15 – Pogled na naselje Vodice s istoka, 1930-ih godina (privatni arhiv J. Trinajstić) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončka Cukrov)

Slika 16 – Poljana u Vodicama, 1930-ih godina (privatni arhiv I. Kranjac) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončika Cukrov)

Drugi svjetski rat donio je prekretnicu u razvoju Vodica od kada naselje počinje gubiti primarno ruralni karakter te počinje dobivati elemente urbaniteta, koji su još kasnije vezani prvenstveno uz turizam, kao dominantnu privredu.

Službenim početkom turističkog razvoja Vodica može se smatrati 1955. godina kada je osnovano Turističko društvo. Unatoč tome, još 1949. u "Pregledu turističkih i kupališnih mjesta Dalmacije" navode se i Vodice koje posjeduju lijepu kupališnu plažu te gostionicu sa 7 smještajnih soba. Također se spominje i smještaj u privatnim kućama, što sugerira da su se stanovnici i prije 1955. počeli baviti turizmom.

Za vrijeme Domovinskog rata područje Vodica bilo je izloženo napadima, a razaranja su posebice bila izložena naselja u zaleđu. Nakon rata, dolaskom prognanika i izbjeglica mijenja se struktura stanovništva. 1997. godine Općina Vodice postaje Grad s Mjesnim odborima Prvić Šepurine, Prvić Luka, Srima, Čista Velika, Gaćezezi, Grabovci i Čista Mala. Oko 85% cjelokupnog stanovništva Grada živi u naseljima Vodice i Srima.

Kratki povijesni razvoj naselja Srima i naselja na otoku Prviću

Točno razdoblje nastajanja naselja Srima teško je točno utvrditi, ali postoje podaci da je 1298. u Srimi bila 51 kuća s 371 stanovnika, međutim tadašnje srednjovjekovno naselje nije bilo smješteno na istoj lokaciji kao danas. Stanovnici su se u više navrata raseljavali zbog turskih napada (prvi je zabilježen 1432. godine), pogotovo na područje šibenskog Dolca, otoka Prvića i Zlarina te Vodica. Prestankom turske opasnosti dio stanovništva se vraća i zasniva selo Srimu na novoj lokaciji na dijelu današnje Donje Srima, gdje se ponovno bave poljoprivredom.

Cijeli otok Prvić zaštićen je kao kulturno-povijesna cjelina. Od srednjeg vijeka na otok su se od kuge sklanjale šibenske plemićke obitelji, koje uzimaju u zakup zemlju na otoku i daju ga na obradu težacima, što inicira veće naseljavanje otoka. Najvažniji val stanovništva dolazi od 15. stoljeća u bijegu od turske opasnosti, kada se doseljava stanovništvo iz srednjovjekovnog naselja na Srimi. Od današnjih naselja najprije se osniva naselje Prvić Luka, a kasnije Šepurine. Prvić Luka formira se oko samostanskog kompleksa s crkvom Gospe od Milosti, koji su izgradili franjevci u 15. stoljeću. Naselje Šepurine nastalo je oko crkve sv. Jelene sagrađene oko 1620. godine, a širi se prema novoj župnoj crkvi Velike Gospe sagrađenoj 1878. Glavne linije urbanizacije oba naselja postoje i danas. Kompleks ljetnikovca obitelji Draganić-Vrančić izgrađen je u razdoblju 17. i 18. stoljeća na području Šepurina i danas je zaštićen kao nepokretno kulturno dobro, kao jedini preostali primjer takve arhitekture na otoku. Prvić je u 19. i početkom 20. stoljeća bio jedan od najgušće naseljenih hrvatskih otoka s oko 1300 stanovnika/km², nakon čega počinje sve značajnije opadanje broja, pogotovo stalnih stanovnika iz ekonomskih razloga.

Slika 17 – Ljetnikovac Draganić-Vrančić (Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>)

Početkom 20. stoljeća, na lokalitetima Vitkovići i Kapelica iznad Prvić Luke, podignute su vojne građevine za potrebe austrougarske, a kasnije talijanske vojske. Ovi vojni kompleksi, danas u ruševnom stanju, sastoje se od podzemnih građevina, skladišta municije, topničkih pozicija i građevina za boravak vojnog osoblja (vojarni).

Povijest razvoja područja Grada Vodica u razdoblju od 2. polovice 20. stoljeća s naglaskom na turizam

Nakon osnivanja Turističkog društva 1955. godine, dobrovoljnim radom mještana počela je transformacija prvenstveno težačkog naselja u turističku destinaciju. Tako je u kratkom roku probiven put do poluotoka Punta, uređena su kupališta, posađeni tamarisi i instalirana popratna infrastruktura. U to doba, temelj smještajnog kapaciteta Vodica, ali i države, činila su radnička odmarališta. Prvo radničko odmaralište "Grafika Zagreb" u Vodicama izgrađeno je 1956. na zemljištu od 2000 m². Par godina kasnije gradi se i odmaralište "Lilet" (1958.) te "Tempo" (1959.). U idućem razdoblju otvaraju se i restorani i moteli, a radi se i na izgradnji vodovoda.

Prekretnicu u dalmatinskom, pa tako i vodičkom turizmu obilježila je izgradnja Jadranske magistrale koja je do Vodica stigla 1962. godine. U isto vrijeme asfaltirane su i neke ulice u centru naselja. Krajem 1960-ih grade se prvi hoteli te je osnovano Hotelsko trgovačko poduzeće Vodičanka koje je preuzelo upravljanje restoranima Kozara, Borik i Plava plaža.

Vodičanka 1967. godine počinje sa izgradnjom hotela Punta s tri dependanse. Hotel je otvoren 1969. kada kreće izgradnja hotela Olympia (otvoren 1972. godine) te apartmanskog naselja Ville Gloriette (današnje naselje Ville Matilde). Iste godine dovršena je dogradnja i proširenje hotela Imperial. To razdoblje, od 1970-ih godina, predstavlja prelazak iz radničko-sindikalnog u masovni turizam. Broj dolazaka turista, većinom domaćih, 1955. iznosio je 1984, dok je 1969. godine taj broj iznosio 28080 dolazaka, od čega se 44,6% odnosilo na strane turiste.

*Slika 18 – Pogled na naselje Vodice početkom 1970-ih godina (Facebook grupa "Vodice u srcu i duši")
(Izvor: Turizam kao čimbenik prostornog razvoja Grada Vodica, diplomski rad, autor: Filip Lasan)*

Nakon izgradnje Jadranske magistrale, izgrađeni dijelovi naselja Vodice šire se u svim smjerovima, ali ponajviše prema sjeveru i istoku.

Povećani broj turista utjecao je na procvat trgovine i ugostiteljstva, što je rezultiralo otvaranjem novih radnih mjesta. Marina, izgrađena u uvali Vrulje na nasutom prostoru na mjestu mora, otvorena je 1984. godine, a imala je 380 vezova te 60 na suhom (današnja ACI Marina Vodice). Uz marinu tada je postojala još i sportska lučica

u sastavu hotela Imperial, dok je slična takva otvorena 1986. godine i u sklopu Olympije.

Na otoku Prviću, u Prvić Luci, 1980-ih je godina otvoreno je odmaralište Požega izgrađeno od strane svih tvrtki koje su tada djelovale na području Požege. Danas je ono i dalje u funkciji i u vlasništvu je jedne požeške udruge.

Novi dječji vrtić otvorio se 1978. godine, nova osnovna škola izgradila se 1982.

1980. godine osnovan je Turist biro, koji preuzima djelatnosti dotadašnjeg Turističkog društva. Tada započinje i najuspješnije razdoblje vodičkog turizma do Domovinskog rata. Gospodarske, a pogotovo turističke aktivnosti za vrijeme rata gotovo su obustavljene. U raspoložive hotelske i odmarališne kapacitete useljavaju izbjeglice i prognanici.

Nakon završetka rata 1995. godine život se, pa tako i turizam, polako normalizira, a kreće se s obnovom naselja. Renoviraju se smještajni kapaciteti, organizira se čišćenje plaža i parkova. Nakon što 1997. Vodice dobivaju status Grada omogućena je bolja organizacija gospodarskog i društvenog života te se uređuju i rekonstruiraju brojne ulice i trgovi. Popločan je Trg dr. F. Tuđmana te je uređen park kod tržnice. Nova tržnica i ribarnica otvorena je 2015. godine. Obnovljene su zgrade stare škole, gdje je otvoreno Pučko otvoreno učilište i Kulturni centar koji postaju Centar za umjetnost i kulturu unutar kojeg djeluje i kino te ustanova za obrazovanje odraslih. U jednu od obnovljenih zgrada stare škole preseljena je 2013. Gradska knjižnica. U kući na vodičkoj rivi, Obali Matice hrvatske, otvoren je 2006. godine akvarij i muzej pomorske tradicije.

Slika 19 – Nova tržnica u Vodicama otvorena 2015. godine (autor: Dinko Peračić, fotografija: Damir Žižić) (Izvor: <https://pogledaj.to/>)

Pored starog hotela Olympia, 2017. godine izgrađen je novi hotel Olympia Sky. Manji obiteljski hotel Duje u Srimi izgrađen je 2009., a hotel Maestral otvoren je 2004. u staroj kamenoj zgradi u Prvić Luci.

Jak razvoj turizma koji se od 1990-ih razvija većinom stihijski te pri tom i širenje, posebice samog naselja Vodice, dovode i do određenih negativnih procesa kao što je apartmanizacija (izrazita prevlast privatnih smještajnih kapaciteta, u sklopu kućanstava), narušavanje graditeljskog nasljeđa i devastacija prirodnog krajolika i poljoprivrednih površina.

Autocesta Zagreb - Split izgrađena je na području Grada Vodica 2004. godine te prolazi krajnjim sjevernim dijelom Grada. Prometna mreža područja Vodica se na autocestu veže preko čvora kod Čiste Male (naplatna postaja Vodice).

Rastom naselja Vodice neadekvatna i neplanski nastala prometna mreža predstavlja veliki problem, a Jadranska magistrala, odnosno državna cesta D8, postaje gradska ulica na kojoj se miješao lokalni i tranzitni promet gdje je tijekom ljetnih mjeseci dolazilo do velikih gužvi. Nova zaobilaznica, duga oko 5 km, spaja dvije točke na Jadranskoj magistrali iz smjera Zadra prema Splitu, a izgrađena je sjeverno od građevinskih područja naselja i puštena je u promet 2017. godine.

Narušavanje graditeljskog nasljeđa očituje se u nestanku autohtonog mediteranskog ambijenta s kamenim ulicama i kućama, koji se danas u Vodicama može doživjeti u svega nekoliko ulica u strogom centru naselja. Mnoge autohtone kuće danas su zapuštene i prijeti im urušavanje.

Promjene u krajoliku uočavaju se kroz smanjivanje zelenih površina, odnosno privatnih vrtova, parkova, drvoreda, maslinika i ostalih sličnih površina u naseljima Vodice i Srima. Također se očituje velika razlika u gustoći izgrađenosti. Pojavom turizma tradicionalne poljoprivredne površine zamjenjuje borova šuma sklona požarima.

Naselje Srima je bilo ograničeno na vrlo uski obalni pojas istočno od Vodica, a znatniji utjecaj turizma zahvatio ju je tek nakon Domovinskog rata, kada počinje snažnija turistička izgradnja, posebice kuća i stanova za odmor. Vodice i Srima povezuju se u jednu kompaktnu aglomeraciju, između kojih se nalazi većinski vikendaška četvrt Lovetovo.

Naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine na otoku Prviću ostvarila su manji prostorni rast izgradnjom pojedinačnih objekata (uglavnom vikendica) izvan starih centara naselja, dok naselja u zaobalju još nisu doživjela prostorne promjene pod utjecajem nove izgradnje i razvoja turizma. U Prvić Luci 2012. godine je otvoren Memorijalni centar "Faust Vrančić" u kojem je prikazan život i djelo Fausta Vrančića, koji je dio djetinjstva proveo u ljetnikovcu na Prviću, a na otoku je i pokopan.

Zadnjih 15-ak godina radi se na uređenju sportsko-rekreacijske zone Račice, između koridora nekadašnje Jadranske magistrale i nove zaobilaznice. U navedenu zonu se 2008. godine preselilo nogometno igralište koje je kasnije opremljeno tribinama. U sklopu zone nedavno je uređen veliki skate park, a otvorena je i sportska dvorana. Neposredno uz zonu smješten je trgovački centar, kompleks Javnog vatrogasnog društva Vodice te privatni medicinski centar.

Od planiranih gospodarskih zona za sada je dijelom naseljena samo zona Mličevac između stare Jadranske magistrale i ulice Put Gaćezeza.

6.5. Analiza rizika i štetnih utjecaja

Grad Vodice je suočen s rizicima i štetnim utjecajima koji mogu predstavljati opasnost za stanovništvo i njihovu imovinu te dovesti do narušavanja ekološke ravnoteže, zagađenja prirodnih resursa i degradacije ambijentalne vrijednosti prostora. Većina njih posljedica je antropogenog djelovanja, dok su preostali izazvani djelovanjem prirodnih sila povezanih s klimatskim ekstremima i seizmičkom aktivnošću. Razborita prostorna politika i provedba zelene urbane obnove omogućuje ublažavanje dijela navedenih utjecaja (primjerice kroz povećanje udjela zelenila unutar urbaniziranih cjelina, uspostavu zaštitnih nasada, primjenu infrastrukturnih rješenja temeljenih na prirodi itd.), zbog čega je ovu problematiku potrebno razmotriti u perspektivi strateškog planiranja.

ŠIRENJE IZGRAĐENIH PODRUČJA I NEADEKVATNA IZGRADNJA

Jačanjem turističkog razvoja i povećanim naseljavanjem obalnog dijela Grada, posebno naselja Vodice i Srima, došlo je do većinom stihijske izgradnje velikih i do tada neizgrađenih područja. Navedeno je rezultiralo izrazitom gustoćom izgradnje predmetnih područja, uglavnom jednovrsne namjene sa zgradama većinom za turistički najam, što podrazumijeva gotovo sve izvan povijesnog središta Vodica. Dobrim dijelom radi se o zgradama koje su cijele ili parcijalno nezakonito izgrađene te naknadno legalizirane. Izgrađenost čestica je velika, a okućnice su male, uređene kao parkirališta s ponešto zelenila. Postojeće ulice su većinom nezadovoljavajućih profila, uske i bez nogostupa. Rizik za daljnji razvoj predstavlja izostanak planiranja mreže javnih otvorenih prostora kroz važeću prostorno-plansku dokumentaciju, pogotovo u pretežito neizgrađenim dijelovima građevinskih područja, kao i propuštanje prilike za diversificiranje namjene u velikim planiranim zonama mješovite namjene, što bi moglo rezultirati novim blokovima guste izgradnje u pretežito turističke svrhe. Učinak navedenog očituje se i u sve nepovoljnijim mikroklimatskim uvjetima s izrađenim efektom toplinskih otoka.

POPLAVE

U okviru Plana upravljanja vodnim područjima (2016.–2021.) izrađena je karta opasnosti od poplava za teritorij Republike Hrvatske, koja prikazuje razmjere plavljenja prema trima poplavnim scenarijima: scenariju velike, srednje i male vjerojatnosti pojavljivanja poplava (povratna razdoblja od približno 25, 100 i 1000 godina). Navedeni scenariji zahvaćaju dijelove naselja Vodice, Srima, Prvič Šepurine i Prvič Luka, a sva tri predviđaju plavljenje objekata u neposrednom obalnom pojasu.

Prema procjeni rizika od velikih nesreća za područje Grada Vodice (2022.), poplavni scenarij bi unatoč sezanju do stambenih objekata imao tek neznatan učinak na živote i zdravlje ljudi, dok se njegov učinak na gospodarstvo procjenjuje kao značajan. S obzirom na navedeno, pri uređenju obalnog prostora potrebno je voditi računa o izglednoj vjerojatnosti plavljenja, te se oslanjati na građevinske materijale i zelenilo koje može podnijeti izloženost poplavi.

BUKA

Pojava buke na području Vodice veže se u prvom redu za frekventne prometne pravce i turističku djelatnost. Dio prometnih pravaca na području Vodice obuhvaćen je strateškom kartom buke iz 2018.. Prema njoj se u koridoru državne ceste DC 8 („Jadranska magistrala“) kod istočnog ulaza u grad generira buka u rasponu od 55-79 dB (dnevna razina) i 50-69 dB (noćna razina), a u koridoru autoceste A1 55-79 dB (dnevna razina) i 50-74 dB (noćna razina)¹⁴. Također, povećanu razinu buke uzrokuju ugostiteljski objekti smješteni uz obalu, prvenstveno zbog emitiranja glasne glazbe, osobito u večernjim satima. Problem je posebno izražen tijekom ljetnih mjeseci, kada se bilježi povećan broj posjetitelja i intenzivnija ugostiteljska djelatnost. Emisiju buke na kritičnim mjestima moguće je ublažiti uspostavom zaštitnih ograda, nasipa i zelenog pojasa odgovarajuće širine.

OPASNOST OD POTRESA

Prema Procjeni rizika od velikih nesreća za Grad Vodice¹⁵, prostor spada u područje sa maksimalnim intenzitetom očekivanih potresa od VII° MSK ljestvice¹⁶ s vjerojatnošću pojave 63% za povratni period od 100 godina. Slično tome, Prostorni plan Grada Vodice predviđa maksimalni intenzitet potresa u vrijednosti od VII° MSC ljestvice¹⁷ (vrlo jak potres), ali samo za južni dio gradskog teritorija (čitav obuhvat grada južno od grebena Crno brdo). Seizmički hazard na području grada moguće je pretpostaviti na temelju Karti potresnih područja Republike Hrvatske za poredbeno povratna razdoblja od 95, 225 i 475 godina, kojima se predviđaju maksimalna horizontalna ubrzanja tla kategorije A (Tablica 5).¹⁸

¹⁴ Strateška karta buke (2018.). Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode

¹⁵ Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Vodice (2022.). Alfa atest d.o.o., Split

¹⁶ Autori u procjeni koriste MSK-78 ljestvicu (prema autorima: Medvedev-Sponheuer-Karnik, s izmjenama i dopunama iz 1980. god.)

¹⁷ Mercalli-Cancani-Siebergova ljestvica

¹⁸ Izvor: <http://seizkarta.gfz.hr/hazmap/karta.php#inline1>, pristupljeno: siječanj 2025

Tablica 5 - Iznos horizontalnih vršnih ubrzanja tla za povratna razdoblja 95, 225 i 475 g na području Grada Vodice

Naselje (središta)	a_{gR} za T_p 95 god.	a_{gR} za T_p 225 god.	a_{gR} za T_p 475 god.
Čista Mala	0,088 g	0,127 g	0,178 g

Kako bi se dodatno umanjio rizik od katastrofalnih posljedica potresa, sve zgrade u javnom vlasništvu potrebno je strukturno prilagoditi očekivanom intenzitetu. Osim toga, kod daljnjeg prostornog razvoja poželjno je povećati udio otvorenih javnih prostora kako bi se omogućila privremena evakuacija stanovništva tijekom potresa.

POŽAR OTVORENOG TIPRA

Na pojavu i intenzitet požara otvorenog tipa mogu utjecati brojni faktori, među kojima se osobito ističu klimatski uvjeti, karakteristike površinskog pokrova i topografija terena. Klimatski utjecaj na opasnost od požara moguće je izraziti kroz dnevnu procjenu žestine od požara (eng. Daily Severity Rating - DSR)¹⁹, a koja se koristi kao temelj za proračun srednje mjesečne ili srednje sezone žestine (MSR, SSR). Usporedba klimatskih podataka 1961.-1990. i 1981.-2010. godine ukazuje na porast srednje sezone žestine (VI.-IX. mjesec) od požara na teritoriju Republike Hrvatske, osobito na području dalmatinske obale s otočjem²⁰. Navedeni podaci ukazuju na vrlo visoku vrijednost SSR u na području obuhvata (vrijednosti su više od 16 i 20, dok vrijednosti iznad 7 predstavljaju ekstremni potencijal ponašanja požara²¹). Pojava požara je većini slučajeva povezana s ljudskim djelovanjem (nehotično ili namjerno stvaranje otvorenog plamena), ali on također može biti izazvan pražnjenjem atmosferskog elektriciteta, iskrenjem stijena pri odronjavaju i sl.. Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Vodice (2022.) procjenjuje da bi pojava požara mogla imati katastrofalne posljedice po život i zdravlje ljudi (evakuacija stanovništva) te gospodarstvo (štete na nepokretnoj i pokretnoj imovini), a vjerojatnost takvog požara procjenjuju kao veliku (51-98%, 1 događaj u 1 – 2 godine). Pored osnaženja vatrogasnih snaga i protupožarne infrastrukture, rizik od katastrofalnih posljedica požara moguće je ublažiti edukacijom stanovništva, poticanjem adekvatnog gospodarenja poljoprivrednim i šumskim zemljištem,

¹⁹ Proračun DSR se temelji na indeksu meteorološke opasnosti od požara (eng. Fire Weather Index-FWI), koji se proračunava na osnovu klimatskih podataka (temperatura i relativna vlažnost zraka, brzina vjetra i količina padalina).

²⁰ Barešić, D. (2011): Utjecaj klimatskih promjena na opasnost od požara raslinja u Hrvatskoj. Geofizički odsjek PMF, Sveučilište u Zagrebu.

²¹ Kević, M. (2014.): Požari i vremenske prilike u Šibensko-kninskoj županiji u odnosu na okruženje. V. Stručni skup Hrvatske vatrogasne zajednice. Hrvatska vatrogasna zajednica. Šibenik

primjenom suvremenih tehnologija u prevenciji požara te jačanjem suradnje na lokalnoj razini.

EKSTREMNE TEMPERATURE

Toplinski val je naziv za razdoblje abnormalno toplog vremena na određenom području, koje obično traje nekoliko dana, a tijekom kojeg temperatura zraka (a često i vlaga) značajno odstupa od uobičajenih vrijednosti za to područje. Takvi vremenski uvjeti mogu imati iznimno nepovoljan utjecaj na ljudsko zdravlje, poljoprivredu i infrastrukturu. Prema raspodjeli percentila, 2024. godina bila je ekstremno topla u cijeloj Hrvatskoj, pri čemu su odstupanja od uobičajenih temperatura²² između lipnja i kolovoza zabilježena na čitavom teritoriju²³. Mjerna postaja Šibenik je tijekom lipnja 2024. zabilježila prosječnu vrijednost od 1,8 °C, a tijekom srpnja i kolovoza čak 2,8 °C višu u odnosu na razdoblje od 1991.-2020.. što ukazuje na trend zagrijavanja koji bi u budućnosti mogao biti još zastupljeniji.

Prema procjeni rizika od velikih nesreća za Grad Vodice toplinski val tijekom ljetne sezone, u trajanju od 4 dana i više, mogao bi zahvatiti i područje Vodica pri čemu bi došlo do zdravstvenih i ekonomskih posljedica po stanovništvo. U Procjeni se navodi da bi se do 10% od ukupnog broja ugroženog stanovništva, njih 887, moralo ambulantno liječiti i dobiti kućnu njegu, s tim da bi njih 17 (oko 2%) bilo upućeno na bolovanje oko 10 dana. Do 1% od navedenih, odnosno njih 8, bi moralo potražiti i bolničku skrb u prosječnom trajanju oko 10 dana, koliko traje stanje ugroženosti toplinskim valom“.

Opasnosti koje proizlaze iz ove vrste nepogode usko su povezane s problematikom toplinskih otoka koja je obrađena u daljnjem tekstu.

²² Percentil u odnosu na normalu 1991.-2020.

²³ Izvor: https://meteo.hr/klima.php?section=klima_pracenje¶m=ocjena, pristupljeno: siječanj 2025.

6.6. Toplinski otoci

Efekt toplinskog otoka je naziv za fenomen povećanog zagrijavanja prostora u odnosu na njegovo okruženje. Pojava ovog fenomena najčešće se povezuje s urbanim područjem, gdje se zbog povećane gustoće izgrađenosti, termičkih i reflektivnih svojstava građevnog materijala i emisije topline kao nusprodukta ljudske aktivnosti u pravilu javljaju više temperature nego u suburbanim i ruralnim područjima okolice. Međutim, ovisno o termičkim svojstvima pokrova i prisutnosti pokrovne vegetacije, ovaj fenomen se također javlja i izvan urbaniziranog područja, na mjestima kao što su stjenoviti dijelovi krškog krajobraza, poljoprivredne površine s niskim udjelom vegetacije i sl.. Pojačano zagrijavanje prostora tijekom ljetnih mjeseci za sobom nosi niz neželjenih posljedica, koje su osobito izražene unutar gusto izgrađenih i naseljenih područja.

Toplinske otoke je moguće identificirati korištenjem snimaka termalnog infracrvenog senzora satelita LANDSAT 8, koji omogućuje daljinsko utvrđivanje temperature površine pri tlu (eng. LST – Land surface temperature). Ove snimke su javno dostupne od strane Američkog geološkog zavoda (engl. United States Geological Survey, USGS).

Kao osnova za izradu analize toplinskih otoka Općine Seget korištene su arhivske satelitske snimke izrađene tijekom srpnja i kolovoza 2023 i 2024. godine, u periodu najveće izloženosti sunčevom zagrijavanju s minimalnom prisutnošću naoblake, pri čemu je analiziran isključivo kopneni dio općine.

Na temelju analiziranih satelitskih snimki uočen je temperaturni raspon pri površini tla koji doseže i do 20 °C, što ukazuje na značajne oscilacije temperature, osobito u područjima s manjkom vegetacije. Najviše površinske temperature evidentirane su u zaobalju i to osobito unutar poljoprivrednih površina. Temperatura u lokalitetu Čitluk iznosi do +7,6 °C u odnosu na srednju vrijednost temperature gradskog područja i +5 °C u odnosu na neposredno okruženje, što ga čini najizraženijim toplinskim otokom na području Vodica. S druge strane, najniže temperature pri površini evidentirane su u priobalnom pojasu, što potvrđuje povoljan mikroklimatski učinak mora tijekom vrućih dana.

Kada govorimo o urbaniziranom dijelu naselja Vodice²⁴, temperatura na analiziranim snimkama bila je viša za oko 0,50 °C u odnosu na prosječnu temperaturu cjelokupnog gradskog područja. Osobito visoka temperaturna vrijednost, u odnosu na prosječnu

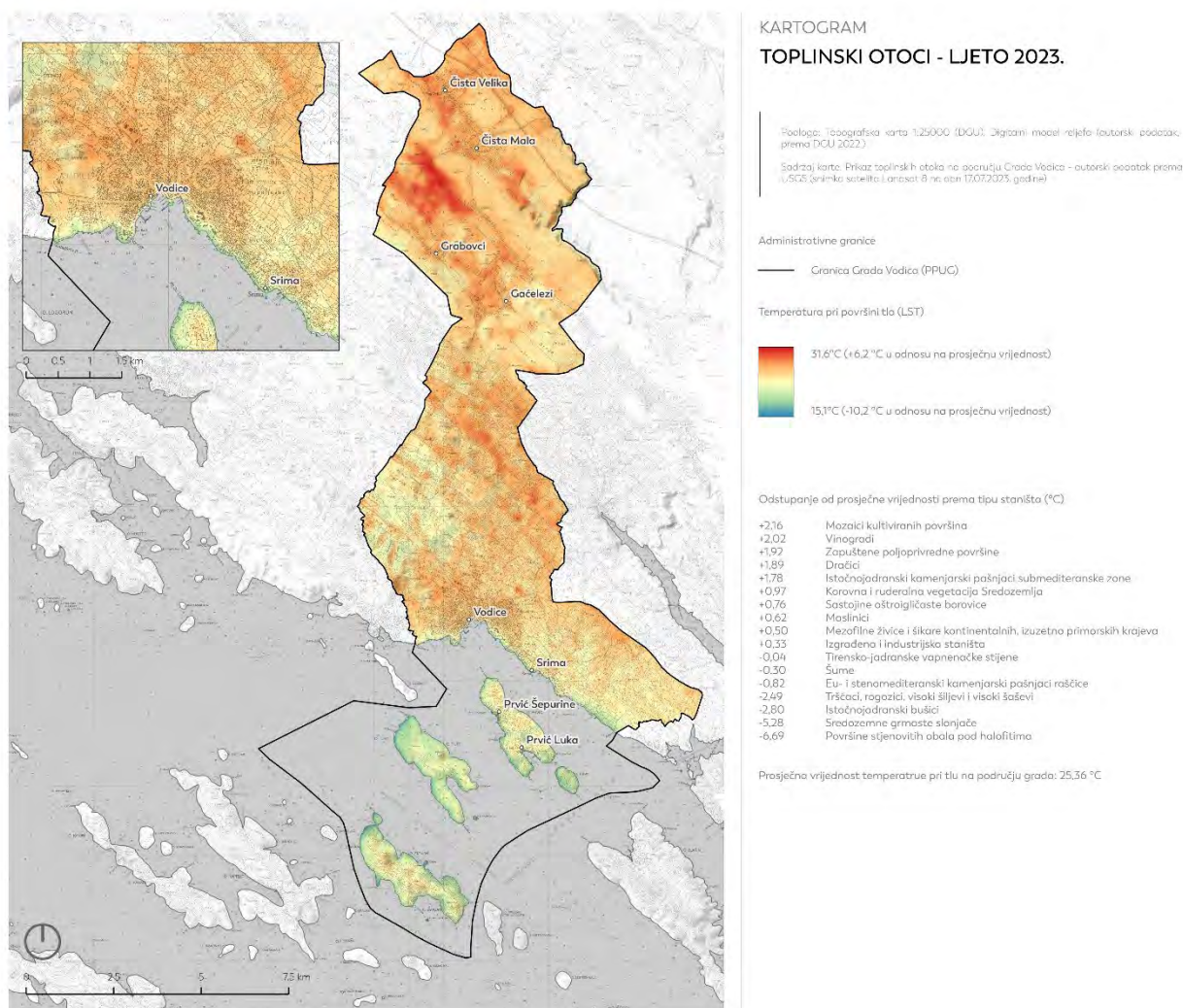
²⁴ Klasa J - Izgrađena i industrijska staništa, prema Karti staništa 2016., Bioportal

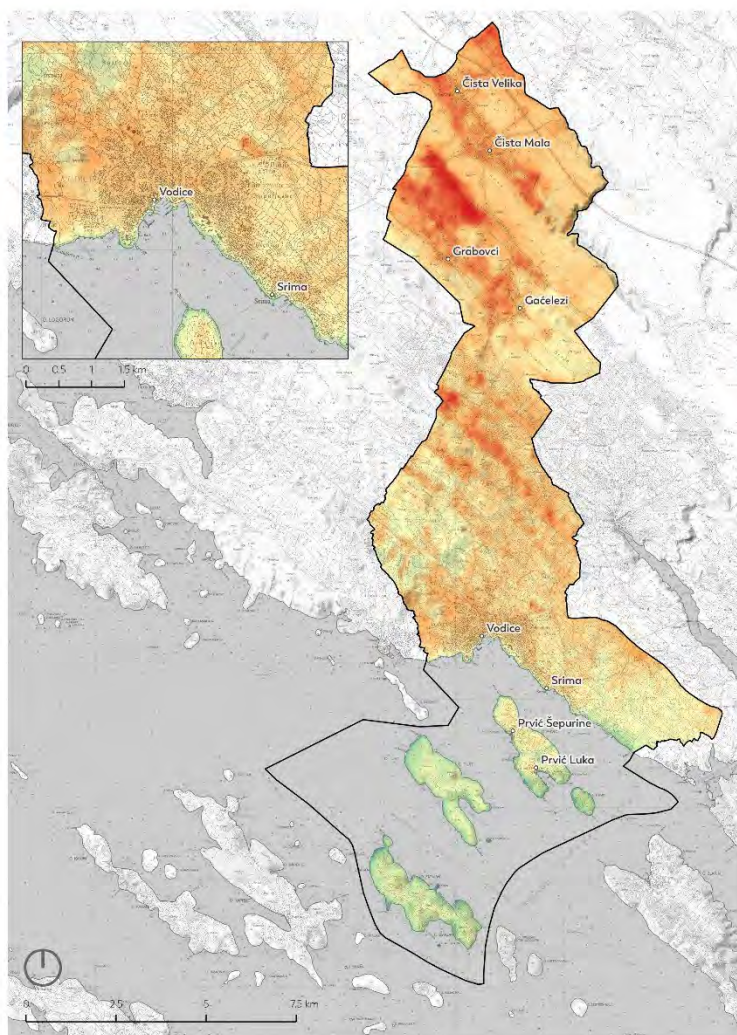
temperaturu cjelokupnog područja, zabilježena je na području stadiona Račice (do +4,5 °C) te trgovačkih centara u Obrovama (do +3,2 °C) i Ulici braće Ćirila i Metoda (+1,95 °C). Temperature pri površini tla u ovim lokacijama dosežu do 13 °C više od temperatura u obalnom pojasu, iako se nalaze na udaljenosti od svega 1 km zračne linije.

Vrijednosti površinske temperature na otocima u prosjeku su niže za 4,84 °C u odnosu na kopni dio grada, pri čemu su najniže temperature zabilježene u obalnom pojasu, šumskim staništima i istočnojadranskim bušicama²⁵.

²⁵ Klasa Š – Šume i klasa D.3.4.2. Istočnojadranski bušici, prema Karti staništa 2016., Bioportal

Kartogram 7 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području Grada 2023. godine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

KARTOGRAM

TOPLINSKI OTOCI - LJETO 2024.

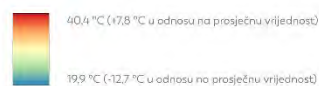
Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), digitalni model terena (autorski podatak prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: Prikaz toplinskih otoka na području Grada Vodice - autorski podatak prema USGS (animirani satelitski prikaz iz prosjeka 27.07.2024. godine)

Administrativne granice

Granica Grada Vodice (PPUG)

Temperatura pri površini tla (LST)

Odstupanje od prosječne vrijednosti prema tipu staništa (°C)

+3.80	Mazalici kultiviranih površina
+3.75	Zapuštene poljoprivredne površine
+3.54	Vinogradi
+2.68	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone
+2.17	Dražici
+1.69	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
+1.33	Karolina i ruderalna vegetacija Sredozemlja
+1.00	Mastilnici
+0.76	Sastojine oštrogličaste borovice
+0.49	Izgrađena i industrijska staništa
+0.23	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
-0.41	Sume
-1.48	Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci rašice
-2.11	Tršćaci, rogazici, visoki šiljevi i visoki šaševi
-3.79	Istočnojadranski bušici
-6.93	Sredozemne grmaste slanjače
-8.55	Površine stjenovitih obala pod haloftitima

Prosječna vrijednost temperature pri tlu na području grada: 32.66 °C

Kartogram 8 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području Grada 2024. godine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

6.7. Analiza anketnog upitnika

Analiza javnog mnijenja temelji se na interpretaciji rezultata anonimnog anketnog upitnika, koji je za potrebe ovog dokumenta proveden u razdoblju od 4. do 11. ožujka 2025. godine. Dobiveni rezultati omogućuju uvid u odnos javnosti prema otvorenim zelenim prostorima i elementima građevnog fonda na području Grada Vodica, odnosno percepciji njihovih kvaliteta i nedostataka. Rezultati anketnog upitnika olakšavaju identifikaciju problemskih točaka, kao i vrijednih, značajnih i potencijalno značajnih elemenata za razvoj zelene infrastrukture te održivog upravljanja prostorom i zgradama.

Prikaz rezultata

Anketnom upitniku je pristupilo 133 ispitanika, od kojih većina (82, tj. 61,7%) stanuje na području središnjeg gradskog naselja Vodice. Ispitane osobe pripadaju različitim dobnim skupinama, od čega su najzastupljenije skupine 35-45 godina (35 ispitanih, tj. 34,6%) i 25-35 godina (44, tj. 33,1%) te 45-60 godina (23, tj. 17,3%). Većina ispitanih osoba su žene (85 ispitanih, tj. 63,9%).

Pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedene zelene / otvorene prostore na području Grada Vodica (sva naselja)?

Cilj pitanja bio je istražiti učestalost korištenja određenih zelenih / otvorenih prostora, a pitanje je uključivalo značajne površine u svim naseljima Grada Vodica. Rezultati pokazuju da su najčešće korištene otvorene površine rive i uređene obale u naselju Vodice (82, odnosno 66,2% ispitanih koristi ih često) te plaže (67, tj. 55,4% ispitanih koristi ih često). Od ostalih zelenih i otvorenih prostora izdvajaju se parkovne površine, naročito Trg kneza Branimira/Poljana (56, tj. 48% ispitanih koristi je često) i Park kraj Gradske tržnice u Vodicama (41, tj. 36% često). Popularni su i trgovi, najviše Trg dr. Franje Tuđmana (50, tj. 42% često) i Trg sa Spomenikom palim borcima u naselju Vodice (49, tj. 41,5% često). Ostale površine, naročito one u naseljima u zaleđu Vodica, ispitanе osobe najčešće uopće ne posjećuju.

Pitanje: Na kojim dijelovima obale se najčešće volite kupati?

Pitanje je postavljeno s ciljem ispitivanja preferencija javnosti kod odabira plaža i kupališta. Velika većina (95, tj. 72,5%) ispitanih najčešće se voli kupati na prirodnim i

divljim plažama neuređenih dijelova obale, odnosno izvan najvećih naselja Vodice i Srima. Uređene javne plaže opremljene sadržajima i opremom (Plava plaža, Šesterokuti i dr.) preferira 23 (17,6%) ispitanih, a uređene plaže uz turističke komplekse (Hangar, Imperial i dr.) tek 13 (9,9%) ispitanih osoba.

Pitanje: U kojoj mjeri koristite navedene plaže na području Grada Vodica?

Cilj pitanja bio je istražiti učestalost korištenja pojedinih uređenih plaža kod ispitanih osoba. Izdvajaju se plaže Lovetovo, Bristak i Vičevica u Vodicama (22-23, tj. 17% ispitanih koristi ih često), a slijede plaža Srima, Plava plaža i Šesterokuti koje 20, odnosno 19 i 18 od 133 ispitanih koristi najmanje jednom tjedno.

Najmanje korištene su plaže Imperial u Vodicama i Barbun na Srimi, koje 69 (63%), odnosno 63 (47%) ispitanih ne koristi nikada.

Pitanje: Koliko ste generalno zadovoljni uređenjem i opremljenošću plaža na području Grada Vodica (naselja Vodica i Srima, otok Prvić)?

Cilj pitanja bio je istražiti zadovoljstvo ispitanih osoba uređenjem i razinom opremljenošću pojedinih plaža. Postavljene kategorije koje se na to odnose bile su: dostupnost hlada, uređenost pristupa moru, dostupnost javnih sanitarija, urbana oprema, pitka voda, dodatni sadržaji za igru i rekreaciju, ugostiteljski sadržaji i hortikulturno uređenje.

Dostupnošću hlada nije zadovoljno 73 (55%) ispitanih, dok je 51 (38%) tek djelomično zadovoljno.

Uređenost pristupa moru ne zadovoljava 33 (25%) ispitanih, a 68 (51%) zadovoljno je djelomično.

Dostupnost javnih sanitarija ne zadovoljava 86 (65%) ispitanih, a 39 (29,3%) ispitanih osoba djelomično je zadovoljno.

Dostupnost urbane opreme ne zadovoljava polovicu, tj. 66 (49,6%) ispitanih osoba, dok je 55 (41%) djelomično zadovoljno njom.

Dostupnošću pitke vode na uređenim plažama nije zadovoljno 85 (64%) ispitanih, a 36 (27%) je djelomično zadovoljno.

Dostupnost dodatnih sadržaja za igru i rekreaciju ne zadovoljava 47 (35%) ispitanih, a djelomično zadovoljava 57 (43%) ispitanih osoba.

Dostupnost ugostiteljskih sadržaja djelomično zadovoljava 50 (37,6%) ispitanih, a 40 (30%) ispitanih u potpunosti je zadovoljno njom.

Hortikulturno uređenje ne zadovoljava 71 (53,3%) ispitanu osobu, a 48 (36%) njih je djelomično zadovoljno.

U dodatnom pitanju otvorenog tipa odgovora ispitanim osobama dana je mogućnost da upišu dodatni komentar vezan za stanje i pristupačnost zelenih i otvorenih prostora plaža na području Grada Vodice. Od 133 ispitanih osoba njih 45 unijelo je odgovore.

Odgovori su očekivano kritični, što odgovara odgovorima na glavni dio pitanja, a najčešće se odnose na nedostatak zelenila na javnim plažama: *“Zelene površine nisu uređene tako da su prepoznatljive za lokalno podneblje.”*; *“Nedostaje zelenila na plažama i hlada pogotovo na šesterokutima uz plavu plažu gdje se djeca prže na suncu.”*; *“Treba više hlada/stabla: Lovetovo, Srima.”*; *“Više drveća.”*...

Veći broj odgovora tiče se komunalne opremljenosti i dostupnosti dopunskih sadržaja ovog tipa otvorenog prostora, npr. *“Više kanti za smeće i pražnjenje istih.”*; *“Nogostup u Lovetovu na plaži.”*; *“Plitki pojas mora na Srimi prepun krupnog kamenja. Betonska šetnica na plaži visočija od prometnice uz plažu (Srima III). Odvoda za kišnicu ili nema ili su potpuno nefunkcionalni.”*; *“Nedostaje interaktivnog sadržaja za djecu - igralište zaklonjeno od sunca.”* i dr.

Zanimljiv je i dio odgovora koji se odnosi na dostupnost i javni karakter javnih plaža, kao npr. *“Više dječjih igrališta na plažama, a manje restorana.”*; *“Zelene površine na plažama su u većini u privatnom vlasništvu koje onda daje u koncesiju za najam ležaljki, kafića i sl.”*; *“Plaza Hangar i Vrulja kao cigansko naselje. Previše previše svega, a onaj kafić na samoj plaži na školji nije bio potreban oduzelo se mjesto kupcima za koje je i napravljena rekonstrukcija plaže Vrulja. Užasno nabacano svega bez pameti.”*

Pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedene zelene i otvorene prostore turističkih zona (hotelski kompleksi i sl.)?

Pitanje je bilo usmjereno na ispitivanje učestalosti korištenja otvorenih površina zona namijenjenih turizmu, s ciljem analize njihove dostupnosti i javnog karaktera. Otvorene i zelene površine odnose se na okoliš turističkih zona u naselju Vodice u ovom pitanju **ne uključuju** rive i plaže, dok jedna u Prvić Luci **uključuje**.

Otvorene površine oko Hotela Punta 12 (9%) ispitanih koristi često (najmanje jednom tjedno), 20 (15,6%) povremeno (najmanje jednom mjesečno), 51 (40%) rijetko (svakih nekoliko mjeseci), a 45 (35,2%) ispitanih nikada.

Otvorene površine oko Hotela Imperial u Vodicama često koristi 20 (15%) ispitanih osoba, povremeno 18 (14%), a rijetko i nikada po 46 (35,4%).

Otvorene površine oko Hotela Olympia u Vodicama često koristi 21 (16,1%), a isti postotak ispitanih osoba koristi ih povremeno. Rijetko su korištene od strane 45 (34,6%) ispitanih, a nikada ih ne koristi njih 43 (33%).

Otvorene površine uz odmaralište Požega u Prvić Luci 12 (9,5%) ispitanih osoba koristi često, 11 (8,7%) povremeno, 33 (26%) rijetko, dok ih 71 (56%) ispitanih ne koristi nikada.

Pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedena područja, rute i staze unutar šireg okoliša Grada Vodica?

Pitanje se odnosilo na učestalost korištenja pješačkih staza na području Grada Vodica.

Staze prema brdu Orlov krug 11 (8,8%) ispitanih koristi često (najmanje jednom tjedno), 25 (20%) povremeno (najmanje jednom mjesečno), 39 (31%) rijetko (svakih nekoliko mjeseci), a 51 (40,5%) ispitanih nikada.

Staze prema brdu Okit često koristi 12 (9,5%) ispitanih osoba, povremeno 31 (24,4%), rijetko 43 (34%), a nikada 41 (32,3%).

Staze prema uzvišenjima u vodičkom zaleđu često koristi 8 (6,3%) ispitanih osoba, a 33 (26%) koristi ih povremeno. Rijetko su korištene od strane 40 (31,5%) ispitanih, a nikada ih ne koristi njih 46 (36,2%).

Staze po uzvišenjima otoka Prvića 18 (14%) ispitanih osoba koristi često, 12 (9%) povremeno, 38 (30%) rijetko, dok ih 60 (47%) ispitanih ne koristi nikada.

Staze prema uzvišenjima otoka Tijata 3 (2,4%) ispitanih osoba koristi često, 8 (6,4%) povremeno, 28 (22,2%) rijetko, dok ih 87 (69%) ispitanih ne koristi nikada.

Pitanje: Ukoliko za boravak i rekreaciju koristite druge zelene / otvorene prostore ili dijelove šireg krajobraza na području Grada Vodica (sva naselja) molimo Vas da upišete koje:

U ovom pitanju ispitanim osobama dana je mogućnost da upišu zelene i otvorene prostore šireg krajobraza Grada Vodica koje koriste za boravak i rekreaciju, a koje nisu obuhvaćene prethodnim pitanjem. Otvoreni tip odgovora unijelo je 25 ispitanih.

Među odgovorima su se našli:

- područje Srimskog poluotoka (Prižba, Domaćinova bunja, Čačine gomile)
- staze prema polju i rijeci Jarugi u Čistoj Velikoj
- staze prema kanjonu Guduče (Čista Mala)
- staze kroz Gaj između Gaćeleza i Grabovaca
- staze na predjelu Kozara u Vodicama
- biciklistička staza iza Sportsko-rekreacijske zone Račice u Vodicama

Pitanje: Kako biste ocijenili trenutno stanje zelenih / otvorenih prostora na području Grada Vodica na skali ocjena od 1 do 4 ?

Pitanje se odnosilo na generalnu ocjenu stanja značajnih zelenih i otvorenih prostora na području Grada, skalom od 1 do 4 gdje je 1 jako loše, 2 loše, 3 dobro, a 4 jako dobro, uz kategoriju 5 (nemam stav).

Odabrane površine ocjenjivanje u pitanju bile su:

- Riva u Vodicama (šetališta, dječja igrališta, parapet, rive uz plaže)
- Riva na Srimi (šetališta, dječje igralište, sportski tereni)
- Rive u Prvić Luci i Prvić Šepurinama (šetališta, brodska pristaništa)
- Trg kneza Branimira (Poljana) u Vodicama
- Trg sa Spomenikom palim Borcima u Vodicama
- Trg dr. Franje Tuđmana u Vodicama
- Trg Rodina u Prvić Luci
- Trg dr. Srećka Badurine u Prvić Šepurinama
- Park kraj Gradske tržnice u Vodicama
- Parkovna površina na Bateriji u Prvić Luci
- Park uz brodsko pristanište u Prvić Šepurinama
- Dječje igralište u Čistoj Velikoj

- Sportsko-rekreacijska zona Račice (nogometni stadion, skate park) u Vodicama
- Otvorene površine uz lokve (Mrdakovica/Serdarićeva lokva i Rakitnica/Tribunara u Vodicama, lokve u Grabovcima i Gačelezima)
- Sportsko igralište u Prvić Luci (Jaz)
- Trg ispred crkve sv. Ane u Čistoj Velikoj

Važno je napomenuti kako su ispitanici kod zelenih i otvorenih površina u naseljima u zaleđu i na otoku Prviću uglavnom birali odgovor **nemam stav**, što možemo pripisati činjenici da **69,2%** ispitanih stanuje u naseljima Vodice i Srima te u stanje površina u drugim naseljima nisu upućeni. Ovakav raspored odgovora utjecao je na smanjenje postotaka odgovora loše, dobro i jako dobro kod navedenih prostora.

Opće stanje **rive u Vodicama** ispitane osobe dominantno su ocijenile kao **dobro** (58 , tj. 45,3%), dok njih 32 (25%) smatra da je **loše**. Kod **rive na Srimi** također je uglavnom ocijenjena **dobrom** (51, tj. 40,2%), dok 31 (24,4%) ispitanih smatra da je u **lošem** stanju. **Rive u Prvić Luci i Prvić Šepurinama** 29 (22,7%) ispitanih osoba smatra **dobrima**, 32 (25%) **lošima**, a 16 (12,5%) **jako lošima**.

Novouređeni **Trg kneza Branimira (Poljana) u Vodicama** najbolje je ocijenjena površina sa 49 (39,5%) odgovora **dobro** i 38 (30,7%) odgovora **jako dobro**. **Trg sa Spomenikom palim borcima u Vodicama** 55 (43,7%) ispitanih osoba smatra **dobrim**, 28 (22,2%) **lošim**, a 18 (14,3%) **jako dobrim**. I kod **Trga dr. Franje Tuđmana u Vodicama** najučestalija ocjena je **dobro** (58, tj. 46% odgovora), uz 23 (18,3%) odgovora **loše** i 19 (15%) odgovora **jako dobro**. **Trg Rodina u Prvić Luci** 29 (23,4%) ispitanih smatra **dobrim**, a 23 (18,5%) **lošim**. Slične ocjene prisutne su kod **Trga dr. Srećka Badurine u Prvić Šepurini**, sa 23 (18,6%) ocjene **dobro** i 17 (13,7%) ocjena **loše**. Stanje recentno izvedenog **Trga ispred Crkve sv. Ane u Čistoj Velikoj** uglavnom je ocijenjeno kao **dobro** (20, tj. 16,4%) ili **jako dobro** (11, tj. 9%), dok 10 (8,2%) ispitanih smatra da je **loše**, a njih čak 78 (64%) odgovorilo je kako **nema stav**, što je objašnjivo ranije opisanim rasporedom ispitanika po naseljima Grada Vodice.

Park kraj Gradske tržnice u Vodicama uglavnom je ocijenjen **dobrim** (55, tj. 44,4%) i **jako dobrim** (38, tj. 30,7%). U slučaju **parkovne površine na Bateriji u Prvić Luci** najčešći odgovor je **dobro** (31, tj. 25,2%). Stanje parka sa NOB spomenikom u Prvić Šepurini 30 (24%) ispitanih smatra **dobrim**, a 26 (20,8%) njih **lošim**.

Stanje **dječjeg igrališta u Čistoj Velikoj** 21 (17%) ispitanih smatra **dobrim**, 13 (10,6%) **jako dobrim**, a 10 (8%) **lošim**. **Sportsko-rekreacijska zona Račice u Vodicama**

dominantno je ocijenjena kao **dobra** i **jako dobra** (oba su zastupljena sa po 32, tj. **25,6%** odgovora). Otvorene površine uz lokve u Gradu Vodicama 36 (**29%**) ispitanih smatra **dobrim**, a 19 (**15,2%**) ispitanih **lošim**. **Sportsko igralište u Prvić Luci (Jaz)** uglavnom je ocijenjeno **dobrim** (31, tj. **24,8%** odgovora), 10 (**8%**) ispitanih smatra da je **jako dobro**, a 14 (**11,2%**) njih da je **loše**.

Pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskog prostora na području naselja Vodice i Srma?

Ovo pitanje odnosilo se na ocjenu generalnog stanja parkovne i urbane opreme u naseljima Vodice i Srma. Oprema je podijeljena u sljedeće tipove i kategorije:

- Klupe
- Koševi za otpatke
- Stalak / držači za bicikle
- Opremu odmorišta i vidikovaca
- Javne česme s pitkom vodom
- Informacijske panele i turističku signalizaciju
- Nadstrešnice i opremu autobusnih stajališta
- Javne sanitarne čvorove
- Javne tuševe

Stanjem i funkcionalnošću **klupa** u naseljima Vodice i Srma ispitane osobe uglavnom su **djelomično zadovoljne** (77, tj. **58%**). **Koševi za otpatke** uglavnom su dobili ocjenu **djelomično sam zadovoljan/a** (57, tj. **42,9%**), a slijede odgovori **nisam zadovoljan/a** i **u potpunosti sam zadovoljan/a** sa 44 (**33,1%**) i 27 (**20,3%**) odgovora.

Stalcima i držačima za bicikle ispitani su uglavnom **nezadovoljni/e** (50, tj. **37,6%**) ili **djelomično zadovoljni/e** (48, tj. **36%**), dok je njih 15 (**11,3%**) **u potpunosti zadovoljno**. **Oprema odmorišta i vidikovaca** uglavnom **ne zadovoljava** (54, tj. **40,6%** odgovora) ili **djelomično zadovoljava** (48, tj. **36,1%** odgovora) ispitane osobe. Stanjem i funkcionalnošću **javnih česmi** većina ispitanih **nije zadovoljna** (njih 88, tj. **66,2%**), dok je njih 31 (**23,3%**) **djelomično zadovoljno**. Kod **informacijskih panela i turističke signalizacije** dominantan odgovor ispitanih bio je **djelomično sam zadovoljan/a** (68, tj. **51,1%**), a slijede odgovori **nisam zadovoljan/a** sa 36 (**27,1%**) i **u potpunosti sam zadovoljan/a** sa 15 (**11,3%**) odgovora. **Nadstrešnice i oprema autobusnih stajališta** gotovo podjednako su ocijenjeni odgovorima **djelomično sam zadovoljan/a** (55, tj. **41,4%**) i **nisam zadovoljan/a** (52, tj. **39%**), dok je tek 10 (**7,5%**) ispitanih **u potpunosti**

zadovoljno. Javnim sanitarnim čvorovima nije zadovoljno čak 89 (67%) ispitanih, dok je njih 28 (21%) **djelomično zadovoljno**. Slično vrijedi i kod **javnih tuševa**, gdje je 69 (52%) ispitanih odgovorilo kako **nisu zadovoljni**, a djelomično je zadovoljno njih 42 (31,6%).

U dodatnom dijelu pitanja ispitanim osobama dana je mogućnost da napišu dodatni komentar vezan za stanje opreme vanjskog prostora u naseljima Vodice i Srima, što je iskoristilo njih 32.

Neki od interesantnijih odgovora su:

“Očajno fali kanti za smeće kroz cilo misto, a ne bi bilo loše da kad se nešto kupuje i obnavlja da se kupi dovoljno i za obnovu Srima, a ne na Srimu ide stari iz Vodica, ka roba od starijeg brata...”

“Veća nadstrešnica ili nova kućica na Srimi na autobusnom stajalištu prema Šibeniku. Kad jako puše ili pada kiša nema nikakvu funkciju.”

“Osim na tržnici, nigdje nema javni wc, a naročito je potreban na početku maloga i velikog parapeta!”

“Potrebno izraditi plan unificiranja odnosno total dizajn komunalne opreme da se smanji šarenilom i kič u prostoru.”

“Ne znam za postojanje javne česme. Na Srimi je jedan javni sanitarni čvor otvoren ljeti. Autobusna stajališta na Srimi nemaju raspored vožnje autobusa. Kolodvor u Vodicama nema javni wc, ima jednu klupu i općeniti dojam je nečistoća.”

Pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskog prostora na području otoka Prviča?

Ovo pitanje isto je kao i prethodno, ali za naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine, uz veliki broj (45-50%) **nemam stav** odgovora.

Stanjem i funkcionalnošću **klupa** na otoku Prviću ispitanе osobe uglavnom su **djelomično zadovoljne** (35, tj. 29%), dok njih 18 (14,9%) **nije zadovoljno**. **Koševi za otpatke** uglavnom su dobili ocjenu **djelomično sam zadovoljan/a** (34, tj. 28%), a slijede odgovori **nisam zadovoljan/a** i **u potpunosti sam zadovoljan/a** sa 21 (17,4%) i 9 (7,5%). **Stalcima i držačima za bicikle** ispitanі su uglavnom **nezadovoljni/e** (26, tj. 21,5%) ili **djelomično zadovoljni/e** (22, tj. 18,2%), dok je njih 5 (4%) **u potpunosti zadovoljno**. **Oprema odmorišta i vidikovaca** uglavnom **djelomično zadovoljava** (30, tj. 24,8% odgovora) ili **ne zadovoljava** (17, tj. 14% odgovora) ispitanе osobe. Stanjem i

funkcionalnošću **javnih česmi** većina ispitanih **nije zadovoljna** (njih 28, tj. **23,3%**), dok je njih 24 (**20%**) **djelomično zadovoljno**. Kod **informacijskih panela i turističke signalizacije** dominantan odgovor ispitanih bio je **djelomično sam zadovoljan/a** (35, tj. **29%**), a slijede odgovori **nisam zadovoljan/a** sa 20 (**16,5%**) i u **potpunosti sam zadovoljan/a** sa 7 (**5,8%**) odgovora. Oprema **brodskih čekaonica** najviše je ocijenjena odgovorima **djelomično sam zadovoljan/a** (30, tj. **24,8%**) i **nisam zadovoljan/a** (27, tj. **22,3%**), dok je tek 7 (**5,8%**) ispitanih u **potpunosti zadovoljno**. Javnim sanitarnim čvorovima **nije zadovoljno** čak 43 (**35,5%**) ispitanih, dok je njih 12 (**10%**) **djelomično zadovoljno**. Slično vrijedi i kod **javnih tuševa**, gdje je 32 (**26,7%**) ispitanih odgovorilo kako **nisu zadovoljni**, a djelomično je zadovoljno njih 18 (**15%**).

U dodatnom dijelu pitanja ispitanim osobama dana je mogućnost da napišu dodatni komentar vezan za stanje opreme vanjskog prostora u naseljima Vodice i Srima, što je iskoristilo njih 12.

Neki od interesantnijih odgovora su:

“Čekaonice uz brodska pristaništa su neadekvatne i ne uklapaju se u otočki ambijent. Trebalo bi više stalaka za bicikle i kanti za otpatke. S obzirom da je otok Prvić cijeli zaštićen kao kulturno-povijesna cjelina dizajn info i interpretacijskih tabli treba imati dizajn koji se uklapa u te ambijentalne posebnosti te ne može biti isti kao i na kopnu. Javnih sanitarnih čvorova nema, a ni tuševi baš nisu u funkciji. Klupe se relativno redovito održavaju. Bilo bi dobro postaviti još javnih česmi - Prvić Luka (u Jazu, na Donjoj bandi, pokraj sportskog igrališta), Šepurina (Trstevica, plaža Mišurac).”

“Više koševa za smeće, više klupa na plaži i po mogućnosti koji tuš na plaži.”

“Bolja javna rasvjeta, više kanti za smeće...”

Pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskog prostora na području naselja Gaćeze, Grabovci, Čista Mala i Čista Velika?

Ovo pitanje isto je kao i prethodno, ali za naselja u zaleđu Vodica, uz veliki broj (55-60%) **nemam stav** odgovora.

Stanjem i funkcionalnošću **klupa** u navedenim naseljima ispitane osobe uglavnom su **nezadovoljne** (19, tj. **16,4%**), dok je njih 17 (**14,7%**) **djelomično zadovoljno**. Isti odgovori u istim postocima vrijede i za **koševe za otpatke**. Stalcima i držačima za **bicikle** ispitani su uglavnom **nezadovoljni/e** (20, tj. **17,2%**) ili **djelomično zadovoljni/e** (14, tj. **12%**), dok je njih 4 (**3,5%**) u **potpunosti zadovoljno**. Oprema **odmorišta i vidikovaca** uglavnom

djelomično zadovoljava (20, tj. 17,4% odgovora) ili **ne zadovoljava** (12, tj. 10,5% odgovora) ispitane osobe. Stanjem i funkcionalnošću **javnih česmi** većina ispitanih **nije zadovoljna** (njih 24, tj. 20,7%), dok je njih 10 (8,6%) **djelomično zadovoljno**. Kod **informacijskih panela i turističke signalizacije** dominantan odgovor ispitanih bio je **nisam zadovoljan/a** (23, tj. 19,9%), a slijedi odgovor **djelomično sam zadovoljan/a** sa 12 (10,3%). **Oprema autobusnih stajališta** najviše je ocijenjena odgovorima **djelomično sam zadovoljan/a** (20, tj. 17,4%) i **nisam zadovoljan/a** (14, tj. 12%). **Javnim sanitarnim čvorovima** **nije zadovoljno** 24 (tj. 20,7%) ispitanih, dok je njih 10 (8,6%) **djelomično zadovoljno**.

U dodatnom dijelu pitanja ispitanim osobama dana je mogućnost da napišu dodatni komentar vezan za stanje opreme vanjskog prostora, što je iskoristilo njih 12.

Neki od interesantnijih odgovora su:

“Od navedene opreme nema ničega u pripadajućim naseljima.”

“Zaboravili ste na Gaćezele u potpunosti (sve im fali).”

“Učenici OŠ Čista Velika, nemaju niti jednu klupu u krugu škole, hladovina jako loše, inače je stanje opreme užasno, ništa.”

Pitanje: Za koji od navedenih elemenata zelene infrastrukture smatrate da bi trebao biti prioritet u Vašem naselju (u pogledu uređenja ili unaprjeđenja)?

Ovo pitanje odnosi se na zelene i otvorene prostore, odnosno elemente zelene infrastrukture za koje ispitane osobe smatraju da bi trebale imati prednost pri ulaganjima u zeleni sustav.

Kategorije zastupljene sa najviše odgovora su **javni parkovi** sa 87 odgovora (65,9%), **dječja igrališta** sa 86 (65,2%), **nogostupi i pješačke staze unutar izgrađenih dijelova naselja** i **drvoredi** i **ozelenjavanje cestovnih prometnica** sa po 85 (64,4%) i **ozelenjavanje javnih parkirališta** sa 76 (57,6%) odgovora ispitanih osoba.

Među drugim prioritetima izdvajaju se **sportska igrališta** sa 62 (47%), **planinarske staze i putevi**, **tematske rute te putevi između naselja** sa 54 (40,9%), **uređeni vidikovci** sa 53 (40,2%) i **otvoreni prostori oko objekata javne i društvene namjene** sa 51 (38,6%) odgovora ispitanih osoba.

Najmanje odgovora bilježi se za kategorije **tereni i poligoni adrenalinskih sportova** (17, tj. 12,9%) i **groblja** (14, tj. 10,6%).

Pitanje: Ukoliko smatrate da u Gradu Vodicama (sva naselja) nedostaju drugi sadržaji iz domene zelene infrastrukture, molimo Vas da upišete svoj komentar:

Ovo pitanje nudilo je mogućnost upisivanja otvorenog odgovora i iskazivanja mišljenja o potrebi za uređenjem sadržaja zelenih i otvorenih prostora koji nisu zastupljeni u prethodnom pitanju.

Zabilježeno je 20 odgovora ispitanih osoba, od kojih se izdvajaju **parkovi za pse, dječja igrališta u naseljima** te tzv. **džepni parkovi** i manje zelene površine unutar četvrti.

Pitanje: Ukoliko bi se uredili novi sadržaji javne namjene, posebno na otvorenom (parkovi, dječja igrališta, sport i rekreacija), u naseljima Gaćezezi, Grabovci, Čista Mala, Čista Velika, Prvić Luka i Prvić Šepurine, smatrate li da biste ih koristili na određenoj redovitoj bazi?

Pitanje se odnosilo na ispitivanje želje ispitanih osoba za korištenjem mogućih novih sadržaja i otvorenih i zelenih prostora u naseljima u zaleđu Grada Vodica te na otoku Prviću.

Sakupljena su ukupno 124 odgovora, a njihova distribucija unutar ponuđenih kategorija je:

- 1 - **često** (najmanje jednom tjedno) – **29,8%** (37 odgovora)
- 2 - **povremeno** (najmanje jednom mjesečno) – **21,8%** (27 odgovora)
- 3 - **rijetko** (svakih nekoliko mjeseci) – **14,5%** (18 odgovora)
- 4 - **sezonski** (najmanje jednom tjedno tijekom toplijeg dijela godine) – **21%** (26)
- 5 - **nikada** – **12,9%** (16 odgovora)

Pitanje: Koji je za Vas najznačajniji zeleni/ otvoreni prostor na području Grada Vodica (sva naselja), te koji zeleni / otvoreni prostori predstavljaju najveći neiskorišteni potencijal za obnovu i unaprjeđenje?

Pitanje se odnosilo na ispitivanje stavova ispitanih osoba o najznačajnijim javnim otvorenim površinama na cijelom području Grada te na predlaganje trenutno zapuštenih ili neaktivnih površina za obnovu.

Zabilježena su 64 odgovora, od kojih se izdvajaju **suhozidi i staze na otocima**, kompleks nekadašnjeg **Društva naša djeca u Prvić Luci**, **okoliš škole i lokve u**

Gaćevezima, površine u zonama **vojnih fortifikacija na otoku Prviću, Mali i Veliki Parapet** (dijelovi rive) u Vodicama, obalne **šetnice na Srimi** i **parkirališna površina** ispred zgrade stare škole u Vodicama.

Pitanje: Koji su negativni aspekti s kojima se susrećete u zelenim/ otvorenim prostorima na području Grada Vodica (sva naselja)?

Za ovo pitanje otvorenog tipa zabilježeno je 54 odgovora, a izdvajaju se generalni nedostatak zelenila, odloženi otpad i izmet kućnih ljubimaca, nedovoljna raznolikost biljnih vrsta, nedostatak sprava za dječju igru i dječjih igrališta, nedostatak hlada na javnim plažama, nedovoljni broj klupa, nedostatak javno dostupnih, besplatnih sadržaja, pretjerana izgrađenost obalnog pojasa i visoke temperature u naseljima u kontekstu nedostatka zelenila i hlada na javnim površinama.

Pitanje: Koliko ste zadovoljni izletničkom i turističkom interpretacijom navedenih elemenata kulturne i prirodne baštine (informativne table i drugi turistički sadržaji)?

Pitanje se odnosilo na opremljenost površina i zona s prisutnim elementima kulturne i/ili prirodne baštine, odnosno razinu interpretacijskih sadržaja, kategorije i zone za ocjenu bile su povijesne crkve i kapele, suhozidna baština i kulturni krajobrazi, arheološka nalazišta u zaleđu naselja Vodice i zone vojnih fortifikacija na otoku Prviću.

U slučaju **povijesnih crkva i kapela** 70 (52,6%) ispitanih odgovorilo je kako su **djelomično zadovoljni/e**, 30 (22,6%) njih **nije zadovoljno**, a 20 (15%) ispitanih osoba je **u potpunosti zadovoljno**.

Kod **suhozidne baštine i kulturnih krajobraza** 64 (48,1%) ispitanih osoba **djelomično je zadovoljno**, 37 (27,8%) **nezadovoljno**, a 20 (15%) **u potpunosti je zadovoljno**.

Među ispitanim osobama njih 53 (39,8%) **djelomično je zadovoljno** izletničkom i turističkom interpretacijom arheoloških nalazišta u zaleđu Vodica, 34 (25,6%) **nezadovoljno**, a 23 (17,3%) ispitanih osoba **u potpunosti je zadovoljno**.

U slučaju zone bivših **vojnih fortifikacija** na otoku Prviću (Baterije) 42 (31,6%) ispitanih **djelomično je zadovoljno**, 37 (27,8%) njih **nezadovoljno**, a 12 (9%) **u potpunosti zadovoljno**.

Pitanje: Koja napuštena i/ili zapuštena javna građevina za Vas predstavlja najveći potencijal za obnovu i revitalizaciju te koju namjenu biste joj dodijelili?

Na ovo pitanje otvorenog tipa odgovor je dalo 62 ispitanih osoba.

Među njima su navedeni: vojne baterije na otoku Prviću, zgrada Mjesnog odbora u Prvić Luci, ljetnikovac Fausta Vrančića u Prvić Šepurini, Čorićev toranj u Vodicama, arheološko nalazište Prižba na Srimi, kompleks bivšeg Društva naša djeca u Prvić Luci, zgrada škole u Čistoj Maloj (predložena prenamjena u starački dom), crkva sv. Križa na poluotoku Punta u Vodicama (predložena namjena izložbeni prostor), zgrada škole u Prvić Šepurini (predviđena namjena u prostor za povezivanje zajednice, kreativni hub za umjetnike i istraživače, prostor uz crkvu sv. Ivana na predjelu Rakitnica, brdo Mrdakovica.

Pitanje: Koja točka u Vašem naselju predstavlja neformalni centar naselja ili ima potencijal to postati?

Na ovo pitanje otvorenog tipa odgovor je dalo 44 ispitanih osoba.

Za naselje Vodice odgovori su Trg kneza Branimira (Poljana), predjel Dočine, Trg dr. Franje Tuđmana, kružni tok na ulazu u naselje, Trg sa Spomenikom palim borcima, Riva, ulica Artina.

Za naselje Srima odgovori su riva i dječje igralište na obali.

Za naselje Prvić Luka odgovori su Trg Rodina, prostor oko kupališta Požega, zgrada Mjesnog odbora i kompleks bivšeg Društva naša djeca.

Za naselje Prvić Šepurine odgovori su parkovna površina uz brodsko pristanište, zgrada stare škole, dječje igralište u parku i riva.

Za naselje Gaćezezi odgovori su otvoreni prostor uz lokvu.

Za naselje Čista Velika ima jedan odgovor vezan za trg ispred crkve sv. Ane.

Za naselja Grabovci i Čista Mala nisu zabilježeni odgovori.

Pitanje: Koliku prepreku i smetnju u funkcioniranju naselja (pješačko-biciklističko kretanje, dječja igra, buka, itd.) za Vas predstavlja cestovni promet i za koju ulicu/naselje?

Na ovo pitanje otvorenog tipa odgovor je dalo 50 ispitanih osoba.

Među zabilježenim odgovorima ističu se nedostatak nogostupa u Zatonskoj ulici u Vodicama, prijedlog prenamjene prostora oko Trga kneza Branimira u Vodicama u pješačku zonu u ljetnim mjesecima, otežano kretanje pješaka s djecom na Srimi, Ulica Vlahov Venca, Ulica Nikole Tesle i cesta od Imperijala prema Srimi, nedostatak nogostupa i nedovoljna širina prometnica u naseljima, nepoštivanje obaveze jednosmjernog prometa u ulici Srima III., nepravopisno parkiranje vozila na Srimi, neuređeni nogostupi i izostanak javne rasvjete u Gaćelezima, buka i teško kretanje pješaka u ulicama Prve primorske čete, Zatonska, Lasan Ante Kabalera, Artina, Ljudevita Gaja, Srima I i Srima III, prljavština na nogostupima u naselju Gaćeleze, opasnost prelazaka preko pješačkih prijelaza u naselju Srima, promet autobusima u Vodicama, neosvjetljenost pješačkih koridora u okolišu lokve u Gaćelezima, izostanak nogostupa u ulicama Zatonska, Tribunjski put i ulici Lovetovo u Vodicama, prevelika brzina vožnje u naselju Gaćelezi, nepropisno parkiranje uz trgovinu u središtu Srime, izostanak biciklističkih staza u Vodicama i dr.

Pitanje: Ukoliko imate drugih kritika ili sugestija vezanih uz otvorene i zelene površine, molimo Vas da ih kratko opišete:

Na ovo pitanje otvorenog tipa odgovor je dalo 35 ispitanih osoba.

Među zanimljivijim odgovorima izdvajaju se:

“Predvidjeti poticaje za obnovu suhozida, klimatogene vegetacije (crnike i drugog autohtonog grmlja) uz suhozide privatnih posjeda, ekološko uređenje okućnica, kakao bi se spriječilo pretjerano sušenje tla, bujično otjecanje oborinskih voda i erozija plodnog tla.”

“Pošumljavajte i zaustavite beskrajnu apartmanizaciju - ne treba nan više turista nego šta ih ima; ostavite polja da budu polja, a ne sve u apartamane pritvoriti i prodati euroljanima, a nas mještane ko j....”

“Trebalo bi godišnje čistiti borove na plažama, nedopustivo je da u zimskim mjesecima plaže izgledaju kao ruglo. Pa nisu plaže samo za turiste, one su prvenstveno radi nas, nama domaćima treba da je oku ugodno, a ne sve podrediti turistima.”

“Samo stavite puno zelenila. Ljeto je sve više i više vrućije, ne može se biti na plazi bez hladu, ne može se biti na igralistu bez hladu, ne može hodati na nogostupu (ako ima...) bez hladu.”

“Centar bez osobnih reklama i šarenih fasada, smanjenje pitara, veća količina sadnje u parkove i same površine.”

“Uređenje pješačkih staza, poljskog puta, šetnice kroz šumu Gaj u Gaćelezima.”

“Nedostatak kanti za smeće od parka za djecu u Sepurini do restorana Ribarski dvor i do vale. Kontejneri na rivi gdje brod pristaje - nije baš lijepa slika za dolazak na jedan otok, a ljeti smrad od istih Nedostaju kontejneri za reciklazu.”

“Voljela bih da postoji park za pse, zelenilo za njih da bi mogli trčkarati nesmetano bez povodca.”

“U Gaćelezima bi dobro došao drvoređ uz glavnu cestu i puteve kroz selo, te obnova suhozida. Prostor oko škole bi mogao biti uređen kao javno dostupna zelena površina s potencijalom za društvene aktivnosti. Generalno bilo kakvo ulaganje u ovakvu infrastrukturu bi bilo dobrodošlo jer većinom se ulaže samo u Grad Vodice i Čistu Veliku.”

6.8. Analiza tipova otvorenih (zelenih) prostora

Pojam otvorenog prostora ovdje je korišten kao pokrovni, a njime su obuhvaćene sve površine; od javnih površina (parkova, trgova, dječja igrališta), preko rekreacijskih prostora (igrališta, terena, staza) i pješačkih zona, do poljoprivrednih površina, šuma, vodotoka, kao i otvorenih prostora industrijskih zona i eksploatacija. Iako ne postoji stručni konsenzus oko jedinstvenog pojma, otvoreni prostor (eng. *open space*) je vrlo često korišten upravo zbog svoje sveobuhvatnosti - npr. može i ne mora označavati zelene prostore, obuhvaća i javno i privatno, a osim tipičnih javnih i vrijednih prirodnih prostora, može obuhvaćati i poljoprivredne i degradirane otvorene površine.

Za izradu tipologije korišten je model sumiran prema relevantnim domaćim i stranim iskustvima (Pereković i Domislić 2012., Hrdalo 2013., Studije zelene infrastrukture, 3E PROJEKTI d.o.o.). Važno je napomenuti da specifičnosti modela za izradu tipologije otvorenih prostora ovise o mjerilu, ciljevima i karakteru predmetnog prostora, pa je u tom smislu ovaj okvir optimiziran za potrebe Grada Vodica, a u svrhu uspostave održive mreže zelene infrastrukture. Također, korištena je tipološka podjela zelene infrastrukture za urbana područja prema Priručniku o primjeni zelene infrastrukture, izrađenom od strane MPG i to unutar kategorija koja se odnose na javne i društvene sadržaje.

Pri kartiranju i opisivanju korišteni su različiti izvori i baze podataka počevši od studija, strategija, izvješća, prostornih planova i druge literature, sve do terenskog istraživanja.

S obzirom na navedeno, tipologija svih otvorenih prostora je definirana i tablično prikazana u tekstu niže (Tablica 6). **Tipologija otvorenih prostora** Grada Vodica izrađena je za područje cijele administrativne jedinice te je potkrijepljena tablicom, kartografskim prikazom te fotografijama, što zajedno čini **atlas otvorenih prostora**.

6.8.1. Atlas otvorenih prostora

Na području Grada nalazi se šest (6) tipova otvorenih prostora, unutar kojih su prepoznate dvadeset i pet (25) kategorije, a koje će detaljno tekstualno, grafički, fotografski biti prikazane u nastavku. Kompozitni prikaz svih površina nalazi se u sljedećoj tablici (Tablica 6).

Tablica 6 - Prikaz tipova i kategorija otvorenih površina i njihovih površina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipovi otvorenih prostora	Kategorija	
OP1 Prirodni i doprirodni prostori	OP1a	Šume
	OP1b	Šikare
	OP1c	Neobrasle i slabo obrasle površine
	OP1d	Kopneni vodni elementi
	OP1e	Prirodna i doprirodna morska obala
	OP1f	Špilje i jame
OP2 Javni i društveni sadržaji	OP2a	Riva / uređena obala
	OP2b	Plaže
	OP2c	Trgovi - obalni trgovi
	OP2d	Parkovne površine
	OP2e	Dječja igrališta
	OP2f	Sportski tereni i tereni za adrenalinske sportove
	OP2g	Otvorene prostori uz lokve
	OP2h	Otvoreni prostori sakralnih objekata i groblja
	OP2i	Otvoreni prostori uz objekte javne i društvene namjene
	OP2j	Otvoreni prostori uz turističke sadržaje
OP3 Otvoreni prostori stambene izgradnje	OP3a	Otvoreni prostori oko višestambenih objekata
	OP3b	Okućnice individualne stambene izgradnje i kuća za najam
OP4 Poljoprivredni prostori	OP4a	Mozaik poljoprivrednih površina
	OP4b	Krčevine, vinogradi i maslinici
	OP4c	Kamenjarski pašnjaci i travnjaci
OP5 Otvoreni prostor gospodarskih i poslovnih zona	OP5a	Otvoreni prostori gospodarskih objekata
OP6 Otvoreni prostori infrastrukturnih trasa	OP6a	Koridori cesta
	OP6b	Koridori tematskih staza
	OP6c	Parkirališta

Kategorija (OP1) Prirodni i doprirodni prostori

- OP1a Šume
- OP1b Šikare
- OP1c Neobrasle i slabo obrasle površine
- OP1d Kopneni vodni elementi
- OP1e Prirodna i doprirodna morska obala
- OP1f Špilje i jame

OP1a - Šume

Šume na području Grada Vodice pripadaju mediteranskoj regiji, mediteransko-litoralnom vegetacijskom pojasu, a rasprostiru se preko submediteranske i eumediteranske vegetacijske zone na 3100 ha, a dodatno 4100 ha je obraslo makijom (PPUG). Šumske zajednice na predmetnom području tijekom stoljeća uništavane su požarima te prenamjenom zemljišta, što je dovelo do nepovoljnih edafskih, hidroloških, temperaturnih i drugih ekoloških prilika (Margaletić, 2003).

Na području Grada zabilježene su sljedeće šumske zajednice:

1. Mediteranska vegetacijska regija

Mediteranskoj vegetacijskoj regiji pripadaju termofilne zimzelene i listopadne šume jadranskoga područja (Rauš i dr., 1992). Šumske zajednice pripadaju razredu *Quercetea ilicis* Br.-Bl. 1947 (Vazdazelene šume i makije hrasta crnike i drugih vrsta) te redu *Quercetalia ilicis* BR.BL. (1931) 1936 (Šume i makije hrasta crnike i drugih vrsta) (Vukelić, 2012).

a) **Submediteranska vegetacijska zona** termofilnih listopadnih šuma zauzima sjevernojadransko priobalno, dio otočnoga područja do nadmorske visine od 350 m i niže dijelove dalmatinskoga kontinentalnoga područja do približno 600 m (Rauš i dr., 1992). S ekološkog gledišta submediteranska zona ima veću količinu oborina (oko 1200 mm) te prosječnu godišnju temperaturu od 12 do 14 °. Vegetacija je obilježena kršom, jakim antropogenim utjecajem te degradiranim oblicima vegetacije. Krške listopadne panjače, šikare i šibljaci pridolaze u mozaiku s livadama, pašnjacima i kamenjarama, te nemaju veliku gospodarsku vrijednost. Zabilježene su na sjevernom dijelu Grada u sljedećim degradacijskim oblicima.

- šikare – degradacijski oblici sastojina u kojima, osim drveća, u istom sloju sudjeluje i grmlje. Na području Vodice zauzimaju veće površine u blizini naselja Gaćezezi.
- šibljaci – degradacijski oblici sastojina koje čini grmlje uglavnom šibljasta oblika. U Gradu se rasprostiru u blizini naselja Čista Velika na sjeveru Grada
- makije – degradacijski oblici crnikovih šuma u kojima osim drveća u istom sloju sudjeluje i grmlje. Pridolaze uz zapadnu granicu Grada blizu naselja Grabovci te na području vrha Mali gaj
- garizi – degradacijski oblici sastojina koje čine otporne grmolike zimzelene vrste pojavljuju se na manjoj površini uz sjeveroistočnu granicu Grada.

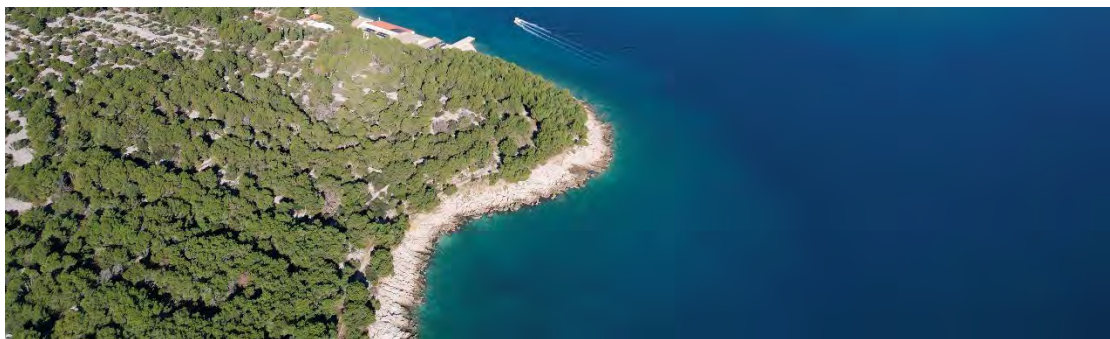
Od šumskih zajednica zabilježena je **panjača medunca** (šume niskog uzgojnog oblika nastale iz panja i korjenovih žila) koje se pojavljuju na lokalitetima oko naselja Čista Velika i Čista Mala te manjom površinom u blizini Grabovca.

b) **Eumediterranska vegetacijska zona** također je obilježena degradacijom vegetacije i tla. Često opožarene panjače crnike, makije i šibljaci nemaju veliku gospodarsku vrijednost. Zabilježena je **sastojina oštroigličaste borovice** koja često zauzima veće površine, a nastala su u procesu vegetacijske sukcesije na podlozi eumediterranskih i submediteranskih travnjaka, nakon napuštanja ispaše. U Vodicama se pojavljuje na nekoliko manjih lokaliteta južno od naselja Gaćezezi.

Osim degradacije, šume na području obilježene su srednjom i visokom ugroženosti od požara. Na ovom području vrlo važan element u gospodarenju šumama je dostupnost vatrogasnim vozilima, što većina šuma na području Grada zadovoljava, osim lokaliteta uz sjevernu granicu oko naselja Čista Velika.

Šume na području Grada dijele se na državne kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o., šumarija Šibenik i Brzovača na gospodarskim jedinicama Guduča, Hartić i Jamina te privatne. Privatne šume pripadaju GJ Šibenske šume te za njih nije napravljen plan gospodarenja. Njima gospodare privatni vlasnici/posjednici, uz savjetodavnu i stručnu pomoć Ministarstva poljoprivrede, šumarstva ribarstva, a sve a na zahtjev vlasnika/posjednika šume.

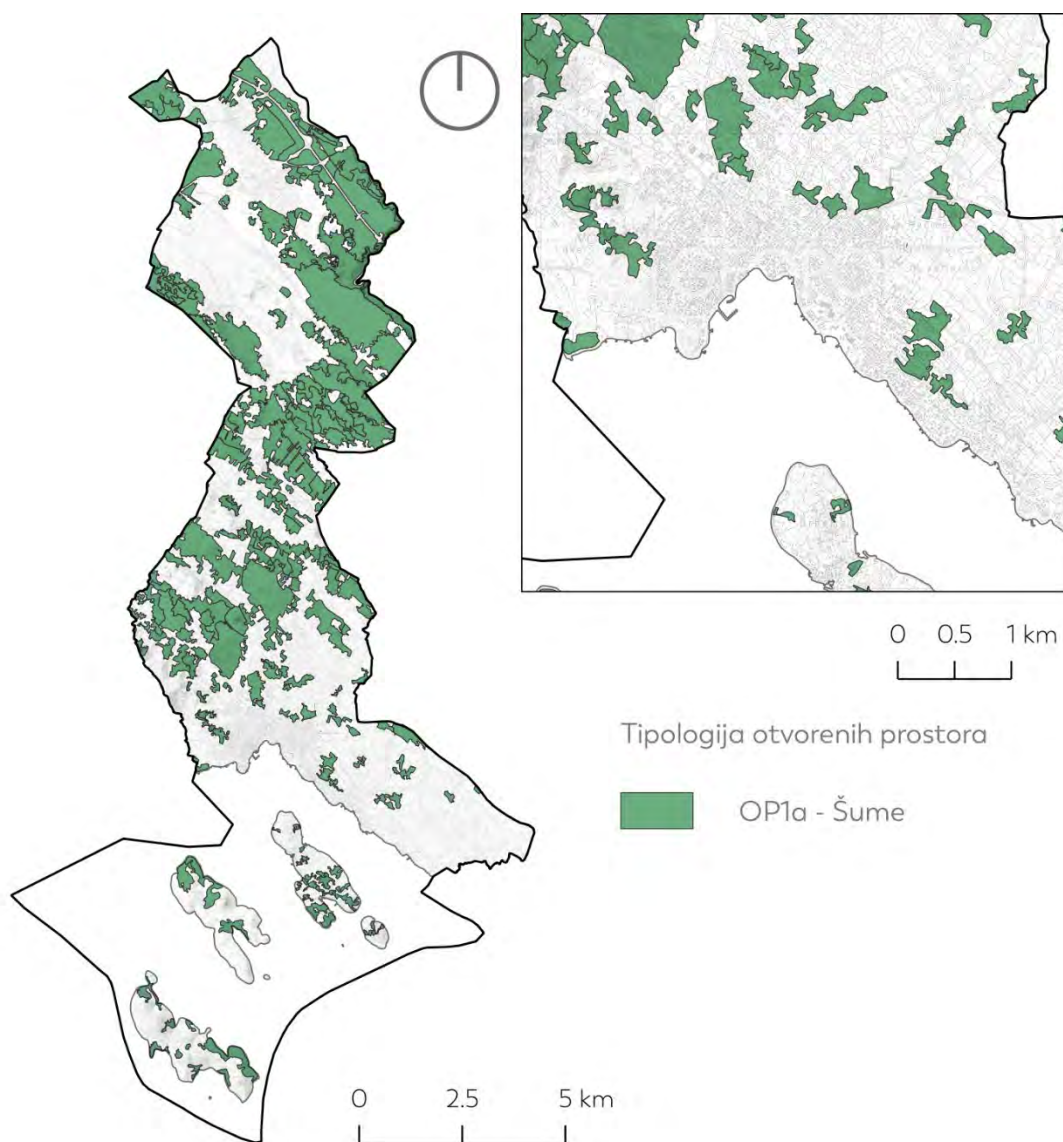
Šume na području Vodica, prema namjeni, najvećom površinom pripadaju zaštitnim šumama namjene zaštite zemljišta, dok gospodarske šume zauzimaju vrlo male površine u okolici naselja Grabovci te u okolici planinskog vrha Mali gaj u blizini naselja Mličevac. Područja NATURE 2000 Krka i okolni plato te Ravni kotari djelomično ulaze u prostor šuma a tim područjima se gospodari u skladu sa šumskogospodarskim planovima koji uključuju prirodno pomlađivanje, isključenje čistih sječa, njegu šuma s ciljem oblikovanja stabilnih, produktivnih i regenerativno sposobnih šumskih sastojina te potajno gospodarenje šumama koje održava njezine gospodarske i općekorisne funkcije. Šume na području nalaze se i u blizini naselja, uz cestovne prometnice i poljoprivredne površine gdje se ističe važnost općekorisnih funkcija koje šume pružaju: rekreativna, turistička i zdravstvena te zaštitna uloga zemljišta od erozije.

Slika 20 – Šume na poluotoku Donja banda, otok Prvič (Ustupljeno od: JUK Tvrđava kulture Šibenik)

Slika 21 – Šumski krajobraz vodičkog zaleđa (autor: Lovro Vudrag)

Slika 22 - Tipologija otvorenih prostora - Šume (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP1b – Šikare

Ova kategorija uključuje vegetaciju koja se floristički jasno razlikuje od šumske vegetacije, odnosno ne uključuje šumsku vegetaciju u razvojnom stadiju šikare. Na području Grada Vodice zabilježena su četiri stanišna tipa šikara: D.1.2.1. Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva, D.3.1.1. Dračici, D.3.4.2. Istočnojadranski bušici te D.3.4.2.3. Sastojine oštrogličaste borovice. Sve zajedno kao primarni stanišni tip zauzimaju 241,77 ha, a najveći udio čini stanišni tip D.3.4.2. Istočnojadranski bušici (198,06 ha), a osobito na otocima koji administrativno pripadaju Gradu Vodice (Prvić, Lupac, Tijat, Zmajan).

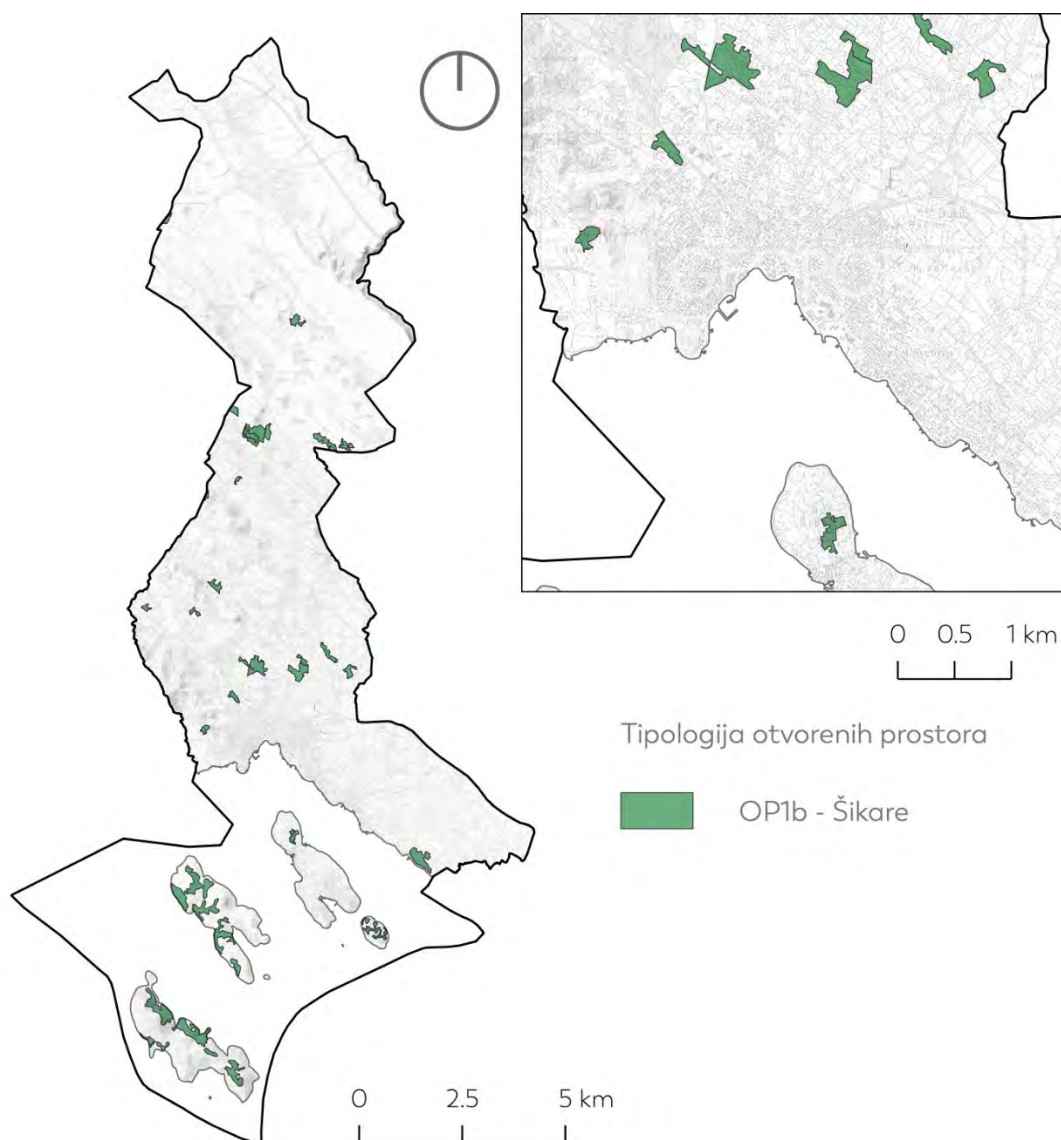
D.1.2.1. Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva (Red PRUNETALIA SPINOSAE Tx. 1952). Ovaj stanišni tip razvija se kao rubni, zaštitni pojas uz šumske sastojine, kao živica između poljoprivrednih površina, uz rubove cesta i putova, a mjestimično zauzima i velike površine na površinama napuštenih pašnjaka.

D.3.1.1. Dračici. Predstavlja šikare ili živice primorskih krajeva unutar sveze *Carpinion orientalis* Horvat 1958, izgrađene od izrazito bodljikavih, trnovitih ili aromatičnih biljaka nepodesnih za brst, u prvom redu koza. Dračici su vrlo rasprostranjeni skup staništa, razvijenih u sklopu submediteranske vegetacijske zone kao jedan od degradacijskih stadija šuma medunca i bjelograba zbog čega se na području Grada Vodice razvijaju (u određenim stadijima sukcesije) u unutrašnjem, kontinentalnom području.

D.3.4.2. Istočnojadranski bušici (Sveza *Cisto cretici-Ericion manipuliflorae* Horvatić 1958). Otvorene eumediteranske šikare, koje se razvijaju kao degradacijski stadij u progresivnoj ili regresivnoj sukcesiji unutar vazdazelenih mediteranskih šuma (hrasta) crnike. Prema Karti staništa RH (Bardi i sur. 2016), ovaj stanišni tip pridolazi (također u različitim sukcesijskim stadijima) u eumediteranskoj zoni koja uključuje otoke i uski priobalni pojas, ali i sjeverno od naselja Vodice, odnosno prema blago višim nadmorskim visinama.

D.3.4.2.3. Sastojine oštrogličaste borovice (*Juniperus oxycedrus*). Zauzimaju često veće površine, a nastaju u procesu vegetacijske sukcesije na podlozi eumediteranskih i submediteranskih travnjaka, nakon napuštanja ispaše. Sastojine oštrogličaste borovice pripadaju u stanišni tip Natura 2000 kod 5210 Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus* spp. zbog čega se nalaze na popisu ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske (Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, 101/22)). Ipak, u mediteranskom dijelu RH ovaj stanišni tip nije ugrožen i zauzima sve

veće površine, razvija se kao sukcesijski stadij u obrastanju napuštenih travnjačkih površina i često se dugo zadržava kao trajni stadij vegetacije, bez vidljive daljnje sukcesije prema šumi (Topić i Vukelić, 2009.). Na području Grada Vodica uglavnom pridolazi u unutrašnjosti administrativnog područja i to kao sukcesijski stadij prema šumskim stanišnim tipovima.

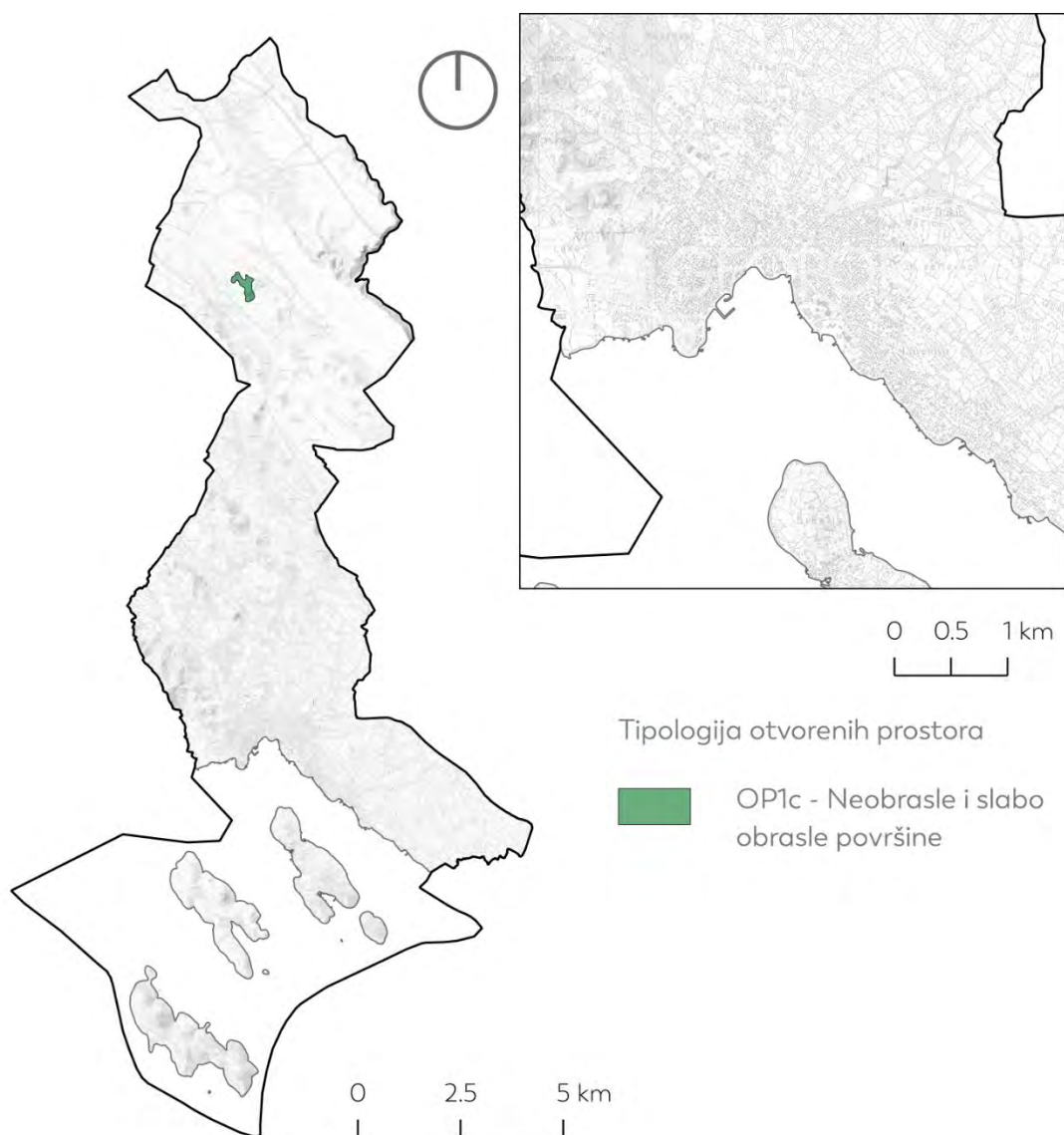

Slika 23 - Tipologija otvorenih prostora - Šikare (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP1c – Neobrasle i slabo obrasle površine

Površine koje su neobrasle ili slabo obrasle vaskularnom vegetacijom, izvan stalnog utjecaja vode (sa suhom fazom ili permanentno suhe), uvjetovane građom i trošivošću geološke podloge, požarom ili površinskom erozijom. Ovdje nisu uključene površine koje su neobrasle pod utjecajem oscilacija vodostaja i erozijskog djelovanja stajaćica i tekućica.

Na području Grada Vodica zabilježen je stanišni tip: **B.1.4. Tirensko-jadranske vapnenačke stijene** (Red CENTAUREO DALMATICAE-CAMPANULETALIA PYRAMIDALIS Trinajstić ex Terzi et Di Pietro 2016) na području Gradine kod naselja Grabovci. Stanišni tip na ovom području (u mozaiku sa šumskim i travnjačkim staništima) zauzima površinu od 17,19 ha. Stanišni tip čini hazmofitska vegetacija stjenjača pukotinjarki koja se razvija u pukotinama suhih vapnenačkih stijena. U Direktivi o staništima ovaj stanišni tip uključen je u stanišni tip 8210 Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom. Hazmofitska vegetacija (vegetacija stijena) održava se kao prirodni trajni stadij zbog specifičnih uvjeta relativno okomitih stijena s pukotinama u kojima se skuplja sitno tlo i voda. Ovaj stanišni tip (na nekim područjima) ugrožen je primarno zbog alpinističkih aktivnosti, no s obzirom na to da ovo područje ne predstavlja područje intenzivnog korištenja planinara i alpinista, smatra se da ovaj stanišni tip na području Grada Vodica nije ugrožen.

Slika 24 - Tipologija otvorenih prostora - Neobrasle i slabo obrasle površine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP1d – Kopneni vodni elementi

Površinske kopnene vode s prirodnim ili poluprirodnim zajednicama vezanim uz njih, neobrasle ili obrasle vegetacijom, prirodnog ili antropogenog porijekla, stajačice ili tekućice. U kategoriju su uključena i slatkovodna jezera, bare, te stalni i povremeni vodotoci. Na sjevernom dijelu područja Grada Vodice, u ruralnom području postoji samo nekoliko vodotoka u stanišnom tipu **A.2.2.1. Povremeni vodotoci** u kojima je protok prekinut tokom dijela godine, ostavljajući korito suhim ili s bazenčićima.

Posljednji pritok Krke, rijeka Guduća, produžetak je toka potoka Bribišnice koji izvire na zapadnoj strani brda Bribirska Glavica, a dijelom toka čine sjeveroistočnu administrativnu granicu Grada Vodice. Kod mosta u Lađevcima (Grad Skradin) vodotok Bribišnica prelazi u rijeku Guduću, te sljedećih 7 km teče do Prokljanskog jezera. Prema Karti staništa RH (Antonić i sur., 2004) vodotok Bribišnica (uzvodno od mosta) kategoriziran je kao stanišni tip **A.2.4.1.1. Kanali sa stalnim protokom za površinsku odvodnju**, a predstavlja stalne tekućice antropogenog podrijetla koje su najčešće izgrađene sa svrhom hidromelioracije poljoprivrednih površina, često s poluprirodnim biljnim i životinjskim zajednicama sličnim onima kod prirodnih vodotoka. Nizvodno od mosta se dio vodotoka Bribišnica koji zatim prelazi u vodotok Guduća kategorizira kao stanišni tip **A.2.3.1.2. Donji tokovi turbulentnih vodotoka**, iako se zbog kanjonskih hidromorfoloških obilježja ovaj dio toka može kategorizirati generalno kao stanišni tip **A.2.3.1. Brzi, turbulentni vodotoci** za koje je karakteristična promjena režima tečenja, nepravilan protok tijekom godine ili čak dana. Protok vode je relativno brz, a temperatura vode se ne mijenja značajno tokom godine. Gornji tok često presušuje, dok donji tok i ušće imaju karakteristike poplavne doline s bogatom močvarnom vegetacijom te raznolikom florom i faunom (NP Krka, 2025).

Također, na predjelu vodotoka Guduća i na manjem segmentu vodotoka Bribišnica, zajedno u površini od 0,47 ha, zabilježen je rubno stanišni tip: **A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi**. Ovaj stanišni tip se zbog brojnih ugroženih vrsta smatra rijetkim i/ili ugroženim (Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, 101/22).

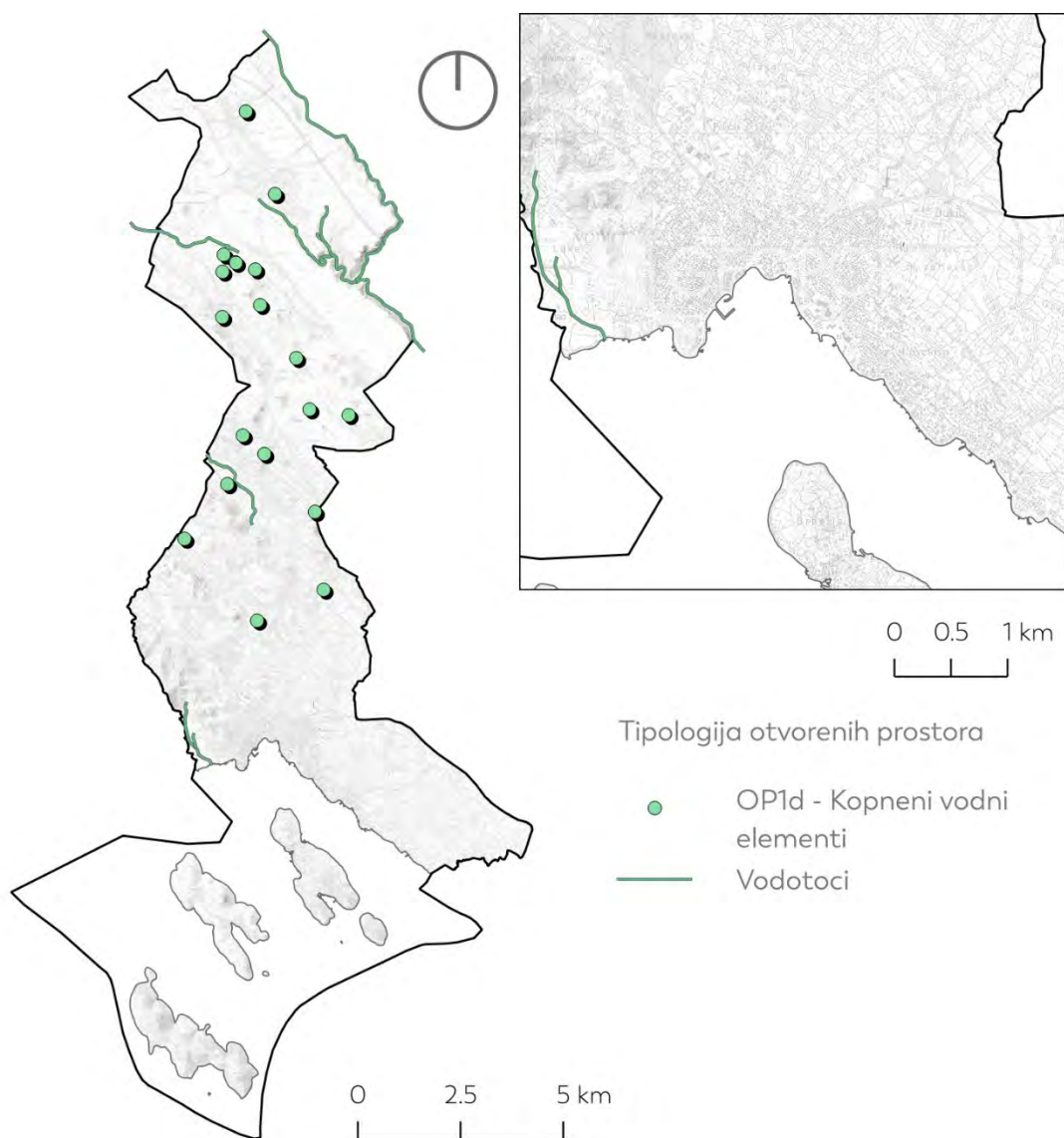
Vodoravna i okomita raširenost vapnenca s podzemnom šupljikavošću uzrok su pomanjkanja stalnih izvora vode i površinskih tekućica. Jedini površinski tokovi su rijeke Guduća i Bribišnica, te bujice i povremeni tokovi (Bristeg, Bristovac, Zarovo i dr.) (PPUG). Rijeke Bribišnica i Guduća čine prirodnu granicu između Grada Vodice i

administrativnog područja Grada Skradina. Bribišnica izvire na zapadnim padinama Bribirske glavice, prolazi kroz poljoprivredne površine u Čisti Velikoj te kod mosta u Lađevcima mijenja naziv u rijeka Guduča.

Krške lokve čine karakterističan element ruralnog krajobraza zaobalnog područja Vodica (toponimi Lokva, Kovča, Sadarića lokva). Iako su danas izgubili svoj prvobitni utilitarni značaj, prvenstveno zbog promjene u načinu poljoprivredne proizvodnje, ovi vodeni rezervoari i dalje imaju važnu ulogu u očuvanju lokalne bioraznolikosti i identiteta kulturnog krajobraza. Pojavljuju se u sklopu polja (mozaika poljoprivrednih površina) u naselju Čista Velika i Čista Mala, na križanju makadamskih puteva u zaobalnom dijelu naselja Vodica te u centra naselja Grabovci i Gaćezezi. Lokve predstavlja potencijal za valorizaciju u kulturnom i turističkom smislu te proširenje javnih i društvenih sadržaja naselja.

Slika 25 – Rakitnica/Sadarićeva lokva (Autor: Lovro Vudrag)

Slika 26 - Tipologija otvorenih prostora - Kopneni vodni elementi (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP1e - Prirodna i doprirodna morska obala

Skup staništa pod različitim utjecajem mora, od zaslanjenih suhih obala do gornje granice plime. Na području obalnog dijela Grada Vodica zabilježeni su stanišni tipovi: F.1.1.3. Sredozemne grmaste slanjače i F.4.1. Površine stjenovitih obala pod halofitima.

F.1.1.3. Sredozemne grmaste slanjače (Sveza *Sarcocornion fruticosae* Br.-Bl. 1931). Vegetacija niskih grmastih halofita koja se razvija na povremeno plavljenim dijelovima niske, muljevite morske obale u zoni djelovanja plime i oseke. Na području Grada Vodica nalazi se na površini od 8,76 ha, od južnog dijela naselja Srima južno do rta Suha.

F.4.1. Površine stjenovitih obala pod halofitima (Red CRITHMO-LIMONIETALIA Molinier 1934). Halofitske zajednice grebenjača razvijene su u pukotinama priobalnih grebena u zoni zračne posolice i prskanja morskih valova. Ujedinjuju u svom florističkom sastavu mnogobrojne endemične vrste roda *Limonium*. Na području Grada Vodica ukupno zauzimaju 42,46 ha, a uglavnom vezani uz obale otoka administrativnog područja Grada Vodica.

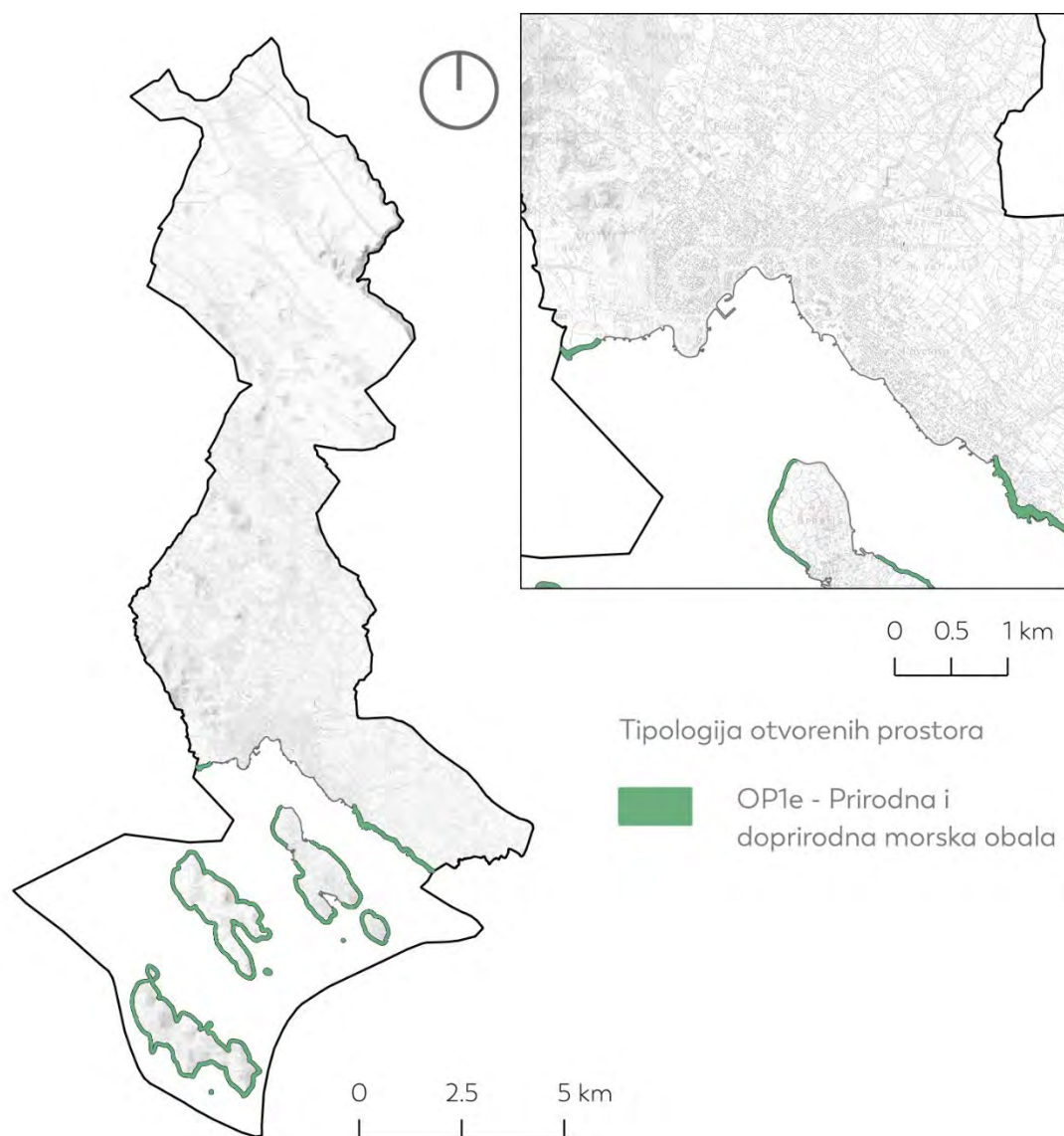
Oba obalna stanišna tipa nalaze se na Popisu ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske (Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, 101/22)), a na Prilogu I. Direktive o staništima uključeni su kao: **1420 Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova (*Sarcocornetea fruticosi*) (F.1.1.3.) te 1240 Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama *Limonium* spp. (F.4.1.)**. U RH je stanišni tip 1240 dobro očuvan i relativno široko rasprostranjen (Topić i Vukelić, 2009), a djelomična degradacija moguće je samo na vrlo posjećenim lokalitetima. S obzirom da stanišni tip 1420 ne predstavlja poželjne lokacije za plaže, na mnogim mjestima nasipava ih se građevnim materijalom kako bi se dobio prostor za ceste, parkirališta i druge namjene.

Slika 27 – Stanište halofilnih zajednica obalnih stijena s endemičnim vrstama roda Limonium (izvor: Topić i Vukelić, 2009.)

Slika 28 – Obala otoka Prvića (Ustupljeno od: JUK Tvrđava kulture Šibenik)

Slika 29 - Tipologija otvorenih prostora - Prirodna i doprirodna morska obala (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP1f - Špilje i jame

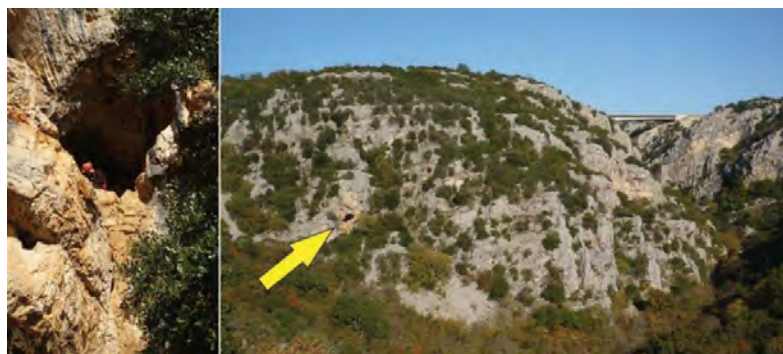
Kraške špilje i jame su tek mali dio cjelokupnog podzemnog kraškog okoliša. Povezane su s nadzemljem većim ili manjim pukotinama, hodnicima, dvoranama, itd. Uključuju tri zone: osvijetljena zona, prijelazna zona i mračna zona. Svako špiljsko stanište obilježeno je specifičnim živim svijetom i abiotičkim uvjetima okoliša. Prema Katastru speleoloških objekata (2024) na području Grada Vodice nalazi se 17 speleoloških objekata.

Ova grupa/kategorija staništa ugrožena su od strane neodgovornog ponašanja posjetilaca (mehanička oštećenja i estetsko narušavanje) i lokalnog stanovništva odlaganjem različitih vrsta glomaznog otpada. Vrlo visok rizik ugrožavanja potječe od nepropisnih rekreativnih aktivnosti koje degradiraju ili uništavaju staništa te smanjuju gustoću ili potpuno uništavaju populaciju temeljnih vrsta ("key species") ovih ekosustava (Gottstein, 2010.).

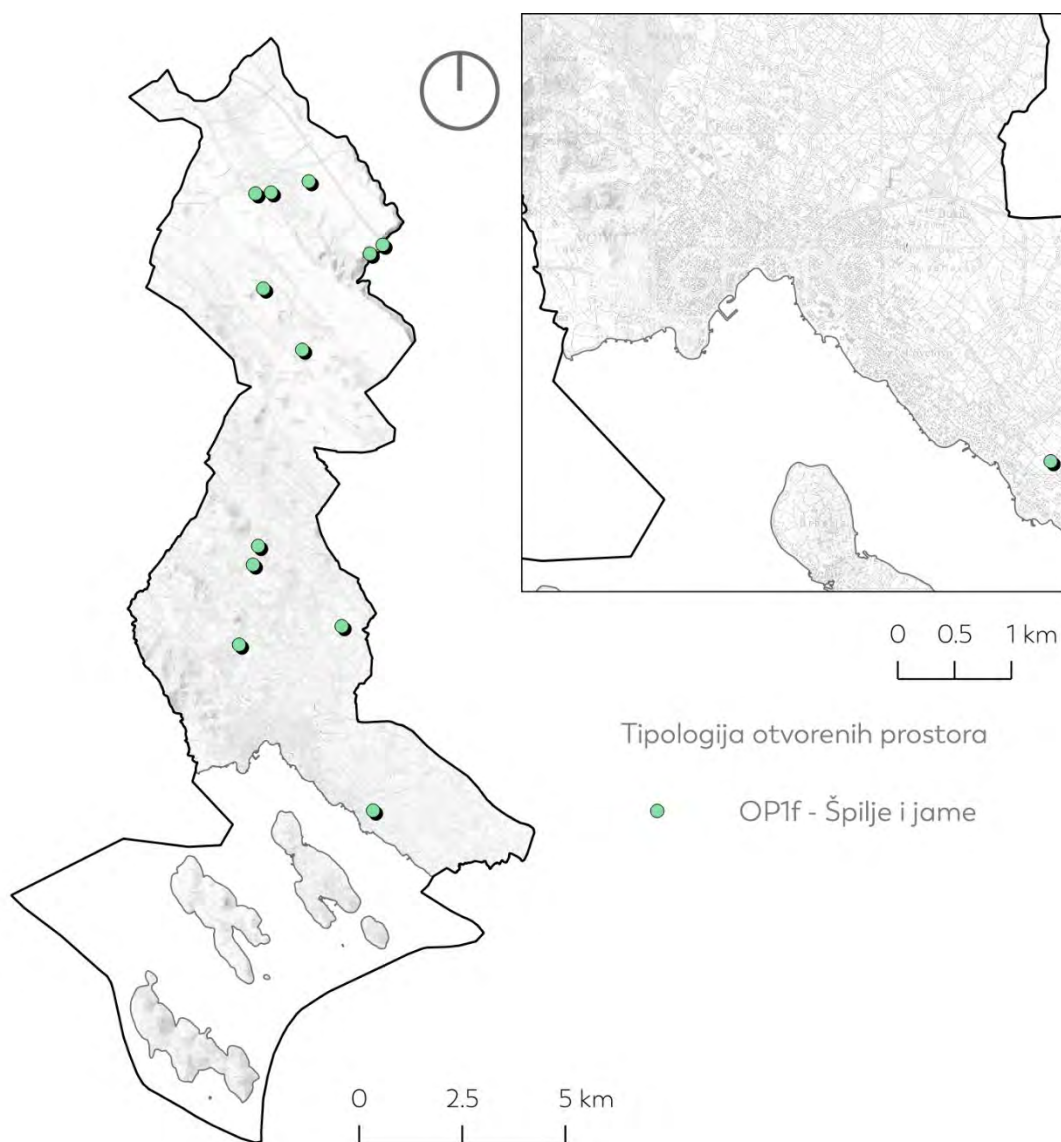
Prema inicijativi Čisto podzemlje (Zagrebački speleološki savez) na popisu speleoloških objekata u kojima je deponiran otpad nalaze se: Vodena jama na Srimi, Jama u Kreševu, Jama na Starom brigu i Durova jama.

Općenito, speleološki objekti zaleđa Vodica nisu velikih dimenzija (najdulja poznata špilja dugačka je 39 m, a najdublja jama 15 m), ali se ističu svojom raznolikošću te prisutnošću kolonija šišmiša (Vilinska jama pod Okitom, Vilinska jama na Šabinu). U većini istraženih špilja pronađeni su zidovi građeni ljudskom rukom čija je svrha bila priprema za obranu ili boravak tijekom povijesti na ovim, zbog učestalih ratova, nesigurnim prostorima (Barišić, 2012).

Značajne kolonije šišmiša u Vilinskoj jami pod Okitom, Vilinskoj jami na Šabinu te u Golubnjači kod Gornjih Lalića potvrđene su i provedbom jednogodišnjeg istraživanja šišmiša prije izgradnje VE Dazlina (Geonatura d.o.o., 2022).

Slika 30 – Obrambeni zid na ulazu u špilju Vilenušu te lokacija ulaza u špilju u kanjonu Guduče ispod autoceste (Izvor: Barišić, 2012)

Slika 31 - Tipologija otvorenih prostora - Špilje i jame (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP2) Javni i društveni sadržaji

- OP2a Riva/uređena obala
- OP2b Plaže
- OP2c Trgovi i obalni trgovi
- OP2d Parkovne površine
- OP2e Dječja igrališta
- OP2f Sportski tereni i tereni za adrenalinske sportove
- OP2g Otvorene površine uz lokve
- OP2h Otvoreni prostori sakralnih objekata i groblja
- OP2i Otvoreni prostori uz objekte javne i društvene namjene
- OP2j Otvoreni prostori uz turističke sadržaje

OP2a – Riva / uređena obala

Rive i uređene obale odnose se na izgrađeni dio obalne linije, koji u slučaju naselja Vodice obuhvaća cijelu dužinu obale, čiji je karakter izrazito antropogen. Unutar tog pojasa razina građevinskih intervencija varira. Riva podrazumijeva ozidanu i uređenu lučku obalu uglavnom nastalu nasipanjem koju prate društveni sadržaji i služi kao prostor okupljanja i boravka te turističke eksploatacije u ljetnim mjesecima. Pristaništa javnih brodskih linija i nautičke marine također spadaju u izgrađeni tip obale, kao i jednostavnije uređena obala, bilo da je vezana uz turističke komplekse ili tek opremljena minimalnom kupališnom infrastrukturom. Zapadni dio obale naselja trenutno se užurbano urbanizira, u čemu je potrebno osigurati da ta urbanizacija ne dovede do fizičkog spajanja sa okolnim naseljima i time ugrozi karakter čitavog mjesta. Isto se može primijeniti i na obalu naselja Srma čiji je karakter vrlo sličan obali Vodica. U slučaju Srime, pod rive i uređene obale spada izgrađeni prostor naselja, dok je ostatak obalnog pojasa koji se proteže prema kupalištu i odmaralištu Jadrija zadržao (do)prirodni karakter.

Dijelove ovih riva i uređenih obala u naseljima generalno karakterizira točkasto prisustvo zelenila (naročito važnog radi stvaranja hlada i ambijentalnih kvaliteta), slaba opremljenost urbanom opremom i zastarjelost iste (klupe, česme s pitkom vodom i sl.) te preopterećenost komercijalnim sadržajima (šandovi, terase ugostiteljskih objekata, beach barovi i sl.). Manjim intervencijama poput regulacije komercijalnih sadržaja, sadnje zelenila (naročito visokog) te zamjene i nadopune urbane opreme, poboljšao bi se izgled i načini korištenja cijele obalne linije.

Na otoku Prviću ovaj se tip otvorenog prostora javlja u naseljima Prvić Luka i Prvić Šepurine (u kojem su dvije lučice s komunalnim i komercijalnim vezovima, u središtu mjesta i na suprotnoj, istočnoj obali). Ostatak otočne obalne linije relativno je prohodan, ali neuređen i sukladno tome ne pripada ovom tipu. Vidljiv je, međutim, trend uređenja prirodnog i doprirodnog dijela obale, prije svega projektom "Putevima zajedništva Prvić Luka - Prvić Šepurine" koji se odnosi na uređenje, odnosno izgradnju šetnice obalnom linijom otoka, s ciljem povezivanja dvaju naselja, ali i turističke eksploatacije dijelova otoka gdje takva aktivnost do sada nije bila prisutna. Projekt provodi Grad Vodice, u suradnji s Razvojnoum agencijom Šibensko-kninske županije, a njegovo financiranje osigurano je kroz ulaganja Integriranog teritorijalnog programa 2021.-2027., u okviru Teritorijalne strategije otoka Šibensko-kninske županije. Izgledno je, dakle, da će trenutno stanje neizgrađene obalne linije otoka Prvića doživjeti promjenu, čime će se izmijeniti i tip otvorenog prostora u koji te površine spadaju.

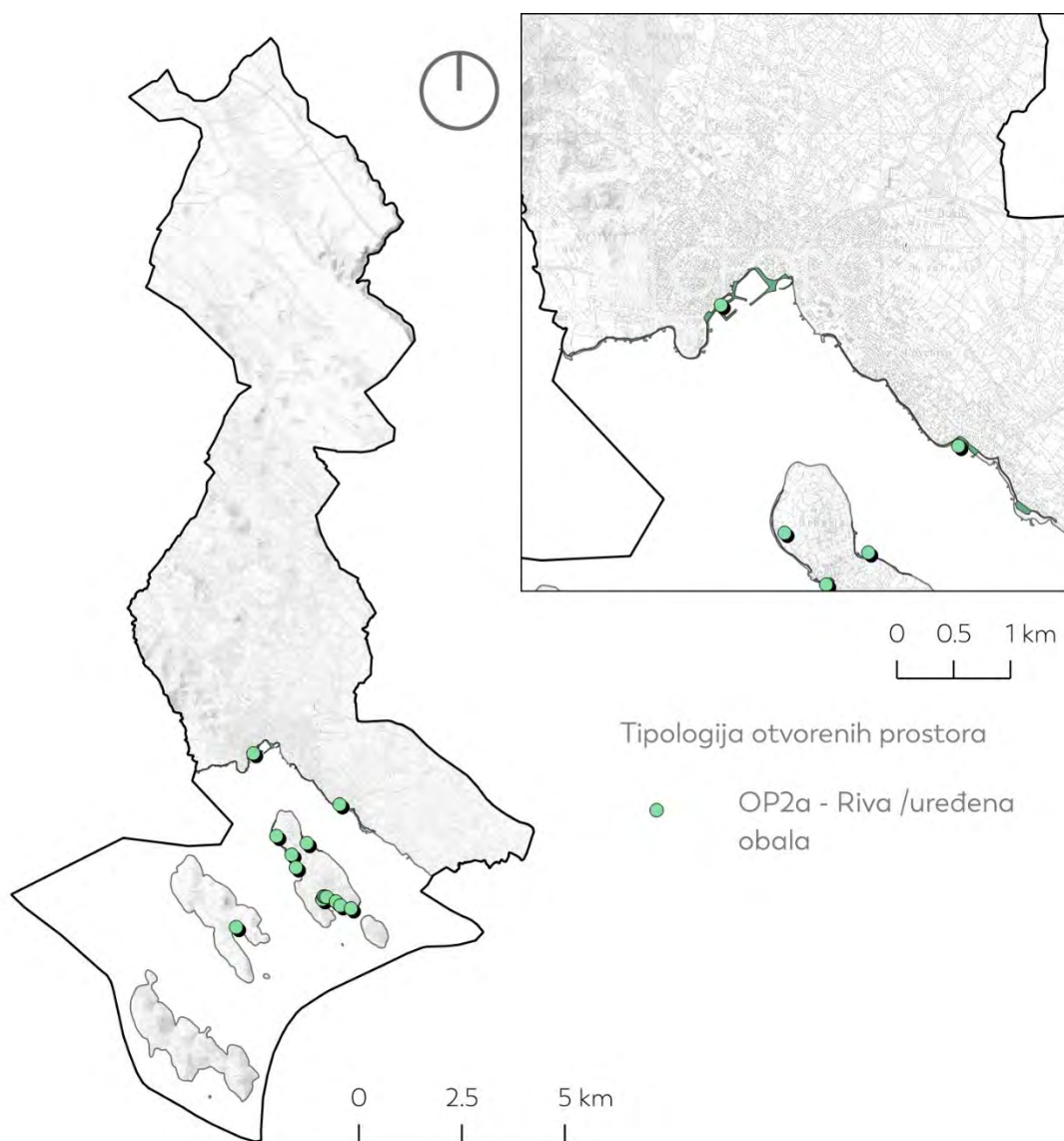
Na otoku Tijatu uređena obala javlja se jedino u uvali Tijašnica, smještenoj na južnoj strani otoka, dok je na otoku Zmajanu prisutno tek par manjih pristaništa. Na otoku Zmajanu obala je u potpunosti prirodna i doprirodna.

Slika 32 - Riva i uređena obala u Prvić Luci (Ustupljeno od: JUK Tvrđava kulture Šibenik)

Slika 33 - Riva i uređena obala u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 34 - Tipologija otvorenih prostora – Riva / uređena obala (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2b – Plaže

Tipom su obuhvaćene uređene plaže, što je kategorija koja se odnosi na dijelove obale s kupališnom funkcijom, dostupne uređenom šetnicom i opremljene infrastrukturom (pristupi moru, stepenice i terase, svlačionice, tuševi i sl.) te parkovnom opremom.

Plaže naselja Vodice i Srima

Plaže u naselju Vodice, najpoznatijem i najmasovnijem turističkom odmaralištu u Šibensko-kninskoj županiji, javljaju se lateralno u odnosu na središte naselja s rivom i lukom, odnosno prema zapadu (u smjeru Općine Tribunj) i prema istoku (u smjeru naselja Srima).

Plaža Bristak

Plaža Bristak najzapadnija je plaža u naselju, a smještena je uz obalnu šetnicu Vodice-Tribunj, uređenu 2022. godine i opremljenu parkovnom opremom. Uz šetnicu, odnosno njezin rub prema plaži, formiran je drvored vrste *Morus alba* 'Fruitless', tzv. "muške", odnosno sterilne murve (duda). Plaža se nalazi na niskom i položenom dijelu obale, formirana je nasipom šljunčanog materijala, a u sklopu šetnice nalazi se i manji pješački most preko trase bujičnog vodotoka, odnosno na njegovom ušću u more.

Plaža Vičevica

Plaža Vičevica smještena je nešto istočnije od plaže Bristak, bliže središtu naselja Vodice. Podijeljena je u ukupno 8 manjih plaža, odijeljenih molovima okomitim na obalu, betonskim ili kamenom ozidanim šljunčanim nasipima s ciljem smanjenja utjecaja valova na obalu. Opremljena je komunalnom opremom, svlačionicama i konstrukcijom za nadzor kupališta (spasilac) i šetnicom identičnom onoj uz Bristak. Karakter obale uz plažu Vičevica većeg je stupnja uređenja, odnosno urbanizacije, pa se na njoj nalaze i ležaljke za iznajmljivanje, a sa sjeverne strane šetnice nekoliko ugostiteljskih objekata te sporadični nasadi visoke vegetacije, uglavnom alepskog bora.

Plava plaža

Plava plaža jedna je od najpoznatijih i najatraktivnijih plaža u Gradu Vodicama, smještena u širokoj uvali između šetnice prema Tribunju i poluotoka hotela Punta. U potpunosti je urbanizirana, a u ljetnim mjesecima i prenapučena. Takvu razinu razvijenosti turističkih djelatnosti neizbježno prate i mobilni elementi poput suncobrana i raznih konstrukcija za zaštitu od sunca, ležaljki i sl., a u ovom dijelu obalnog pojasa smješten je i veliki broj ugostiteljskih objekata različite namjene. Opremljena je vanjskim tuševima i drugim sadržajima, a neposredno uz nju nalazi se

i nekoliko sportskih terena te umjetna stijena za penjanje. U ovom dijelu obale izostaje upotpunjen drvoređ pa se visoka vegetacija, većinom u funkciji zasjene, javlja točkasto ili u segmentima, s dominantnom vrstom *Tamarix tetrandra* (tamaris).

Šesterokuti

Na zapadnoj strani poluotoka Punta, obala je uređena pomoću nekoliko grupa betonskih platoa raznih visina, heksagonalnih u tlocrtu, od čega dolazi i lokalni toponim "Šesterokuti". Među platoima je formirano nekoliko manjih i većih kupališnih zona, te lučica s obodnim betonskim zidom. Uređenje ove plaže datira iz modernističkog perioda turističke izgradnje i uređenja obale u Vodicama, a Šesterokuti su i danas omiljeno okupljanje plivača te mladih, naročito u večernjim satima. Neposredno uz plažu, odnosno s druge strane Šetališta Miše Sladoljeva, smještenoj je više hotelskih objekata i vila za turistički najam. Njihovi otvoreni prostori, uređeni kao minimalistički vrtovi s nasadima četinjača, nastavljaju se izravno na šetalište, ali zbog privatnog karaktera ne omogućuju pristup široj javnosti. Sama šetnica na višoj je koti od kupališta, s utvrđenim obalnim zidom i kamenim i betonskim opločenjem u cijeloj širini. Pristup moru osiguran je stepeništima i betonskim rampama, a turistička ponuda igralištem na moru, namijenjenom prvenstveno zabavi djece.

Pseća plaža

Na prijelazu obalnog pojasa poluotoka Punta u uređenu rivu s brodskim pristaništem (istočno), smještena je manja i, uspoređbi s prethodnima, znatno neuglednija plaža namijenjena kućnim ljubimcima i njihovim vlasnicima.

Plaža Male Vruje

Plaža Male Vruje prva je u nizu kupališnih zona koje se protežu istočno/jugoistočno od središta naselja Vodice, u smjeru naselja Srima. Plaža je šljunčana, a u južnom dijelu prelazi u niz betonskih platoa, molova i riva organskog tlocrtnog oblika, koji formiraju pravokutnu morsku površinu u koju je smješteno atraktivno vaterpolo igralište. Uz plažu se nalazi niz ugostiteljskih objekata različitog uređenja, koje možemo svrstati pod tip "beach bar". Opremljena je ležaljka, suncobranima, tuševima, a kao buffer zona prema hotelskom kompleksu zadržan je potez ranije zasađene šume alepskog bora. U zoni plaže nalazi se i dječje igralište te sportski tereni (odbojka na pijesku).

Plaža Hangar

Plaža Hangar jedna je od najvećih kupališta u naselju, smještena uz nekadašnju vojnu zonu (od čega potiče i toponim Hangar, radilo se o vojnim hangarima za smještaj aviona) i zonu sporta i rekreacija koja je, nadogradnjom hotelskih kapaciteta i izgradnjom turističkih sadržaja, premještena u današnju zonu Račice. Plaža se danas nalazi uz hotelski kompleks Olympia i Olympia Sky, što definira i njezin karakter turistički privlačnog kupališta sa svim potrebnim i pratećim sadržajima. U njezinom krajnjem južnom dijelu smješten je tematski zabavni park s toboganima i sličnim strukturama namijenjenim igri u moru.

Plaža Imperial

Plaža Imperial smještena je južno od Hangara, u produžetku obalnog pojasa i vrlo je sličnog karaktera, uređenosti i opremljenosti. Smještena je uz istoimeni hotel s popratnim turističkim i sportskim sadržajima. Uz plažu i hotel nalazi se i kamp Imperial s pripadajućim objektima organiziranim među starijim primjercima stabala alepskog bora.

Plaža Lovetovo

Plaža Lovetovo nalazi se u jugoistočnom kutu obuhvata naselja Vodice, na granici s naseljem Srima. Smještena je uz istoimenu šetnicu, a od Hangara i Imperiala je razlikuje izgradnja uz obalnu liniju, koja se ovdje odnosi uglavnom na manje parcele s obiteljskim kućama (u naravi kućama za turistički najam). Njezina posebnost je manja komunalna lučica na istočnom kraju.

Plaža Srima

Plaža Srima nalazi se uz samo središte istoimenog naselja. Karakterom je vrlo slična Lovetovu, a odlikuje je i (nepotpun) drvodred vrste *Tamarix tetrandra* (tamaris), slično kao na primjeru Plave plaže. Opremljena je svim potrebnim kupališnim sadržajima i opremom, formirana nasipanjem šljunčanog materijala i proteže se sve do središta ovog naselja, uz povremene prekide betonskim molićima okomitim na liniju obale te ozidanim nasipom koji je s južne strane štiti od udara juga.

Plaža Mali dvor

Plaža Mali dvor smještena je uz uže središte naselja Srima, a uz ranije navedeni drvodred tamarisa, a odlikuje je i veći broj stabala vrste *Pinus pinea* (pinija/pinjol), zasađenih u sklopu recentnog projekta nasipanja i uređenja šire kupališne površine. Uz plažu su smješteni i sportski tereni i igrališta.

Plaža Barbun

Plaža Barbun smještena je u najjužnijem dijelu obuhvata naselja Srima i Grada Vodica i trenutno je površina koja još uvijek čeka uređenje i opremanje koje bi bilo na razini ranije opisanih plaža. Slično kao u naselju Vodice, na njezinom samom kraju, u smjeru šibenskog gradskog kupališta Jadrija, smještena je manja pseća plaža. Južno, odnosno jugoistočno od te točke obala je položena, (do)prirodna i još uvijek neizgrađena.

Plaže otoka Prvića

Za razliku od kopnenog dijela Grada Vodica, Prvić kao jedini naseljeni otok ove administrativne jedinice zadržao je (do)prirodni karakter obale, ponajprije zahvaljujući nižem stupnju razvoja turističke djelatnosti i pripadajuće infrastrukture. Navedeno će u budućnosti zasigurno doživjeti promjenu, s obzirom da je već najavljen projekt izgradnje šetnice obalnom linijom otoka. Prema trenutnom stanju, ipak, otok je još uvijek izuzet od masovnih oblika turizma pa domicilno stanovništvo i posjetitelji kao kupalište spontano koriste različite dijelove njegove stjenovite obale. Posebno su atraktivne manje niše među stijenama sa pučinske strane otoka (zapad i jugozapad), van građevinskih područja naselja Prvić Luka i Šepurine. Suprotna strana obale, ona koja gleda prema poluotoku Srima položenija je i plića, time i manje atraktivna kupcima. U Prvić Luci nalazi se više točaka s osiguranim pristupom moru, koje se koriste kao plaže s minimalnom infrastrukturom. Te su točke smještene prvenstveno uz uređenu šetnicu prema rtu poluotoka na sjevernoj strani uvale Prvić, ali ih ima i na južnoj obali iste uvale, koja je pretežno neuređena (tzv. Donja banda). U toj zoni svakako vrijedi izdvojiti odmaralište "Požega" sa pripadajućim kupalištem, relikv 20. stoljeća, u kojem se još uvijek ljeti odmaraju brojni građani iz Slavonije i Baranje.

Slično vrijedi i za naselje Prvić Šepurine, gdje su kupališta dominantno uz zapadnu obalu sjevernog poluotoka (Ulica VI. Obala). Uz rivu koja služi kao pristanište Jadrolinijine brodske linije 505 (Šibenik-Zlarin-Prvić Luka-Šepurine-Vodice) nalazi se manja plaža formirana nasipom šljunčanog i pješčanog materijala. Jedina plaža tipa sličnog onima na kopnenom dijelu Grada Vodica je Trstevica, smještena na kraju dolca koji spaja naselja Luka i Šepurine, u središnjem dijelu otoka. Na njoj, međutim, nije prisutna nikakva druga infrastruktura ni oprema, a ta plitka uvala često se koristi kao sidrište brodova jer je zaštićena od juga. Rub prema unutrašnjosti otoka ovdje čine poljoprivredne parcele (maslinici) i površine iste namjene, ali zarasle u šumu alepskog bora.

Plaže otoka Tijata

Otok Tijat povijesno je važan prije svega za stanovnike Prvić Šepurine, koji su ga koristili kao prekomorski poljoprivredni posjed i područje eksploatacije kamena za gradnju kuća. Nenaseljen je i neizgrađen, izuzev uvale Tijašnica na južnoj strani, orijentirane ka jugoistoku. Uz djelomično uređenu stjenovitu obalu sa šetnicom, u uvali se nalazi i ruševina nekadašnje građevine i ugostiteljski objekt koji privlači mnoge nautičare i jedriličare. U samom dnu uvale, na krajnjem sjeveru, nalazi se manja i neuređena šljunčana plaža, zbog plićine i zaštićenosti pogodna za djecu i bez ikakvih popratnih sadržaja i opreme.

Plaže otoka Zmajana

Slično kao Tijat, otok Zmajan spada pod prekomorske poljoprivredne posjede, ali stanovnika Prvić Luke. Povijesni toponim, kojeg otočani još uvijek koriste za Zmajan je Orut. Otok je također neizgrađen, a odlikuje ga razvedena obala s mnoštvom manjih uvala, popularnih kao kupališta za posjetitelje mnogih brodica i jedrilica koje se ovdje sidre. S pučinske i kopnene strane otoka nalaze se ukupno 3 manja (privatna) pristaništa u formi betonskog mola, dok je ostatak obale prirodno stjenovit.

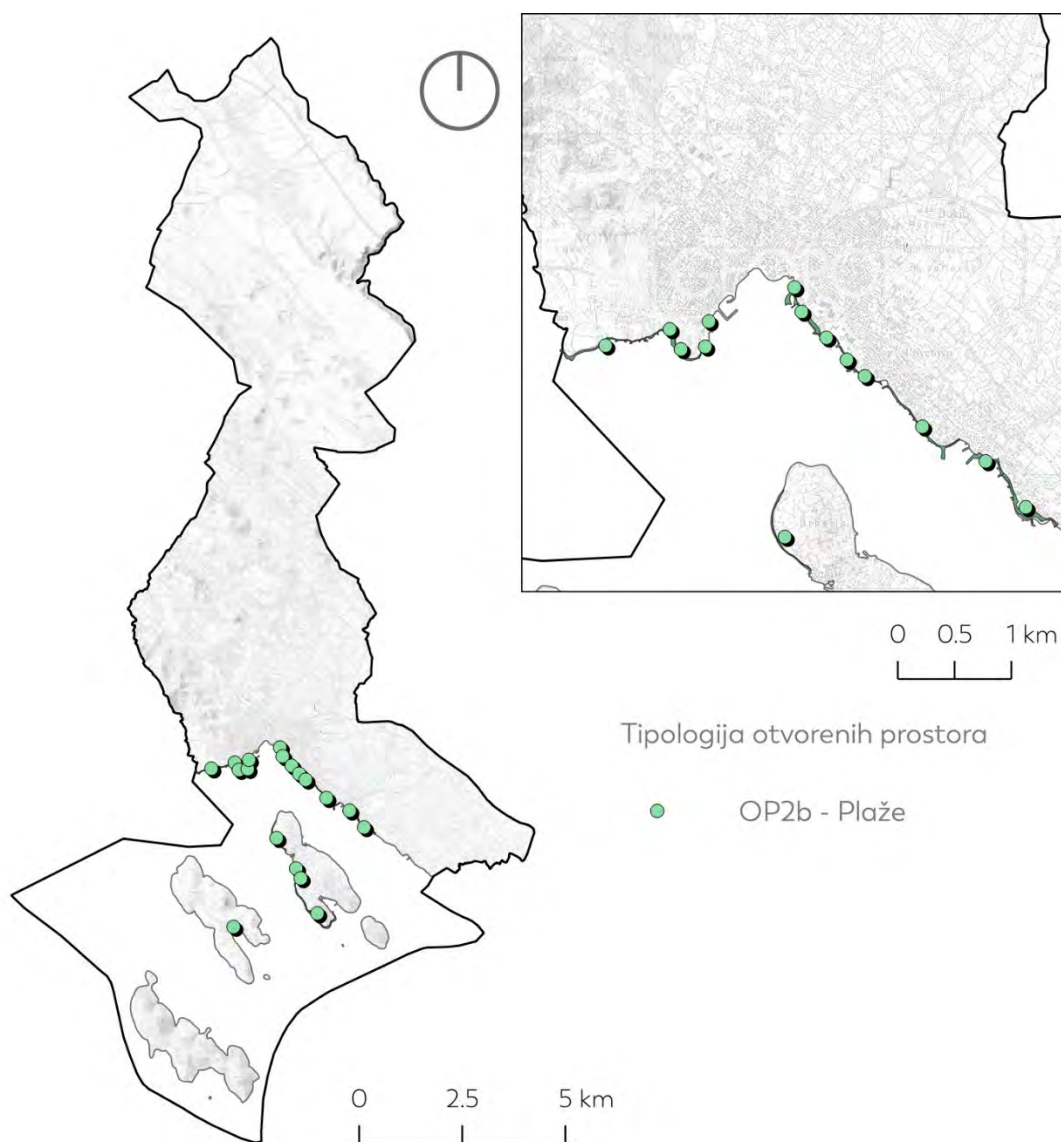
Slika 35 - Plaže u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 36 - Plaža na Srimi (autor: Lovro Vudrag)

Slika 37 - Plaže od Srime do Vodica (autor: Lovro Vudrag)

Slika 38 - Tipologija otvorenih prostora - Plaže (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2c – Trgovi - obalni trgovi

Glavne odlike trga, bez obzira na mjerilo i kontekst, jesu njegov središnji smještaj u izgrađenom naselju i samim time gravitacija sadržaja prema takvoj površini te otvoren, slobodan karakter javnog prostora koji je dostupan svim članovima zajednice i posjetiteljima nekog mjesta.

Tlocrtne dimenzije, prostorna organizacija, odnos prema rubovima i opremljenost javnim sadržajima (od spomeničke baštine do ugostiteljskih objekata) variraju. Trgove u naseljima Vodice i Srma te na otoku Prviću možemo definirati kao “obalne”, s tri “kopnene” fasade i orijentacijom prema moru. Ovi trgovi nastali su uglavnom organski, na zaravnjenim dijelovima obale, a negdje i kao proširenje rive i obalnog pojasa. U kontinentalnim, ruralnim naseljima Gaćezezi i Čista Velika nalaze se javne površine u funkciji manjeg trga, u oba slučaja smještene neposredno uz sakralne objekte - središte društvenog života ovih naselja. Uz trg ispred crkve, u Gaćelezima u budućem procesu izgradnje građevinskog područja, odnosno urbanizacije naselja, takve funkcije može preuzeti i otvorena površina uz zgradu stare škole i sportsko-rekreacijski teren. U naselju Čista Mala potencijalni trg može nastati iz površine koja se nalazi uz ruševinu nekadašnje zgrade škole. Naselje Grabovci, uslijed malog mjerila i linearnog karaktera naselja (gotovo sva izgradnja smještena je s južne strane Državne ceste D27) nema takvu površinu. U ovakvim slučajevima prostor za odvijanje raznih manifestacija i događaja najčešće postaje betonirano ili asfaltirano sportsko igralište, što je nedovoljno da bi ih se promatralo u kontekstu trga.

Vodice i Srma

Trg sa Spomenikom palim borcima

Prvi od dva značajnija “obalna trga”, a radi se o širokoj površini od 2000 m², smještenoj u zapadnom dijelu vodičke rive, uz Obalu Vladimira Nazora. Za ovaj trg ne postoji službeni toponim, već se kolokvijalno koristi onaj “kod Spomenika”, koji se referira na Spomenik palim borcima NOB-a i žrtvama fašizma - monolitnoj kamenoj formi apstraktnog cvijeta, podignutoj 70ih godina 20. stoljeća i nedavno očišćenoj i restauriranoj. Trg se proteže i sužava u smjeru sjeveroistok-jugozapad, na njegovom širem dijelu (definiranom kratkim drvoredom palmi i nižim kućama) nalazi se okrugli plato namijenjen održavanju raznih manifestacija, dok se u užem dijelu na rubovima kamenog opločenja javljaju polukružne površine definirane niskim zidom i namijenjene boravku. Sa sjeverne (kopnene) i južne (morske) strane i u nepravilnom ritmu zasađena su stabla palmi, a uz sjeverni i istočni obod nalaze se nizovi ugostiteljskih objekata s pripadajućim terasama, koje svojim gabaritima za sada ne prodiru u užu površinu trga. Kod ovog, kako je ranije ustanovljeno

obalnog, trga značajna je činjenica da se nalazi uz pristanište javnih brodskih linija pa su trg i njegov spomenik prva dodirna točka pri uplovljavanju u Vodice i važan faktor u slici naselja s mora.

Trg dr. Franje Tuđmana

Smješten u najužem središtu najstarijeg dijela naselja Vodice, ovaj se trg proteže u osi okomitoj na rivu (sjeverozapad-jugoistok) i zauzima 800 m². Obod mu čine uglavnom zgrade starijeg datuma, a os kulminira stepenicama koje vode do Crkve Svetog Križa. Na jednoj od tradicionalno građenih kamenih kuća uz istočni rub ovog linearnog obalnog trga nalazi se kameni sunčani sat, prema kojem lokalno stanovništvo i dalje zove ovaj prostor ("kod Sunčanog sata"), iako službeno ima drugi naziv, odnosno adresu. S obzirom da Vodice toponim duguju činjenici da se radi o prostoru bogatom izvorima vode, a time i brojnim bunarima i cisternama koje su stanovništvu služile za opskrbu sve do izgradnje vodovodne mreže, na širem području ovog trga nalazi se nekoliko očuvanih povijesnih bunara. Ova zanimljivost prikladno je prikazana svojevrsnim spomenikom vodičkim bunarima u istoj formi, smještenoj uz južni rub trga, odnosno na kontaktu s Obalom Matice Hrvatske. Kao i sve slične površine, i ovdje su obodno smještene terase ugostiteljskih objekata, dok od sadnje postoji tek kružna žardinjera s palmom, smještena na proširenju u jugoistočnom uglu. Oprema je također skromna, vjerojatno uslijed velikog broja stolova i stolaca na spomenutim terasama, pa broji tek par neuglednih klupa uz Obalu Matice Hrvatske te dva manja stabla masline u žardinjerama.

Trg Srime

U središnjem dijelu naselja Srma nalazi se trg površine 500 m² i nepravilnog četverokutnog tlocrta. Smješten je na sjecištu obalne prometnice i glavne prometne veze naselja sa prometnim pravcima van naselja. Površina je jasno definiranog karaktera. Južni dio odlikuje parter starijeg nastanka, povišen u odnosu na pješački koridor i prometnicu te popločan lomljenim kamenim pločama. Orijentiran je prema jugu, odnosno moru, a na njemu se nalaze spomenički kameni kubusi koji čuvaju sjećanje na stradale u 2. svjetskom ratu, klupa te ukrasnim stupom sa zastavom (nalik onima na trgovima otoka Prvića, ali novijeg datuma). Na ostatku trga također je sačuvano originalno uređenje, s manjim pješačkim komunikacijama koje definiraju zelene površine organskog tlocrtnog oblika, odijeljene kamenim zidićem. U tim zonama nalaze se nasadi raznolikog mediteranskog i bilja polupustinjskih predjela, s vrstama kao što su *Olea europaea*

(maslina), *Agave americana* (agava), *Yucca gloriosa* (juka) i *Nerium oleander* (oleandar). S obzirom na svoju prostornu orijentaciju, dio trga pod opločenjem izrazito je izložen suncu pa bi u budućim fazama njegovog uređenja pažnju valjalo posvetiti formiranju hlada u toj zoni.

Otok Prvić

Trg Rodina, Prvić Luka

Obalni trg Rodina (toponim koji, prema nekim teorijama, vuče korijen iz starohrvatske riječi za zaravnjenu, travnatu površinu uz more) pravi je primjer mještanskog trga u punom smislu. Nije samo smješten u središtu mjesta Prvić Luka (sa sjeverne strane uvale), već je glavna i središnja javna površina sa svim pripadajućim funkcijama. Zauzima površinu od 2000 m² i okružen je svim najznačajnijim objektima: samostanom i crkvom Gospe od Milosti na sjeveru, muzejskom zgradom Memorijalnog centra "Faust Vrančić" na istoku te Hotelom Maestral (u prošlosti je ovaj objekt bio pučka škola) na sjeverozapadu. Prema jugu se preko trga pristupa pristaništu javnih brodskih linija (u ljetnim mjesecima ta riva koristi se i za charter i privatne brodice), a uz njegov "kopneni" rub proteže se glavna komunikacijska os u smjeru jugoistok-sjeverozapad. Središnja zona trga podijeljena je u 4 "kazete" pravokutnog oblika, od čega su dvije ozelenjene, jedna otpada na recentno izvedeno dječje igralište, a na posljednjoj je smješten spomenik borcima NOB-a i žrtvama antifašističke borbe, podignut 1986., u kamenoj formi koja oponaša brodicu. Razlog za ovakvom spomeničkom formom leži u činjenici da su mještani Prvić Luke u Drugom svjetskom ratu bili istaknuti mornari i morski mineri. Trg je uređen, održavan i u dobrom stanju građenih elemenata i opreme, od koje se izdvaja i tradicionalni "stup srama"²⁶. Zelene zone uglavnom otpadaju na intenzivno održavani travnjak, uz nekoliko grmova (npr. vrste *Pittosporum tobira* - pitospor) i odraslih stablašica (*Tamarix tetrandra* - tamaris i palme), uglavnom organiziranih u južnoj "kazeti", odnosno u zoni čekaonice broda.

Trg dr. Srećka Badurine, Prvić Šepurine

Središnji javni prostor u Prvić Šepurini također možemo svrstati pod obalne trgove, a njegova karakterističnost je smještaj u najužem dijelu uvale uslijed čega je njegov tlocrtni oblik u dva kraka, sličan slovu L. U toj zoni nalaze se javni (zadružna otočka uljara) i komercijalni sadržaji (restoran i bar). Dva kraka plohe trga slobodna su i

²⁶ Danas se na njemu nalazi jarbol za zastavu, a u prošlosti je, prema usmenoj predaji mještana, služio za javno isticanje osuđenika radi kakve krađe ili sličnog nedjela.

prohodna, s parterom od dotrajalog lijevanog betona. Južni krak u funkciji je improviziranog igrališta za mali nogomet, a koriste ga uglavnom djeca.

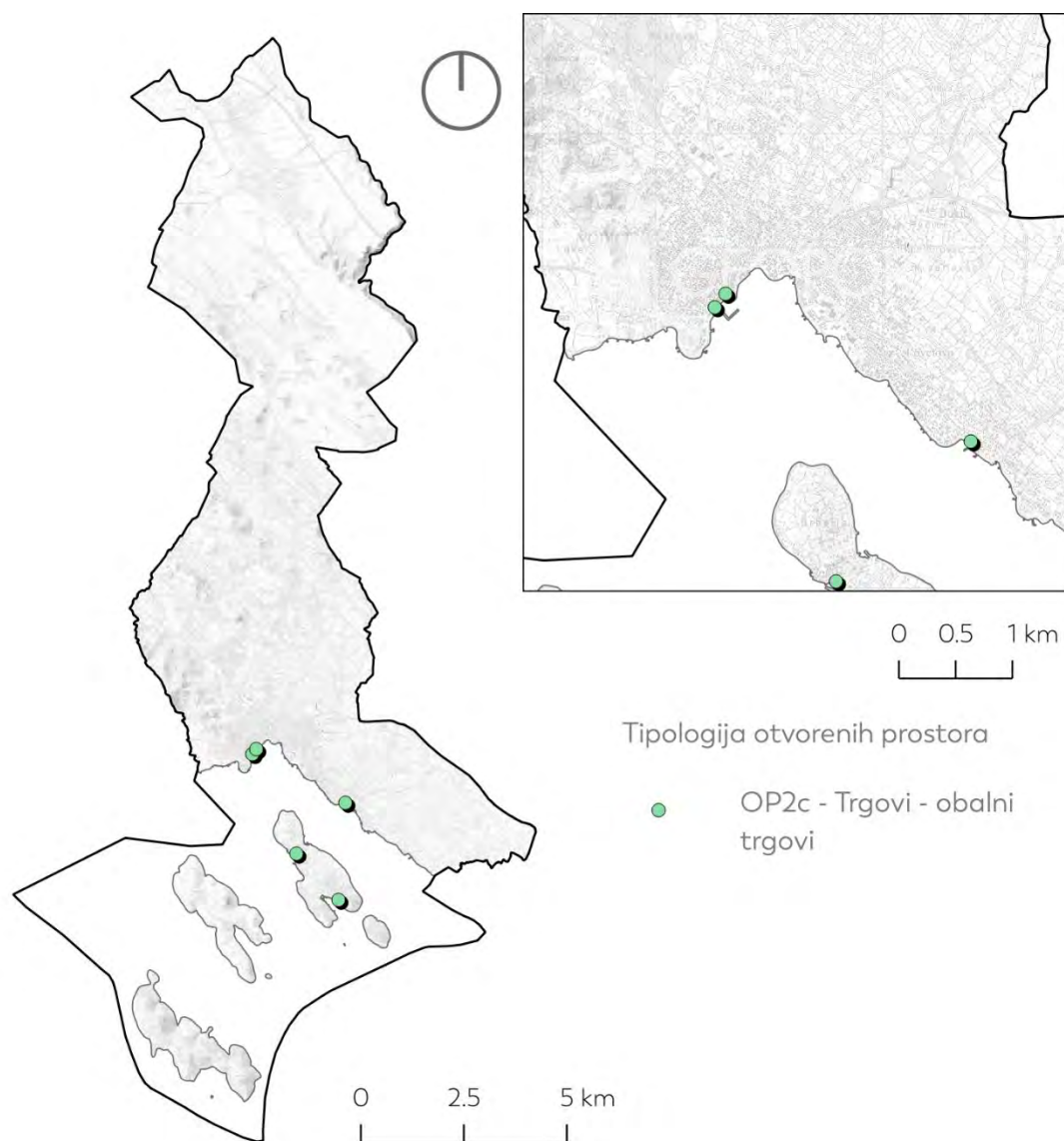
Barijeru između ovog trga i rive komunalne lučice čine tzv. kazete zelenila, omeđene niskim kamenim zidovima i s nasadima vegetacije. Prisutne vrste (*Pittosporum tobira* - pitospor, *Olea europaea* - maslina, *Pittosporum tobira* - pitospor i *Yucca gloriosa* (juka) uglavnom su grmolike, što je razlog iz kojeg je ova površina izrazito izložena suncu. Urbana oprema malobrojna je i uglavnom se svodi na dotrajale parkovne klupe, a u sjevernom dijelu nalazi se i česma s pitkom vodom, nekada jedina takva točka u naselju.

Slika 39 - Obalni trg na Srimi (autor: Lovro Vudrag)

Slika 40 - Obalni trg u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 41 - Tipologija otvorenih prostora – Trgovi (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2d – Parkovne površine

S obzirom na mjerilo, karakter i prisutne tipove stambene izgradnje naselja Grada Vodica, parkovne površine kao veće ozelenjene zone namijenjene rekreaciji i boravku na otvorenom, prisutne su tek kao iznimke. Razlog za to leži u nekoliko činjenica. Prije svega, mjerila manjeg obalnog grada (naselje Vodice) i ruralnih naselja u okolini te na otoku Prviću, impliciraju blizinu poljoprivrednih, prirodnih i doprirodnih krajobrazna pa je i kultura rekreacije i boravka na otvorenom sukladna tome. Nadalje, tip stambene izgradnje koja uglavnom uključuje jednoobiteljske kuće s vrtom, direktno utječe na organizaciju naselja u kojoj vrtovi tih kuća preuzimaju funkcije boravka, one koje bi u drugačijim i većim naseljima stanovništvo pronalazilo u stambenom zelenilu i parkovnim površinama gradskih četvrti.

Tako pod tip OP2d - Parkovne površine svrstavamo tek dva otvorena prostora u naselju Vodice (od čega jedan ima dvojaku funkciju, kao park i kao trg) te po jedan u naseljima Prvić Luka i Prvić Šepurine.

Vodice

Trg kneza Branimira (Poljana)

Iako nosi ime i određene funkcije trga, zbog brojnosti nasada različitog zelenila, kao i činjenice da je ovaj prostor jedna od rijetkih urbanih, krajobrazno uređenih površina, Trg kneza Branimira svrstavamo u parkove. Radi se o najstarijoj takvoj površini u Vodicama, smještenoj u zapadnom dijelu središta naselja i na zaravnjenom terenu, odakle vuče originalni toponim Poljana. Park je sa svih strana okružen prometnicama, a od njega se prema istoku proteže glavna prometna os, ulica Ive Čaće. Uz nju su smještene zgrade javne i društvene namjene, poput sjedišta gradske uprave i multifunkcionalne dvorane s kinom i kazalištem. Površina je izdužena u smjeru istok-zapad, oblihi uglova i obuhvaća 10 000 m². Perivojni karakter odlikuje bogatstvo nasada, uglavnom stablašica (npr. *Morus alba* - murva/dud, *Robinia pseudoaccacia* - bagrem, *Quercus ilex* - hrast crnika, *Ulmus minor* - brijest i *Arbutus unedo* - planika). Park je 2022. projektom rekonstrukcije iznova uređen, gotovo sav parter popločan je betonskim opločnicima, a unutar njega izvedeno je i novo dječje igralište visokog standarda oblikovanja i ugrađene opreme. 2024. godine Grad Vodice proveo je projekt uređenja prometnih površina u neposrednom kontaktu s trgom pa su sada kretanja automobila, biciklista i pješaka na visokom nivou organizacije. Osim nasada, dječjeg igrališta i parkovne i urbane opreme, na Trgu kneza Branimira nalazi se i manji spomenik vođačkim vatrogascima, stradalim u tzv. Kornatskoj tragediji 2007., čijim je postavljanjem parku dodan i memorijalni sloj. U posljednje vrijeme primjetan je trend kolonizacije

otvorenih površina terasama okolnih ugostiteljskih objekata, što u budućnosti može nepovoljno utjecati na njihovu prohodnost, dostupnost i javni karakter.

Oblikovnu osnovu definira središnja popločana šetnica (u osi sjeveroistok-jugozapad) na koju se lateralno vežu manje staze, ujedno definirajući perimetre zelenih površina. Bogati vegetacijski fond tvori kvalitetan hlad, a površina je opremljena klupama, koševima za smeće i drugom parkovnom opremom.

“Park” uz gradsku tržnicu, Vodice

Parkovna površina smještena uz gradsku tržnicu (dovršenu 2015. godine prema projektu arhitektonskog biroa ARP iz Splita) jedina je otvorena površina u naselju Vodice koju lokalno stanovništvo naziva “Park”.

Tlocrtna forma parka je trokut, čiju južnu (i najdužu) stranicu definira pješački koridor što se proteže između ove površine i tržnice, a zapadnu i istočnu (kraće stranice) prometnice, odnosno Obala Ive Juričeva Cote i Ulica Ante Poljička s pripadajućim pješačkim koridorima. Park zauzima površinu od 1800 m², a njegova prostorna organizacija, slično kao kod površine na Trgu kneza Branimira, formalna je i definiraju je dva pravca glavnih staza, od kojih je duži paralelan s južnim rubom parka, a kraći okomit na njega. Uz dužu os organizirani su glavni sadržaji, paviljon u funkciji javnih sanitarija u zapadnom dijelu te dvije popločane boravišne zone kružnog tlocrtnog oblika, pozicionirane na sjecištu pravaca staza te uz istočni rub.

Parter staza i boravišnih zona popločan je teksturiranim betonskim opločnicima, a ostatak plohe parka čine zelene površine na kojima su nasadi grmolike vegetacije i manjih stabala. Ta je vegetacija unutar površina organizirana slobodno i s međusobnim razmacima, što pridonosi privatnosti u korištenju spomenutog paviljona, ali i onemogućava druge načine korištenja ozelenjenog partera, uslijed izostanka slobodne plohe. Prisutne vrste spadaju pod tipičnu, i za ovaj tip površina vrlo učestalu, mediteransku grmoliku vegetaciju, npr. *Nerium oleander* (oleandar), *Viburnum tinus* (lemprika), *Pittosporum tobira* (pitospor) i *Myrtus communis* (mirta). Pravci dviju staza dodatno su naglašeni živicom lavande (*Lavandula angustifolia*) i ružmarina (*Rosmarinus officinalis*), oblikovanom u pravilne kubuse visine do 50 cm. Sve tri obodne stranice odlikuju drvoređi, od kojih je dominantan gusto zasađen drvored sterilnih murvi (*Morus alba* ‘Fruitless’) prema tržnici. Uz Obalu Ive Juričev Cote proteže se drvored albicija (*Albizia julibrissin*), vrste manjeg volumena krošnje i atraktivnog cvijeta, a uz Ulicu Ante Poljička drvored velelisnih magnolija (*Magnolia grandiflora*). Kao

akcentna stabla, unutar parka prisutan je i manji broj starijih jedinki palme *Trachycarpus fortunei*.

Perimetar cijelog parka od pješačkog koridora prometnica i onog uz tržnicu dijeli niski betonski zid s kapom od kamenih ploča i visine pogodne za sjedenje pa se isti koristi i kao klupa, naročito u toplijem periodu godine. U ostalu parkovnu i urbanu opremu ubrajamo manji broj klupa (smještenih uz zone boravka) i koševa za otpatke te niskih parkovnih lampi koje osvjetljavaju staze. Oblikovanje ove opreme ujednačeno je, suvremenog oblikovnog jezika, ali i dosta “hladnog” karaktera, s obzirom da je jedini pristutni materijal čelik u formi limova i profila. Korištenje prirodnih materijala, naročito kod klupa, kao i diverzifikacija opreme unutar parka doprinijelo bi učestalosti njegovog korištenja. Pri tom je posebnu pažnju potrebno posvetiti stvaranju raznolikih ambijenata, a manje slici, tj. vizualnom dojmu cijelog prostora.

Parkovna površina na prostoru bivše vojne baterije, Prvić Luka

Radi se o zoni nekadašnje vojne baterije (bunkera, rovova i topovskih podesta), smještenoj na zaravnjenom vrhu brda Lovrenčevica, na istočnom poluotoku naselja Prvić Luka. Mjerilo ovog naselja uvjetuje smanjenu potrebu za parkovnim površinama kao mjestima odmora i rekreacije (kao što je objašnjeno u uvodu ovog poglavlja), a ova površina dodatno je specifična radi svoje izdvojenosti u odnosu na izgrađeni dio Prvić Luke. Međutim, upravo takav karakter, uz činjenicu da se radi o jednoj od rijetkih otvorenih površina u javnom vlasništvu na čitavom otoku, u kontekstu Prvića je čini parkom. Za razliku od drugih otvorenih prostora na otoku, njezina namjena nije utilitarna već parkovna pa služi kao vidikovac, odmaralište i mjesto mirnog i ugodnog ambijenta u kojem se gusta šuma alepskog bora preklapa s ostacima betonskih vojnih građevina i struktura.

Tzv. Baterija nastala je izgradnjom sustava vojnih fortifikacija u službi obrane morskog prilaza gradu Šibeniku, a izgrađena je u periodu vladavine Kraljevine Jugoslavije, 30ih godina 20. stoljeća. Krajem 2024. godine opremljena je i oplemenjena parkovnom opremom (posebno dizajnirani stolci, klupe i ležaljke), muralima na vojnim objektima i mrežom od užadi, namijenjenoj odmoru i igri djece. Navedeno je implementirano u sklopu participativnog projekta krajobraznog uređenja ove zone, provedenog u suradnji Udruge “Otok” iz Prvić Luke, University of Washington iz Seattlea (SAD) i krajobraznog arhitekta Mate Rupića, prema *design&build* (oblikovanje i izvedba) modelu u kojem je autore i izvođače projekta činila grupa američkih studenata i njihovi mentori. Kao jedina parkovno uređena zona, u kontekstu Prvić Luke Baterija se može smatrati iznimnom, a dodatne vrijednosti

ovakvog projekta su uključenost lokalne zajednice u njegovo planiranje i provedbu, kao i činjenica da se odvijao u inače sumornom periodu godine, van turističke sezone i bilo kakvih drugih događanja.

Ovaj participativni projekt parkovnog uređenja ima potencijal postati i ogledni primjer za buduće projekte i model prema kojemu je moguće aktivirati i druge otvorene površine na otoku Prviću.

Parkovna površina uz brodsko pristanište, Prvić Šepurine

U južnom dijelu naselja, uz rivu i brodsko pristanište te zgradu s javnim i komercijalnim sadržajima (garaža Dobrovoljnog vatrogasnog društva, pekara i trgovina), nalazi se parkovna površina veličine 1500 m². Uređena je u drugoj polovici 20. stoljeća, kada je podignut i spomenik sudionicima pokreta otpora u 2. svjetskom ratu u formi kamenog obeliska s reljefom na temu narodnih običaja, bistom heroja Frane Kursara i mramorne ploče s imenima stradalih mještana.

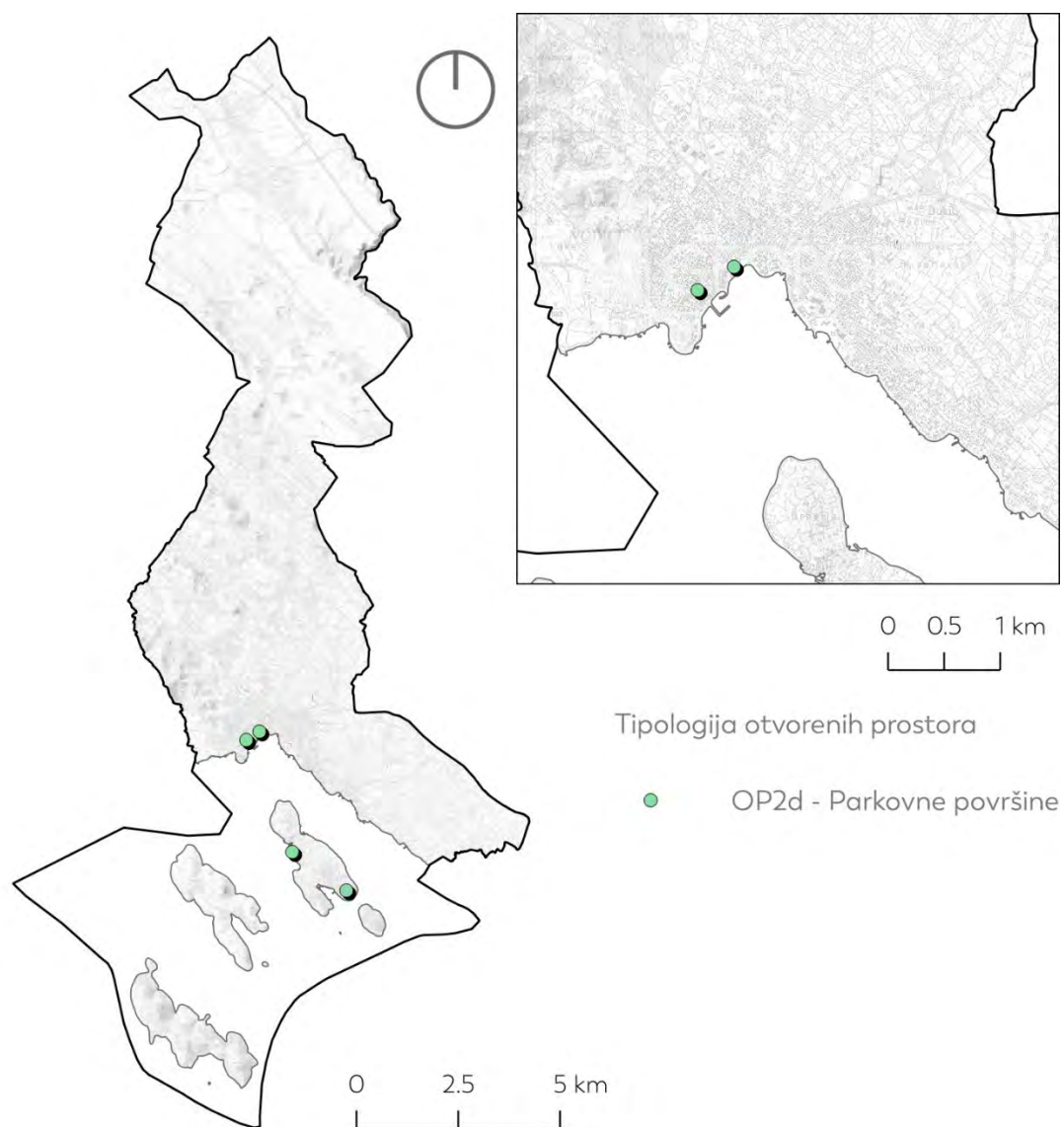
U parku je prisutan veći broj odraslih jedinki vrsta *Styphnolobium japonicum* (japanska sofora) te *Tamarix tetrandra* (tamaris). Cijela površina trenutno je u rekonstrukciji prema projektu koji obuhvaća sanaciju oštećenja i podizanje nivoa rive, izvedbu novih staza, zamjenu dotrajalih stabala tamarisa novom vegetacijom, reorganizaciju zone čekaone i kioska za kupovinu brodskih karata te opremanje parkovnom i urbanom opremom.

Slika 42 – Parkovna oprema na Bateriji, Prvič Luka (autor: Ynah Dimalanta)

Slika 43 – Parkovna površina na Trgu kneza Branimira u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 44 - Tipologija otvorenih prostora – Parkovne površine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2e - Dječja igrališta

Dječja igrališta na području Grada Vodice prisutna su u četiri priobalna i otočka naselja: Vodice, Srima, Prvić Šepurina i Prvić Luka. Od četiri ruralna naselja u unutrašnjosti Grada (Gaćezezi, Grabovci, Čista Velika i Čista Mala) tek Čista Velika kao najnaseljenije i Gaćezezi (uz lokvu) imaju uređena dječja igrališta. U ostala dva naselja ona izostaju, što je substandardno i svakako jedan od prioriteta u budućim gradskim ulaganjima u uređenje i opremanje otvorenih prostora javnog karaktera.

Vodice

Unutar naselja Vodice dječja igrališta javljaju se kao izdvojeni sadržaji unutar javnih površina (kao dio javnih površina rive, uz uređene plaže te u sklopu Trga kneza Branimira) te u sklopu Dječjih vrtića Tamaris i Dočine.

Tipologija igrališta uglavnom je ujednačena, a varira njihov kontekst i smještaj. Sukladno suvremenim trendovima oblikovanja dječjih igrališta (kojima je svakako važno i potrebno pronalaziti alternative, s obzirom da su uglavnom repetitivna i neinventivna, pa i nezanimljiva djeci) karakterizira ih upotreba atestiranih, "kataloških" tipova sprava za igru ujednačenog rasporeda na gumenoj antitraumatskoj podlozi te niske boravišne i ambijentalne vrijednosti, kao i izostanak krajobrazne artikulacije prostora. Hlad, kao osnovni preduvjet za korištenje u toplijem periodu godine, u pravilu izostaje, a igrala su izrađena od umjetnih materijala poput nehrđajućeg čelika i plastike. Dodatna mana je izostanak popratnih sadržaja za boravak roditelja, prije svega klupa. Uzroci ovih trendova su razni, a generalno stvaraju artificijelne prostore koji nemaju kapacitet razvijanja mašte niti motoričkih i drugih funkcija važnih za razvoj djeteta. Dodatni argument za odstupanje od ovakvih trendova je i njihov jednoobrazni karakter, u kojem dječja igrališta diljem gradskog područja dijele vrlo slične karakteristike. Problematičnost takvog pristupa ogleda se u smanjenoj razini dostupnosti te sigurnosti boravka, kao i nedovoljnog komfora prilikom korištenja. Drugačiji i inventivniji pristup oblikovanju i uređenju dječjih igrališta povoljno bi utjecao na privlačenje djece, roditelja u pratnji, kao i drugih tipova korištenja.

U Vodicama bilježimo nekoliko dječjih igrališta koji služe kao nadopuna sadržaja uz plaže, dječje igralište na proširenju pojasa rive na predjelu Mala Vrulja te ono unutar Trga kneza Branimira. Igralište u Maloj Vrulji starijeg je datuma i dotrajale opreme, a ono na Trgu kneza Branimira (izvedeno 2023. godine) odstupa od tipa opisanog u prethodnom paragrafu, ponajprije zahvaljujući drvu kao dominantnom materijalu te općenito višem stupnju oblikovanja.

Ostala dva dječja igrališta nalaze se u sklopu objekata dječjih vrtića. Dječji vrtić Tamaris, središnji u naselju i izgrađen u drugoj polovici 20. stoljeća, opremljen je igralištem nalik na ranije opisana. Recentno izgrađeni Dječji vrtić Dočine u svom okolišu ima igralište istog tipa, izvedeno u sklopu njegove gradnje 2021. godine, prema projektu arhitektonskog biroa ARX d.o.o. iz Šibenika. Arhitektura zgrade vrtića u njegovom središtu čini atrij površine 400 m² (druga igrališta uglavnom su manjih dimenzija). Izvorno uređen kao travnata padina s toboganom, atrij je 2024. godina preuređen prema projektu PEJZAŽ ITD. iz Šibenika, unutar kojeg je padina terasirana s više linija suhozida, a sadržaji za igru nadopunjeni novim strukturama (poput zida za penjanje) i nasadima stabala.

Naselja Srima, Čista Velika, Prvić Luka i Prvić Šepurine

Dječja igrališta u ovim naseljima također spadaju u najčešći, ranije opisani tip. Sva su recentno izvedena (od 2020. godine do danas), a varira kontekst u kojem se nalaze.

Dječje igralište na Srimi nadopuna je javnim sadržajima na plaži i rivi, u zoni ugostiteljskog objekta i sportskog igrališta.

U naselju Čista Velika igralište je otvoreno 2020. godine. Radi se o prostoru na kojem je srušena nikad dovršena zgrada uz prostorije područnog vrtića vodičkog DV Tamaris. U odnosu na druga razlikuje ga podloga od travnatog tepiha, ali i 6 stabala sterilne murve koja će uskoro pružati hlad.

U Prvić Luci dječje igralište se nalazi u sklopu trga Rodina, ispred zgrade Memorijalnog centra Faust Vrančić i drugih javnih sadržaja. Igralište je male površine s jednom multifunkcionalnom spravom u formi broda, odnosno morske tematike prisutne i na susjednom spomeniku na istom trgu.

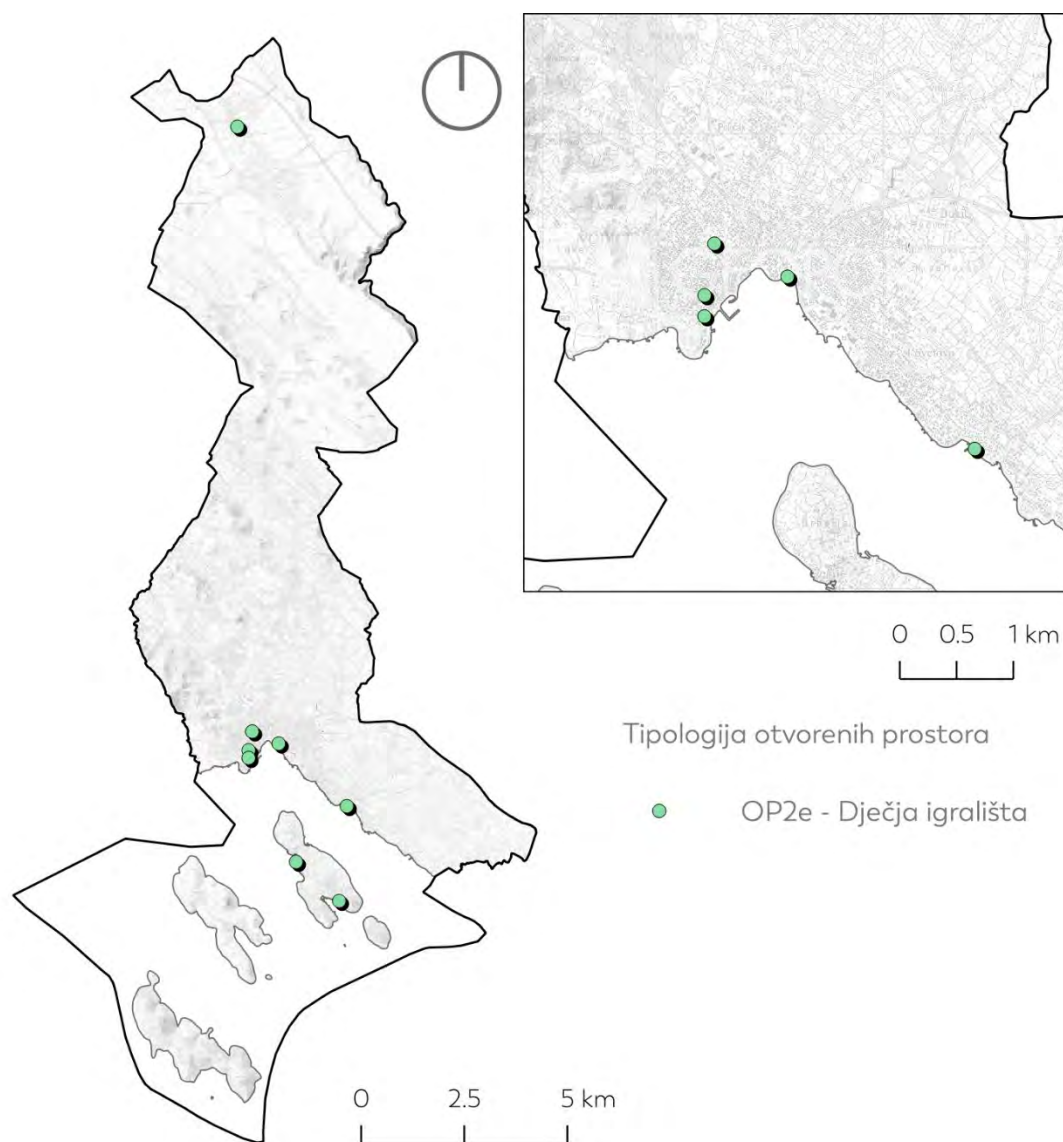
U naselju Prvić Šepurine dječje igralište izgrađeno je u sjevernom dijelu parkovne površine uz brodsko pristanište. Zona u kojoj je izvedeno ranije je imala igralište starijeg datuma, a u uređenju su sačuvana tri primjerka stabala vrste *Styphnolobium japonicum* (japanska sofora), zasađena u ranijoj fazi uređenja parka u drugoj polovici 20. stoljeća.

Slika 45 - Okoliš Dječjeg vrtića Dočine u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 46 - Dječje igralište u Čistoj Velikoj (autor: Lovro Vudrag)

Slika 47 - Tipologija otvorenih prostora – Dječja igrališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2f – Sportski tereni i tereni za adrenalinske sportove

Sportski tereni na području Grada Vodice mogu se svrstati u tri osnovne skupine.

U naseljima u zaleđu Vodice igrališta se nalaze uz aktivne (Čista Velika), devastirane (Čista Mala) ili napuštene (Gaćezezi) zgrade područnih škola. Iznimka je najmanje naselje, Grabovci, u kojem se sportski teren nalazi uz lokvu i glavnu prometnicu. Ova igrališta izvedena su u lijevanom betonu ili asfaltu, dimenzija rukometnog terena, a karakterizira ih dotrajalost partera i opreme (ograda, mreže, koševi, golovi) i izostanak popratnih sadržaja i urbane opreme (klupa, česmi i sl.).

U priobalnom naselju Srima te Prvić Luci sportska se igrališta javljaju kao proširenje uređene obale ili u njezinoj neposrednoj blizini. Na Srimi je u sklopu uređenja zone užeg središta naselja uz dječje igralište izvedeno i novo sportsko igralište te vježbalište na otvorenom. U Prvić Luci se slično igralište nalazi na zaravnjenom dijelu dolca u dnu uvale, na predjelu Jaz. Smješteno je uz glavnu pješačku komunikaciju u smjeru Šepurine (sa sjeverne strane), dok njegov južni rub čini crkva Gospe od poroda. U istom naselju sportsko igralište ranije se nalazilo u istoj zoni, ali u sklopu Dječjeg rekreacijskog centra Općinske konferencije društva Naša djeca "Ivanica Čaće-Mlada" (kraće "Društvo naša djeca") i danas je zapušteno i devastirano, kao i cijeli kompleks.

Naselje Vodice specifično je s obzirom da je, kao središte Grada, u zoni turističkih kompleksa istočno od centra, nekada imalo sportsko-rekreacijsku zonu tzv. Hangara. Sportska zona uključivala je manji nogometni stadion i niz javnih betonskih igrališta za mali nogomet, košarku i druge loptačke sportove. Proširenjem hotelskih kapaciteta, prije svega izgradnjom Hotela Olympia Sky (dovršen 2017. godine) zona je prestala postojati. Rezultat takvog procesa i pristupa planiranju javnih i sportskih sadržaja je nedovoljni broj javnih rekreacijskih površina u užem dijelu naselja, od kojih su danas prisutni tek manji teren za košarku uz Plavu plažu i igralište za odbojku na pijesku uz plažu Male Vrulje. Jedini sportski kompleks (polu)javnog karaktera nalazi se uz Osnovnu školu, gdje se nalazi vanjsko sportsko igralište betonskog partera i tzv. balon, zatvoreni prostor namijenjen sportu. Grad Vodice nedavno je pokrenuo projekt rekonstrukcije škole, u sklopu kojeg se na ovim površinama planira izgraditi nova sportska dvorana za potrebe OŠ.

Sportsko-rekreacijska zona Račice

Paralelno s nestankom sportsko-rekreacijske zone na tzv. Hangaru, pokrenuta je izgradnja i uređenja novih sadržaja tog tipa u zoni Račice, smještene uz istočni rub naselja i staru trasu Jadranske magistrale. Obuhvat cijele zone iznosi 50 000 m² s najavljenim proširenjem na 100 000 m².

U toj zoni najprije je izgrađen, a potom i nadograđen novi nogometni stadion NK Vodice. 2024. godine, na inicijativu Udruge mladih Bokon izgrađen je i otvoren suvremeni betonski skate park, kojeg je izvela specijalizirana tvrtka Tonbe Skateparks. Radi se o najsuvremenijem poligonu za adrenalinske sportove u široj regiji, kvalitetnom primjeru ulaganja u sadržaje namijenjene mladima te zoni s potencijalom privlačenja sportaša iz drugih gradova i država. U neposrednoj blizini ovih sadržaja početkom 2025. godine otvorena je i nova gradska sportska dvorana (izgrađena prema projektu biroa NOP Studio d.o.o. iz Zagreba) uz koju se planiraju izgraditi i dodatni vanjski sportski tereni i igrališta za razne sportove.

Cijela sportsko-rekreacijska zona okružena je mozaikom poljoprivrednih površina koje se užurbano urbaniziraju pa su osim sportskih prisutni i komercijalni (trgovački centar) i zdravstveni (dentalna klinika) sadržaji. Osim na dijelu poljoprivrednih parcela koje su trenutno u završnom stadiju prirodne sukcesije (formiranje šume alepskog bora) te drvodredima uz i ispred objekta dvorane, unutar čitave zone trenutno je nedovoljno zelenila. Takav pristup uređenju otvorenih površina ne može se smatrati primjerom dobre prakse, ponajviše jer je većina zone popločana (sportski tereni, ali i parkirališta trgovačkog centra). Navedeno će u budućnosti znatno doprinositi stvaranju efekta toplinskog otoka, ali i nepovoljno utjecati na korištenje sportskih igrališta, zbog čega je potrebno pristupiti njihovom ozelenjavanju kroz formiranje novih zelenih površina, drvodreda, sadnju stabala na parkiralištima i sl. Osim ozelenjavanja, implementacija novih krajobraznih rješenja u ovaj prostor podigla bi ukupnu vrijednost boravka na tom prostoru.

U kontekstu mediteranske kulture i načina života, kao zaseban tip sportskog igrališta treba spomenuti boćališta. Radi se o izduženim pješčanim terenima za igru, omeđenima betonskim zidovima, koji se javljaju na više lokacija u svim naseljima. Boćalište (lokalno nazivano i balotana te zog ili zjog) je najčešće prostor kojeg koristi starija generacija lokalnog stanovništva, a prate ga oprema i ugostiteljski sadržaji nastali samogradnjom od strane korisnika. U mediteranskoj kulturi još uvijek predstavljaju mjesta susreta i otvorene prostore iznimnog značaja za život zajednice. Na otvorenom prostoru sa sjeverne strane objekta nove gradske sportske dvorane nedavno su uređena igrališta za *petanque*, igru sličnu boćanju.

Slika 48 – Sportsko-rekreacijska zona Račice (autor: Lovro Vudrag)

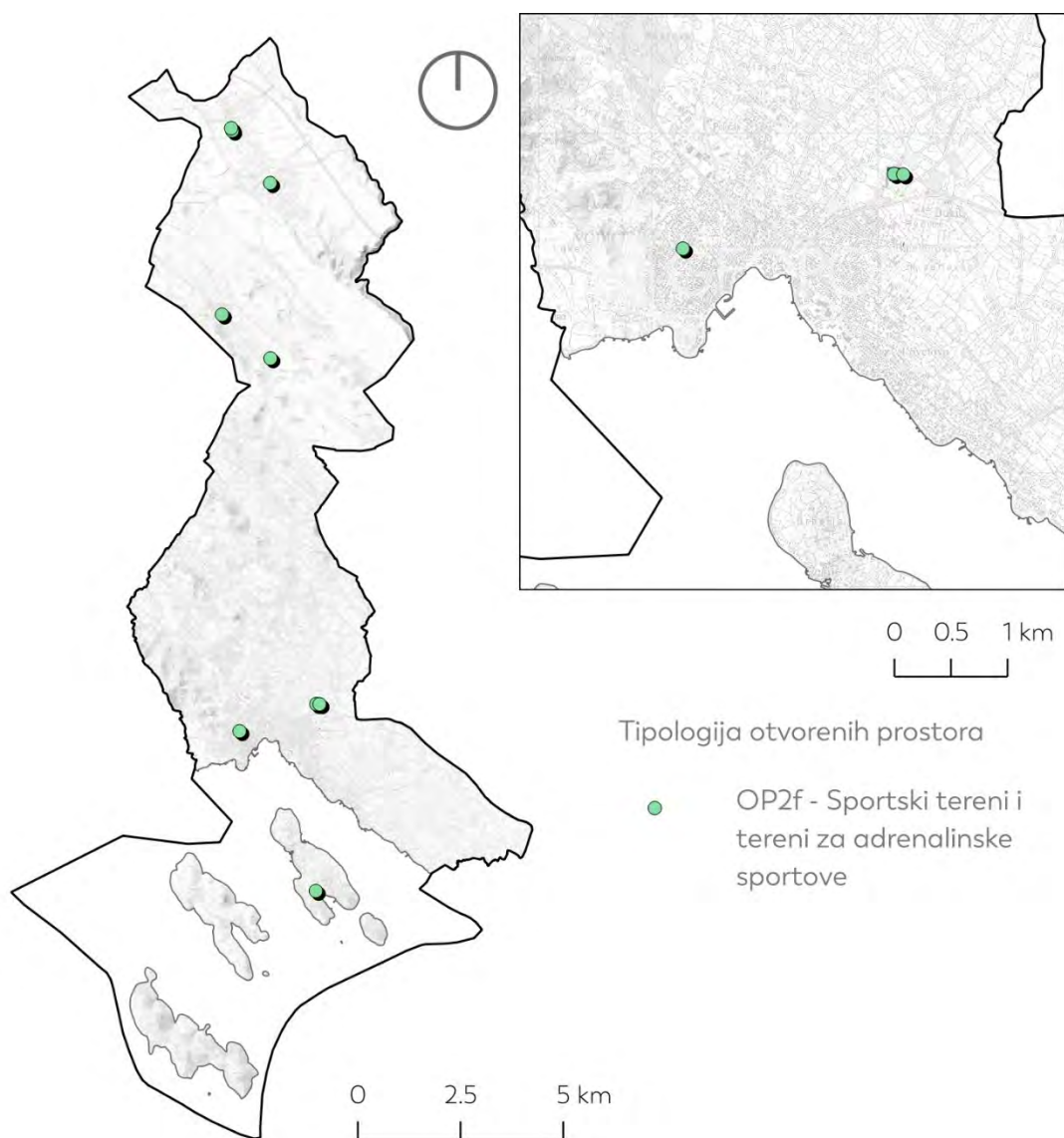
Slika 49 – Skate park u Sportsko-rekreacijskoj zoni Račice (autor: Lovro Vudrag)

Slika 50 – Sportski teren u naselju Grabovci (autor: Lovro Vudrag)

Slika 51 – Sportski teren u naselju Srma (autor: Lovro Vudrag)

Slika 52 - Tipologija otvorenih prostora – Sportski teren i tereni za adrenalinske sportove (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2g – Otvoreni prostori uz lokve

Kao što je opisano u sklopu tipa OP1d - Kopneni vodeni elementi, prema dostupnim podacima na području Grada Vodica zabilježene su lokacije pet lokvi.

Svih pet nalaze se na kopnu, u ruralnom krajoliku zaleđa Vodica. Gledajući od juga prema sjeveru obuhvata Grada, bilježimo najprije dvije lokve unutar granica naselja Vodice, Mrdakovicu (ili Serdarićevu lokvu) i Rakitnicu (znanu i kao "Tri bunara"). Uz njih, u naseljima Gaćeze i Grabovci te u okolici naselja Čista Mala nalaze se po jedna krška lokva. Važno je napomenuti da su sve nabrojane lokve i otvoreni prostori neposredno uz njih u javnom vlasništvu pa u smislu vlasničkih odnosa nema prepreka za njihovu revitalizaciju.

Mrdakovica/Serdarićeva lokva, Vodice

Smještena je uz državnu cestu D27, važan prometni pravac iz Šibenika prema zadarskom zaleđu, gradovima Benkovcu, Obrovcu i Gračacu. Površina lokve (prema podacima iz Digitalnog katastarskog plana) iznosi oko 500 m², uz 4000 m² otvorene površine. Uz vodeno tijelo lokve nalazi se i manji ozidani izvor s pitkom vodom. 2018. godine LAG "More 249" je, uz sponzorstvo INA-inog programa "Zeleni pojas" pristupila revitalizaciji lokve i njezinog neposrednog okruženja. Angažmanom članova LAG-a i volontera, u sklopu projekta lokva i otvoreni prostor uz nju očišćeni su od otpada, popisane su biljne i životinjske vrste te je postavljena oprema u obliku klupe, koša za otpatke i informacijskog panoa. Pristup vodnom tijelu lokve time je postao prohodan, međutim trenutno stanje na terenu takvo je da je svim elementima potrebna ponovna obnova.

Rakitnica/Tri bunara, Vodice

Dva kilometra sjeverozapadno od Mrdakovice/Serdarićeve lokve, nalazi se Rakitnica, poznata i pod toponimom Tri bunara. Smještena je u blizini glavnog prometnog pravca koji naselje Vodice povezuje sa zaleđem te se spaja na ranije spomenutu cestu D27. Slične je površine kao i prethodna, s nešto više otvorenog prostora. Revitalizirana je u sklopu istog projekta (nazvanog "Lok(v)alno za život lokve") i prema istom konceptu. Okruženje je ipak ponešto drugačije, kao i vegetacija (zanimljiva je pojava vrste *Populus nigra* var. *italica* - jablan), a dodatnu kulturnu važnost ovom prostoru daju obrađene poljoprivredne površine polja koji je okružuje te kapelica na suprotnoj strani makadamske ceste uz lokvu.

Lokva u Gaćelezima

Potaknuta projektom “Lok(v)alno za život lokve”, skupina mještana Gaćeleza osnovala je 2019. godine udrugu “Lokva-Gaćelezi” i pristupila njezinoj obnovi i uređenju. Ova lokva površinom spada u isti tip kao i prethodne dvije, ali znatno drugačijeg smještaja i prostornog konteksta. Nalazi se uz jednu od dvije glavne ulice (u osi sjeverozapad-jugoistok) u naselju, u samom središtu sela, što njezin boravišni i ambijentalni potencijal čini iznimnim.

U usporedbi sa ranije opisanim lokvama nešto je izduženija (u osi ulice), a sa istočne i zapadne strane ozidana je kvalitetno građenim i nedavno obnovljenim suhozidima. Uz njen istočni rub (uz ulicu) ozidan je manji izvor vode s kamenim platoom na povišenom nivou u odnosu na lokvu, dok zapadni rub čini niži i uži suhozid, čija je gornja kota u razini okolnog terena i prohodna za pješake. Na sjevernom i južnom dijelu perimetra dva su ulaza, odnosno pristupa lokvi, od čega je sjeverni širok, travnat i usmjeren obodnim suhozidima, a južni nešto uži s nekoliko stijena koje vire iz tla i daju dodatnu vizualnu kompleksnost prostornoj kompoziciji. Otvorena površina uz lokvu izdužuje se prema jugu, gdje se uz ulicu nalazi jednostavno uređeno dječje igralište, a s druge strane ceste zelena površina sa tri bunara, također obnovljena. Sveukupna zona zauzima 3000 m², od čega 500 m² otpada na vodeno tijelo lokve. Obnova bočališta te dodatno krajobrazno uređenje kontaktnih zelenih površina u budućnosti bi doprinijelo njezinom značaju u kontekstu otvorenih površina naselja.

Lokva u Grabovcima

U najmanjem naselju Grada Vodice, na južnom ulazu u jedinu ulicu u selu (koja se račva od ceste D27), smještena je lokva sličnog tipa kao i Mrdakovica i Rakitnica. Otvorena površina uz nju očišćena je od vegetacije, ali neuređena, a specifično je njezino neposredno okruženje u kojem se nalazi asfaltirano sportsko igralište (s druge strane ulice) te dvije obiteljske kuće s vrtom. Važnost ove lokve leži u činjenici da zajedno sa sportskim igralištem čini jedinu javnu zonu u naselju pa je logičan smjer njezine revitalizacije krajobrazno uređenje i formiranje otvorenih površina pogodnih za boravak na otvorenom. Pri tome je potrebno pomno planirati sadnju nove vegetacije, s obzirom da je površina uz lokvu travnata, a ni uz sportsko igralište nisu prisutna stabla koja bi omogućila formiranje hlada u široj zoni.

Lokva u Čistoj Maloj

Lokva se nalazi južno od samog naselja Čista Mala, u blizini zaseoka Dragišići i na samom rubu, odnosno kontaktu, krškog brda Gradina i plodnog polja s oranicama pod njim. Smještena je neposredno uz nerazvrstanu, usku asfaltiranu cestu koja od glavnog prometnog pravca prema Čistoj Maloj vodi do Crkve sv. Jure s grobljem Dragišići. Uz lokvu elipsastog tlocrtnog oblika proširila se raznolika mediteranska i submediteranska vegetacija, a uz njezin jugozapadni rub nalazi se najširi pristup vodnom tijelu i otvorena livada površine jednake samoj lokvi (oko 500 m²). Ta livada trenutno je jedina površina uz lokvu pogodna za boravak u ovom poljoprivrednom krajobrazu, bez prisustva građenih elemenata ili bilo kojeg tipa opreme.

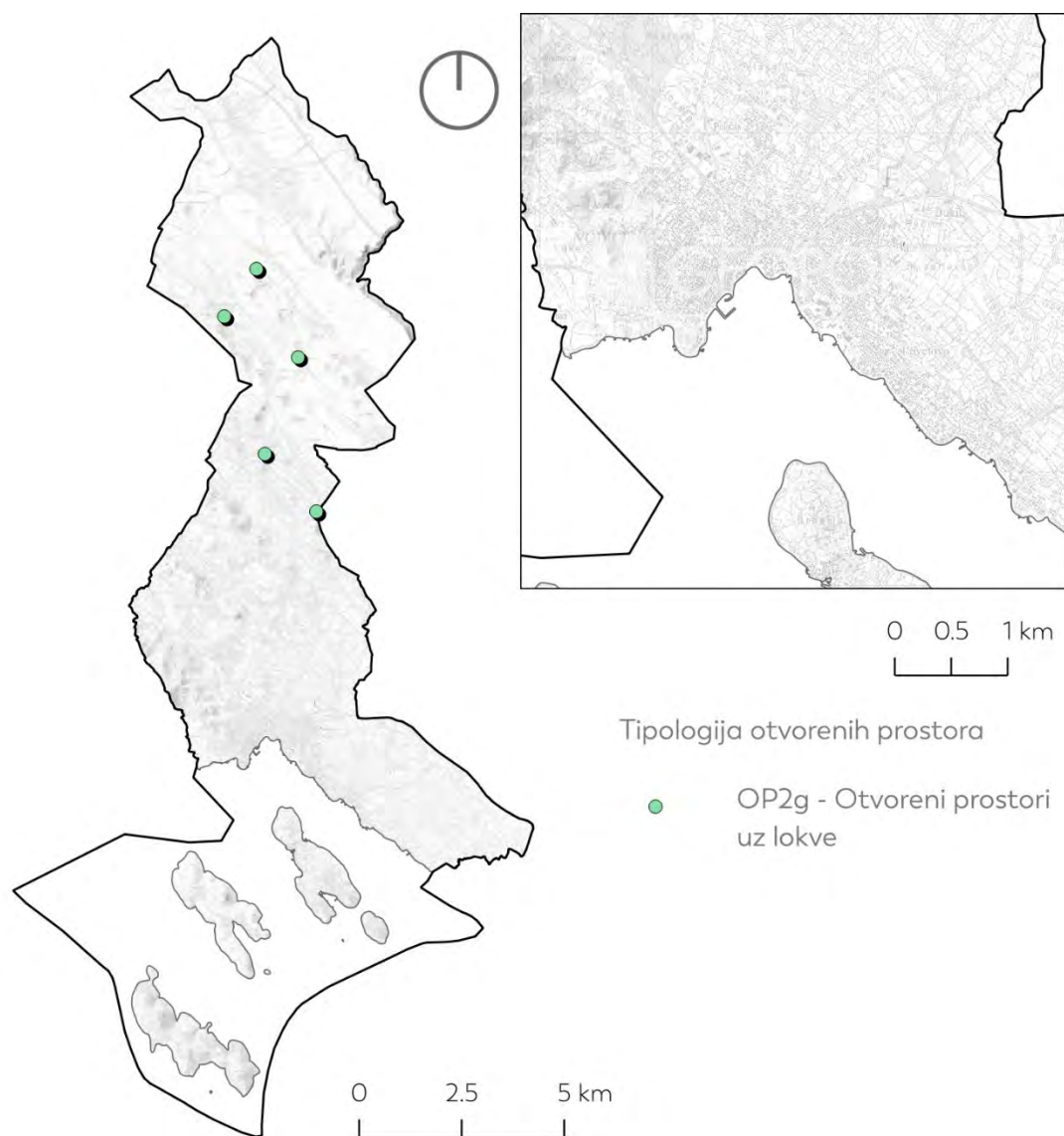
Slika 53 – Lokva u Dragišićima, Čista Mala (autor: Lovro Vudrag)

Slika 54 – Lokva u Gačelezima (autor: Mate Rupiĉ)

Slika 55 – Lokva u naselju Grabovci (autor: Lovro Vudrag)

Slika 56 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz lokve (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2h - Otvoreni prostori sakralnih objekata i groblja

Ovaj tip otvorenog prostora očituje se u dva podtipa: prostori sakralnih objekata crkava i kapelica te otvoreni prostori groblja s pripadajućim sakralnim objektom.

Naselja u sklopu Grada Vodice uglavnom imaju jednu crkvu i više manjih kapelica te uređeno groblje s pripadajućim sakralnim objektom, uz nekoliko iznimaka.

Vodice

U naselju Vodice izdvajamo dva sakralna objekta unutar izgrađenog dijela naselja te ikoničnu (i lokalnim vjernicima iznimno važnu kao mjesto hodočašća) zgradu Svetišta Gospe od Karmela na brdu Okit u neposrednom zaleđu.

U središnjem dijelu naselja, u produžetku Trga dr. Franje Tuđmana, nalazi se Crkva sv. Križa. Iako su otvorene površine uz sakralni objekt uske i kamenom popločane ulice s tek ponekim manjim proširenjem, crkva je u naravi sjeverna fasada trga i kulminacija njegove prostorne osi.

Crkva istog naziva, ranije u funkciji župne, smještena na poluotoku Punta jugozapadno od središta Vodice, posebno je interesantna. Nalazi se u središnjoj zoni, u kojoj je u drugoj polovici 20. stoljeća planiran i izgrađen kompleks Hotela Punta. Crkva se tako danas nalazi u prostornom trokutu s neboderom hotela i prizemnim objektom restorana. Sakralni objekt i otvorena površina koja ih okružuje upuštena je u odnosu na okolni teren te ograđena zidom (kamen i opeka) koji definira perimetar elipsoidnog tlocrtnog oblika i površine 1000 m². Pozicija crkve malo je izmaknuta u odnosu iz centra tog prostora, s glavnim portalom sa zapadne strane i nekoliko manjih ulaza kratkim stepeništima te jednim, širim, s južne strane i glavnim ulazom u razini terena sa sjeverne. Okolne otvorene površine hotelskog kompleksa (uglavnom travnjaci i parkirališta) nisu u neposrednom kontaktu s crkvom, a dojam njezine izdvojenosti kao duhovne enklave unutar turističkog krajobraza dodatno naglašavaju nasadi čempresa i alepskog bora. Nasadi su organizirani obodno uz ogradni zid, dok ostatak otvorenog prostora čini otvorena travnata površina s kamenom popločanim stazama do portala crkve.

Gradsko groblje Vodice nalazi se na zapadnom rubu izgrađenog dijela naselja, uz ulicu Ante Grgureva Kukure, koja Vodice spaja s naseljem i Općinom Tribunj. Smješteno je sa na padini sa sjeverne strane prometnice i zauzima površinu od 0,2 ha te ga možemo podijeliti u tri cjeline. U jugoistočnom dijelu, uz prometnicu, smješteno je široko asfaltirano parkiralište, dovoljnog kapaciteta, ali bez krajobraznog uređenja i zelenila, naročito stabala koja bi pružila hlad. Južni dio groblja starijeg je datuma, organiziran u pravilnoj geometrijskog matrici sa središnjom zonom u kojoj je smješten

središnji objekt s pripadajućim popločenim pristupnim trgom. U ovoj zoni prisutno je nekoliko vrsta nasada, od drvoreda čempresa uz prometnicu (pred glavnim ulazom), nasada topijarijski uređenih grmova te drugih četinjača (npr. *Cupressus arizonica* - arizonski čempres) i soliterom u obliku odraslog stabla velelisne lipe (*Tilia platyphyllos*). Glavni put u groblju prolazi istočnim rubom ove zone, prati ga aleja čempresa i vodi do novijeg dijela (odnosno recentnog proširenja) groblja. U ovoj zoni, za razliku od južne, starije, nije kvalitetno planirano i prateće zelenilo pa su njezine ambijentalne kvalitete smanjene te izostaje formirani hlad. Van obuhvata groblja trenutno se nalaze poljoprivredne površine, uglavnom u zarastanju u makiju te postupno šumu alepskog bora.

Zavjetna crkva i hodočasničko središte na vrhu konusnog uzvišenja brda Okit, koje dominira slikom vodičkog zaleđa, izrađena je početkom 90ih godina 20. stoljeća prema projektu arhitekta Nikole Bašića. Do nje, od račvanja ceste u smjeru Gaćezeza, vodi procesijski put dužine oko 600 m. Njegov početni dio asfaltiran je i oplemenjen alejom čempresa, kratko nakon koje slijedi manje uređeno parkiralište. Od te točke račvaju se dva puta: starije procesijsko stubište, pravca izlomljenog među stijenama krša te recentno uređeni put kojim se visinska razlika savladava krivuljom prema sjevernoj padini Okita te kulminira otvorenom površinom s južne, stražnje strane crkve, također namijenjene parkiranju vozila. Ispred glavnog pročelja i portala crkve nalazi se plato polukružnog tlocrtnog oblika, u funkciji pristupnog trga (do kojega vodi i ranije spomenuto stubište). Pristupni trg na višoj je koti od stražnjeg platoa, a orijentacija ka sjeveru omogućuje mu relativnu zasjenjenost. Dojam je da je tu površinu moguće unaprijediti ozelenjavanjem te postavljanjem parkovne opreme, koja trenutno nije prisutna na popločanom platou.

U neposrednom vodičkom zaleđu nalazi se više kapelica i tzv. poklonaca, uglavnom smještenih uz glavne prometne pravce prema unutrašnjosti ili na važnim sjecištima onih sporednih.

Srima

Jedini sakralni objekt kojeg bilježimo na području naselja Srima je župna crkva bl. Alojzija Stepinca, posvećena 2009. godine. Smještena je u blizini, ali van izgrađenog dijela naselja, blizu njegovog sjeveroistočnog ruba. Nalazi se unutar nepravilne matrice krčevina i drugih tipova tradicijske poljoprivrede te svojim volumenom (koji uključuje i zvonik i uz koji se nalazi i zgrada župnog dvora) dominira ovim kulturnim krajobrazom. Otvorene površine javljaju se u obliku manjeg popločanog trga i pješačkih staza koji povezuju crkvu i župni dvor s manjim geometrijskim zelenim površinama. Te su površine travnate, a jedini nasadi zelenila su mlada stabla maslina.

Istočno od crkve, odnosno “iza” nje, nalazi se očišćena i ravna slobodna površina koja zasad nema funkciju ni uređenje.

Groblje Srma također je smješteno van naselja, sjeverno od crkve, uz glavnu prometnicu kojom se pristupa Srimi i koja povezuje naselje s Jadranskom magistralom. Starijeg je datuma od crkve i znatno skromnijeg i jednostavnijeg uređenja od onog u Vodicama, sa centralno smještenom kapelicom. Otvorene površine trenutno se uređuju u sklopu projekta koji planira i proširenje groblja. Projektom je predviđena izgradnja novog grobnog polja u smjeru jugoistoka te uređenje parkirališta uz prometnicu, sjeverno od postojećeg groblja. S obzirom da su jedini danas prisutni nasadi drvored čempresa uz trenutni istočni rub groblja, u daljnjem uređenju potrebno je posebnu važnju posvetiti formiranju novog zelenila i oplemenjivanju postojećih grobnih polja.

Otok Prvić

Otočko naselje Prvić Šepurine ima dvije crkve, onu sv. Jelene smještenu unutar gusto izgrađene matrice u središtu luke (ispred koje se nalazi manja popločana površina povišena u odnosu na ulicu) i Crkvu Marijina uznesenja (u blizini, ali van naselja i s otvorenim površinama koje odlikuju nasadi starih čempresa (*Cupressus sempervirens*) i popločani prostor s bunarskom krunom i podzemnom cisternom za kišnicu.

U Prvić Luci, na dnu padine uz središnji otvoreni prostor Trga Rodina, nalazi se kompleks Crkve Gospe od Milosti sa samostanom, koji se prostire na ukupnoj površini od čak 1,4 hektra. S južne strane (prema Rodini i rivi) nalazi se strmi prilaz, otvorena travnata površina s nekoliko čempresa ispred crkve. U zapadnom dijelu, u sjeni tornja zvonika, staro je prvinsko groblje. Istočno od kompleksa samostana naslonjenog na crkvu su terasirani vrtovi u aktivnoj funkciji uzgoja hrane, na padini iznad njih smješteno je asfaltirano sportsko igralište s jednostavnim betonskim tribinama, a crkveni posjed proteže se prema sjeveru sve do puta prema vrhu poluotoka. Na toj padini nižu se dobro održavani maslinik na suhozidnim terasama koji naposljetku prelazi u šumu s otvorenim površinama crkvenog izviđačkog kampa pod krošnjama alepskog bora (*Pinus halepensis*). Izuzev poljoprivrednih, sve otvorene površine slabo su održavane, naročito one zelene neposredno uz crkvu i samostan, ali i sportsko igralište čija je oprema dotrajala i traži zamjenu novom.

U dolcu kojim vodi uređena cesta prema Šepurinama, na samoj granici između dva naselja, smještena su dva paralelna groblja. Oba su izdužena okomito na cestu, južno (Prvić Luka) manje je površine i krase ga drvored čempresa koji se proteže cijelim obodom, dok je sjeverno (Prvić Šepurine) veće i znatno manje ozelenjeno, sa središnjom grupacijom gusto sađenih stabala iste vrste. Oba su groblja održavana,

ali je svakako moguće unaprijediti kvalitetu njihovog korištenja obnovom partera te implementacijom dodatne parkovne opreme, prije svega klupama i punktovima s vodom.

U naselju Prvić Šepurine nalaze se dva značajna sakralna objekta, Crkva sv. Jelene smještena unutar gusto izgrađene matrice u središtu mjesta, ispred koje se nalazi manja popločana površina povišena u odnosu na ulicu i Crkva Marijina uznesenja na povišenoj poziciji istočno od luke, koju odlikuju nasadi starih čempresa i popločani prostor s bunarskom krunom i podzemnom cisternom za kišnicu.

Duž obalne linije otoka nalazi se nekoliko manjih zavjetnih kapelica, poput kapelice sv. Ante na najjužnijoj točki poluotoka Prvić Luke i poklonca sv. Frane na krajnjem jugu Šepurine, uz plažu Trstevicu. Kapelice su manji izgrađeni objekti s ikonama svetaca, a ispred njih se nalaze manje otvorene površine, popločane ili prirodnog terena.

Gaćelezi, Čista Velika i Čista Mala

Ruralna naselja u unutrašnjosti uglavnom prati ista tipologija sakralnih objekata i otvorenih površina koje im pripadaju, uz poneke zanimljive iznimke. U ovim naseljima funkcije župne crkve i groblja uglavnom su odvojene pa se crkva nalazi u središnjem dijelu naselja i sa okolišem predstavlja jednu od najznačajnijih zona, dok je mjesno groblje iz sanitarnih razloga smješteno na zasebnom prostoru van naselja.

Otvorene površine uz sakralne objekte jednostavnog su uređenja i formalne oblikovne matrice, s manjim popločenim pristupnim trgom i geometrijski organiziranim zelenim površinama na kojima nalazimo nasade uskog i piramidalnog čempresa (*Cupressus sempervirens* 'Stricta' i 'Pyramidalis') ili maslina (*Olea europaea*). Groblja su pravilnog geometrijskog tlocrta i prostorne organizacije, s matricom staza među grobnim poljima i manjim sakralnim objektom u sredini te nasadima kakve nalazimo i uz župne crkve. Izuzetke predstavljaju groblje u Gaćelezima (bez popločanog partera i sakralnog objekta) te naselje Čista Mala u kojem je pravoslavno groblje s bogomoljom u središtu naselja, a ono katoličko s crkvicom sv. Jure izvan njega (kraj lokve).

Crkva sv. Ane u Čistoju Velikoj novijeg je datuma i sakralni objekt znatno veće veličine od drugih.

Slika 57 – Gradsko groblje Vodice (autor: Lovro Vudrag)

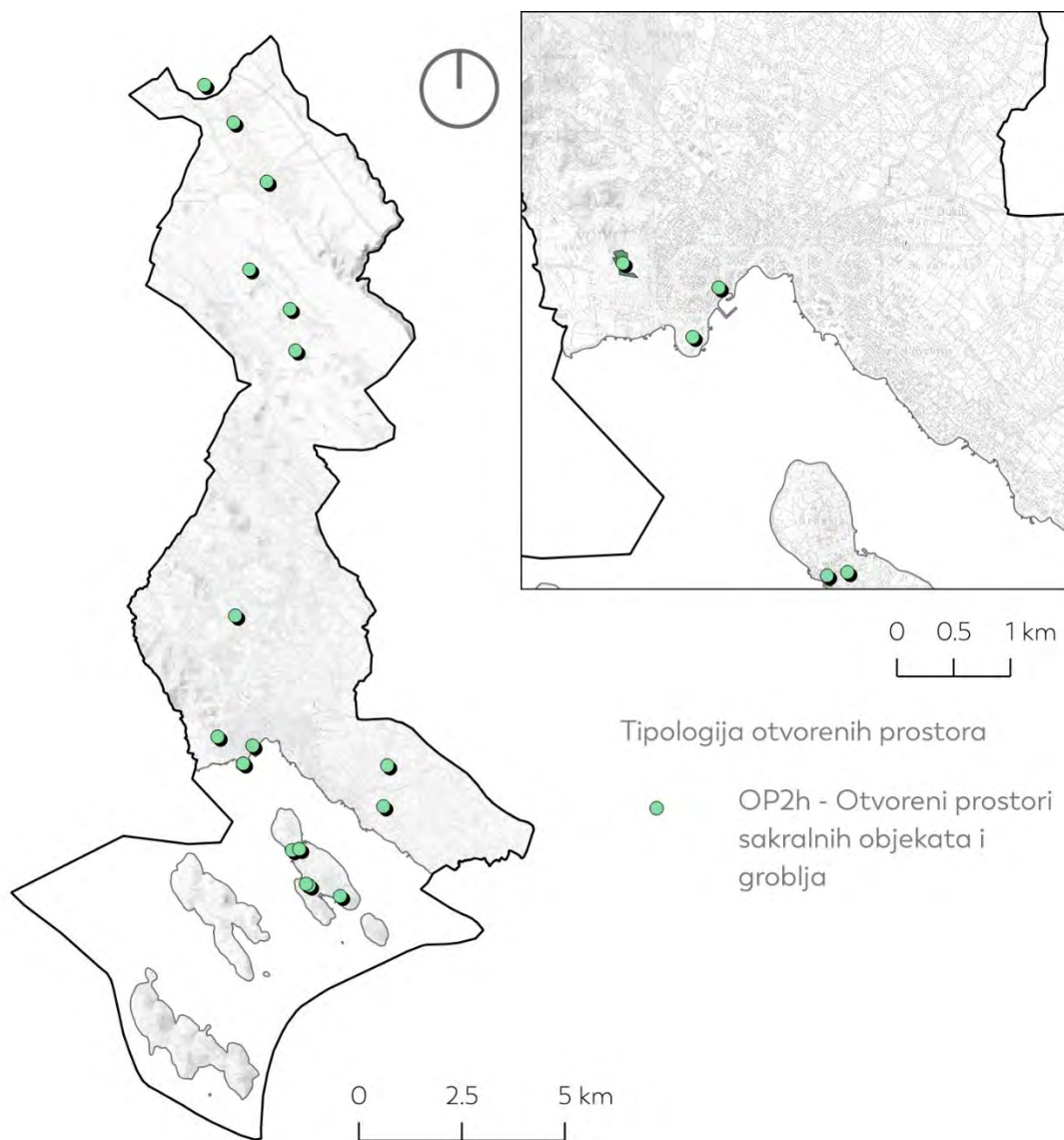
Slika 58 – Katoličko groblje s crkvom sv. Jurja u Dragišićima, Čista Mala (autor: Lovro Vudrag)

Slika 59 Groblje u naselju Čista Mala (autor: Lovro Vudrag)

Slika 60 Crkva u naselju Čista Velika (autor: Lovro Vudrag)

Slika 61 - Tipologija otvorenih prostora –Otvoreni prostori sakralnih objekata i groblja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2i - Otvoreni prostori uz objekte javne i društvene namjene

Vodice

U naselju Vodice objekti javne i društvene namjene, s pripadajućim otvorenim prostorima, organizirani su u nekoliko zona.

U središnjem dijelu rive, uz zonu nautičke marine, nalaze se gradska tržnica, Dom zdravlja i autobusni kolodvor. Nova Gradska tržnica Vodice, izgrađena 2015. prema projektu arhitektonskog biroa ARP d.o.o. iz Splita, nalazi se preko puta ranije opisanog Parka. Osim šetnice, istočno od nje nalazi se manja javna površina popločane plohe i Spomenika žrtvama komunizma. Iako ima potencijal stvaranja manjeg trga, tzv. *piazzette*, trenutno je nedovoljno artikulirana, bez značajnijeg zelenila i u izravnom kontaktu s parkirališnim površinama. Sličan karakter nose i druge javne površine u toj zoni, na koju se veže zgrada autobusnog kolodvora. Sa njezine zapadne strane smješten je objekt ambulante, odnosno Doma zdravlja Vodice sa uređenom zelenom površinom, odnosno uređenim travnjakom s obodnom živicom i urbanom opremom. U cijeloj široj zoni potrebno je promisliti sadnju dodatnog zelenila s naglaskom na stablašice.

Jugozapadno od Trga kneza Branimira, uz ulicu Ive Čače (jednu od rijetkih ulica oplemenjenih drvoredom, u ovom slučaju vrstom *Celtis australis* (kopriović, fagarinka), smještena je upravna zgrada gradske uprave. Uz nju, paralelno s ulicom nalazi se objekt Centra za kulturu Vodice koji služi za kino projekcije, kazališne predstave i druge sadržaje. Objekt je odmaknut od osi ulice, čime je s njegove južne strane formirana javna površina s pristupnim trgom i stubištem, manjih popločanim javnim površinama te parkiralištem. Ovu površinu također je moguće ambijentalno unaprijediti podizanjem dodatnih nasada zelenila.

Od ostalih otvorenih površina uz objekte javne i društvene namjene valja istaknuti i kompleks OŠ Vodice. S južne strane školske zgrade nalazi se manja pristupna popločena površina, uz koju je smješten školski maslinik koji u potpunosti zauzima jedinu zelenu površinu u obuhvatu. U jugoistočnom dijelu nalazi se ranije opisano sportsko igralište, prostor na kojemu je planirana izgradnja nove školske dvorane. Cijeli kompleks moguće je značajno unaprijediti krajobraznim oblikovanjem koje bi podignulo kvalitetu boravka na otvorenom u sklopu nastave i vannastavnih aktivnosti.

Srima

U naselju Srima javne otvorene površine organizirane su uz uređenu obalu i priobalni pojas te opisane ranije, unutar kategorija poput sportskih igrališta i trgova.

Otok Prvić

Slično vrijedi i za naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine. U slučaju prvog, vrijedi navesti otvorene površine napuštenog kompleksa “Naša djeca”, iznimnog potencijala za razne aktivnosti boravka na otvorenom u budućem projektu revitalizacije i obnove.

Gaćezele, Grabovci, Čista Velika i Čista Mala

U ovim naseljima otvorene površine uz javne objekte opisane su u ranijim kategorijama, a svode se uglavnom na površine uz sakralne objekte te zgrade (napuštene) područnih škola s pripadajućim dječjim i/ili sportskim igralištima.

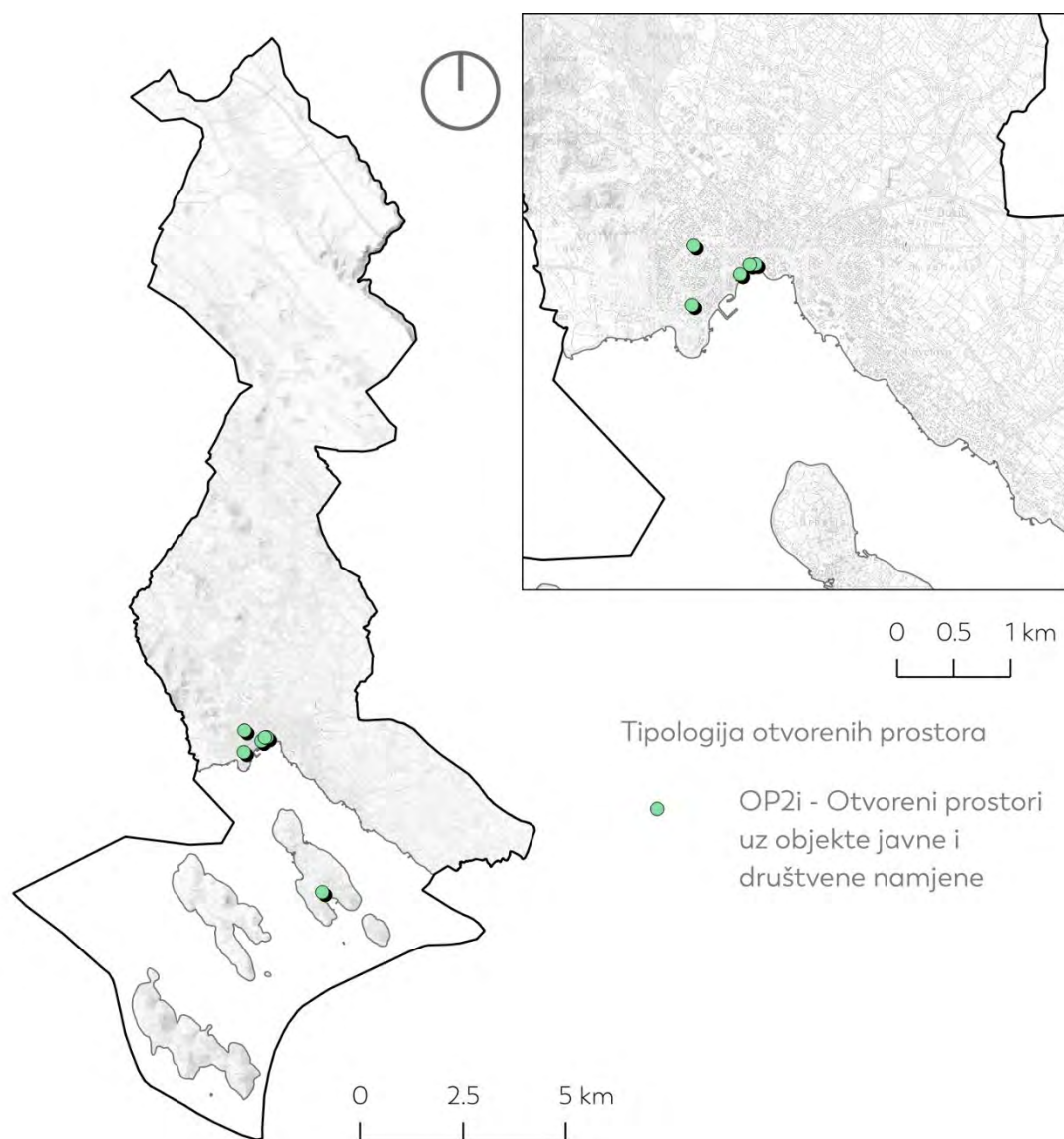
Slika 62 – Okoliš napuštene škole u Čistoj Maloj (autor: Lovro Vudrag)

Slika 63 – Okoliš osnovne škola u naselju Čista Velika (autor: Lovro Vudrag)

Slika 64 – Otvoreni prostor uz zgradu nekadašnje škole u naselju Gaćezezi (autor: Lovro Vudrag)

Slika 65 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz objekte javne i društvene namjene
(Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2j – Otvoreni prostori uz turističke sadržaje

Otvoreni prostori uz turističke sadržaje nalaze se uglavnom u obalnom i priobalnom pojasu, a prema režimu korištenja i dostupnosti možemo ih definirati kao privatne i polujavne. U ruralnim naseljima u obuhvatu Grada Vodica turistička djelatnost izostaje, odnosno javlja se tek u vidu privatnih objekata za najam.

Vodice

U naselju Vodice izdvajaju se dvije značajnije zone: poluotok hotela Punta te kompleksi hotela Olympia i Imperial. Odlikuje ih visoki stupanj krajobraznog uređenja te veći broj nasada zelenila koji uglavnom datiraju iz faze prve izgradnje turističkih kapaciteta u drugoj polovici 20. stoljeća. Osim zelenih površina i vanjskih hotelskih bazena, u ovim zonama nalaze se i brojni tereni za različite sportove, od čega dominiraju oni teniski (u zoni hotela Olympia i Imperial). S obzirom na važnost i središnji smještaj turističkih sadržaja, potrebno je promisliti režime korištenja koji bi omogućili pristup lokalnoj zajednici, naročito u periodima van glavne turističke sezone. Na taj način korištenje ovog prostora bilo bi okolišno i društveno održivije.

Srima

Izuzev manjeg broja privatnih turističkih kampova, organiziranih uz obalu, nema značajnijih sadržaja otvorenih prostora koji bi se izdvojili kao isključivo turistički.

Otok Prvić

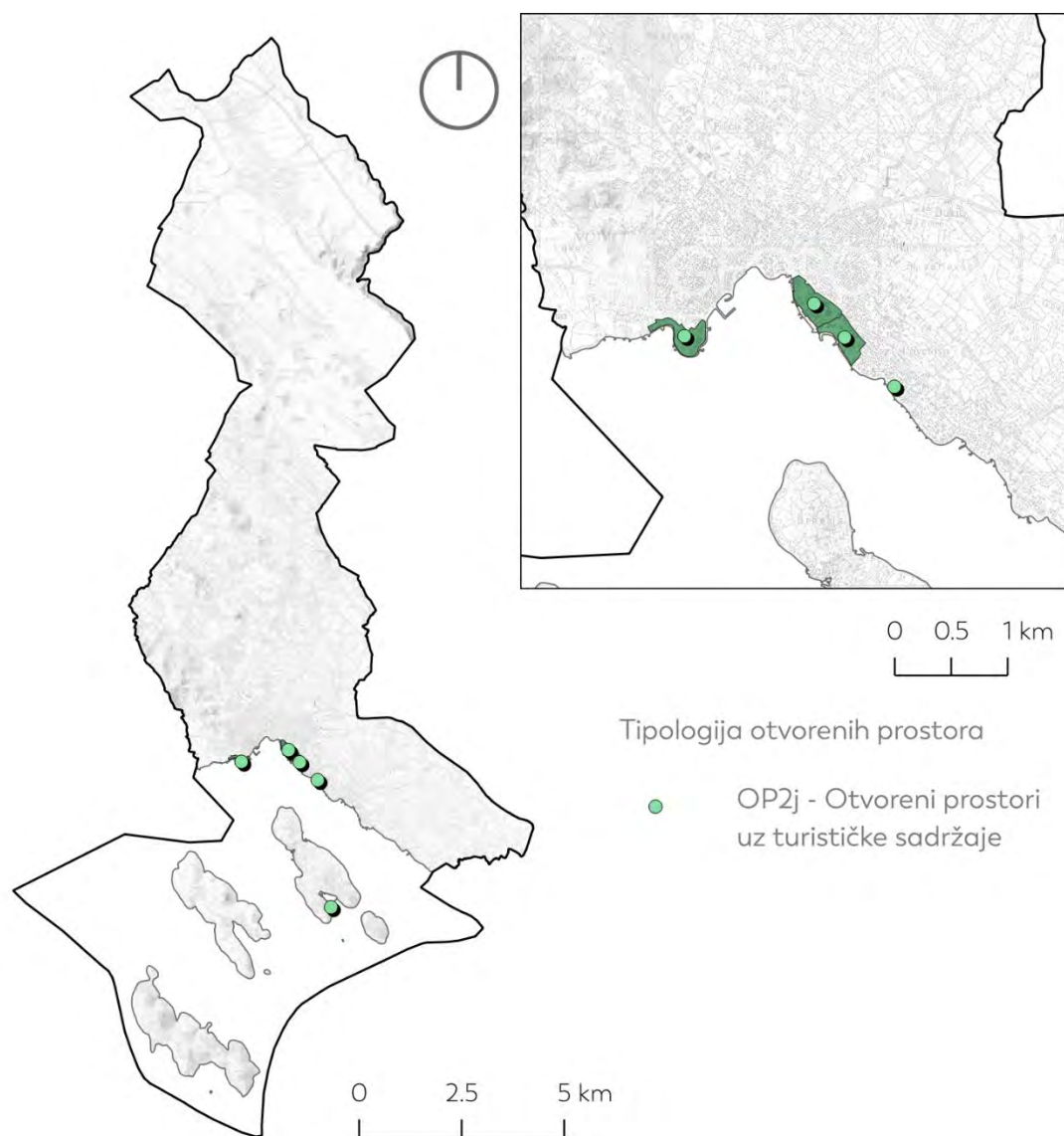
Slično vrijedi i za naselja na otoku Prviću, s izuzetkom Odmarališta Požega u Prvić Luci. Smješteno je u jugozapadnom dijelu uvale, a radi se o objektu ranije u funkciji tvornice ribljih proizvoda, danas odmarališta u vlasništvu Grada Požege. Ovakva odmarališta ranije su se nalazila diljem obale Jadrana, a danas su značajna jer omogućuju priuštivo ljetovanje domaćim turistima koji bi ga inače teško iskusili, uslijed rasta cijena takvih usluga. Uz objekt odmarališta nalazi se uređena obala s mulom i pristupu moru, a "iza", odnosno s južne strane uređen je i kamp u istoj funkciji. Oblikovanje i uređenje otvorenih površina u ovoj zoni je skromno, pa i dotrajalo te traži obnovu, naročito u vidu opremanja parkovnom, plažnom i drugom opremom.

Slika 66 – Turistička zona hotela Olympia u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 67 – Turistička zona hotela Punta u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 68 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz turističke sadržaje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP3) Otvoreni prostori stambene izgradnje

- OP3a Otvoreni prostori oko višestambenih objekata
- OP3b Okućnice individualne stambene izgradnje i kuća za najam

OP3a - Otvoreni prostori oko višestambenih objekata

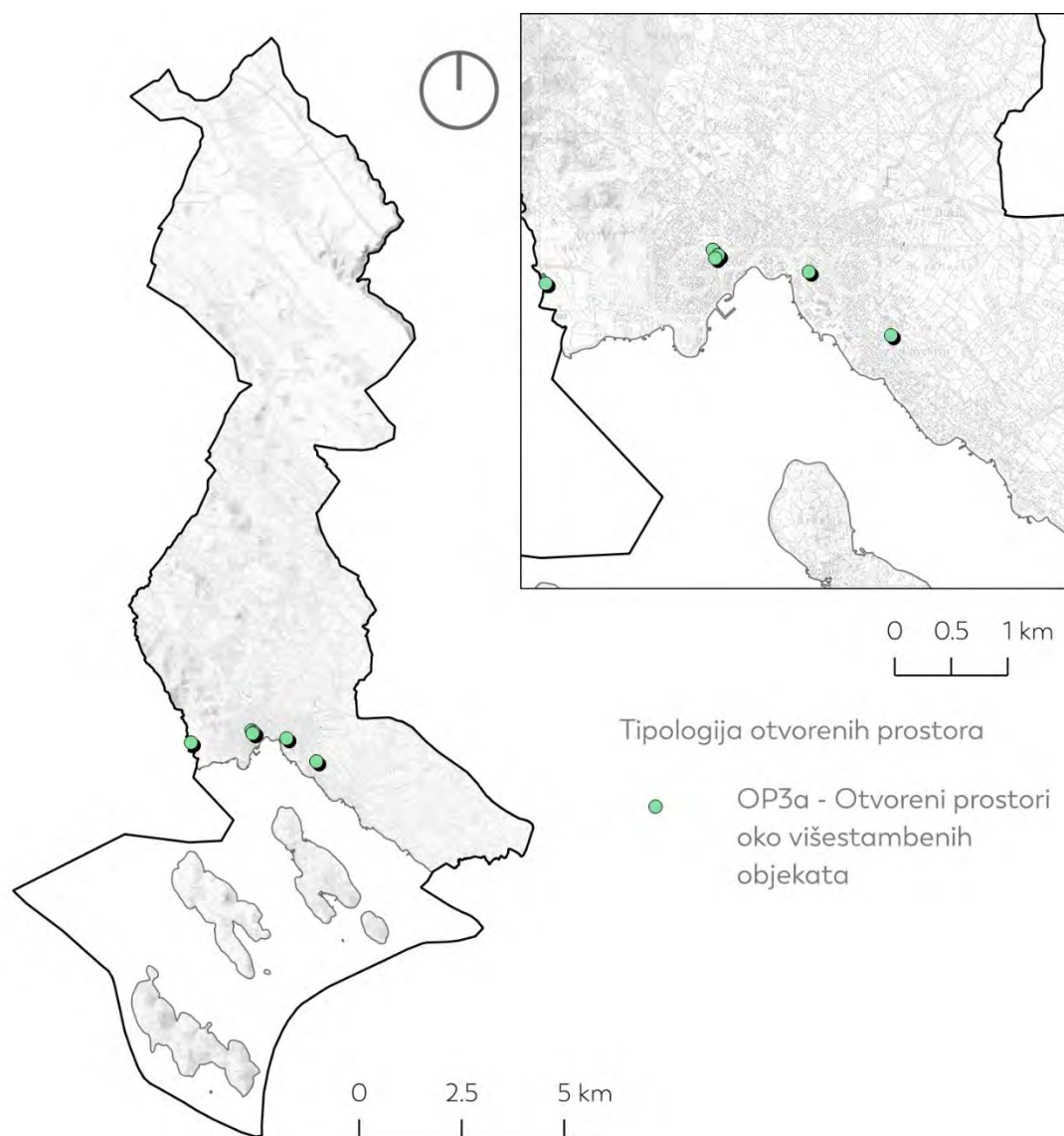
Višestambena izgradnja kao tipologija stanovanja prisutna je tek u naselju Vodice i trenutno zauzima manji dio stambenog fonda. Prisutna su dva tipa višestambene izgradnje: manje stambene zgrade iz perioda socijalističke izgradnje i manji stambeni kompleksi novije gradnje, namijenjene povremenom stanovanju, odnosno turizmu.

U slučaju prvog tipa, poput naselja uz ulicu Šime Bilana Šijca, stambeni objekti zauzimaju gotovo cijelu parcelu pa se otvorene površine uglavnom svode na prometni pristup i parkirališta, uz izostanak zelenih površina, boravišnih zona te parkovne i urbane opreme.

Novija višestambena izgradnja nastaje privatnim investicijama i uglavnom je namijenjena tržištu. Jedinice u tim zgradama zapravo nisu namijenjene stanovanju već turističkom boravku i/ili najmu pa njihovu tipologiju možemo definirati kao "višeapartmanske zgrade". I u ovom slučaju parcele su dominantno izgrađene, izostaje krajobrazno uređenje njihovih neizgrađenih dijelova a vanjske površine svedene su na parkirališta. Rijede se javljaju manji ukrasni vrtovi, koji oblikovanjem i korištenim biljnim materijalom (veliko prisustvo alohtonih i egzotičnih vrsta) ne odgovaraju primorskom krajobrazu i klimatskim uvjetima, a u okućnicama luksuznije građenih višeapartmanskih zgrada česti su i vanjski bazeni.

Slika 69 – Vodice (autor: Lovro Vudrag)

Slika 70 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori oko višestambenih objekata (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

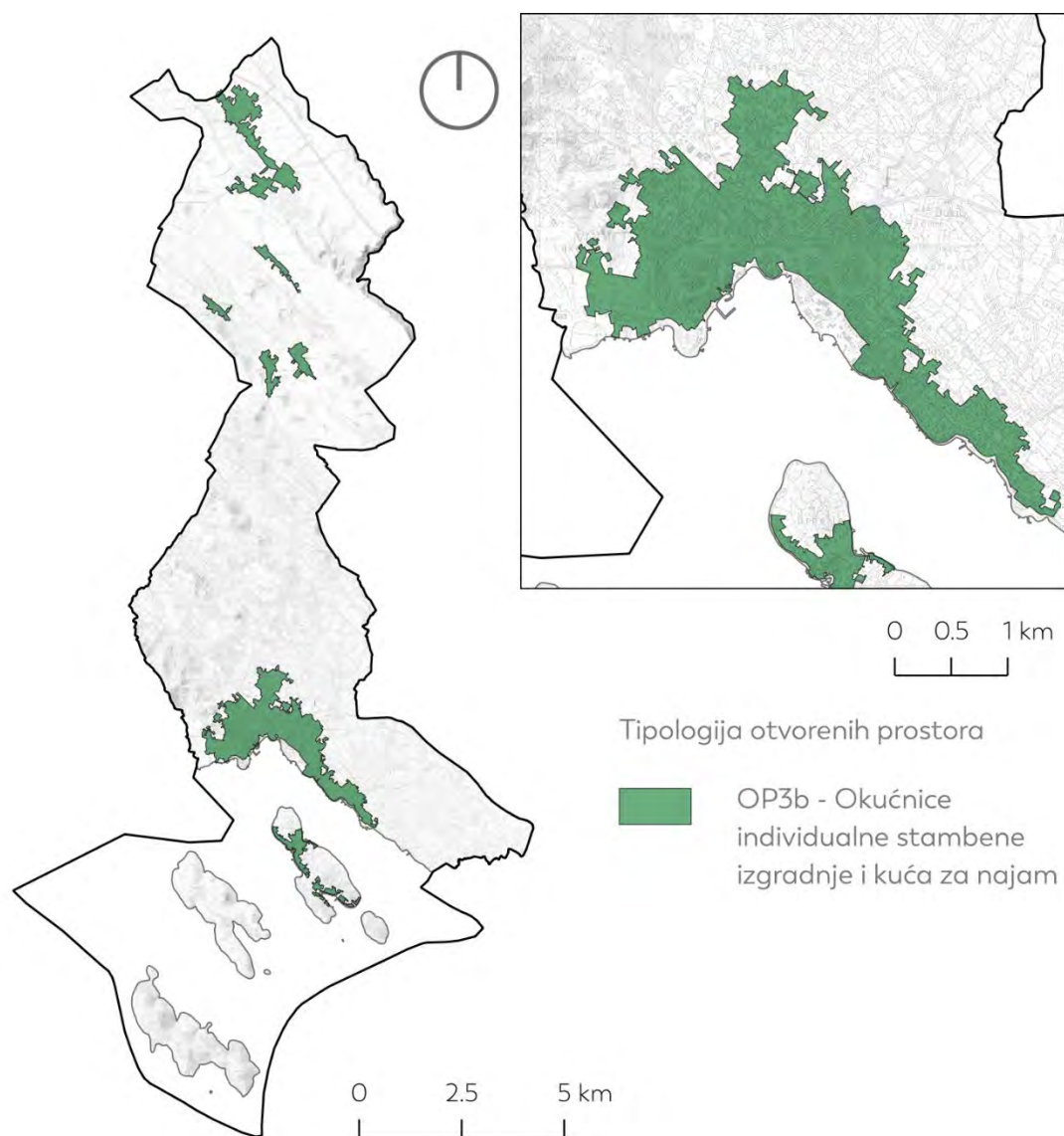
OP3b - Okućnice individualne stambene izgradnje i kuća za najam

Individualna stambena izgradnja zauzima većinu zona stambene namjene u svim naseljima Grada te dominantnu tipologiju stanovanja. Kroz 20. stoljeće ovu tipologiju definirali su manji stambeni objekti (prizemlje i kat) te uzgojni vrtovi koji su činili većinu neizgrađenog dijela parcele. Razvojem turističke djelatnosti i popularizacijom ovog kraja (ponaprije naselja Vodice), promijenio se i karakter ovih kuća i njihovih okućnica. Turistički najam stambenih prostora u ljetnim mjesecima, odnosno trend poznat i pod nazivom “apartmanizacija” u velikoj mjeri prati nadogradnja tih kuća. Time je nekadašnja individualna stambena izgradnja nadograđena s jednom, dvije i više dodatnih etaža na kojima su organizirane jedinice namijenjene najmu. Ovu izgradnju prati i trend izgradnje bazena unutar okućnica u svrhu stjecanja višeg nivoa turističke kategorizacije. Osim unutar naselja, isti trend prisutan je i u okolnom prostoru pa se brojne površine koje su ranije bile dio kulturnog krajobraza s tradicijskim oblikom poljoprivrede, danas izgrađuju objektima namijenjenih turističkom najmu. Na takvo stanje u prostoru moguće je utjecati urbanim pravilima koja bi veći naglasak stavila na ozelenjivanje neizgrađenih dijelova parcele te poticanjem kvalitetnog krajobraznog uređenja pratećih sadržaja organiziranih na istoj.

Parcele stambenih objekata u otočkim i ruralnim naseljima u pravilu su veće. Kuće na Prviću uglavnom se nalaze na strmijem terenu, a uz njih su vrtovi i maslinici. Okućnice u Gaćelezima, Čistoj Maloj i Čistoj Velikoj, karakteriziraju izdužene parcele, a uz kuće se često nalaze i oranice ili nasadi poljoprivrednih kultura.

Slika 71 – Stambena izgradnja u naselju Gaćeze (autor: Lovro Vudrag)

Slika 72 - Tipologija otvorenih prostora – Okućnice individualne stambene izgradnje i kuća za najam
(Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP4) Poljoprivredni prostori

- OP4a Mozaik poljoprivrednih površina
- OP4b Krčevine, vinogradi i maslinici
- OP4c Kamenjarski pašnjaci i travnjaci

OP4a - Mozaik poljoprivrednih površina

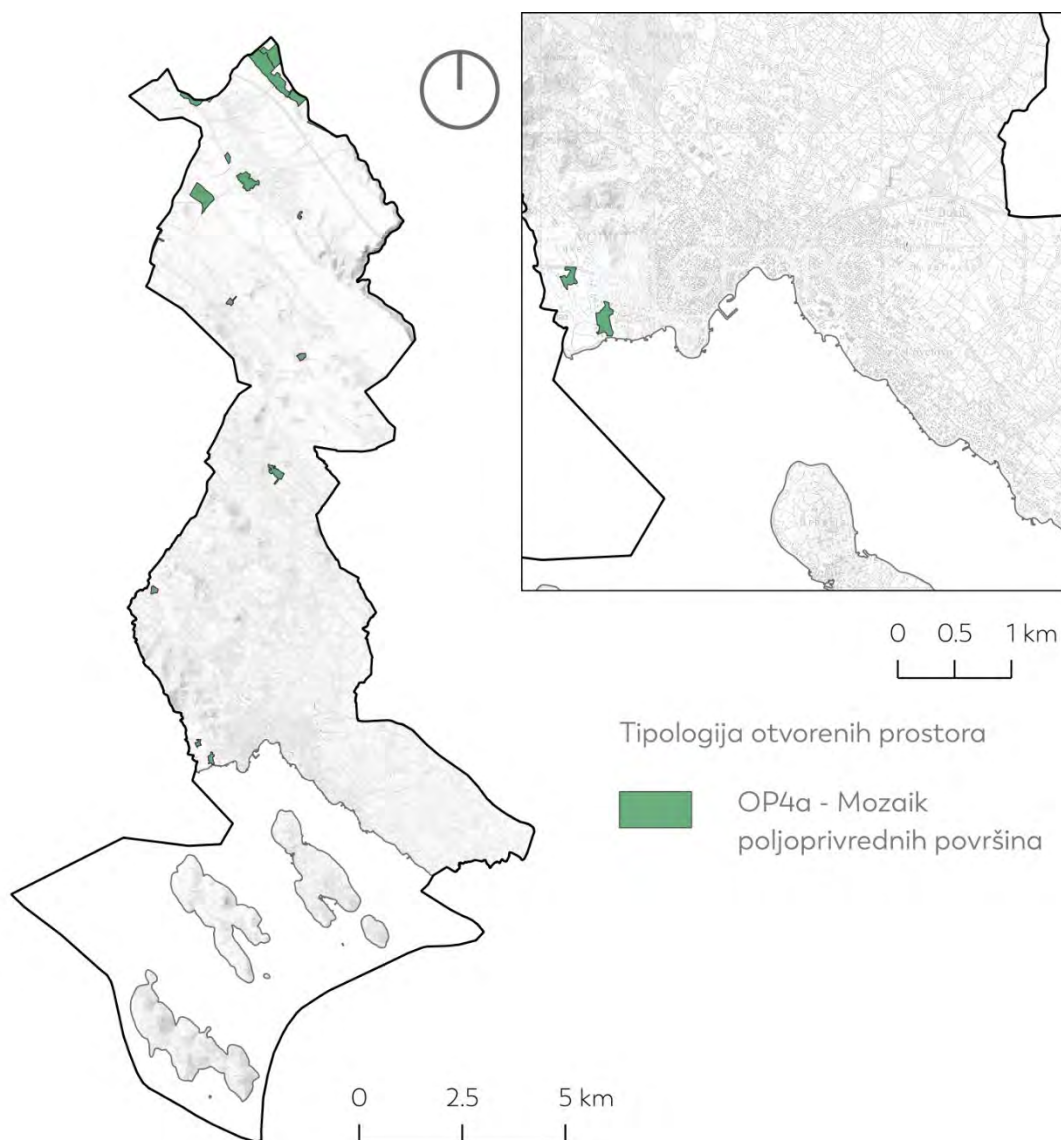
Najveći dio mozaika poljoprivrednih površina nalazi se unutar polja smještenih u relativno zaravnjenim i prostranim udolinama zaobalnog područja naselja Čista Velika i Mala, Grabrovci i Gaćelesi. Riječ je o oraničnim površinama u kombinaciji s livadama i pašnjacima, maslinicima, voćnjacima, staklenicima te mješovitim višegodišnjim nasadima, posebno izraženima na području polja Velim-Čitluk i Lugovi-Podulice te na dijelu Lišansko-Morpolačkog polja. ARKOD sustav uporabe poljoprivrednog zemljišta je u prošloj godini na ovom području registrirano oko 930 ha obradivih površina. U ovim poljima uglavnom prevladava crvenica razvijena na vapnencima i dolomitima, plitka do srednje duboka. Rubovi navedenih polja također su poljoprivredni prostor koji se tradicionalno koristio za voćnjake i vinograde, a u ovom prostoru uglavnom prevladava posmeđena rendzina i smeđe tlo vapnenačko-dolomitnog podrijetla, plitko do srednje duboko. Preostali dio prostora predstavljaju crvenice plitke do srednje duboke antropogenizirane, na kojima se uglavnom uzgaja maslina i vinova loza (Strikić i sur., 2019).

Unutar tih mozaika poljoprivrednih površina pojavljuju se i zapuštene poljoprivredne površine, na kojima se razvijaju staništa karakteristična za proces napuštanja poljoprivrede, poput istočnojadranskih kamenjarskih pašnjaka submediteranske zone (C.3.5.1.).

Što se tiče parcelacije, najčešći uzorci poljoprivrednih površina su izdužene simetrične parcele te izdužene asimetrične parcele ograđene suhozidima. Ovi prostori imaju vrlo izražen ekološki značaj zbog čega ih je potrebno očuvati i izbjeći njihovo okrupnjavanje.

Slika 73 – Mozaik poljoprivrednih površina u Gaćelezima (autor: Lovro Vudrag)

Slika 74 - Tipologija otvorenih prostora – Mozaik poljoprivrednih površina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP4b - Krčevine, vinogradi i maslinici

Ovaj tip poljoprivrednog prostora najzastupljeniji je u obalnom i zaobalnom području naselja Vodice, na poluotoku Srimi te na otoku Prviću. Prema ARKOD sustavu uporabe poljoprivrednog zemljišta, prošle je godine na ovom području registrirano oko 185 ha aktivnih maslinika i vinograda.

Veće homogene površine prekrivene su maslinicima, dok se vinogradi pojavljuju sporadično. Dio okolnog poljoprivrednog prostora zapušten je, a na tim površinama dominiraju staništa eu- i stenomediterranskih kamenjarskih pašnjaka raščice (C.3.6.1.), koja se više ne koriste te postupno zarastaju u bušike i makiju.

U zaobalju naselja Vodica prevladava kombinacija simetričnih i asimetričnih kvadratnih i pravokutnih parcela omeđenih suhozidom, dok je područje Srime karakteristično po mocirama - specifičnom tipu suhozida koji se izdvaja po svojoj masivnosti i organskoj formi.

Andlar (2012) u svojim istraživanjima kulturnih krajobrazza primorske Hrvatske, izdvaja poluotok Srimu (između rijeke Krke, kanala sv. Ante i Šibenskoga kanala) i svrstava u kategoriju iznimnih kulturnih krajobrazza. Navodi da područje kvalitetno predstavlja tipičan krajobraz nepravilnih masivnih suhozida (izvorno uglavnom maslinarske namjene); velika koncentracija, površinska rasprostranjenost te masivnost suhozida i suhozidnih objekata.

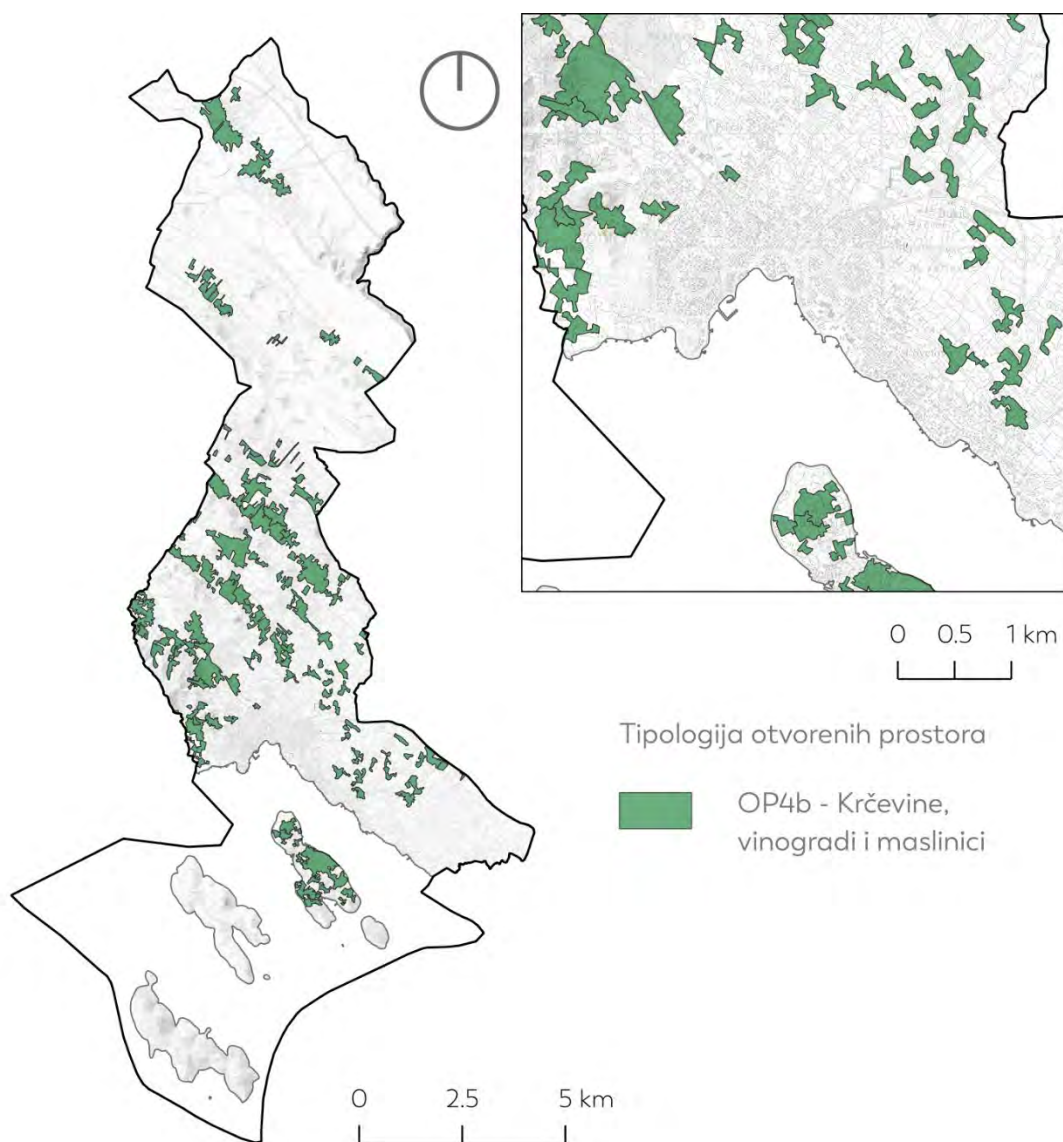
Kale (2012) ističe da graditelji suhozidnih gomila Donje Srime nisu imali samo zajednički kompas u izgradnji zakloništa od najjačih vjetrova, već su se krčenjima nadovezivali na prirodne strukture krša. Ono što bi vjetar s tla jednom uspio raznijeti nije se više moglo vratiti pa su težaci gomile gradili i kao protuerozijske burobrane.

Slika 75 – Krčevine i maslinici Srimskog poluotoka (autor: Lovro Vudrag)

Slika 76 – Kulturni krajobraz vodičkog zaleđa (autor: Lovro Vudrag)

Slika 77 - Tipologija otvorenih prostora – Krčevine, vinogradi, maslinici (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP4c – Kamenjarski pašnjaci i travnjaci

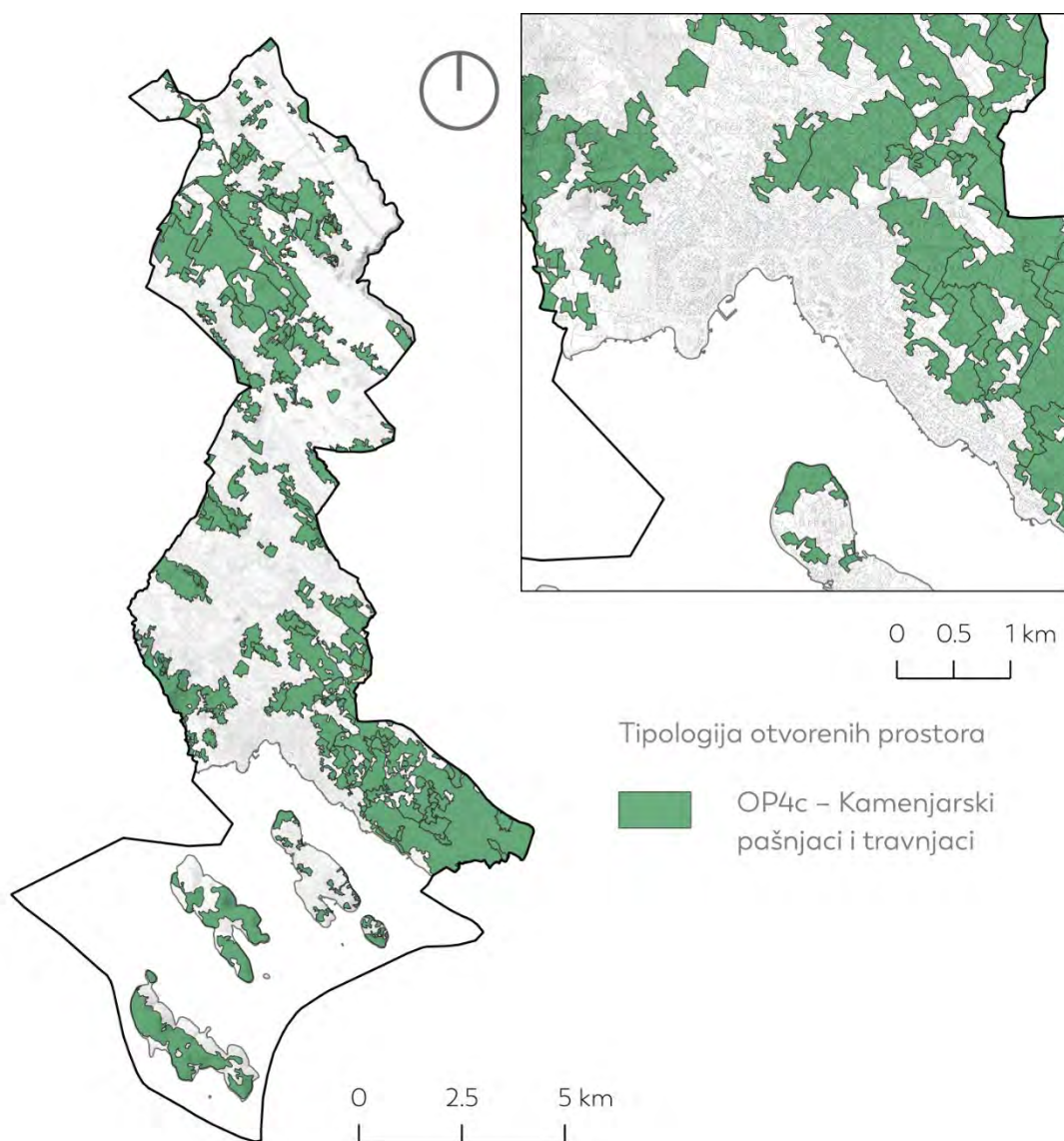
Općenito, kategorija stanišnih tipova C. čini skup staništa čija je biljna komponenta većinom izgrađena od zeljastih trajnica među kojima se često susreću i polugrmovi. Od travnjačkih staništa na području Grada pridolaze mediteranski suhi travnjaci u stanišnom tipu C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone i C.3.6.1. Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci raščice. Navedena staništa nekada su bila pašnjaci, a zajedno sa zapuštenim poljoprivrednim površinama postupno zarastaju u šumu.

C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone (Sveza Chrysopogono grylli-Koelerion splendentis Horvatić 1973). Ovoj zajednici pripadaju istočnojadranski kamenjarski pašnjaci nižeg dijela submediteranske zone, stoga na području Grada Vodice dolaze u unutrašnjem, zaobalnom djelu, a kao primarni stanišni tip (samostalno i u mozaiku) zauzima površinu od 1296,50 ha. Prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, 101/22) ovaj stanišni tip nalazi se na Prilogu II. (Popis ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske). Prema EU Direktivi o staništima ovaj stanišni tip ubraja se u Natura 2000 stanišni tip 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae). Stanišni tip smatra se ugroženim i/ili rijetkim zbog znatne promjene korištenja prostora tijekom posljednjih desetljeća (Topić i Vukelić, 2009). Depopulacijom submediteransko-montanoga pojasa i napuštanjem tradicionalne poljoprivrede (osobito stočarstva) u korist turizma i drugih djelatnosti dovelo je do vegetacijske sukcesije (proces koji vodi obnovi šumske vegetacije) na većini zajednica, a neke površine se čak i pošumljavaju.

C.3.6.1. Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci raščice (Sveza Cymbopogono-Brachypodion ramosi Horvatić 1963). Čine razmjerno malobrojne zajednice koje obuhvaćaju kamenjarsko-pašnjačke, hemikriptofitske zajednice. Za razliku od travnjaka u stanišnom tipu C.3.5.1. ovaj stanišni tip pridolazi u priobalnom dijelu Grada i na otocima, a te zauzima (samostalno i u mozaiku) 2211,65 ha. Prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, 101/22) ovaj stanišni tip nalazi se na Prilogu II. (Popis ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske). Prema EU Direktivi o staništima ovaj stanišni tip ubraja se u prioritetni (*) Natura 2000 stanišni tip ***6220 Eumediterranski travnjaci Thero-Brachypodietea**. Većina tih travnjaka zarasta u bušike i makiju jer se više ne koriste kao pašnjaci čime se gubi njihovo florno bogatstvo, ali i svojstveni otvoreni krajobrazi eumediterranskoga područja. Ovaj stanišni tip označen je kao prioritetan (*) na EU razini zbog opasnosti od nestajanja.

Slika 78 – Kamenjar i pašnjaci u Dragišićima, Čista Mala (autor: Lovro Vudrag)

Slika 79 - Tipologija otvorenih prostora – Kamenjarski pašnjaci i travnjaci (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP5) Otvoreni prostor gospodarskih i poslovnih zona

- OP5a - Otvoreni prostori gospodarskih i poslovnih zona

OP5a - Otvoreni prostori gospodarskih i poslovnih zona

Vodice

U naselju Vodice nositelj gospodarske aktivnosti je Proizvodna zona Mličevac, smještena sjeverno od središta naselja, uz glavni prometni pravac prema unutrašnjosti i gradsku obilaznicu. Zonom dominiraju kompleksi trgovačkih lanaca, uz koje se nalazi i niz manjih proizvodnih postrojenja (poput uljare) te drugih djelatnosti (autopraonice, autoservisi, trgovine građevinskim materijalom i sl.). Otvorene površine cijele zone karakterizira visoki stupanj izgrađenosti, uglavnom su asfaltirane te u funkciji parkirališta. Te površine ne prati i tzv. zaštitno zelenilo (u funkciji smanjenja buke i sl.) niti nasadi u svrhu stvaranja hlada, što osim na vizualne znatno utječe i na boravišne značajke te povećava efekt toplinskih otoka. Navedeno je moguće implementirati u postojeće površine, dovoljne kvadrature za sadnju drvoreda na parkiralištima i sličnih nasada.

Uz istočno prilaz naselju smještena je trgovačko-komunalna zona, na koju se direktno veže ranije opisana Sportsko-rekreacijska zona Račice. Postojeći sadržaji na tom se prostoru planiraju proširiti, a u tom je procesu potrebno posvetiti pažnju ozelenjavanju vanjskih površina, sadnji drvoreda na parkiralištima i dr.

U sjeveroistočnom dijelu obuhvata naselja nalazi se odlagalište neopasnog otpada Leć. Radi se o uzvišenju nastalom odlaganjem otpada, tzv. *landfill*-u za proveden proces sanacije, a dodatak naglasak potrebno je staviti na ozelenjavanje zone i svih otvorenih prostora na površinama predviđenim za širenje djelatnosti gospodarenja otpadom. Uz odlagalište otpada kojim upravlja Grad Vodice, nalazi se i odlagalište otpada Bumba, u privatnom vlasništvu.

Čista Velika

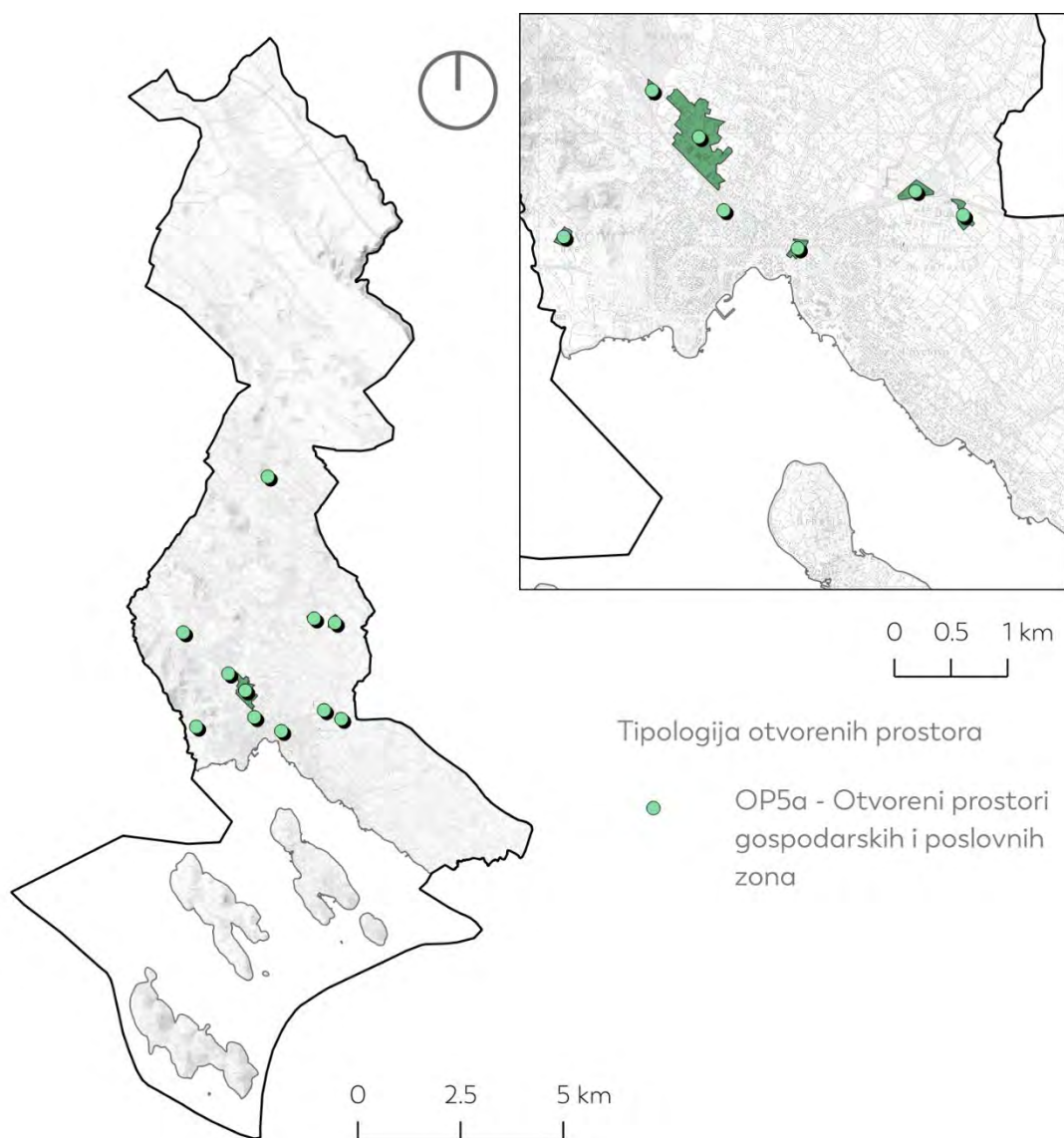
Unutar naselja Čista Velika, uz trasu autoceste A1 PPUG-om Vodica te UPU-om industrijske zone Čista, planirani su novi proizvodni sadržaji namijenjeni razvoju gospodarske djelatnosti. UPU u svom tekstualnom dijelu definira potrebu za ozelenjavanjem ovog prostora propisujući 20% "parkovno uređenih površina", a uz tu i slične mjere prostornog-plana, potrebno je posvetiti pažnju oblikovanju i uređenju prostora tog krškog pejzaža te dovoljnoj zastupljenosti nasada zelenila unutar zone.

Slika 80 – Trgovačko-poslovna zona u Račicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 81 - Odlagalište otpada Leć (autor: Lovro Vudrag)

Slika 82 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori gospodarskih i poslovnih zona (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP6) Otvoreni prostori infrastrukturnih trasa

- OP6a Koridori cesta
- OP6b Koridori tematskih staza
- OP6c Parkirališta

OP6a – Koridori cesta

Autocesta A1 prolazi kroz naselja Čista Velika i Čista Mala u neposrednoj blizini sjeverne granice Grada, koju definira dolina rijeke Bribišnice i kanjon rijeke Guduče. S obzirom da prolazi uz rubni dio grada, ova cesta ne djeluje kao značajni fragmentator gradskog prostora, a ekološka i rekreativna povezanost s naseljima sjeverno od Grada omogućena je putem podvožnjaka i prirodnih koridora kanjona rijeke Guduče. S druge strane, autocesta čini značajan izvor buke, te u tom smislu ograničava širenje naselja prema sjeveru i negativno utječe na boravišni i rekreacijski potencijal neposrednog pojasa uz autocestu. Koridor autoceste je uglavnom neuređen, a iznimku čini okoliš čvora Vodice koji je krajobrazno uređen kao land-art instalacija (niski kameni zidovi u obliku kvadrata) i ozelenjen zimzelenim stablašicama.

Područje grada obuhvaća koridore državnih cesta D8, D27 i D59, koje se kroz gradsko područje kreću u dužini od 20 km. Riječ je o dvotračnim i dvosmjernim cestama s koridorima približne širine 11 m. Unutar ovih koridora su uređeni nogostupi i biciklističke staze, ali se uz dio njih, kao što je slučaj s obilaznicom grada Vodica protežu makadamski putevi koji omogućuju pješačko-biciklističko povezivanje. Ove ceste uglavnom ne prolaze kroz naseljeni dio Grada, s izuzetkom ceste D27 u naseljima Grabovci i Gaćezezi, te ceste D28 koja dijeli naselja Čista Velika i Čista Mala, u kojima je potrebno razmotriti uređenje nogostupa i pješačkih prijelaza. Općenito, koridori državnih cesta nisu uređeni planski sađenim zelenilom, ali imaju izraženu panoramsku vrijednost s obzirom da se s njih otvaraju vizure na ruralni krajobraz.

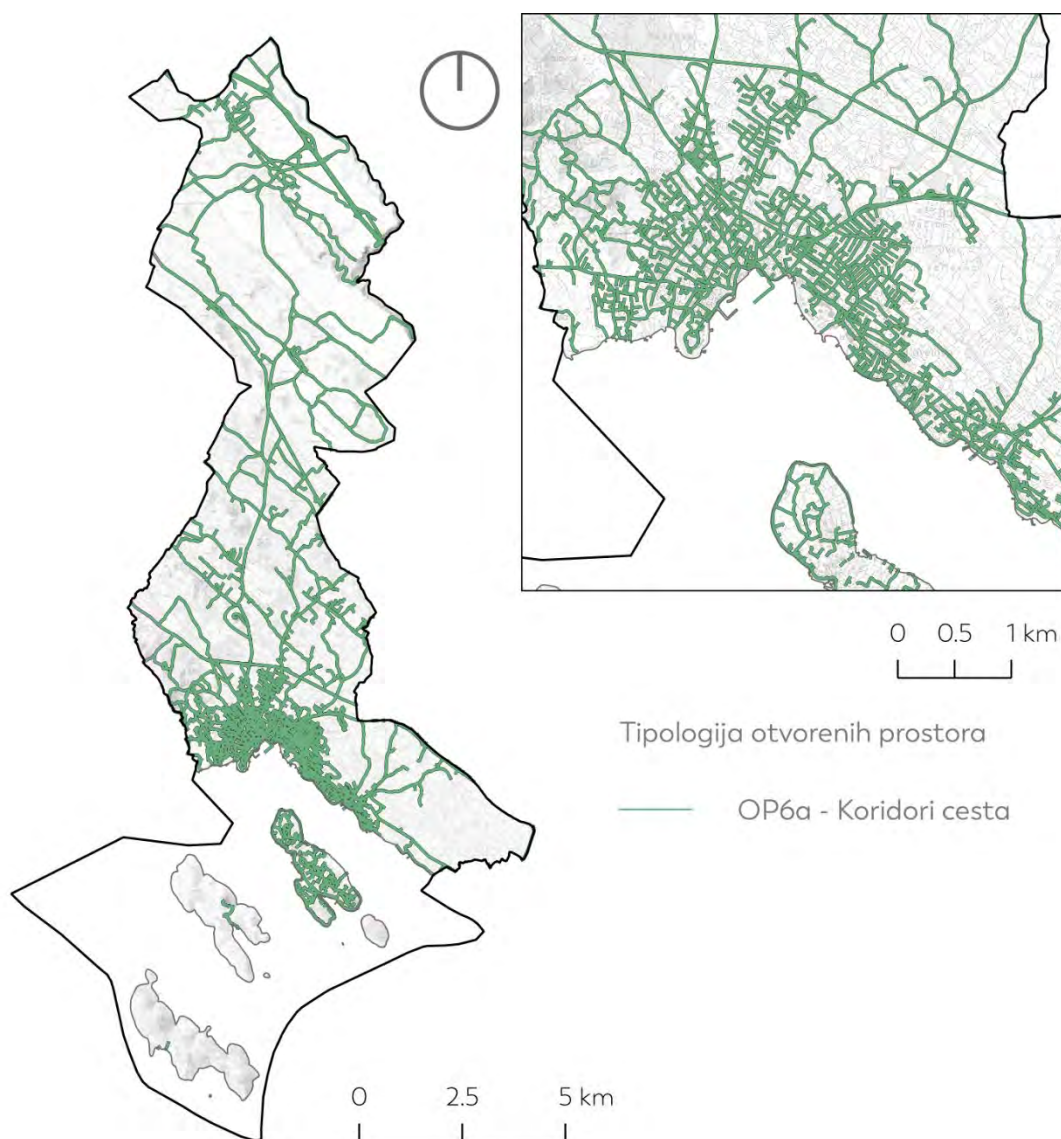
Ukupna dužina županijskih cesta na području grada iznosi približno 23 km, što obuhvaća i važne cestovne pravce u središtu Vodica: ulice Grgurev Ante Kukure i Prve Primorske čete koje čine glavnu vezu s naseljem Tribunj, te bivši krak Jadranske magistrale i cestu Put Gaćezeza koji ga povezuju sa naseljima u zaobalju, državnom cestom DC 8 i autocestom A1. Dio navedenih cesta ima uređene nogostupe, ali ne uvijek u optimalnoj širini i bez naznačenih biciklističkih traka. Zelenilo uz županijske ceste svedeno je na pojedinačna stabla, te povremene zaštitne nasade (rijetko i drvorede) prema okolnom prostoru. Ove je prostore poželjno urediti drvoredima i nasadima autohtonog zelenila, a izvjesni potencijal u tom smislu nude i kružni tokovi koji se u sve većoj mjeri nameću kao prometno rješenje za veća raskrižja. Također, poželjno je razmotriti mjere za povećanjem sigurnosti kolnog i pješačkog prometa u navedenim dionicama, što prije svega uključuje bolje označavanje pješačkih prijelaza, povećanje preglednosti i regulaciju brzine prometa u kritičnim dionicama.

Ostale kategorije prometnica na području Grada uključuju lokalne i nerazvrstane ceste, koje variraju u pogledu uređenosti, zastora kolnih površina i mogućnosti za pješačko-biciklističko kretanje. Najnepogodnija situacija u tom smislu evidentirana je u priobalnim naseljima Srima i Vodice, gdje se zbog guste urbane izgradnje kolnici substandardne širine koriste za istovremeno prometovanje motornih vozila, pješačko kretanje te za pristup pojedinim objektima i parkirališnim mjestima. Osim što otežavaju sigurno kretanje, ovi prometni pravci ne nude osobitu mogućnost za ozelenjavanje.

Veliki udio neklasificiranih cesta na području Grada zauzimaju seoske ceste i makadamski putevi, od koji je dio zahvaljujući smanjenom intenzitetu prometa i mogućnosti za upoznavanje s kulturnom i prirodnom baštinom iskorišten za formiranje tematskih biciklističkih i pješačkih ruta, koje su obuhvaćene tipom *OP6b - Koridori tematskih staza*.

Slika 83 - Trasa Jadranske magistrale u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)

Slika 84 - Tipologija otvorenih prostora – Koridori cesta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP6b - Koridori tematskih staza

Na području Vodica formirana je razgranata mreža tematskih staza i ruta koje povezuju najznačajnije elemente prirodne i kulturne baštine u gradu i užoj okolici. Najveći dio navedene mreže čine tematske biciklističke rute realizirane u sklopu Operativnog plana razvoja cikloturizma Šibensko-kninske županije (2018-2020.). Na području Grada nalazi se 14 takvih ruta²⁷ ukupne dužine 346 km (uključujući i dionice izvan granica obuhvata), s time da se veći dio njih preklapa u određenim dionicama. S obzirom na nedostatak biciklističkih staza i traka na području Grada, biciklističke rute obuhvaćaju kolne i pješačke površine različitog intenziteta korištenja. Dio ruta uključuje koridore županijskih i državnih cesta, što s obzirom na prometni intenzitet može predstavljati izvjesnu opasnost za korištenje, dok veći dio uključuje neklasificirane makadamske puteve s nižim prometnim intenzitetom. Biciklistička infrastruktura realizirana u sklopu provedbe operativnog plana uključuje izvedbu i uređenje postojećih puteva u funkciji biciklističkih staza, postavljanje signalizacije i urbane opreme poput klupa, stalaka za bicikle i sl. Afirmacija ovih ruta vrši se putem web-stranice Turističke zajednice grada Vodica i Šibensko-kninske županije, na kojoj se također nalaze podaci o pješačkim tematskim rutama. Kroz priobalni dio grada prolazi dionica međunarodne biciklističke rute EuroVela 8 (Meditranska ruta), koja nije uključena u mrežu gradskih tematskih ruta.

Pješačke rute na području Grada protežu se na 65 km, te uključuju hodočasničku rutu „Camino“ Šibenik, povijesnu rutu i dio manjih²⁸ ruta afirmiranih na „bike and hike“ web-stranici Turističke zajednice Šibensko-kninske županije²⁹.

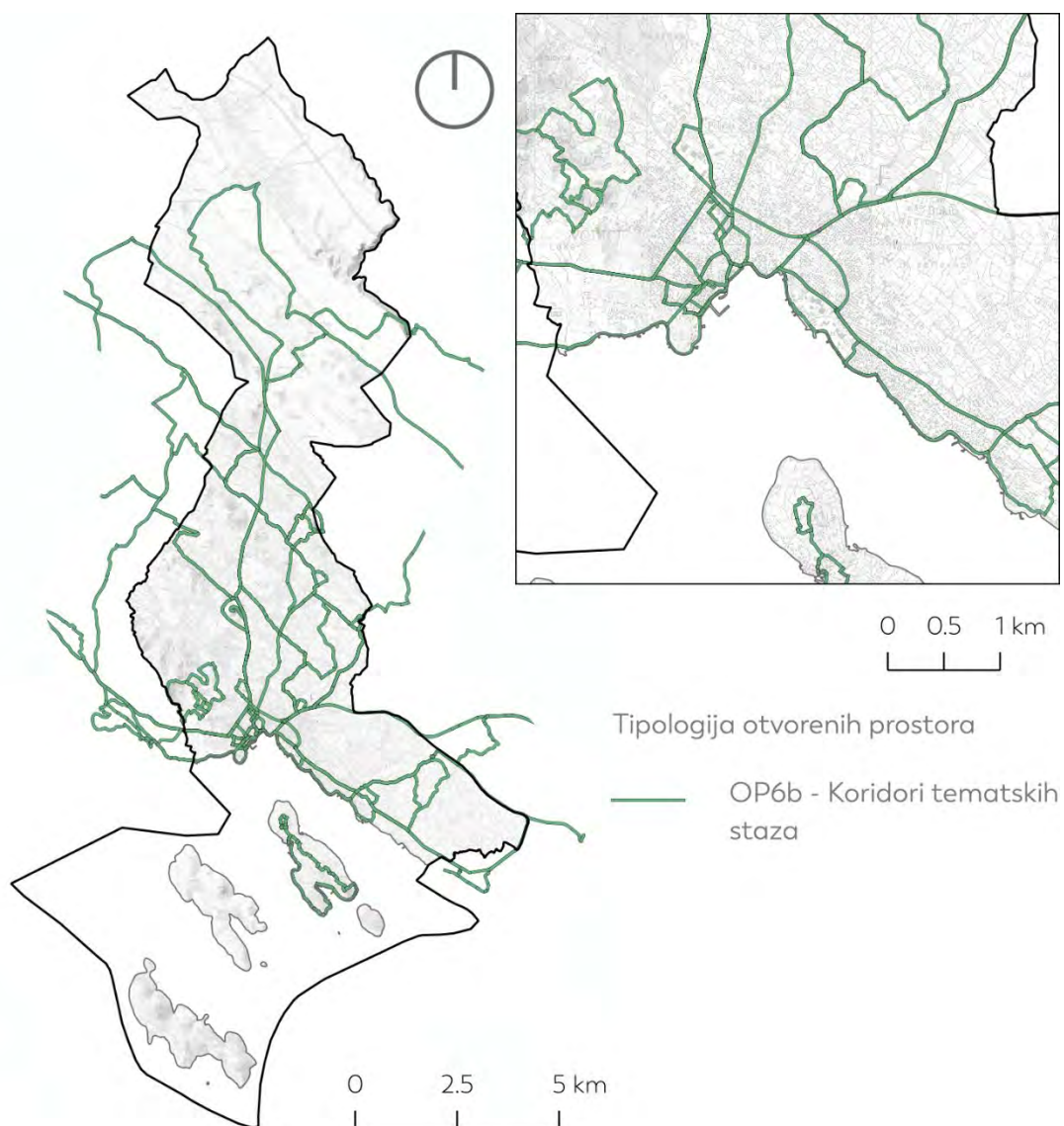
²⁷ Biciklističke rute: 223 - Orlov Krug, 224 - Put Bunja, 225 - Vodice – Tribunj, 226 – Rakitnica, 227 - Faustov otok, 227 - Zelena staza, 228 – Arauzona, 229 - Put brnistre, 230 - Put vrane, 231 - Put težaka, 232 - Gabrin marathon, 233 – Srma, 235 - Tajne Prokljana, 236 - Prizba - labirinti Srime

²⁸ Pješačke rute: 207 - Pogled s Okita, 208 - Okolo Prvića, 209 - Bazilika Prižba, 210 - Prižba kružno, 212 - Rimskim putevima, 213 - Orlov krug

²⁹ <https://www.bikeandhike.hr/>

Slika 85 – Staza i poljoprivredni put na Srimi (autor: Lovro Vudrag)

Slika 86 - Tipologija otvorenih prostora – Koridori tematskih staza (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP6c - Parkirališta

Tipom su obuhvaćena javna parkirališta, te parkirališta u privatnom vlasništvu namijenjena parkiranju većeg broja motornih vozila. Navedeno podrazumijeva javna i privatna parkirališta s naplatom, parkirališta uz objekte javne namjene, crkve i groblja, te parkirališta uz trgovačke centre i hotele. Tip također obuhvaća neuređene parkirne površine koje se koriste povremeno, kao što je slučaj s „divljim“ parkiralištem uz sportske terene u Grabovcu i zapadno od Trga Srime. Uz prostore ovog tipa često se veže niz okolišnih problema. Opločene površine izložene izravnom sunčevom zračenju mogu dovesti do pojave toplinskih otoka i negativnog utjecaja na mikroklimu okolnog područja. Osim toga, nepropusni zastori sprječavaju infiltraciju vode u tlo, čime se stvara pojačani pritisak na kanalizacijski sustav, osobito za trajanja intenzivnih oborina. Na kraju treba istaknuti i mogući negativni utjecaj na kulturnu i ambijentalnu vrijednost prostora te gubitak prostornog resursa koji se mogao iskoristiti za druge oblike javnog sadržaja.

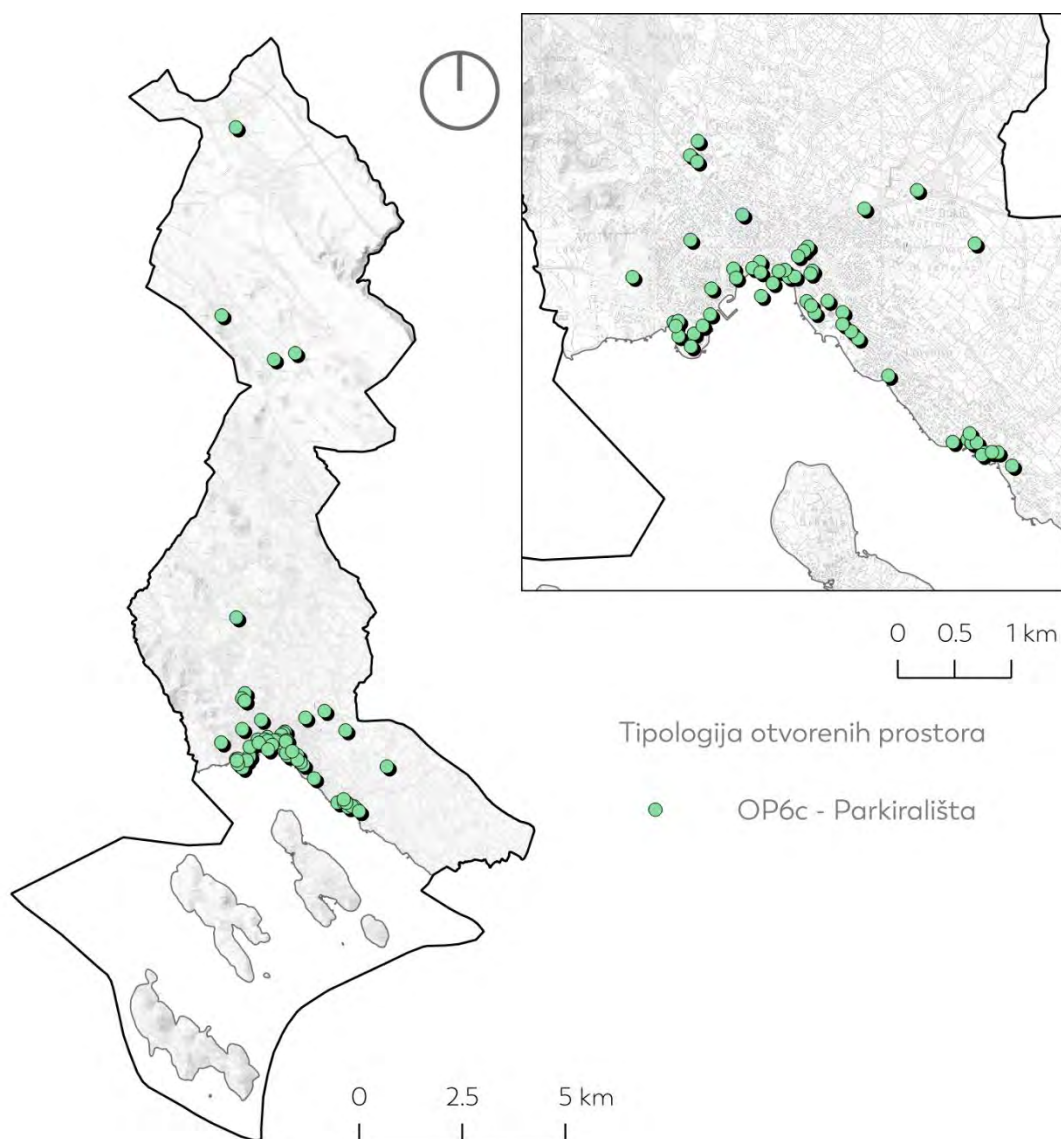
U smislu negativnog utjecaja na klimu osobito se ističu veća parkirališta uz trgovačke centre u ulicama Put Gaćezeza, Braće Ćirila i Metoda i Magistrala, koji su analizom satelitskih snimki tijekom ljeta 2023. i 2024. identificirani kao prostori s većim temperaturama pri površini tla. Riječ je o asfaltiranim površinama bez sadnje, koja apsorbiraju veliku količinu sunčeva zračenja. Dio navedenih prostora ima hortikulturno uređeni rubni pojas, čime se doprinosi djelomičnom ublažavanju navedenog utjecaja, kao što je vizualno dojmivi nasad albicije (*Albizia sp.*) uz trgovački centra u ulici Put Gaćezezi.

Potreba za parkiralištima je posebno naglašena u priobalnom pojasu koji služi kao snažan generator dnevne migracije. Ovo je razlog zbog pojave velikog broja privatnih parkirališta, koja su uglavnom neugledna i neuređena. Privatna parkirališta se također javljaju i unutrašnjosti, obično kao šljunčane površine za parkiranje kamiona, plovila, te građevinske i poljoprivredne mehanizacije. Poželjno je da se privatna parkirališta, osobito u užem gradskom središtu, vizualno izoliraju pojasom živice, te da se ovisno o mogućnostima ozelene visokim stablašicama kao što je slučaj s parkiralištem kod rotora na križanju Ulice Ante Poljička i Magistrala. Javna parkirališta s naplatom su pretežno asfaltirana. Dio njih je neozelenjen (uglavnom parkirališta uz obalu), a dio se naslanja na ulične drvorede (drvored visoke žumare (*Trachycarpus fortunei*) u Ulici Obala Ive Juričeva Cota i tamariska (*Tamarix sp.*) u Ulici Srma. Kao pozitivni primjer uređenja ovog tipa otvorenih prostora moguće izdvojiti parking u Ulici Nikole Tesle koji je opločen travnim rešetkama (omogućuju

infiltraciju vode u tlo) i ozelenjen nasadom koprivića (*Celtis australis*), te obalni parking uz Plavu plažu u Ulici Ive Čaće.

Slika 87 – Nova parkirališna površina u sklopu skate parka (autor: Mate Rupić)

Slika 88 - Tipologija otvorenih prostora – Parkirališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

Proces kružnog gospodarenja prostorom i zgradama provodi se u skladu s načelima zelene gradnje koja se odnosi na cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada zasnovane na načelu održivosti. Provedba navedenog procesa podrazumijeva tri različite faze, odnosno tipa projekta:

- planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarenjem,
- revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada,
- kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada.

7.1. Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

Planiranje i gradnju novih zgrada potrebno je provoditi sustavnim pristupom u skladu s načelima kružnog gospodarenja. Navedeno podrazumijeva produljenje trajnosti zgrada, veću fleksibilnost prostora za jednostavnije mijenjanje funkcije i korisnika, smanjenje količine građevnog otpada i povećanje energetske učinkovitosti zgrada.

Trenutno na području Grada nisu planirane javne investicije u izgradnju novih zgrada.

7.2. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Od nekorištenih prostora i zgrada Grad ima u planu obnovu u ratu oštećene crkve sv. Jurja u Dragišićima (Čista Mala) na k.č. br. *106, k.o. Čista, međutim za taj zahvat još uvijek nije izrađena projektna dokumentacija. Crkvice je izgrađena u 13. stoljeću i zaštićena kao nepokretno kulturno dobro (Z-4658), a smještena je na groblju (k.č. br. 1328, k.o. Čista) pod gradinom Dragišić. Pristup groblju i crkvi ostvaruje se česticom k.č. br. 2465, k.o. Čista.

Sjeveroistočno od predmetnog groblja i crkvice nalazi se lokva sa okolnim zelenim pojasom, što zahvaća čestice k.č. br. 1461/3, 1462, 2464, k.o. Čista. Pri izradi projektne dokumentacije za obnovu crkve bilo bi zanimljivo njome obuhvatiti i šire područje s

lokvom, čime bi se omogućilo formiranje odmorišta s različitim sadržajima, prvenstveno u svrhu interpretacije crkve kao kulturne te lokve kao prirodne baštine.

Slika 89 – Crkva sv. Jurja u Dragišćima (Izvor: <https://registar.kulturnadobra.hr/>)

Slika 90 – Crkva sv. Jurja s grobljem i lokva u neposrednoj blizini (Autor: Lovro Vudrag)

Na području Grada u nastavku su evidentirani napušteni prostori i zgrade, koji za sada nemaju određenu buduću namjenu, kao ni projektnu dokumentaciju za obnovu u pripremi, ali predstavljaju potencijal pogotovo u kontekstu revitalizacije pojedinih naselja i smještaja javne i društvene ili turističke namjene te uređenja vanjskih javnih ozelenjenih prostora.

Stara škola u Šepurinama

Nekadašnja škola u naselju Šepurine je pravokutna jednokatnica izgrađena na uzvisini poviše glavnog trga u naselju, odnosno uvala s lukom.

Samo zemljište škole obuhvaća veliku, trenutno zaraslu površinu, a odnosi se na čestice k.č. br. 1553/3, 1553/23, 1553/2, 1553/5, 1553/9, 1553/10, 1553/11, k.o. Prvić. Ukupna površina navedenih čestica iznosi oko 2.529 m², a prema važećem Urbanističkom planu uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka nalazi se unutar zone mješovite namjene – pretežito stambene (M1). Zemljište je dijelom u društvenom, a dijelom u privatnom vlasništvu, iako je taj dio nekada pripadao obuhvatu škole.

Prema navedenom UPU-u, u zonama namjene M1, postojeće i planirane građevine su pretežito stambene, a mogući su i prateći sadržaji stanovanja te određeni poslovni sadržaji. Dopušteni prateći sadržaji stanovanja i poslovni sadržaji koji se mogu graditi na zasebnim građevnim česticama uključuju: prodavaonice robe dnevne potrošnje, uslužne, ugostiteljske i ugostiteljsko-turističke sadržaje (uključujući smještajne jedinice turističke izgradnje), predškolske ustanove i razredne odjele područne škole, ustanove zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te ostale namjene koje dopunjuju stanovanje (manja rekreacijska i dječja igrališta i sl.).

Pri odabiru buduće namjene objekta i pripadajućeg zemljišta te njihovom uređenju, treba voditi računa o ostavljanju velikog udjela zemljišta ozelenjenog te uređenju dijela predmetne lokacije sadržajima javne namjene od javnog interesa (posebice lokalne zajednice).

Slika 91 – Zgrada stare škole u naselju Šepurine (Izvor: <https://www.telegram.hr/>)

Područja nekadašnjih vojnih kompleksa na Prviću

Nekadašnje vojne građevine podignute su na lokalitetima vrhova Vitkovići i Lovrenčevica/Kapelica (tzv. Baterija) iznad Prvić Luke na otoku Prviću početkom 20. stoljeća za potrebe austrougarske, a kasnije talijanske vojske. Kompleksi su danas na obje lokacije u ruševnom stanju, u vlasništvu Ministarstva obrane RH, a sastoje se od podzemnih građevina, skladišta municije, topničkih pozicija i građevina za boravak vojnog osoblja (vojarni).

Lokalitet Vitkovići obuhvaća čestice k.č. br. 503, 633/1 i 677, k.o. Prvić, ukupne površine od 22.783 m².

Slika 92 – Lokalitet Vitkovići na otoku Prviću (Autor: Mate Rupić)

Lokalitet Lovrenčevica/Kapelica pak podrazumijeva česticu k.č. br. 303, k.o. Prvić, a njena površina iznosi 14.862 m².

Slika 93 – Ostaci bunkera na lokalitetu Lovrenčevica/Kapelica na otoku Prviću (Autor: Mate Rupić)

Prema važećem PPUG-u, predmetni lokaliteti nalaze se izvan građevinskog područja i većinom zahvaćaju područja zaštitne šume (Š2). S obzirom da je Ministarstvo obrane predmetne lokalitete procijenilo kao neperspektivne za potrebe obrane, prema PPUG-u moguće ih je prenamijeniti u sportsko-rekreacijske sadržaje, a na način da se ne ugrožavaju i ne narušavaju zatečene vrijednosti okolnog prostora. Omogućava se zadovoljiti sadržaje i funkcije koji su deficitarni, odnosno kojima se podiže standard i kvaliteta života lokalne zajednice (rekreacijski, zabavni, kulturni, obrazovni i sl.). Nakon izvršenog vrednovanja postojećih građevina, moguća je njihova rekonstrukcija ili zamjena novim građevinama (osim bunkera). Potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati postojeće gabarite i volumene građevina, a eventualna potreba za dodatnim sadržajima moguća je uz maksimalno povećanje gabarita do 10%, a za građevine tlocrtne veličine do 100 m² najviše 25%.

Poluotok Donja banda južno od Prvić Luke ističe se kao još jedan lokalitet zanimljiv zbog koncentracije manjih vojnih objekata na većinom poljoprivrednom području, na česticama u privatnom vlasništvu. Riječ je o suhozidnim manjim fortifikacijama građenima u isto vrijeme i s istim povodom kao i kompleksi na prethodno spomenutim lokalitetima.

Slika 94 – Ostaci suhozidnih fortifikacija na poluotoku Donja banda na otoku Prviću (Autor: Mate Rupić)

Kompleks nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" u Prvić Luci

Danas napušten i zapušten kompleks nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" iz Šibenika nalazi se na zemljištu sjeverno od glavne ulice (Ulice IX), odnosno rive u naselju Prvić Luka na otoku Prviću. Zemljište kompleksa obuhvaća čestice k.č. br. 483/1, 482/1 i *178/1, k.o. Prvić, odnosno površinu od otprilike ukupno 3.295 m². Sve navedene čestice u vlasništvu su Grada Vodica.

Do 1967. godine u predmetnoj zgradi nalazila se škola, a od tada se njome koristila spomenuta Udruga za potrebe odmarališta i ostalih događanja za djecu. U tom periodu zgrada je nadograđena, prenamijenjeni su i uređeni unutarnji prostori te uređeni okolni vanjski prostori sa sportskim igralištima i sličnim sadržajima.

Okoliš je kao i objekt, danas napušten i sve više devastiran, a otvorene površine dijele se u dvije razine; donju, bližu ulici sa danas zaraslim sportskim igralištem, objektom tuševa i grupom odraslih stabala alepskog bora u jugozapadnom uglu i gornju, koju čine otvorena površina između zapadne fasade zgrade i ulice, natkrivena terasa i betonski plato s povijesnom bunarskom krunom za koju je moguće da datira iz vremena ljetnikovca koji se na tom prostoru nalazio prije 20. stoljeća. Glavni pristup zgradi je kroz portal u jugoistočnom uglu obuhvata, plitkim kamenim stubištem s alejom čempresa.

U jednom trenutku pojavila se ideja o prenamjeni predmetnog zemljišta u hotelski kompleks, no, uzevši u obzir potrebe otočke zajednice i ostale inicijative, razvoj kompleksa trebao bi ići u smjeru javne i društvene namjene, po mogućnosti za aktivnosti namijenjene djeci i mladima uz osmišljavanje cjelovitog i održivog plana i programa. Osim zgrade, budući projekti moraju obuhvatiti i osmišljavanje i uređenje pripadajućeg vanjskog prostora.

Urbanističkim planom uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka kompleks je određen kao zona ugostiteljsko-turističke namjene (T1) unutar koje se mogu graditi/rekonstruirati hoteli, pansioni, prenoćišta kapaciteta do 80 kreveta. Izgradnja navedenih građevina temelji se na posebnim propisima koji se odnose na navedene sadržaje (Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli te drugi propisi). Minimalni postotak zelenila prema UPU-u može iznositi 20% od ukupne površine građevne čestice.

Budućim izmjenama i dopunama važećeg UPU-a važno je ili u potpunosti ukinuti ugostiteljsko-turističku namjenu ili uz nju dodati mogućnost izgradnje i uređenja sadržaja javne i društvene namjene kao primarne namjene na predmetnoj lokaciji. Također je nužno povećati minimalni propisani postotak ozelenjenosti ukupne

površine građevne čestice uz jasno definiranje što to podrazumijeva (postotak visokog zelenila, ne može uključivati zelene krovove te površine popločene travnim rešetkama ili kockama i ostalo).

Slika 95 – Zgrada nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" iz Šibenika u naselju Prvić Luka (Autor: Mate Rupić)

Stara škola u naselju Čista Mala

Zgrada nekadašnje škole u naselju Čista Mala smještena je na križanju uz glavnu cestu i obuhvaća čestice k.č. br. *201 i 632/2, k.o. Čista. Ukupna površina zemljišta iznosi oko 4.832 m² i u vlasništvu je Grada.

Zgrada je izduženog pravokutnog tlocrta, visine prizemlje i jedan kat, s dvostrešnim krovom. Oko zgrade nalazi se veliko i dobrim dijelom ozelenjeno dvorište sa sportskim terenom. Danas su i zgrada i dvorište u izrazito derutnom stanju.

S obzirom na veličinu zemljišta, čisto vlasništvo i ljepotu lokacije, postoji potencijal za revitalizaciju zgrade i okolnog prostora te prenamjenu u neku drugu javnu i društvenu ili, recimo, turističku namjenu. Eventualnim zahvatom nužno je zadržati postojeću relativno nisku izgrađenost obuhvata s visokim udjelom zelenila, a poželjno bi bilo zadržati i obnoviti i samu zgradu, cijelu ili njen dio.

Slika 96 – Ruševna zgrada nekadašnje škole u naselju Čista Mala (Autor: Mate Rupić)

Napuštene i zapuštene obiteljske kuće u privatnom vlasništvu

Izdvojenu problematiku unutar ovog poglavlja predstavljaju napuštene i zapuštene obiteljske kuće, najčešće s okućnicama i često tradicijskog načina gradnje, koje ponekad uključuju cijela naselja ili dijelove naselja, posebno u zaobalnom, kopnenom dijelu obuhvata Grada te u povijesnom središtu naselja Vodice.

Takvi objekti zbog privatnog, često i neriješenog vlasništva, predstavljaju izazov za revitalizaciju, a za dio je situacija posebno komplicirana jer su napušteni tijekom domovinskog rata. Međutim, radi njihove izuzetne važnosti kao velikog neiskorištenog resursa na razini cijele države, revitalizaciji bi se trebalo pristupiti sustavno uz

stimuliranje vlasnika da nekretnine stave u funkciju i obnove ih ili izgrade zamjenske u skladu s načelima kružnog gospodarenja kako bi se povećala njihova kvaliteta i trajnost.

Revitalizacija napuštenih i zapuštenih objekata u privatnom vlasništvu te pripadajućeg okolnog prostora, pogotovo kada se radi o cijelim sklopovima, bitna je i zbog vizure mjesta i njegove privlačnosti za buduće stanovnike ili povremene konzumente prostora. Također, poticanje razvoja i ponovnog naseljavanja trenutno napuštenih prostora postaje aktualna tema u kontekstu sve skupljih nekretnina u gradovima i mjestima uz obalu, kao i njihovog velikog opterećenja brojem stanovnika i turističkom djelatnošću. Tako kopneni dijelovi Dalmacije zadnjih godina općenito postaju sve privlačniji za bavljenje turizmom i poljoprivredom.

Unutar povijesnog središta Vodica, gdje je izgradnja posebno gusta i nedostaje javnih otvorenih prostora i zelenila, napuštene tradicijske kamene kuće od kojih su ostali samo zidovi, moguće je, uz statičko osiguravanje zidova, urediti kao takve posebno zanimljive javne prostore.

Slika 97 – Sklop napuštene tradicijske gradnje u naselju Čista Mala (Izvor: <https://www.google.com/maps/>)

7.3. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada provodi se zahvatima kojima im se produljuje trajnost i poboljšavaju uvjeti za korištenje, ali i pronalaskom nove, održive namjene, odnosno vremenskom raspodjelom korištenja prostora što podrazumijeva korištenje jednog prostora od strane dva ili više korisnika.

Na području Grada Vodice, kao javna investicija na predmetnu temu aktualan je projekt izgradnje zamjenske zgrade na mjestu postojeće u naselju Šepurine.

Izgradnja zamjenske zgrade na mjestu postojeće u Šepurinama

Predmetna zgrada nalazi se u naselju Šepurine na otoku Prviću, na trgu uz obalu u neposrednoj blizini crkve sv. Jelene. Obuhvat uključuje čestice k.č. br. 4562/3, 4605 i *351, k.o. Prvić. Zgrada je izgrađena 1986. godine prema projektu arhitekta Tomislava Krajine (projektni biro PLAN iz Šibenika), na mjestu starijeg objekta koji je srušen.

Procijenjeno je da je zgrada danas u vrlo lošem stanju i da ju je potrebno srušiti, a na njenom mjestu biti će projektirana nova.

U novoj zgradi smjestit će se različiti sadržaji, kao što je ribarnica i kuhinja za pripremu hrane za manifestacije na otvorenom s pomoćnim prostorima, prostorije Mjesnog odbora s terasom na katu, turistički ured te pošta. Izvana će biti uređena niša za sjedenje, odnosno okupljalište orijentirano prema jugu, a zaštićeno od sjevernih vjetrova.

Za sada je za potrebe projektiranja zahvata izrađen tek projektni zadatak s detaljnim analizama postojeće situacije i svih ulaznih parametara.

Slika 98 – Postojeća zgrada u naselju Šepurine (Izvor: Projektni zadatak, mr.sc. Tomislav Krajina, dipl.ing.arh.)

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

Pojmovi urbane preobrazbe i urbane sanacije propisani su važećim Zakonom o prostornom uređenju (NN, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23).

Prema navedenom Zakonu, **urbana preobrazba** je skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina, i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica.

Urbana sanacija je, pak, skup planskih mjera i uvjeta kojima se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način.

U nastavku su dani prijedlozi za urbanu preobrazbu određenih naselja u zaobalju te za urbanu sanaciju dijelova naselja Vodice i Srima.

Urbana preobrazba centralnih dijelova manjih ruralnih naselja u vodičkom zaobalju nužna je kao dio procesa njihove revitalizacije sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Ti prostori predstavljaju potencijal za gospodarski razvoj, posebice poljoprivredni, te razvoj turizma s naglaskom na mirniju vrstu odmora od onog koji se nudi uz obalu, ali uz veliku prednost blizine mora. Razvojem gospodarstva, naselja postaju privlačnija za njihovo ponovno naseljavanje, pogotovo u kontekstu sve skupljih nekretnina u gradovima i mjestima uz obalu, kao i njihovog velikog opterećenja brojem stanovnika i turističkom djelatnošću.

Ono što centrima navedenih naselja nedostaje, a potrebno je riješiti budućim planiranjem je artikuliranje mreže javnih i društvenih sadržaja te javnih otvorenih prostora koji će povezati postojeće i buduće sadržaje, s obzirom da su oni sada većinom povezani samo obodnim prometnicama ili substandardno uređenim kolno-pješačkim putevima.

Problem je i što se recentnim zahvatima uređenja javnih prostora pristupalo individualno, uređenjem obuhvata oko svakog sadržaja zasebno, čime nije ostvarena prilika povezati ih zajedničkim otvorenim i svakako ozelenjenim prostorom ujednačenog oblikovanja. Samo oblikovanje nužno mora biti u skladu s karakterom mjesta i tradicijskim principima, uz upotrebu širokih mogućnosti suvremenih

interpretacija. Sve navedeno, kao što je već rečeno, potrebno je uzeti u obzir pri daljnjem planiranju i projektiranju za sva predmetna naselja.

Urbana preobrazba centra naselja Grabovci

Grabovci su manje naselje u zaobalnom dijelu Grada, formirano izduženo južno od državne ceste D27.

Za cijelo područje naselja izrađen je Urbanistički plan uređenja naselja Grabovci, kojim je njegov jugoistočni dio predviđen manjim dijelom za novu izgradnju stambene namjene, a većim dijelom kao zona miješanih centralnih sadržaja. Navedeni sadržaji uključuju dio rezerviran za javnu i društvenu namjenu, područje za sportsko-rekreacijsku namjenu te različite zelene površine.

Slika 99 – Centralni sadržaji u naselju Grabovci planirani UPU-om naselja Grabovci (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)

U sklopu javne i društvene namjene omogućava se izgradnja i uređenje predškolskih i školskih, socijalnih, zdravstvenih, kulturnih i vjerskih sadržaja te prostora za udruge, mjesni odbor i slično, a prema utvrđenim potrebama.

Zona sportsko-rekreacijske namjene (R1), unutar koje se nalazi postojeće nogometno igralište, planirana je za smještaj sportsko-rekreacijskih sadržaja u funkciji naselja, a koji mogu biti sve vrste igrališta na otvorenom s pratećim i pomoćnim građevinama.

Planirane zelene površine podijeljene su u nekoliko kategorija - javne zelene površine (Z1), zaštitne zelene površine (Z2) i zelene površine upisane u ARKOD (Z3). Javna zelena površina (Z1) određena je uz vodenu površinu povremenog karaktera – lokvu, s postojećim fondom zelenila, koje se zadržava uz rekultivaciju postojećih i sadnju novih stablašica zavičajnih vrsta, a sve u funkciji formiranja zelene oaze javnog karaktera unutar naselja.

Zaštitna zelena površina (Z2) obuhvaća longitudinalni potez zelenila kao barijeru između stambene namjene i državne ceste. Dva postojeća maslinika unutar obuhvata naselja upisana su u sustav ARKOD te se UPU-om štite kao zelene površine s oznakom Z3.

Uređenju navedenih planiranih otvorenih prostora nužno je pristupiti cjelovito, a ne svakom zahvatu zasebno, kako bi se postigle kvalitetne veze među prostorima različitog karaktera i s različitim sadržajima te ujednačilo oblikovanje s obzirom da se radi o relativno malom području.

Urbana preobrazba centra naselja Gaćezezi

Naselje Gaćezezi smješteno je u vodičkom zaobalju u samom središtu obuhvata Grada, sjeverno od državne ceste D27. Samo naselje podijeljeno je u dva dijela, Gornje Gaćezeze formirane oko crkve sv. Ante i uz okolne ceste, te Donje Gaćezeze sjeverno od državne ceste, u kojima je nekadašnja škola, a današnji društveni dom.

Crkva sv. Ante nalazi se na povišenju u središtu bloka obiteljskih kuća i okružena je terasasto oblikovanim dvorištem ograđenim kamenim zidom. Blok je okružen kolno-pješačkom ulicom, a neuređen put vodi i do prilaza crkvenom dvorištu.

Istočno od navedenog bloka, kolno-pješački put vodi do lokve (lokva Rakitnica), koja se nekada koristila za napajanje stoke i zalijevanje poljoprivrednih površina. Lokva i

prostor oko nje nedavno su uređeni, obnovljen je suhozid, postavljena urbana oprema te igrala za djecu. Sjeverno od lokve, s druge strane puta smještena su tri bunara.

Pri uređenju ovoga dijela naselja fokus mora biti na uređenju spomenutih kolno-pješačkih puteva, uz razmatranje mogućeg odvajanja koridora za pješake te sadnju obodnog drvoređa. Vezano na kolno-pješački put, nužno je i uređenje pristupa crkvi, kao i crkvenog dvorišta.

Iako je nedavno uređeno, lokva i prostor oko nje, zajedno s površinom oko tri bunara, pružaju mogućnost za dodatno opremanje i ozelenjavanje, odnosno stvaranje veće parkovne površine na način da se obavezno poštuju prirodne karakteristike prostora.

Slika 100 – Analiza mogućnosti uređenja Gornjih Gačeleza, odnosno bloka oko crkve sv. Ante i povezivanje s uređenim prostorom oko lokve (Fotografija: Mate Rupiĉ) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Drugi dio naselja, Donje Gaćeleze, kao što je već rečeno, čini novouređena zgrada društvenog doma uz koju je uređeno sportsko igralište i boćalište. Također, nedavno je asfaltiran i kolno-pješački pristup za povezivanje navedenih sadržaja s obodnim ulicama.

Uređenju cjelokupnog prostora pristupilo se tako da su njime obuhvaćeni samo nužni zahvati, čime se ostavio dojam međusobne rascjepkanosti i nepristupačnosti za dulje zadržavanje ili okupljanje. Slijedom navedenog, potrebno je povezati sve prisutne javne sadržaje pješačkim površinama s urbanom opremom, uz mogućnost formiranja trga kao centra naselja i ukidanja sadašnjeg kolno-pješačkog puta. Isto tako, naglasak mora biti na ozelenjavanju, pogotovo zona višeg zelenila u vidu drvoreda i šumaraka.

Slika 101 – Analiza mogućnosti uređenja prostora oko postojećih sadržaja i trga kao centra Donjih Gaćeleza (Fotografija: Mate Rupiĉ) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Urbana preobrazba centra naselja Čista Mala

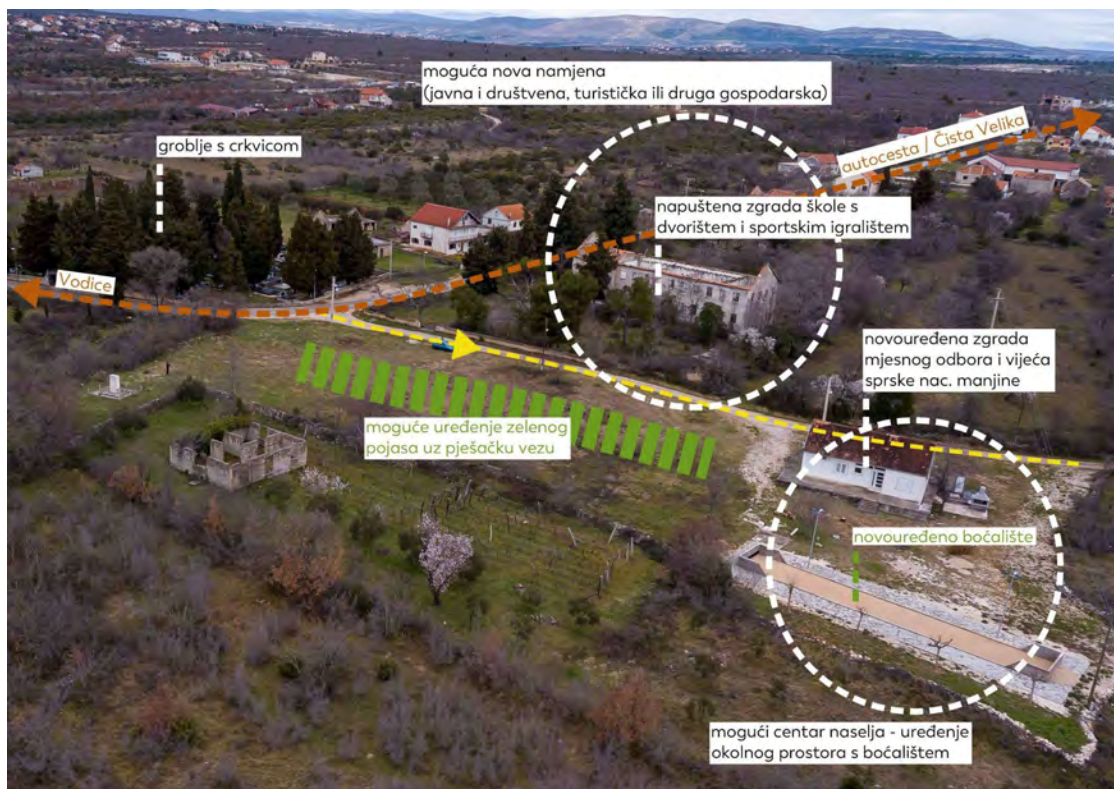
Čista Mala je naselje u zaobalnom dijelu Grada. Njegovim sjeveroistočnim dijelom prolazi autocesta A1 s izlazom i naplatnom postajom Vodice. Uz izlaz s autoceste planirana je izgradnja gospodarske – proizvodne zone Čista, koja se još nije počela popunjavati.

Samo naselje raspršeno je uz različite prometnice, ali moguće je identificirati svojevrsni centar naselja na križanju oko glavne ceste gdje se nalazi napuštena zgrada škole s dvorištem i sportskim igralištem. Južno od nje novouređena je zgrada nekadašnje ambulante za potrebe mjesnog odbora i vijeća srpske nacionalne manjine, a uz zgradu je nedavno uređeno i boćalište. Zapadno od spomenutog križanja smješteno je groblje s crkvicom.

Lokacija je pogodna za revitalizaciju zbog blizine ulaza na autocestu, a istovremeno blizine mora, ali i prilike za mirniju vrstu boravka s obzirom na relativnu izoliranost od gusto izgrađenih naselja uz obalu. Napušteno i derutno dvorište i zgrada škole obrađeni su u prethodnom poglavlju. Postoji potencijal njihove prenamjene u neku drugu javnu i društvenu namjenu ili gospodarsku, pogotovo turističku namjenu. Kao što je već naglašeno, zahvatom je nužno zadržati postojeću nisku izgrađenost obuhvata te visok udio zelenila. Također, bilo bi poželjno zadržati i obnoviti zgradu, cijelu ili samo njezin dio.

Postojeći kolno-pješački put koji vodi od glavne ceste do zgrade mjesnog odbora potrebno je urediti uz odvajanje pješačkog koridora i sadnju drvoreda, odnosno šireg zelenog pojasa južno od puta.

Zgradu mjesnog odbora i boćalište poželjno je povezati u jedan cjeloviti prostor koji bi predstavljao centar naselja, a što bi zahtijevalo uređenje javnih otvorenih površina oko navedenih sadržaja uz obavezno postavljanje urbane opreme i ozelenjavanje, posebno visokim zelenilom. Na tom području, ukoliko se utvrdi potreba, moguće je i uređenje manjeg dječjeg igrališta ili multifunkcionalne zone za rekreaciju i djece i odraslih.

Slika 102 – Analiza mogućnosti novih centralnih sadržaja u naselju Čista Mala (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Urbana preobrazba centra naselja Čista Velika

Čista Velika nalazi se isto u zaobalju Vodica, zapadno od naselja Čista Mala te kroz nju također prolazi autocesta, sjeverno od izgrađenog dijela naselja. Za razliku od Čiste Male, ovo naselje je gušće izgrađeno i okruženo aktivnim poljoprivrednim površinama, pogotovo u južnom dijelu.

Središte naselja prepoznatljivo je po prisustvu velikog broja javnih i društvenih sadržaja nanizanih uz glavnu prometnicu. Najsjevernija je crkva sv. Ane s novouređenim trgom između crkve i ulice. Pored nje je smještena zgrada pošte, koja više nije aktivna, te područnog dječjeg vrtića. Uz vrtić je nedavno uređeno dječje igralište.

Južno od vrtića nalazi se boćalište, odnosno trenutno derutna veća betonska površina. Nasuprot vrtiću, preko puta ulice, je samoposluga.

Slika 103 – Analiza mogućnosti uređenja prostora oko postojećih sadržaja u centru naselja Čista Velika (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kao što je rečeno u uvodnom dijelu, problem predmetne zone je nepovezanost javnih sadržaja i pripadajućih javnih prostora te pristupanje njihovom uređenju individualno, zasebnim zahvatima. Takav način nužno je mijenjati planiranjem mreže zajedničkih, obavezno ozelenjenih otvorenih prostora ujednačenog oblikovanja. Na ovom području moguća je uspostava i novih sadržaja, posebno rekreacijskih, za što je pogodan prostor između boćališta i vrtića, kao i samog boćališta. Prepreka je privatno vlasništvo predmetnih čestica.

Urbana preobrazba neizgrađenih i sanacija izgrađenih dijelova naselja Vodice i Srima

Osnovna gospodarska djelatnost na području Grada, s naglaskom na obalna naselja Vodice i Srima, je turizam, kao glavni faktor koji je utjecao na njihov suvremeni urbanistički razvoj. Tako je veći dio navedenih naselja, uključujući i povijesno središte Vodica, formiran od ulica minimalnog profila bez nogostupa te gusto izgrađenih čestica sa zgradama većinom za turistički najam.

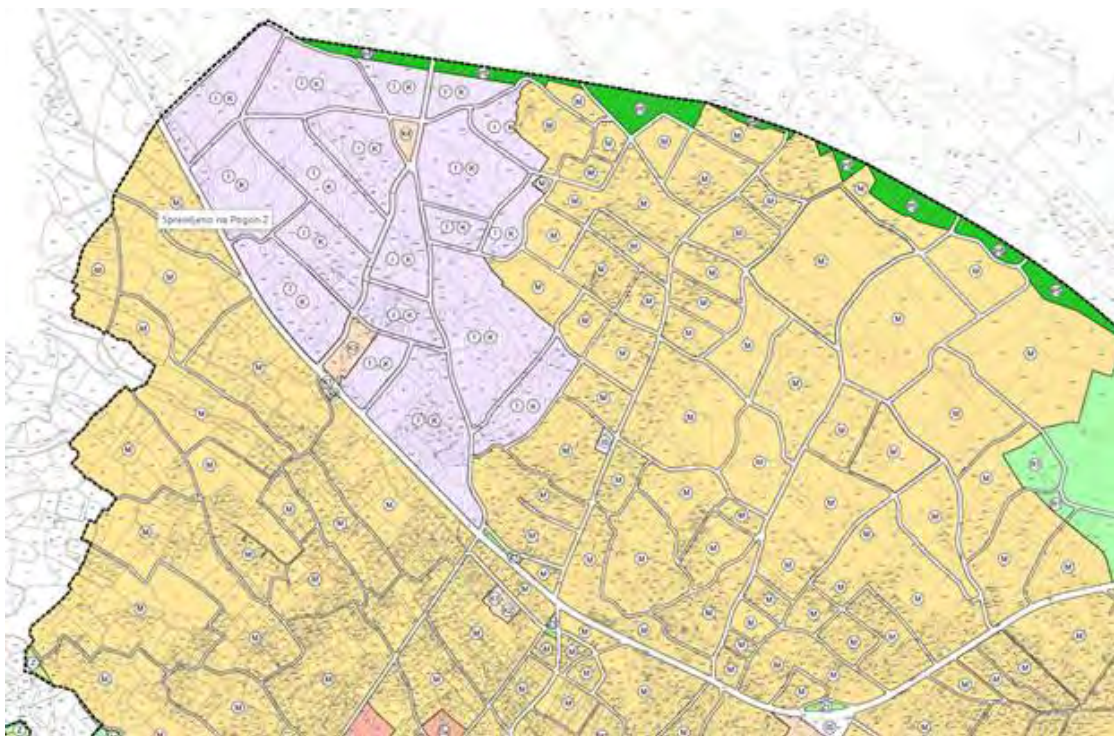
Zgrade su uglavnom višekratne, a čestice izgrađene ponegdje i više od maksimalne dozvoljenosti prostorno-planskom dokumentacijom, čime je ostavljeno vrlo malo okućnice, uređene kao parkiralište s ponešto zelenila. Također je nužno naglasiti da se dobrim dijelom radi o zgradama koje su cijeile ili parcijalno izgrađene nezakonitom, a naknadno legaliziranom gradnjom.

Slika 104 – Istočni dio naselja Vodice (Izvor: Arkod)

Slijedom rečenog, urbana sanacija postojećih dijelova navedenih naselja trebala bi obuhvatiti rješavanje sljedećih problema i nedostataka:

- nezadovoljavajući profili postojećih ulica – premala širina koridora, odnosno kolnika, nedostatak nogostupa i zelenog pojasa (drvoreda),
- izostanak mreže javnih otvorenih prostora (parka, dječjeg igrališta, trga te površina za sport i rekreaciju) – važećim Urbanističkim planom uređenja naselja Vodice i Srima (*Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 10/08, Službeni glasnik Grada Vodica, broj 3/15, 7/20*) predmetna područja označena su kao zone mješovite namjene bez planiranih javnih otvorenih prostora,
- jednovrsnost namjene velikih područja naselja sa zgradama većinom za turistički najam, što uglavnom podrazumijeva sve izvan povijesnog središta Vodica.

Slika 105– Novoplanirane zone mješovite i proizvodno-poslovne namjene u sjevernom dijelu naselja Vodice - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina

Važećim Urbanističkim planom uređenja naselja Vodice i Srima (*Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 10/08, Službeni glasnik Grada Vodica, broj 3/15, 7/20*)

propuštena je prilika za diversificiranje namjene u velikim planiranim zonama mješovite namjene, što će rezultirati novim blokovima guste izgradnje većinom u svrhu turističkog najma, nepovoljnim mikroklimatskim uvjetima uz izražen efekt toplinskog otoka.

Slijedom navedenog, nužno je kroz sljedeće izmjene u dopune prostorno-planske dokumentacije formirati mrežu javnih otvorenih prostora, posebno onih ozelenjenih te mogućih lokacija za javnu i društvenu namjenu.

Također je potrebno redefinirati koridore planiranih ulica na način da se u njega, barem s jedne strane, ugradi i zeleni pojas za visoko raslinje (visoki grmovi i drvored) te redefinirati odredbe tako da se postigne rahlija izgradnja i veća ozelenjenost građevnih čestica. Postotak ozelenjenosti građevne čestice ne smije uključivati zelene krovove te površine popločene travnim rešetkama ili kockama i ostalo.

Za provođenje navedenih mjera bitna je i edukacija stanovništva, odnosno vlasnika građevnih čestica, kako bi se prevladao otpor prema navedenim mjerama i uvidjele njihove prednosti pri daljnjem razvitku mjesta.

Mora se posebno pristupiti i sustavnoj valorizaciji i propisivanju mjera za očuvanje tradicijskih građevina i sklopova uz ispitivanje mogućnosti za stavljanje u ponovnu upotrebu onih koji su trenutno napušteni, što je djelomično obrađeno u jednom od prethodnih poglavlja.

9. SWOT ANALIZA

SWOT analiza je strateško-planski alat koji omogućuje cjeloviti pregled karakteristika prostora Grada i odnosa povezanih s ostvarenjem i razvojem funkcija ZI i KG, te će na taj način doprinijeti donošenju adekvatnih planerskih i strateških odluka.

SNAGE	SLABOSTI
• Uređenost obalnog pojasa u obalnim i otočkim naseljima • Velik broj uređenih plaža • Očuvanost kulturnog krajobraza i ruralnog karaktera naselja u zaleđu • Očuvana kulturna baština u obalnim naseljima, zaleđu i na otoku Prviću (sakralni i fortifikacijski objekti, lokve i dr.) • Detaljna razina razrađenosti prostorno-planske dokumentacije (veliki broj izrađenih UPU-ova) • Zadovoljavajuća razina ozelenjenosti groblja i otvorenih prostora uz objekte sakralne namjene • Zadovoljavajući broj sportskih igrališta i raznoliki tereni za brojne sportove (Sportsko-rekreacijska zona Račice) • Očuvan prirodni karakter obale otoka Prvića, Tijata i Zmajana	• Izrazito nepovoljna demografska struktura otočkih naselja i dijela naselja u gradskom zaobalju • Neujednačen razvoj mreže zelenih i otvorenih prostora obalnih (Vodice i Srima) i otočkih (Prvić Luka i Prvić Šepurine) naselja i onih u zaleđu (Gačeleze, Grabovci, Čista Mala, Čista Velika) • Neriješeni imovinsko-pravni odnosi i sporost u njihovom rješavanju • Neiskorištenost turističkog i izletničkog potencijala poljoprivrednog prostora • Nedostatak otvorenih zelenih prostora javne namjene u izgrađenim dijelovima naselja Vodice i Srima • Tranzitni promet kroz manja naselja • Loše stanje pješačke i biciklističke prometne infrastrukture unutar obalnih naselja - neadekvatna širina ulica, nedostatak adekvatne pješačke (nogostupi) i biciklističke infrastrukture • Nedostatna turistička afirmacija kulturne i prirodne baštine naselja u zaleđu i na otocima • Depopulacija ruralnog prostora i gubitak aktivno obrađivanih poljoprivrednih površina • Mala razina ozelenjenosti javnih i privatnih parkirališta
PRILIKE	PRIJETNJE
• Povoljan geoprometni položaj Grada i prometna povezanost između obalnih naselja i onih u zaleđu	• Velike zone jednovrsne namjene planirane važećom prostorno-planskom dokumentacijom

• Mogućnost korištenja bespovratnih sredstava za realizaciju projekata/aktivnosti kroz Program ZI i program KG • Zadovoljavajući broj sportskih igrališta i terena u zonama sportsko-rekreacijske namjene, planiranih važećim UPU-ovima u naseljima Vodice i Srima • Napuštene i zapuštene zgrade javno-društvene namjene u naseljima u zaleđu i na otoku Prviću, koje je moguće revitalizirati • Napuštene i zapuštene obiteljske kuće i ostale zgrade u privatnom vlasništvu u naseljima u zaleđu, koje je isto moguće revitalizirati, npr. za potrebe stanovanja ili gospodarske namjene • Povoljni uvjeti za razvoj ruralnog turizma temeljenog na prezentaciji baštine poput lokvi i kulturnih krajobraza poput Srimskog poluotoka • Plodno obradivo tlo s mogućnošću revitalizacije poljoprivrednih površina u zaleđu Vodica	• Pritisak na prostor povezan s razvojem turizma u obalnim dijelovima Grada • Preblagi propisi za novu gradnju i nedostatak sustava sankcioniranja nepropisne gradnje • Povišena temperatura zraka, podizanje razine mora i druge negativne posljedice globalnih klimatskih promjena
---	--

10. STRATEŠKI OKVIR

Struktura SZUO Grada Vodice usklađena je sa hijerarhijom ustrojenom u okviru priručnika o Strateškom planiranju iz 2020. godine³⁰, a koja je prikazana u dijagramu.

- **strateški ciljevi** obuhvaćaju dugoročne ili srednjoročne ciljeve kojima se izravno podupire ostvarenje definirane razvojne vizije.
- **posebni ciljevi** predstavljaju srednjoročne ciljeve koji su u funkciji izravne podrške postizanju strateških ciljeva
- **mjera** čine skup međusobno povezanih **aktivnosti i projekata** kojima se izravno ostvaruje posebni cilj, a neizravno pridonosi ostvarenju strateškog cilja i razvojne vizije.

S obzirom na rezultate analize i valorizacije sastavnica zelene infrastrukture, kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, te postavljenu viziju, **SZUO** Grada Vodice zasniva se na sljedećim strateškim ciljevima:

S.C.1. Unaprjeđenje mreže otvorenih i zelenih prostora te revitalizacija zgrada javne i društvene namjene na području Grada Vodica

S.C.2. Očuvanje i povećanje bioraznolikost na području Grada Vodica

S.C.3. Uspostava uvjeta za sustavno upravljanje zelenom urbanom obnovom Grada Vodica

Navedeni strateški ciljevi obuhvatili su cjelokupno područje Grada pri čemu su SC1 i SC3 povezani s programom ZI i KG, dok je SC2 povezan sa područjem izvan naselja koji obuhvaća šume, vode, poljoprivredu, zaštićena područja i dr., a za koje vrijede drugi programi. Pregled strateških ciljeva, posebnih ciljeva, te pripadajućih mjera, aktivnosti i projekata prikazana je u tablici u nastavku (Tablica 7).

³⁰ Priručniku o strateškom planiranju, Verzija 3.0, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, svibanj 2020. godine, Zagreb

Tablica 7 - Ciljevi, prioriteti, mjere i strateški projekti zelene urbane obnove (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

S.C.1. Unaprjeđenje mreže otvorenih i zelenih prostora te revitalizacija zgrada javne i društvene namjene na području Grada Vodica			
Posebni cilj	Mjera	Br.	Aktivnost/ projekt
P.C.1.1. Poboljšanje postojećih i uspostava novih javnih otvorenih i zelenih prostora	M.1.1.1. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima Vodice i Srima	1	Uređenje obalnog pojasa Punta - Blata - Bristak
		2	Uređenje centra Srime - Trg i tržnica
		3	Uređenje plaže Vruje u Vodicama - 2. faza
		4	Krajobrazno uređenje i opremanje javne parkovne površine "Park Vele vrulje", Vodice
		5	Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu sa Spomenikom palim borcima, Vodice
		6	Krajobrazno uređenje i opremanje Trga dr. Franje Tuđmana, Vodice
		7	Rekonstrukcija, krajobrazno uređenje i opremanje Trga Srime, Srima
		8	Krajobrazno uređenje nove parkovne površine s dječjim igralištem u Sportsko-rekreacijskoj zoni Račice, Vodice
		9	Krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz lokve Mrdakovica/Serdarićeva lokva i Rakitnica/Tribunara
	M.1.1.2. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima otoka Prviča	10	Rekonstrukcija parka i rive u Prvič Šepurini
		11	"Putevima zajedništva Prvič Luka-Prvič Šepurina", uređenje obalne šetnice
		12	Rekonstrukcija Tonculovog mula i uređenje rive, Prvič Luka
		13	Rekonstrukcija rive i krajobrazno uređenje obalnog pojasa na predjelima Punta i Donja Banda, Prvič Luka
		14	Krajobrazno uređenje i opremanje javne površine na predjelu Jaz, Prvič Luka
		15	Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje rive i obalnog pojasa na predjelu Perolin Gat, Prvič Šepurine
		16	Krajobrazno uređenje i opremanje plaže Trstevica i plaže uz brodsko pristanište i park, Prvič Šepurine
		17	Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu Rodina, Prvič Luka
		18	Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu dr. Srećka Badurine, Prvič Šepurine
		19	Krajobrazno uređenje i opremanje krovnog vrta Memorijalnog centra Faust Vrančić, Prvič Luka

		20	Krajobrazno uređenje zona bivše vojne baterije na brdu Lovrenčevica/Kapelica, Prvić Luka
	M.1.1.3. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima u zaleđu (Grabovci, Gaćezezi, Čista Mala, Čista Velika)	21	Obnova lokvi u Grabovcima i Čistoj Maloj te krajobrazno uređenje javne zelene površine
		22	Rekonstrukcija bočališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz obnovljenu lokvu u Gaćelezima
		23	Rekonstrukcija sportskih igrališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelenih površina uz objekte škola u Gaćelezima, Čistoj Maloj i Čistoj Velikoj
		24	Rekonstrukcija sportskog igrališta i krajobrazno uređenje okoliša u Grabovcima
	M.1.1.4. Unaprjeđenje prostora oko sakralnih objekata na području Grada Vodica	25	Uređenje gradskog groblja Srima
		26	Krajobrazno uređenje zelenih površina Gradskog groblja u Vodicama
		27	Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred crkve sv. Ante u Gaćelezima i oko Crkve bl. Alojzija Stepinca na Srimi
		28	Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje groblja: Prvić Luka, Prvić Šepurine, katoličko groblje Gaćezeze, katoličko groblje Dragišići (Čista Mala), pravoslavno groblje Čista Mala i katoličko groblje Čista Velika
	M.1.1.5. Uređenje okoliša oko ostalih objekata javne i društvene namjene na području Grada Vodica	29	Krajobrazno uređenje i opremanje javne i zelene površine uz Gradsku tržnicu Vodice i formiranje manjeg trga na lokaciji Spomenika žrtvama komunizma
		30	Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred Centra za kulturu Vodice
		31	Krajobrazno uređenje i opremanje okoliša OŠ Vodice
P.C.1.2. Poboljšanje krajobraznog prometne infrastrukture	M.1.2.1. Unaprjeđenje i ozelenjavanje postojećih cestovnih koridora	32	Rekonstrukcija ulice Artina i sadnja novog drvoreda, Vodice
		33	Uređenje pješačko kolnih površina stare jezgre i dijela kontaktnih površina grada Vodica
		34	Kanalizacijski sustav Vodice-Tribunj-Srima, uređenje obalnog pojasa i plaža na Srimi
		35	Sadnja drvoreda u glavnim ulicama svih naselja s dovoljnom širinom profila ulice
	M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju	36	Izgradnja prometnica s komunalnom infrastrukturom kod mjesnog groblja u gradu Vodicama
		37	Ozelenjavanje parkirališta uz trgovačke centre i javnih parkirališta uz obalu u naselju Vodice

P.C.1.3. Interpretacija bogate prirodne i kulturne baštine vodičkog kraja	M.1.3.1. Unaprjeđenje postojeće planinarske infrastrukture	38	Opremanje postojećih pješačkih ruta signalizacijom i parkovnom opremom: Pogled s Okita (Vodice), Okolo Prvića (Prvić), Bazilika Prižba i Prižba kružno (Srima), Rimskim putevima (Vodice) i Orlov krug (Vodice)
	M.1.3.2. Promocija prirodne i kulturne baštine	39	Krajobrazno uređenje i opremanje zona arheoloških nalazišta i zona utvrda
P.C.1.4. Uspostava održivih gospodarskih zona	M.1.4.1. Unaprjeđenje brownfield područja	40	Krajobrazno uređenje odlagališta otpada Leć
	M.1.4.2. Unaprjeđenje otvorenih prostora gospodarskih zona	41	Poslovna zona Stanine-Mličevac i rekonstrukcija dionice županijske ceste
		42	Krajobrazno uređenje poslovnih i trgovačkih zona u naselju Vodice
P.C.1.5. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada / kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada / urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada	M.1.5.1. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	43	Obnova crkve sv. Jurja u Dragišćima
		44	Revitalizacija i obnova zgrade stare škole u Šepurinama s pripadajućim okolnim prostorom
		45	Revitalizacija područja nekadašnjeg vojnog kompleksa na lokalitetu Vitkovići na otoku Prviću
		46	Revitalizacija i obnova kompleksa nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" u Prvić Luci
	M.1.5.2. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	47	Izgradnja zamjenske zgrade na mjestu postojeće u Šepurinama
	M.1.5.3. Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada	48	Uređenje centra naselja Grabovci
		49	Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi
		50	Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Donji Gaćezezi
		51	Uređenje centra naselja Čista Mala
		52	Uređenje centra naselja Čista Velika

S.C.2. Očuvanje i unaprjeđenje stanja bioraznolikost na području Grada Vodica			
Posebni cilj	Mjera	Br.	Aktivnost/ projekt
P.C.2.1. Obnova i očuvanje prirodnih vrijednosti ugroženih i rijetkih staništa na području Grada	M.2.1.1. Unaprijediti staništa povremenih vodotoka i lokvi za obnovu u ruralnim dijelovima Grada	1	Izrada Studije potencijala za obnovu (ekološku restauraciju) slatkovodnih ekosustava na području Grada Vodica
	M.2.1.2. Očuvati kanjonsko i poplavno područje uz vodotok (trščaci) te plato iznad vodotoka Guduća na području Grada	2	Izrada dokumentacije za uspostavu infrastrukture za promatranje ptica na području kanjona vodotoka Guduća te na pogodnim lokacijama na platou iznad kanjona
		3	Redovito održavanje i košnja suhih travnjaka na području POP Krka i okolni plato
P.C.2.2. Uspostava bioraznolikosti na poljoprivrednim površinama sukladno Strateškom planu Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. godine	M.2.2.1. Očuvanje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina	4	Očuvanje suhozida
		5	Održavanje živica
		6	Očuvanje i uređenje lokvi
		7	Sadnja novih pojedinačnih stabala i/ili drvooreda
		8	Uspostava kanala i formiranje zelenih poteza
		9	Uspostava poljskih traka
	M.2.2.2. Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednih površina	10	Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama
		11	Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima
		12	Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka
		13	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti
P.C.2.3. Očuvanje šumskih sastojina na području Grada	M.2.3.1. Povećanje vrijednosti šumskih sastojina na području Grada Vodica	14	Konverzija degradiranih šuma i pošumljavanje opožarenih površina
		15	Zaštita područja vrijednih resursa
	M.2.3.2. Osigurati dostupnost svim šumskim područjima na području Vodica	16	Organizacija i čišćenje prioritetnih šumskih putova
	M.2.3.3. Pružati savjetodavne usluge privatnim šumoposjednicima te poticati na korištenje mjera iz Strateškog plana ZPP	17	Korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)
P.C.2.4. Očuvanje ugroženih obalnih morskih staništa	M.2.3.4. Jačanje šumarskog turizma na području Vodica	18	Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture
		19	Podizanje svijesti o održivom upravljanju morskim plažama

	plažama na obalnom području južno od Srime		
P.C.2.5. Očuvanje špiljskih objekata na području Grada s pripadajućom faunom	M.2.5.1. Očuvati povoljno stanje špilja i povezanih kolonija šišmiša	20	Podizanje svijesti o važnosti očuvanja šišmiša na području Grada

S.C.3. Uspostava uvjeta za sustavno planiranje zelenom urbanom obnovom Grada Vodica

Posebni cilj	Mjera	Br.	Aktivnost/ projekt
P.C.3.1. Implementacija zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u sektorske alate upravljanja Gradom	M.3.1.1. Jačanje mjera zelene urbane obnove unutar prostorno-planske i strateške dokumentacije	1	Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar Prostornog plana uređenja Grada (PPUG) i unutar važećih planova nižeg reda
		2	Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar novih urbanističkih planova uređenja (UPU)
		3	Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja kod izrade novih i izmjene postojećih studija, strategija, akcijskih planova te drugih dokumenata
	M.3.1.2. Uspostava sustava za praćenje razvoja zelene urbane obnove Grada	4	Informacijski sustav zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja Grada Vodica
		5	Aksijski plan razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja Grada Vodica
		6	Atlas ruralnih krajobrazza Grada Vodica
P.C.3.2. Povećanje svijesti stanovnika i donositelja odluka o održivom razvoju kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje	M.3.2.1. Uspostava tema zelene urbane obnove unutar upravljačkih struktura Grada	7	Edukacija predstavnika Grada o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju
	M.3.2.2. Informiranje javnosti o temama zelene urbane obnove	8	Brošura "Zelena urbana obnova Grada Vodica"
		9	Edukacija stanovnika Grada o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju

10.1.1. **STRATEŠKI CILJ 1: Unaprjeđenje mreže otvorenih i zelenih prostora te revitalizacija zgrada javne i društvene namjene na području Grada Vodica**

Strateški cilj 1 obuhvaća planiranje otvorenih javnih prostora i zgrada na gradskom području, odnosno unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih javnih sadržaja u domeni zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja s ciljem podizanja kvalitete života stanovnika, borbe protiv klimatskih promjena, unapređenja kvaliteta sastavnica okoliša, povećanja energetske učinkovitosti zgrada i sl..

Iz navedenog strateškog cilja proizašlo je pet (5) posebnih ciljeva, četrnaest (14) mjera i pedeset dva (52) aktivnosti/projekata.

POSEBNI CILJ 1.1. Poboljšanje postojećih i uspostava novih javnih otvorenih i zelenih prostora

Cilj je usmjeren na poboljšanje postojećih i uspostavu novih javnih površina kao što su trгови, parkovi, dječja igrališta, sportske i rekreacijske površine, drvoređi, tematske staze i rute te otvoreni prostori oko sakralnih objekata.

Mjere s fokusom na otvorene i zelene prostore, koje proizlaze iz Posebnog cilja 1.1., podijeljene su u kategorije ovisno o naseljima u kojima se predmetne površine nalaze te tipologiji tih prostora.

MJERA 1.1.1. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima Vodice i Srima

Ova mjera usmjerena je na unaprjeđenje i povećanje učestalosti korištenja postojećih, ali i osmišljavanje novih prostora i sadržaja u obalnim naseljima Vodice i Srima, uz provedbu urbane preobrazbe određenih dijelova građevinskih područja naselja. Među aktivnostima se nalaze se projekti čiju je provedbu Grad Vodice započeo prije ili u procesu izrade ove Strategije te novi koji se njome predlažu.

AKTIVNOST/ PROJEKT 1: Uređenje obalnog pojasa Punta - Blata - Bristak u naselju Vodice

Predmetna aktivnost odnosi se na projekt uređenja obalnog pojasa u zapadnom dijelu naselja Vodice. Idejnim rješenjem (autora Plimica d.o.o. i 312 Arhitektonska radionica d.o.o. iz Splita) obuhvaćene su plaže, obala i kontaktne otvorene površine na potezu od Hotela Punta (plaža Šesterokuti) do administrativne granice s Općinom Tribunj. Na predmetnom području nalazi se recentno izvedena šetnica prema Tribunju te niz plaža. Sadašnje stanje karakterizira djelomična neuređenost površina, dotrajalost građenih struktura rive i uređene obale, nedovoljna prisutnost zelenih površina i visoke vegetacije te slaba opremljenost postojećih plaža.

Projektom se predviđa unaprjeđenje infrastrukture na tom području (vodovodne i elektroinstalacije te oborinska odvodnja), uređenje novog profila koridora za pješake i interventna vozila te krajobrazno uređenje i opremanje tematskih zona polivalentnog obalnog pojasa s uređenjem kupališta u maritimnom dijelu obuhvata.

U daljnjoj razradi projektne dokumentacije važno je zadržati doprirodni karakter i ambijente obale u zapadnom dijelu obuhvata. Također, potrebno je razviti taktike

ograničavanja turističkih i komercijalnih sadržaja, s ciljem očuvanja javnog karaktera obalnog pojasa i sprječavanja prostornog nereda koji nastaje prevelikim pritiscima na prostor i komodifikacijom javnih površina. U krajobraznom uređenju zelenih površina važno je formiranje hlada u zonama rive i kupališta, a pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne i vrste koje će se uklopiti u kontekst lokalnog krajobraza.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 10, RP 16, RP 17, RP 18, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema projektne dokumentacije (Idejni, Glavni, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 2: Uređenje centra Srima - Trg i tržnica

Predmetna aktivnost odnosi se na projekt uređenja novog trga sa zelenom tržnicom u središtu naselja Srima. Projektom je obuhvaćen okoliš i javna površina uz zgradu Mjesne zajednice, na k.č. 3382/1, k.o. Srima.

Idejna studija, izrađena 2018. od strane arhitektonskog biroa SITUS d.o.o. iz Šibenika, predviđa uklanjanje postojećeg aneksa zgradi Mjesne zajednice i oblikovanje konstrukcije kaskadno organiziranih nadstrešnica u službi terasa ugostiteljskih objekata. Sa sjeverne strane predviđeno je formiranje pješačke osi s urbanom opremom. Na poziciji trenutne zelene površine istočno od zgrade planira se postaviti konstrukcija zelene tržnice, a u ostatku otvorenog prostora (kojeg danas zauzima manje neuređeno parkiralište i balotana) predviđa se oblikovanje novih pješačkih koridora i zeleni pojas uz obalnu prometnicu.

S obzirom na trenutni karakter prostora, koncept postavljen Idejnom studijom nužno je revidirati te dodatno promisliti stvarnu potrebu za uklanjanjem postojeće zelene površine i balotane te dodatno popločavanje prostora. U daljnjoj razradi projektne dokumentacije važno je pažljivo pristupiti odabiru materijala i opreme, kako bi se izbjegle intervencije kakve nisu senzibilne prema duhu mjesta i načinima na koje ovu otvorenu površinu koristi lokalno stanovništvo (balotana). Također, u svrhu ispunjenja ciljeva koji se odnose na unaprjeđenje mreže zelene infrastrukture unutar svih naselja u obuhvatu Grada Vodice, potrebno je pridodati veću važnost zelenim površinama i biljnom materijalu predviđenom za sadnju na predmetnoj čestici.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 8, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 14, RP 16, RP 17, RP 18, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija projektne dokumentacije (Idejna studija) - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Idejni, Glavni i Izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 3: Uređenje plaže Vruje u Vodicama - 2. faza

Projekt se odnosi na oblikovanje otvorenih i zelenih površina u široj zoni plaže Vruje (jugoistočno od središta naselja Vodice), odnosno nadopunu ranije izvedenim površinama betonskih platoa, molova i riva. Idejno rješenje (izrađeno 2020. godine od strane arhitektonskog biroa SITUS d.o.o. iz Šibenika), nadovezuje se na izvedeno stanje, a predviđa transformaciju postojećih otvorenih površina zamjenom opločenja, postavljanje novih sadržaja (poput drvenih platformi i šetnice), dodatno nasipanje plaže te opremanje prostora različitim vrstama urbane i parkovne opreme. Projekt se odnosi na pomorsko dobro te k.č. 7060/26, k.o. Vodice.

Cilj planiranog projekta je artikulacija ranije izvedenih površina, dodatna aktivacija plaže s konceptualnim te sadržajnim povezivanjem sa zonom hotelskih sadržaja sjeverno od obalnog pojasa te formiranje novih javnih površina u službi lokalnog stanovništva, s naglaskom na boravak u periodima van ljetne turističke sezone.

U budućim koracima projekta potrebno je ispitati mogućnosti organizacije prostora i njegovog funkcioniranja u svojstvu javnog dobra, na način koji neće omogućiti komodifikaciju javnih površina i njihovu sezonalnost, već stvoriti kvalitetno oblikovan i ozelenjen obalni pojas čije strukture i oprema omogućavaju cjelogodišnji boravak. Pri projektiranju novih struktura i opreme potrebno je u obzir uzeti izloženost posolici i direktnom osunčanju te odabrati ekološki održive materijale sa smanjenim zahtjevima za održavanjem. U krajobraznom uređenju zelenih površina uz plažu važno je formiranje hlada u zonama rive i kupališta, a pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne i vrste koje će se uklopiti u kontekst lokalnog krajobraza.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 7, RP 9, RP 10, RP 16, RP 17, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija projektne dokumentacije (Idejno rješenje) - priprema projektne dokumentacije (Idejni, Glavni, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 4: Krajobrazno uređenje i opremanje javne parkovne površine "Park Vele vrulje", Vodice

Projekt se odnosi na prostor postojećeg proširenja rive s dotrajalim dječjim igralištem istočno od užeg središta naselja Vodice, na predjelu uvale Vele vrulje, odnosno na dijelu k.č. 7245, k.o. Vodice. Na lokaciji se trenutno nalazi dječje igralište starijeg datuma, sa šljunčanom površinom kružnog tlocrtnog oblika, koju okružuje betonsko opločenje rive. Trenutni karakter prostora odlikuje tek djelomična uređenost, dotrajalost sprava za dječju igru i izostanak zelenih površina te visoke vegetacije. Izvedbeni projekt krajobrazne arhitekture (autor PEJZAŽ ITD., Šibenik) izrađen je 2024. godine te na obuhvatu od 632 m² predviđa rekonstrukciju postojeće zone namijenjene dječjoj igri, uz proširenje njezine površine, postavljanje novih, multifunkcionalnih sprava za igru, sadnju zelenila i smještaj urbane opreme. Parter zone za igru planira se urediti postavljanjem antitraumatske podloge od lijevane gume, a kao dodatni element projekt predviđa postavljanje vodenih prskalica, također namijenjen igri i zabavi djece.

U budućoj realizaciji projekta važan je odabir sprava, opreme i materijala primjerene kvalitete i izdržljivosti, uz moguće proširenje intervencije i zamjenu dotrajalog betonskog opločenja rive primjerenijim.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 6, RP 9, RP 13, RP 16, RP 17, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija projektne dokumentacije (Izvedbeni projekt) i proširenje obuhvata intervencije - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 5: Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu sa Spomenikom palim borcima, Vodice

Predmetna aktivnost odnosi se na ozelenjavanje postojećih zelenih površina na Trgu sa Spomenikom u samom središtu naselja Vodice. Obuhvat projekta zauzima k.č. 149 te dijelove k.č. 7178/1 i 7224/1, k.o. Vodice. Cilj ovog projekta je artikulirati postojeću zonu trga sadnjom novog i zamjenom postojećeg biljnog materijala, na način koji će unaprijediti postojeće ambijente, omogućiti boravak na trgu u različitim klimatskim uvjetima te povećati vegetacijski fond šire zone obalnog pojasa. Također, s obzirom da se predmetna površina nalazi uz pristanište javnih i raznih privatnih brodskih linija, u budućem projektu važno je promišljati sliku centra naselja s mora.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati stablašice u funkciji formiranja hlada, odnosno zavičajne i vrste koje će se uklopiti u urbani karakter trga. Pri tome je potrebno zadržati značaj volumena spomenika kao prostornog orijentira.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 7, RP 9, RP 10, RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 6: Krajobrazno uređenje i opremanje Trga dr. Franje Tuđmana, Vodice

Predmetna aktivnost odnosi se na ozelenjavanje postojećih zelenih površina, zamjenu postojeće te nadopunu novom urbanom opremom, na najznačajnijoj javnoj površini u povijesnom dijelu naselja Vodice, koja obuhvaća otprilike 800 m² na dijelovima k.č. 7178/1 i 7178/22, k.o. Vodice.

Ciljevi projekta su artikulirati postojeću zonu trga sadnjom novog i zamjenom postojećeg biljnog materijala i time povećati vegetacijski fond šire zone obalnog pojasa te postojećoj, reprezentativnoj funkciji pridodati boravišnu kako bi se omogućilo korištenje površine u različitim klimatskim uvjetima. S obzirom da je trg dio vrijedne povijesne cjeline, planiranje svih novih intervencija mora uspostaviti kvalitetan odnos prema karakteru prostora i njegovom kulturnom značaju. Također, u razradi budućeg projekta važno je promišljati sliku povijesnog središta naselja s mora.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati značaju ovog trga.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 7, RP 9, RP 10, RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje Projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 7: Rekonstrukcija, krajobrazno uređenje i opremanje Trga Srime, Srima

Projekt se odnosi na rekonstrukciju postojećeg trga u središnjem dijelu naselja Srima (obuhvata oko 500 m² na dijelovima k.č. 3382/1 i 7732/1, k.o. Srima) te novo krajobrazno uređenje i opremanje njegovih površina. Osim reprezentativne i komemorativne funkcije, koju je važno zadržati obnovom spomeničkih elemenata, prostoru je potrebno obnoviti boravišnu funkciju kroz unaprjeđenje ambijenata na način da se ozelene postojeće zelene površine te postavi nova i kvalitetna urbana oprema. S obzirom da je trg povijesno vrijedan prostor, planiranje svih novih intervencija mora uspostaviti kvalitetan odnos prema karakteru prostora i njegovom kulturnom značaju. Također, u razradi budućeg projekta važno je promišljati sliku središta naselja s mora.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati značaju javne površine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 7, RP 9, RP 10, RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 8: Krajobrazno uređenje nove parkovne površine s dječjim igralištem u Sportsko-rekreacijskoj zoni Račice, Vodice

Predmetna aktivnost odnosi se na projekt uređenja novog javnog parka i ozelenjavanje otvorenih površina unutar Sportsko-rekreacijske zone Račice u rubnom dijelu izgrađenog područja naselja Vodice.

U toj zoni recentno su izgrađeni novi nogometni stadion, suvremeni betonski skate park te nova gradska sportska dvorana, uz koju se planiraju izgraditi i dodatni vanjski sportski tereni i igrališta za razne sportove. U svrhu iskorištavanja punog potencijala zone Račice te nadogradnje sportsko-rekreacijskih funkcija boravišnim, potrebno je pristupiti krajobraznom uređenju šireg obuhvata, a u neizgrađenom dijelu područja omogućiti formiranje nove parkovne površine. U sklopu novog parka posebno je važno formirati zonu za dječju igru, s obzirom da takva površina u širem okolišu ovog predjela zasad nije kreirana. S obzirom na karakter područja, aktivnost predviđa formiranje „prirodnog“ dječjeg igrališta, koje se u odnosu na tradicionalna razlikuje u

primjeni materijala i opreme koja stimulira neformalnu i slobodniju dječju igru. Ovakva igrališta povoljno djeluju na tjelesni i motorički razvoj djece (stimuliraju razne oblike kretanja), te na unaprjeđenje njihovih kognitivnih sposobnosti i društvenih vještina. Osim toga, upotreba prirodnih materijala simulira igru u prirodnom okolišu, pri čemu doprinosi jačanju svijesti o vrijednosti prirodnih prostora.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati značaju javne površine.

Lokacije provođenja aktivnosti odredit će se daljnjom razradom Projektnog zadatka, unutar k.č. 6446/1, k.o. Vodice. Projekt novog krajobraznog uređenja i opremanja površine poželjno je ishoditi putem javnog urbanističko-arhitektonsko-krajobraznog natječaja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 7, RP 8, RP 13, RP 15, RP 16, RP 18, RP 20, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka i odabir uže lokacije - provedba javnog urbanističko-arhitektonsko-krajobraznog natječaja - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 9: Krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz lokve Mrdakovica/Serdarićeva lokva i Rakitnica/Tri bunara

Aktivnost se odnosi na projekt revitalizacije dviju krških lokvi u zaleđu naselja Vodice, krajobrazno uređenje otvorenih površina uz njih te postavljanje parkovne opreme i interpretacijskih sadržaja. Projektom su obuhvaćene otvorene površine lokve Mrdakovica/Serdarićeva lokva (površine 4400 m² na k.č. 4959/2, 4959/4 i 4960, k.o. Vodice) i lokve Rakitnica/Tri bunara (površine 7300 m² na k.č. 4844 i 4845, k.o. Vodice).

Mrdakovica/Serdarićeva lokva recentno je obnovljena pa projekt na toj površini podrazumijeva krajobrazno uređenje i opremanje otvorene površine, dok je lokvi Rakitnica/Tri bunara potrebna cjelovita obnova vodenog tijela, uz ranije navedene aktivnosti.

Ciljevi projekta su obnova i revitalizacija otvorenih površina ovog tipa krškog fenomena te njihova valorizacija u kontekstu vrijedne povijesno-kulturne baštine s

iznimnim potencijalom za razvoj ruralnog turizma na području, ali i revitalizaciju okolnih poljoprivrednih površina.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 5, RP 6, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 16, RP 21, RP 23
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje Projektnih zadataka - obnova vodenog tijela lokvi - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

MJERA 1.1.2. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima otoka Prvića

Ova mjera usmjerena je na povećanje kvalitete te korištenja postojećih, ali i osmišljavanje novih prostora i sadržaja u otočkim naseljima Prvić Luka i Prvić Šepurine, uz provedbu urbane preobrazbe određenih dijelova građevinskih područja naselja. Među aktivnostima se nalaze se projekti čiju je provedbu Grad Vodice započeo prije ili u procesu izrade ove Strategije te novi koji se njome predlažu. Kao početni korak za planiranje i provedbu svih projekata koji se tiču obalnog pojasa, predlaže se inventarizacija i analiza prisutnih krajobraznih tipova obale (u daljnjem tekstu "tipologija obale"), u svrhu njihove valorizacije i održivog korištenja. Navedeno se naročito odnosi na prirodni dio obalne linije van izgrađenih dijelova naselja Luka i Šepurine.

AKTIVNOST/ PROJEKT 10: Rekonstrukcija parka i rive u Prvić Šepurini

Aktivnost se odnosi na parkovnu površinu uz brodsko pristanište u naselju Prvić Šepurine te rivu koja čini njezin rub prema moru. Na predmetnom obuhvatu, koji iznosi nešto manje od 1500 m² na k.č. 4562/6, 4601/4, 4601/5, 4601/7, 4611 i dio 4610, k.o. Prvić, trenutno je u izvedbi projekt "Uređenje šetnice s pripadajućim zelenilom na čz 4610, Prvić Šepurine", prema izrađenom Izvedbenom projektu krajobrazne arhitekture (autor PEJZAŽ ITD., Šibenik).

Projekt u izvedbi obuhvaća sanaciju rive i proširenje obalne šetnice, formiranje popločane zone uz kiosk za kupnju brodskih karata, uređenje staza i partera parkovne površine te sadnju novog zelenila i postavljanje nove parkovne opreme. S obzirom na značaj parkovne površine (jedini park u naselju) i njezin memorijalni sloj (spomenik žrtvama Drugog svjetskog rata), projekt je važno proširiti drugom fazom koja bi

obuhvatila sanaciju partera u zoni spomenika. Također, s obzirom na želje lokalne zajednice kroz inicijativu Mjesnog odbora Prvić Šepurine za postavljanje spomenika na temu povijesne veze naselja i otoka Tijata, potrebno je kvalitetno osmisliti zonu nove skulpture i promisliti njezino oblikovanje na način koji će se uklopiti u postojeće elemente ove parkovne površine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 9, RP 10, RP 11, RP 17, RP 22
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka za oblikovanje spomenika - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 11: "Putevima zajedništva Prvić Luka-Prvić Šepurina", uređenje obalne šetnice

Projektom se planira izgradnja pješačke staze, odnosno uređenje obale i izgradnja šetnice koja će povezati dva otočka naselja obalnom linijom. Najavljeni projekt podrazumijeva rekonstrukciju dijelova postojeće rive, sanaciju molova, izvedbu šetnice i njezino opremanje signalizacijom te parkovnom i urbanom opremom.

Dijelovi obalne linije otoka Prvića koji se nalaze izvan izgrađenog dijela naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine imaju očuvan prirodni i doprirodni karakter, trenutno su prohodni utabanim stazama, a brojne manje uvale i hridi na predjelu Donja Banda (pučinska strana zapadnog poluotoka Prvić Luke) koriste se kao prirodne plaže. Projekt je stoga potrebno planirati na način da osmišljene intervencije budu nadogradnja u postojeći, očuvani i neizgrađeni krajobraz, na način da se u realizaciji izbjegavaju sve značajnije fizičke intervencije u profil obale, naročito značajnije nasipanje i/ili izvedba podzida. U budućem projektu šetnicu je potrebno oblikovati na tragu postojeće utabane te izbjeci formiranje novih zona komercijalnog karaktera namijenjenih turističkoj aktivnosti. Pri razvoju projekta važno je voditi se podacima istaknutim u Atlasu otvorenih prostora, a poželjno je izraditi detaljniju tipologiju obale, u svrhu valorizacije i zaštite njezinog prirodnog karaktera kao temeljne vrijednosti.

Također, važno je promisliti potencijal ovog projekta u revitalizaciji zapuštenih i danas teško pristupačnih poljoprivrednih parcela u neizgrađenim dijelovima otoka Prvića.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 5, RP 6, RP 9, RP 10, RP 11, RP 16, RP 19, RP 22
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje Projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola

	- moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji
--	---

AKTIVNOST/ PROJEKT 12: Rekonstrukcija Tonculovog mula i uređenje rive

Kroz aktivnost se planira rekonstrukcija dijela obale u zapadnom dijelu naselja Prvić Luka. Projekt podrazumijeva građevinsku sanaciju tzv. Tonculovog mula te radove uređenja rive u užim kontaktnim zonama.

S obzirom na generalnu dotrajalost uređene obale i rive u tom dijelu obalnog pojasa Prvić Luke, ovu aktivnost važno je proširiti. Također, poželjno je u projekt uključiti i krajobrazno uređenje postojećih, kao i istražiti mogućnost formiranja novih zelenih površina te unaprijediti parkovnu i urbanu opremu.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 4, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 13, RP 15, RP 17, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje Projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 13: Rekonstrukcija rive i krajobrazno uređenje obalnog pojasa na predjelima Punta i Donja Banda, Prvić Luka

Kroz aktivnost se planira rekonstrukcija dijela obale u zapadnom dijelu naselja Prvić Luka. Projekt podrazumijeva građevinsku sanaciju i rekonstrukciju dotrajalih i urušenih dijelova uređene obale i rive, uz krajobrazno uređenje obalnog pojasa, odnosno unaprjeđenje postojećih i istraživanje mogućnosti za formiranje novih zelenih površina te postavljanje signalizacijske, parkovne i urbane opreme.

Benefiti projekta, uz poboljšanje sigurnosti i u uvjeta korištenja obalnog pojasa, su unaprjeđenje javne i turističke infrastrukture te valorizacija vrijednih ambijenata obalnog pojasa otoka Prvića.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati značaju javne površine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP3, RP 4, RP 5, RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 15, RP 17, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje Projektnog zadatka

	- priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji
--	--

AKTIVNOST/ PROJEKT 14: Krajobrazno uređenje i opremanje javne površine na predjelu Jaz, Prvić Luka

Predmetna aktivnost odnosi se na djelomično uređenu javnu površinu u dnu uvale naselja Prvić Luka, na k.č. 178/2, 1732/1 i dijelove k.č. 1/1 i 4594/3, k.o. Prvić. Površina je dio šireg pojasa uređene obale i rive s drvoredom tamarisa, uređenom balotanom i zelenom površinom s ostacima betonskog platoa na sjeveru. Budući projekt uključivao bi unaprjeđenje parkovne opreme u zoni bočališta, krajobrazno uređenje šire zone te ispitivanje mogućnosti postavljanja manjeg montažnog objekta u funkciji spremišta za vatrogasno vozilo, na inicijativu DVD-a Prvić Šepurine.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati značaju javne površine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 7, RP 11, RP 13, RP 16, RP 17, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje projektog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 15: Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje rive i obalnog pojasa na predjelu Perolin Gat, Prvić Šepurine

Kroz aktivnost se planira rekonstrukcija dijela obale u istočnom dijelu naselja Prvić Šepurine (prema Srimi) te krajobrazno uređenje i opremanje dijela rive u lučici Perolin Gat, na k.č. 899/1, 913, 914, 4603 i dijelu k.č. 4567, k.o. Prvić. Projekt podrazumijeva građevinsku sanaciju i rekonstrukciju dotrajalih i urušenih dijelova uređene obale, uz krajobrazno uređenje obalnog pojasa, odnosno unaprjeđenje postojećih i istraživanje mogućnosti za formiranje novih zelenih površina te postavljanje parkovne i urbane opreme.

Benefiti projekta, uz poboljšanje sigurnosti i u uvjeta korištenja obalnog pojasa, su unaprjeđenje javne i turističke infrastrukture te valorizacija vrijednih ambijenata obalnog pojasa otoka Prvića.

U budućim koracima projekta potrebno je ispitati mogućnosti organizacije prostora i njegovog funkcioniranja u svojstvu javnog dobra, na način koji neće omogućiti komodifikaciju javnih površina i njihovu sezonalnost, već stvoriti kvalitetno oblikovan i ozelenjen obalni pojas čije strukture i oprema omogućavaju cjelogodišnji boravak.

Pri projektiranju novih struktura i opreme potrebno je u obzir uzeti izloženost posolici i direktnom osunčanju te odabrati ekološki održive materijale sa smanjenim zahtjevima za održavanjem. Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašice u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati značaju javne površine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP3, RP 4, RP 9, RP 10, RP 11 RP 13, RP 15, RP 17, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 16: Krajobrazno uređenje i opremanje plaže Trstevica i plaže uz brodsko pristanište i park, Prvić Šepurine

U naselju Prvić Šepurina nalaze se dvije djelomično uređene, šljunčane plaže, smještene južno od središta naselja. S druge strane broskog pristaništa u odnosu na parkovnu površinu nalazi se manja nasipana plaža, zbog pličine pogodna za djecu. U najjužnijem predjelu izgrađenog dijela naselja, na k.č. 4606, k.o. Prvić, nalazi se plitka prirodna uvala sa šljunčanom plažom Trstevica.

Projekt se odnosi na krajobrazno uređenje i opremanje dviju plaža koje su trenutno tek djelomično uređene, a predstavljaju potencijal za razvoj kupališnog turizma u naselju.

Pri odabiru pozicija i vrsta opreme potrebno je u obzir uzeti izloženost posolici i direktnom osunčanju te odabrati ekološki održive materijale sa smanjenim zahtjevima za održavanjem. U krajobraznom uređenju zelenih površina uz plaže važno je formiranje hlada u zonama rive i kupališta, a pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne i vrste koje će se uklopiti u kontekst lokalnog krajobraza.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 6, RP 9, RP 10, RP 11, RP 13, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje projektnog zadatka

	- priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji
--	--

AKTIVNOST/ PROJEKT 17: Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu Rodina, Prvić Luka

Projekt se odnosi na zamjenu i nadopunu biljnog materijala na zelenim površinama trga Rodina u Prvić Luci, središnje javne otvorene površine, koja se nalazi na k.č. 36/1, k.o. Prvić.

Aktivnost uključuje valorizaciju postojećeg i planiranje sadnje novog biljnog materijala u svrhu unaprjeđenja ambijentalnih vrijednosti, jačanja klimatske otpornosti te podizanja kvalitete vizualnih karakteristika ove značajne javne površine. Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a poželjno je koristiti raznolike vrste vegetacije s ciljem jačanja bioraznolikosti i stvaranja krajobraza privlačnog za korištenje kroz cijelu kalendarsku godinu.

Također, u razradi budućeg projekta važno je promišljati sliku središta naselja s mora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 7, RP 9, RP 10, RP 17, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 18: Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu dr. Srećka Badurine, Prvić Šepurine

Projekt se odnosi na zamjenu i nadopunu biljnog materijala na zelenim površinama i žardinjerama na Trgu dr. Srećka Badurine u Prvić Šepurini, na dijelu 4562/1, k.o. Prvić. Ovaj projekt također je vezan na aktivnost "Revitalizacija i obnova zgrade stare škole u Šepurinama s pripadajućim okolnim prostorom", u sklopu Mjere 1.5.1. "Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada".

Aktivnost uključuje valorizaciju postojećeg i planiranje sadnje novog biljnog materijala u svrhu unaprjeđenja ambijentalnih vrijednosti, jačanja klimatske otpornosti te podizanja kvalitete vizualnih karakteristika ove značajne javne površine. Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji

formiranja hlada, a poželjno je koristiti raznolike vrste vegetacije s ciljem jačanja bioraznolikosti i stvaranja krajobraza privlačnog za korištenje kroz cijelu kalendarsku godinu.

Također, u razradi budućeg projekta važno je promišljati sliku središta naselja s mora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 7, RP 9, RP 10, RP 17, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Tipologije obale otoka Prvića - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 19: Krajobrazno uređenje i opremanje krovnog vrta Memorijalnog centra Faust Vrančić, Prvić Luka

Predmetna aktivnost odnosi se na krajobrazno uređenje zelenih i otvorenih površina krovnog vrta Memorijalnog centra Faust Vrančić, smještenog uz trg Rodina u Prvić Luci, na k.č. 44/2, k.o. Prvić. Prostor obuhvata je polu-javnog karaktera, s velikim potencijalom za privlačenje novih posjetitelja, naročito u kontekstu ugostiteljskog objekta koji se nalazi na toj razini zgrade.

Aktivnost uključuje valorizaciju postojećeg i planiranje sadnje novog biljnog materijala u svrhu unaprjeđenja ambijentalnih vrijednosti, jačanja klimatske otpornosti te podizanja kvalitete vizualnih karakteristika krovnog vrta. Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste, a poželjno je koristiti raznoliku vegetaciju smanjenih potreba za održavanjem.

U razradi budućeg projekta važno je promišljati sliku središta naselja s mora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 8, RP 9, RP 10, RP 13, RP 15, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 20: Krajobrazno uređenje zona bivše vojne baterije na brdu Lovrenčevica/Kapelica, Prvić Luka

U južnom dijelu otoka Prvića nalazi se uzvišenje, danas obraslo gustom borovom šumom, a nekad u funkciji vojnih fortifikacija od kojih su danas sačuvani ostaci

objekata poput bunkera, rovova i sl. S obzirom na javni karakter ove površine i popularnost među lokalnom zajednicom i posjetiteljima te ugodan ambijent s kvalitetnim vizurama na okolicu, u kontekstu naselja Prvić Luka smatra se parkovnom površinom.

Na uzvisini Lovrenčevica/Kapelica, na jugoistočnom kraju naselja smještena je zona tzv. Baterije, površine od 1,8 ha, na k.č. 273/1, 296, 303 i dijelovima k.č. 4563/1, 4564/1 i 4565/1, k.o. Prvić. Prostor Baterije uređen je i očišćen 2024. godine inicijativom Udruge "Otok", kroz participativnu studentsku radionicu u sklopu koje je oplemenjen parkovnom opremom.

S obzirom da su takvim projektnim modelom stvorena zanimljiva i kvalitetna rješenja te izvedena vrsta intervencija osjetljiva na prirodni okoliš i fortifikacijsku povijesnu baštinu, predmetnom aktivnošću predlaže se nastavak procesa revitalizacije ovog područja. Dodatni benefit participativnog pristupa oblikovanju i uređenju je i uključenost lokalne zajednice u odlučivanje o krajobraznom uređenju elemenata zelene infrastrukture te aktivnosti koje se na otoku provode u periodu njegove znatno manje naseljenosti.

Projekt uključuje organizaciju i provođenje participativnog procesa planiranja, oblikovanja i izvedbe krajobraznog uređenja, interpretaciju i valorizaciju ovog tipa kulturne baštine, obnovu i očuvanje šume te postavljanje parkovne i urbane opreme koja omogućuje različite tipove korištenja. U sklopu aktivnosti važno je unaprijediti pješačko-biciklističke staze do bivše vojne zona, što može povoljno utjecati i na revitalizaciju poljoprivrednih površina na tom području.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 5, RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 16, RP 19, RP 22
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - planiranje i provedba participativnog procesa - priprema projektne dokumentacije - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

MJERA 1.1.3. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima u zaleđu (Grabovci, Gaćezezi, Čista Mala, Čista Velika)

Ova mjera usmjerena je na povećanje kvalitete te korištenja postojećih, ali i osmišljavanje novih prostora i sadržaja u ruralnim naseljima Grabovci, Gaćezezi, Čista Mala i Čista Velika, uz provedbu urbane preobrazbe određenih dijelova građevinskih područja naselja.

AKTIVNOST/ PROJEKT 21: Obnova lokvi u Grabovcima i Čistoju Maloj te krajobrazno uređenje javne zelene površine

Aktivnost se odnosi na projekt revitalizacije dviju krških lokvi, u naseljima Grabovci i Čista Mala. Lokva u Grabovcima nalazi se na ulazu u naselje i zajedno sa okolnom zelenom površinom zauzima 1500 m² na k.č. 1140/1, k.o. Čista. Lokva u Čistoju Maloj nalazi se van istoimenog naselja, u blizini groblja u zaselku Dragišići i zauzima 2200 m² na k.č. 1454, 1455, 1461/3, 1462 i dijelu k.č. 2464, k.o. Čista.

Aktivnost je vezana na aktivnosti/projekte "Uređenje centra naselja Grabovci" i "Uređenje centra naselja Čista Mala" iz mjere 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada".

Projektom je predviđena cjelovita obnova lokvi, što uključuje revitalizaciju vodnog tijela, krajobrazno uređenje otvorenih površina uz njih te postavljanje parkovne opreme i interpretacijskih sadržaja.

Ciljevi projekta su obnova i revitalizacija otvorenih površina ovog tipa krškog fenomena te njihova valorizacija u kontekstu vrijedne povijesno-kulturne baštine s iznimnim potencijalom za razvoj ruralnog turizma na području, ali i revitalizaciju okolnih poljoprivrednih površina.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 5, RP 6, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 16, RP 21, RP 23
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka na temelju Prostorno-programskih studija iz aktivnosti/projekata "Uređenje centra naselja Grabovci" i "Uređenje centra naselja Čista Mala" - obnova vodenog tijela lokve - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 22: Rekonstrukcija bočališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz obnovljenu lokvu u Gačelezima

Predmetna aktivnost odnosi se na projekt krajobraznog uređenja otvorenih i zelenih površina u široj zoni obnovljene lokve u Gačelezima, koje zauzimaju površinu od 3000 m² na k.č. 999 i dijelu k.č. 2468/1, k.o. Čista. Projekt se provodi nastavno na aktivnost "Uređenje centra dijela naselja Gačelezi - Gornji Gačelezi", odnosno mjeru 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada".

Lokva je zajedno sa obodnim suhozidima i izvorom vode nedavno obnovljena, a dodatna artikulacija otvorenih površina koje je okružuju doprinijet će njezinom značaju, u kontekstu potencijala preuzimanja funkcija središnje javne površine u naselju.

Projektom se predviđa obnova srušenog bočališta na istoj ili drugoj poziciji, zamjena dotrajalih sprava dječjeg igrališta novima te krajobrazno uređenje šire zone kroz oblikovanje ruralnog, ali parkovnog karaktera.

S obzirom na karakter područja, aktivnost predviđa formiranje „prirodnog“ dječjeg igrališta, koje se u odnosu na tradicionalna razlikuje u primjeni materijala i opreme koja stimulira neformalnu i slobodniju dječju igru. Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašice u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati ruralnom kontekstu javne površine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 13, RP 16, RP 21, RP 23
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka na temelju Prostorno-programске studije iz aktivnosti/projekta "Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi - obnova vodenog tijela lokve - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 23: Rekonstrukcija sportskih igrališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelenih površina uz objekte škola u Gaćelezima, Čistoj Maloj i Čistoj Velikoj

Predmetna aktivnost fokusirana je na revitalizaciju i uređenje širih zona uz objekte škola, koje prate različiti sadržaji otvorenih površina, poput sportskih igrališta i dječjih igrališta, bočališta i sl. Projekt se odnosi na tri zone u tri ruralna naselja u Gradu Vodicama: Gaćezeze, Čistu Malu i Čistu Veliku. Aktivnost je vezana na aktivnosti/projekte "Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi", "Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Donji Gaćezezi", "Uređenje centra naselja Čista Mala" i "Uređenje centra naselja Čista Velika" iz Mjere 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada".

Zgrada stare škole u Gaćelezima obnovljena je u funkciji zgrade javne i društvene namjene, a u njezinom neposrednom okruženju nalaze se asfaltirano sportsko

igralište, boćalište i neuređena otvorena površina. Cijela zona zauzima površinu od 1,0 ha, na k.č. 1082/3, 1086/3, 1088/1 i dijelu 1086/1, k.o. Čista.

Kompleks škole u Čistoj Maloj, koji obuhvaća i brojne otvorene površine i sportsko igralište, devastiran je i zapušten. U široj zoni škole nalazi se manji obnovljeni objekt u funkciji sjedišta Mjesnog odbora Čista Mala i Vijeća srpske nacionalne manjine Grada Vodica, uz koji je recentno uređeno boćalište. Sjeverni dio zone neuređena je zelena površina, s obnovljenim spomen obilježjem posvećenom stradalima u Drugom svjetskom ratu. Cijelo područje obuhvata iznosi 1,1 ha, na k.č. 632/2, 633/1, 656/10 i dijelovima k.č. 656/6, 656/6, 672/2, 2446 i 2459, k.o. Čista.

U središtu naselja Čista Velika, u kojem su organizirani svi značajni javni sadržaji (uključujući i jedino dječje igralište u ruralnom dijelu Grada Vodica), nalazi se kompleks osnovne škole sa sportskim igralištem i otvorenim površinama u funkciji parkirališta i školskog nasada maslina. Cijela zona zauzima površinu od 1,0 ha, na k.č. 417/36, 417/63 te dijelovima k.č. 417/7, 429 i 2447/3, k.o. Čista.

Na predmetnoj površini u Gaćelezima projektom je predviđena rekonstrukcija dotrajalog sportskog igrališta i pripadajuće opreme, krajobrazno uređenje otvorene površine uz školu (s naglaskom na sadnju visoke vegetacije koja u obuhvatu potpuno izostaje) te unaprjeđenje zone boćališta postavljanjem nove parkovne i urbane opreme.

U široj zoni kompleksa škole u Čistoj Maloj projekt predviđa rekonstrukciju sportskog igrališta, krajobrazno uređenje otvorenih površina u užem obuhvatu škole, unaprjeđenje postojećeg boćališta postavljanjem nove urbane i parkovne opreme te krajobrazno uređenje ostalih zelenih površina s naglaskom na sadnju stablašica koje u tim zonama trenutno nisu prisutne.

U slučaju predmetnog obuhvata u naselju Čista Velika projekt je fokusiran na unaprjeđenje šire zone u kontekstu središta naselja, povezivanje otvorenih površina u okolišu škole s trgov ispred Crkve sv. Ane, proširenje dječjeg igrališta uz objekt vrtića, rekonstrukciju i opremanje sportskog igrališta i cjelokupno krajobrazno uređenje svih otvorenih i zelenih površina.

Ciljevi projekta su obnova i revitalizacija otvorenih površina u središtima ovih ruralnih naselja, s ciljem njihove ponovne repopulacije.

S obzirom na karakter ovih naselja, aktivnost predviđa proširenje dječjeg igrališta u Čistoj Velikoj te izgradnju novih u Gaćelezima i Čistoj Maloj, odnosno formiranje „prirodnih“ dječjih igrališta. Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati

zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati ruralnom kontekstu javne površine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 15, RP 16, RP 21, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnih zadataka na temelju Prostorno-programskih studija predviđenih Mjerom 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada" - priprema projektne dokumentacije (Idejna rješenja, Glavni i Izvedbeni projekti) i ishodenje odgovarajućih dozvola - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 24: Rekonstrukcija sportskog igrališta i krajobrazno uređenje okoliša u Grabovcima

Predmetna aktivnost fokusirana je na revitalizaciju i uređenje šire zone sportskog igrališta i okolnih otvorenih i zelenih površina. Projekt se planira nastavno na aktivnost "Uređenje centra naselja Grabovci", unutar Mjere 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada".

S obzirom da u naselju nema objekata javne i društvene namjene, ova zona, koja čini cjelinu sa lokvom, nosi potencijal preuzimanja svih važnih boravišnih i rekreacijskih funkcija javnih površina u naselju. Obuhvat projekta iznosi 4300 m² na k.č. 1140/1, k.o. Čista.

Ciljevi projekta su obnova i revitalizacija otvorenih površina u središtu ovog ruralnog naselja, s ciljem njegove ponovne repopulacije.

Projekt obuhvaća rekonstrukciju i dodatno opremanje dotrajalog sportskog igrališta i pripadajućih tribina, povezivanje šire zone s lokvom smještenom s druge strane ulice i krajobrazno uređenje svih otvorenih i zelenih površina unutar zone, što podrazumijeva izgradnju i opremanje bočališta, uređenje dječjeg igrališta (po "prirodnom" modelu), sadnju zaštitnog i zelenila u funkciji stvaranja ambijenta te postavljanje parkovne i urbane opreme.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati ruralnom kontekstu javne površine.

Na predmetnoj površini u Gaćelezima projektom je predviđena rekonstrukcija dotrajalog sportskog igrališta i pripadajuće opreme, krajobrazno uređenje otvorene površine uz školu (s naglaskom na sadnju visoke vegetacije koja u obuhvatu potpuno

izostaje) te unaprjeđenje zone bočališta postavljanjem nove parkovne i urbane opreme.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 15, RP 16, RP 21, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka na temelju Prostorno-programske studije propisane projektom "Uređenje centra naselja Grabovci", unutar Mjere 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada". - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni i Izvedbeni projekti) i ishođenje odgovarajućih dozvola - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

MJERA 1.1.4. Unaprjeđenje prostora oko sakralnih objekata na području Grada Vodica

Ova mjera usmjerena je na povećanje kvalitete te korištenja otvorenih i zelenih površina unutar uređenih groblja te uz značajnije sakralne objekte u naseljima na području Grada Vodica. Među aktivnostima se nalaze se projekti čiju je provedbu Grad Vodice započeo prije ili u procesu izrade ove Strategije te novi koji se njome predlažu.

AKTIVNOST/ PROJEKT 25: Uređenje Gradskog groblja Srima

Projekt uređenja Gradskog groblja Srima podrazumijeva njegovo proširenje, odnosno izgradnju i uređenje novog grobnog polja uz istočni rub postojećeg te uređenje parkirališta između groblja i prometnice, tj. na poziciji postojećeg neuređenog parkinga.

Trenutni obuhvat groblja nalazi se na k.č. 3891/2, k.o. Srima i iznosi 1700 m². Glavnim arhitektonskim projektom, kojeg je izradila tvrtka Bilota inženjering d.o.o. iz Segeta Donjeg, predviđeno je: uređenje prilaza, protupožarnog puta te parkirališta, koji zauzimaju 2200 m² na k.č. 3819/1, 3892 i dijelu 7691/3, k.o. Srima; uređenje prilaznog puta novom grobnom polju uz južni rub postojećeg, površine 200 m² na k.č. 3894/2, k.o. Srima te izgradnja novog grobnog polja i uređenje pratećih otvorenih površina, obuhvata 3200 m² na k.č. 3891/1, k.o. Srima.

Planirano parkiralište kapaciteta je 55 parkirnih mjesta, s planiranim zelenim pojasom koji ga odvaja od prometnice. Novo grobno polje prati geometrijsku matricu postojećeg pa se u istoj osi nižu četiri dvostruka reda novih grobnica, između kojih se protežu pješački koridori odijeljeni uskim linijskim zelenim površinama. U zapadnom

dijelu projekt predviđa formiranje popločanog trga sa skulpturom križa i objektom javnih sanitarija. Projekt također predviđa očuvanje postojećeg drvoreda čempresa te u novom grobnom polju zelenilo planira u uskim potezima uz južni i istočni rub.

U daljnjoj razradi i izvedbi projekta parkiralište uz prometnicu nužno je ozeleniti sadnjom stablašica radi stvaranja hlada. Zelene površine u novom grobnom polju poželjno je planirati kao upojne, a važno je i da cjelokupno uređenje partera odgovara ruralnom kontekstu područja. Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a sva nova oprema estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati značaju groblja za naselje Srimu. Projekt je poželjno proširiti krajobraznim uređenjem i opremanjem postojećeg grobnog polja te rekonstrukcijom građenih elemenata poput ogradnih zidova i sl.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 7, RP 10, RP 15, RP 16, RP 18
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija projektne dokumentacije (Glavni projekt) i proširenje obuhvata intervencije - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 26: Krajobrazno uređenje zelenih površina Gradskog groblja u Vodicama

Projekt se odnosi na krajobrazno uređenje zelenih površina u sjevernom dijelu Gradskog groblja Vodice koji, za razliku od starijeg južnog, ne pruža ambijent ni uvjete korištenja otvorene površine takvog značaja. Obuhvat provođenja aktivnosti iznosi 1,0 ha, na k.č. 1018/2, 1019/9, 1037/5, 1037/6, 1038/3, 1039, 1041/1, 1041/2, 1041/3, 1043/1, 1043/2, 1215, 1215/2, 1216/1, 7215/1 i 7215/4, k.o. Vodice.

Aktivnost uključuje valorizaciju postojećeg visokog zelenila uz istočni rub groblja, u kontekstu planiranog projekta "Izgradnja prometne infrastrukture, oborinske odvodnje i javne rasvjete kod groblja u gradu Vodicama" te krajobrazno uređenje postojećih i formiranje novih zelenih površina u sjevernom dijelu groblja u svrhu unaprjeđenja ambijentalnih vrijednosti, jačanja klimatske otpornosti te podizanja kvalitete vizualnih karakteristika Gradskog groblja Vodice.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, a poželjno je koristiti raznolike vrste vegetacije s ciljem jačanja bioraznolikosti i stvaranja krajobraza koji je vizualno atraktivan kroz cijelu kalendarsku godinu.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 7, RP 10, RP 15, RP 16, RP 18
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 27: Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred crkve sv. Ante u Gaćelezima i oko Crkve bl. Alojzija Stepinca na Srimi

Predmetna aktivnost fokusirana je na krajobrazno uređenje i unaprjeđenje korištenja otvorenih površina uz sakralne objekte u naseljima Gaćeleze i Srima.

Crkva sv. Ante u Gaćelezima jedini je sakralni objekt u užem dijelu naselja, smješten na vrhu uzvišenja, sa kaskadno oblikovanim terenom na kojem su organizirani pristupni put i stepenice do crkve te zelene površine s uglavnom livadnom vegetacijom i nasadima maslina. Projekt se provodi nastavno na aktivnost/projekt "Uređenje centra dijela naselja Gaćelezi - Gornji Gaćelezi" iz Mjere "1.5.3. Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada"

Predmetni obuhvat nalazi se na k.č. 1055/3, k.o Čista i zauzima 1600 m² otvorenih površina. Projekt se odnosi na krajobrazno uređenje svih zelenih površina s naglaskom na diverzifikaciju biljnog materijala i unaprjeđenje ambijenta, uz odmak od postojećeg, jednoobraznog pristupa oblikovanju ovih zona.

Crkva bl. Alojzija Stepinca na Srimi nalazi se izvan izgrađenog dijela naselja te je smještena unutar kulturnog krajobraza Srimskog poluotoka. Obuhvat otvorenih površina u okolišu crkve zauzima k.č. 7362/1, 7362/2 i 7363/1 i ukupno iznosi 5500 m². Predmetna površina podijeljena je u dvije cjeline; zapadnu, u kojoj su izgrađene crkva i zgrada župnog dvora i koju karakteriziraju formalno oblikovanje vanjske površine s manjim trgom, pješačkim koridorima i zelenilom s nasadima masline i istočnu, koja se nalazi sa stražnje strane sakralnog objekta i koja je potpuno prazna. Projekt se odnosi na krajobrazno uređenje svih otvorenih i zelenih površina te podrazumijeva valorizaciju postojećeg, sadnju novog zelenila i postavljanje parkovne i urbane opreme u zapadnom dijelu obuhvata te planiranje, oblikovanje i krajobrazno uređenje otvorene površine na plohi zdrobljenog krša u istočnom dijelu.

Pri odabiru biljnog materijala prednost trebaju imati zavičajne vrste stablašica u funkciji formiranja hlada, s naglaskom na vrste izražene vertikalnosti, u svrhu postizanja većeg stupnja uklopljenosti u kontekst okolnog kulturnog krajobraza. Sva

nova oprema mora estetikom, kvalitetom izvedbe i dugotrajnošću odgovarati ruralnom kontekstu ovih otvorenih površina sakralnog objekta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 7, RP 10, RP 15, RP 16, RP 18
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka na temelju Prostorno-programске studije koju predviđa projekt "Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi" iz Mjere "1.5.3. Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada" - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Izvedbeni projekt) i ishodenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 28: Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje groblja: Prvić Luka, Prvić Šepurine, katoličko groblje Gaćezeze, katoličko groblje Dragišići (Čista Mala), pravoslavno groblje Čista Mala i katoličko groblje Čista Velika

Predmetna aktivnost odnosi se na sanaciju i rekonstrukciju građenih elemenata groblja (ogradni zidovi, parter, memorijalne zone i sl.) te na krajobrazno uređenje (s naglaskom na sadnju novog zelenila) mjesnih groblja u naseljima Prvić Luka, Prvić Šepurine, Gaćezeze, Čista Mala i Čista Velika.

Mjesno groblje Prvić Luka nalazi se uz put koji spaja dva otočka naselja, u poljoprivrednom krajoliku dolca koji se proteže između istočnih i zapadnih uzvišenja otoka. Dijelovi parternog uređenja i zidanih elemenata (ogradni zid, podzidi grobnica) dotrajali su, kao i urbana oprema. Visoko zelenilo formirano je uz rubove groblja, u formi odraslih stabala čempresa. Obuhvat groblja smješten je na k.č. 1721/2, 1721/6, 1721/7 i 1724, k.o. Prvić, a zauzima 3100 m² otvorenih površina.

Mjesno groblje Prvić Šepurine nalazi se tek par izduženih poljoprivrednih parcela zapadno od groblja Prvić Luka. Stanje partera, građenih elemenata i opreme vrlo je slično susjednom groblju, dok je vegetacijski fond unutar grobnih polja organiziran potpuno drugačije, s jednom grupom stabala čempresa u središnjem dijelu i nepotpunim drvoredom iste vrste uz istočni rub. Obuhvat je nešto veći i zauzima 4300 m² otvorenih površina, na k.č. 200, 1715, 1716, 1718, 1719/1, 1719/2 i 4588 te dijelovima k.č. 1711/3, 1720/1 i 1720/2, k.o. Prvić.

Mjesno groblje u Gaćelezima smješteno je sjeverno od naselja, uz prometnicu u smjeru Čiste Male i Čiste Velike. Dobrim dijelom je neuređeno te ostavlja dojam nikad dovršenih radova; prilaz sa prometnice i parkiralište su improvizirani, ogradni zid izveden je od sirovih prefabriciranih betonskih blokova, parter unutar groblja

neuređen i u zarastanju. Visoka vegetacija prisutna je uz istočni rub, odnosno njegovu polovicu te zapadni, uz poneko spontano niknuto stablo među grobnicama. Zauzima prostorni obuhvat od 2500 m² otvorenih površina na dijelovima k.č. 1353/1, 1353/2 i 2466, k.o. Čista.

Katoličko groblje Čista Mala smješteno je van naselja, na predjelu Dragišići, odnosno u blizini lokve te podno krškog uzvišenja Gradina. Izrazito je ruralnog karaktera koji odgovara lokaciji, u sredini se nalazi crkva sv. Jurja (zaštićeno kulturno dobro) iz 13. stoljeća, a oko nje su slobodno organizirane grobnice u više osi. Obnova crkve sv. Jurja obrađena je unutar mjere 1.5.1. Revitalizacija i obnova neiskorištenih prostora i zgrada. Uređeni krajobraz ovdje se isprepliće s onim krških pašnjaka pa se unutar groblja javlja spontano niknuta grmolika vegetacija i dijelovi matične stijene koji izviru iz tla. Ogradni zid je u dobrom stanju, a parkiralište između ulaza u groblje i makadamskog puta asfaltirano. Prostorni obuhvat iznosi 4400 m² otvorenih površina, na k.č. 1328 i dijelu k.č. 1327, k.o. Čista.

Pravoslavno groblje u Čistoj Maloj nalazi se u središtu naselja (jedini takav slučaj u zaleđu Vodica), sa suprotne strane ceste u odnosu na kompleks stare škole. Unutar groblja nalazi se manji sakralni objekt, parter je uglavnom travnat, uz nekoliko osi pješačkih koridora popločanih kamenom. Kameni ogradni zid s betonskom kapom u lošem je stanju, a nasadi visokog zelenila (uglavnom čempresi, uz nekoliko jedinki drugih vrsta četinjača) raspoređeni su cijelim obuhvatom. Obuhvat iznosi 3600 m² otvorenih površina, na k.č. 596, k.o. Čista Mala.

Mjesno groblje Svih svetih u Čistoj Velikoj nalazi se izvan obuhvata naselja, Grada Vodica pa i Šibensko-kninske županije, odnosno na području Općine Stankovci u Zadarskoj županiji. Smještaj je sličan onom u Gaćelezima, s neuređenim prilazom s prometnice i parkiralištem. Ograđeno je djelomično narušenim, ali kvalitetno zidanim kamenim ogradnim zidom, u sredini groblja nalazi se manji sakralni objekt, parter je travnat, a visoka vegetacija (središnja aleja čempresa i obodni drvoredi) upućuje na nepotpunost, odnosno nestanak većeg broja stabala. Groblje zauzima prostorni obuhvat od 8200 m² otvorenih površina, na k.č. 2272/5 i 2260/10, k.o. Vukšić.

Aktivnost se provodi nastavno na aktivnosti/projekte "Uređenje centra naselja Grabovci", "Uređenje centra dijela naselja Gaćelezi - Gornji Gaćelezi", "Uređenje centra dijela naselja Gaćelezi - Donji Gaćelezi", "Uređenje centra naselja Čista Mala" i "Uređenje centra naselja Čista Velika" iz Mjere 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada".

Projekt rekonstrukcije groblja odnosi se na sanaciju, popravak i ponovnu izvedbu građenih elemenata u vidu ogradnih zidova (izuzev katoličkog groblja u Čistoj Maloj),

podzida terena i grobnica (Prvić Luka i Šepurine) te obnovu partera zamjenom opločenja (Prvić Luka i Šepurine, Gaćezezi, pravoslavno groblje u Čistoj Maloj, Čista Velika). U projektu rekonstrukcije potrebno je koristiti istovjetni materijal ukoliko je to moguće, a u situacijama prisustva kulturnih dobara unutar groblja (katoličko groblje u Dragišićima, Čista Mala), oblikovati strategije restauracije i/ili rekonstrukcije elemenata. Krajobrazno uređenje otvorenih površina groblja podrazumijeva uređenje (Gaćezezi, Čista Velika) i ozelenjavanje (Dragišići, Čista Mala) parkirališta, nadopunu fonda visoke vegetacije na pozicijama uklonjenih stabala te sadnju nove na lokacijama gdje je za to utvrđena potreba. Pri izboru vrsta biljnog materijala važno je koristiti se prisutnima i/ili uklonjenim vrstama, uz mogućnost nadopune alternativnim vrstama četinjaca (npr. *Cedrus deodara* - cedar, *Picea abies* - smreka).

Na svim grobljima koja su predmet projekta potrebno je postaviti novu urbanu opremu, koja mora biti oblikovana po uzoru na raniju (na grobljima gdje je prisutna) ili oblikovanjem i estetikom prilagođena kontekstu (na grobljima gdje se uvodi). Sva nova oprema mora kvalitetom izvedbe i otpornošću na vremenske uvjete odgovarati prostornom kontekstu i značaju otvorenih površina groblja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 21
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnih zadataka na temelju Prostorno-programskih studija iz aktivnosti/projekata "Uređenje centra naselja Grabovci", "Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi", "Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Donji Gaćezezi", "Uređenje centra naselja Čista Mala" i "Uređenje centra naselja Čista Velika" iz Mjere 1.5.3. "Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada". - priprema projektne dokumentacije (Idejna rješenja, Glavni i Izvedbeni projekti) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

MJERA 1.1.5. Uređenje okoliša oko ostalih objekata javne i društvene namjene na području Grada Vodica

Ova mjera usmjerena je na povećanje kvalitete te korištenja otvorenih i zelenih površina u okolišu objekata javne i društvene namjene koji nisu obrađeni u ranijim poglavljima, u svim naseljima na području Grada Vodica.

AKTIVNOST/ PROJEKT 29: Krajobrazno uređenje i opremanje javne i zelene površine uz Gradsku tržnicu Vodice i formiranje manjeg trga na lokaciji Spomenika žrtvama komunizma

Predmetna aktivnost fokusirana je na krajobrazno uređenje i unaprjeđenje korištenja otvorenih površina u zoni istočnog ruba Gradske tržnice Vodice, javnog parkirališta uz Ulicu Ante Poljička i uređene rive uz nautičku marinu.

Obuhvat projekta proteže se paralelno s obalom i ulicom, od istočne fasade kompleksa s Gradskom tržnicom do istočnog ruba k.č. 7233/2, koji se nalazi u osi zapadne fasade zgrade Autobusnog kolodvora Vodice. Iznosi 1250 m² na k.č. 7178/25 i dijelovima k.č. 7233/2, 7178/73 i 7963, k.o. Vodice. Predmetna površina trenutno jest javno dostupna i pješačka, ali nedovoljno artikulirana i nedefiniranog karaktera te uređenja. Funkcije površine trenutno se uglavnom svode na prolazak pješaka, a izostaje i ambijentalno i zaštitno zelenilo te urbana oprema pa se Spomenik žrtvama komunizma, izgrađen 2015. godine, nalazi u vrlo nespretno oblikovanom kontekstu.

Cilj projekta je formiranje javne površine manjeg trga (tzv. piazzette) definiranjem rubova, artikulacijom postojećih površina, krajobraznim uređenjem i opremanjem kvalitetnom urbanom i parkovnom opremom.

U izradi budućeg projekta važno je uspostaviti jasan odnos prema zgradi sa komercijalnim sadržajima, koridoru ulice, pješačkom koridoru rive i nautičkoj marini u neposrednoj blizini. Projekt obuhvaća ozelenjavanje javnog parkirališta sadnjom stablašica namijenjenih formiranju hlada, reorganizaciju postojećih zelenih površina, novo oblikovanje partera i pozicioniranje spomenika kao središnje točke zone. Nova urbana oprema mora oblikovanjem, estetikom i kvalitetom izvedbe te otpornošću na vremenske uvjete odgovarati novom značaju predmetne površine i urbanom kontekstu uređene gradske obale.

Projekt novog krajobraznog uređenja i opremanja površine poželjno je ishoditi putem javnog urbanističko-arhitektonsko-krajobraznog natječaja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 13, RP 15, RP 16, RP 17, RP 18, RP 19, RP 20
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje Projektnog zadatka - provedba javnog urbanističko-arhitektonsko-krajobraznog natječaja - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 30: Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred Centra za kulturu Vodice

Predmetna aktivnost fokusirana je na krajobrazno uređenje i unaprjeđenje korištenja otvorenih površina u zoni javno-društvene namjene u Ulici Ive Čaće. S obzirom na značaj objekata u toj zoni (zgrada gradske uprave i objekt Centra za kulturu Vodice) i njezin smještaj uz glavnu prostornu os koja u smjeru istok-zapad spaja Trg kneza Branimira (Poljana) i plaže zapadnog dijela naselja Vodice, površinu je potrebno kvalitetno artikulirati te joj krajobraznim oblikovanjem i postavljanjem nove urbane opreme pružiti karakter adekvatan značaju.

Prostorni obuhvat projekta iznosi 500 m² na k.č. 7914, k.o. Vodice. Obuhvat projekta promatra se u kontekstu prostorne osi iz smjera središnje parkovne površine u naselju i drvoreda koštele (*Celtis australis*) s južne strane ulice. Trenutno stanje čine dvije cjeline: popločeno parkiralište s jednim odraslim stablom vrste istovjetne drvoredu i zona prilaza Centru za kulturu vodice koju čine široka pristupna staza sa stepenicama, manja i neartikulirana zelena površina na istoku i kamenom popločani ulazni plato ispred objekta.

Projekt predviđa uklanjanje parkirališta i njegovu organizaciju na za to pogodnijoj lokaciji (na zapadu, uz Plavu plažu ili na jugu, uz zgradu stare vodičke škole). Time se pridodaje javni karakter značajnoj dijelu obuhvata i omogućava oblikovni tretman cijele zone, koji podrazumijeva definiranje odnosa prema prilazu i ulaznom platou te krajobrazno uređenje zelene površine uz zgradu gradske uprave.

Pri izboru biljnog materijala potrebno je voditi se raznolikošću, s naglaskom na zavičajne stablašice i definiranje odnosa prema drvoredu s južne strane ulice. Tretman partera i nova urbana oprema moraju oblikovanjem, estetikom i kvalitetom izvedbe te otpornošću na vremenske uvjete odgovarati značaju ove javne površine i urbanom kontekstu manjeg obalnog grada.

Projekt novog krajobraznog uređenja i opremanja površine poželjno je ishoditi putem javnog urbanističko-arhitektonsko-krajobraznog natječaja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 8, RP 9, RP 10, RP 13, RP 15, RP 16, RP 18, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - provedba javnog urbanističko-arhitektonsko-krajobraznog natječaja - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 31: Krajobrazno uređenje i opremanje okoliša OŠ Vodice

Projekt se odnosi na krajobrazno uređenje zelenih i otvorenih površina u sklopu okoliša OŠ Vodice, na dijelu k.č. 1406/3, k.o. Vodice, površine 4200 m².

Okoliš kompleksa škole uskoro će doživjeti promjene kroz najavljeni projekt nadogradnje školske zgrade i gradnje sportske dvorane. Cilj projekta je unaprjeđenje svih otvorenih površina, stvaranje zona ugodnih za boravak i učenje na otvorenom kroz ponovno osmišljavanje otvorenih prostora sa južne, istočne i sjeverne strane objekta.

Projektom se planira: ozelenjavanje parkirališta sa sjeverne strane škole (uz Ulicu Prve primorske čete), krajobrazno uređenje popločanih površina uz južni ulaz u školu i zone školskog maslinika, u kojem je poželjno formirati prostor za učenje i nastavu, tzv. učionicu na otvorenom. Projekt podrazumijeva tretman partera, uređenje postojećih i formiranje novih zelenih površina, postavljanje nove opreme za igru i učenje te nove parkovne i urbane opreme.

Pri izboru biljnog materijala potrebno je voditi se raznolikošću, s naglaskom na zavičajne stablašice i uz izbjegavanje trnovitih, otrovnih i alergenih vrsta čije bi prisustvo moglo ugroziti zdravlje školske djece. Važno je da nove sprave za igru budu izrađene od prirodnih materijala i taktilne, a sva nova oprema mora oblikovanjem, estetikom i otpornošću na korištenje odgovarati suvremeno oblikovanom krajobrazu odgojno-obrazovnog objekta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 15, RP 16, RP 18, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejno rješenje, Glavni projekt, Izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.2. Poboljšanje krajobraza prometne infrastrukture

Cilj je usmjeren na unaprjeđenje krajobraza prometnih koridora i povećanje održivosti prometa u mirovanju.

MJERA 1.2.1. Unaprjeđenje i ozelenjavanje postojećih cestovnih koridora

Elementi prometne mreže Grada Vodica uključuju cestovne koridore koji se često koriste za pješačko-biciklističku komunikaciju, a tek rijetko sadrže drvorede i druge oblike linearnih pojaseva zelenila. Mjera je usmjerena na unaprjeđenje kapaciteta prometnih koridora za pješačko-biciklističko kretanje te na sadnju dodatnog biljnog materijala u svrhu artikulacije prostornog identiteta grada. Među aktivnostima se nalaze se projekti čiju je provedbu Grad Vodice započeo prije ili u procesu izrade ove Strategije te novi koji se njome predlažu.

AKTIVNOST/ PROJEKT 32: Rekonstrukcija ulice Artina i sadnja novog drvoreda, Vodice

Projekt se odnosi na rekonstrukciju cijele širine profila ulice Artina, od njezinog početka u zoni planiranog parka Vele vrulje do Autobusnog kolodvora Vodice. Obuhvat iznosi 6000 m², na k.č. 7963, k.o. Vodice.

Aktivnost je trenutno u završnoj fazi izvedbe, a moguće ga je dodatno oplemeniti krajobraznim uređenjem zelenog pojasa u vidu sadnje podstojne etaže novog drvoreda sterilnih murvi (*Morus alba* 'Fruitless'). Navedeno će dodatno doprinijeti smanjenju štetnih utjecaja kolnog prometa.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 7, RP 15, RP 17 RP 18, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 33: Uređenje pješačko kolnih površina stare jezgre i dijela kontaktnih površina grada Vodica

Aktivnost obuhvaća skup postojećih pješačko-kolnih površina unutar povijesne cjeline naselja Vodice (zaštićeno kulturno dobro) i kontaktno područje pješačko-kolnih površina sa sjeverozapadne i sjeveroistočne strane. Cilj projekta je poboljšanje stanja

u prostoru s namjerom bolje prezentacije postojećih ambijenata u smislenu urbanističku cjelinu.

Za projekt je izrađen Glavni projekt arhitekture i ostale mape Glavnog projekta, a podijeljen je u pet cjelina. Ukupni obuhvat projekta iznosi 17 280 m², na k.č. 7178/22, 148, 7178/46, 7178/47, 7182/1, 7248 i dijelove k.č. 7178/1, 7178/24, 7233/2 i 7233/3, k.o. Vodice.

Predmetne površine uglavnom su prometni i/ili pješački koridori uz poneko proširenje, a u zoni brodskih pristaništa njime je obuhvaćena i uređena obala, odnosno riva. Osim površina uz obalu, projekt obuhvaća i niz sporednih, uglavnom pješačkih pravaca okomitih na nju te uređenje prometne površine s pješačkim koridorima i manjim parkiralištem uz istočni rub Trga kneza Branimira (Poljana). Autori Glavnog projekta su arhitektonski biro STUDIO XXL d.o.o iz Zagreba.

Projektno rješenje obuhvaća: prometno rješenje s ciljem regulacije i definiranja koridora; parterno oblikovanje s ukidanjem asfaltnih površina i novim popločenjem u kombinaciji kamenih blokova i dekorativnog betona; odvodnju oborinskih voda sa predmetnih površina kroz sustav javne odvodnje te formiranje manjeg broja novih zelenih površina male površine, uz formiranje drvoreda duž zapadne strane kolnika Obale Juričev Ive Cote.

U odnosu na izrađeni Glavni projekt potrebno je izvršiti određene promjene, odnosno njegove izmjene i dopune, na način da se oblikovanje partera planira bez predloženih grafičkih intervencija (poput krakova hobotnica, lignji i sl.), revidira projekt krajobraznog uređenja i među planiranim stablašicama da prednost zavičajnim vrstama otpornim na klimatske uvjete i habitusa dovoljnog za formiranje hlada (umjesto stabala lipe i tamarisa) te projekt nadopuni rješenjima vezanim uz novu urbanu i parkovnu opremu, točnije njezin smještaj, oblikovanje i materijalnost.

Rješenja urbane i parkovne opreme poželjno je ishodovati provedbom javnog urbanističko-arhitektonsko-dizajnerskog natječaja s ciljem ispitivanja raznih ideja i pristupa.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 15, RP 16, RP 17 RP 18, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija i nadopuna projektne dokumentacije - provedba urbanističko-arhitektonsko-dizajnerskog natječaja - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 34: Kanalizacijski sustav Vodice-Tribunj-Srima, uređenje obalnog pojasa i plaža na Srimi

Projekt se odnosi na uređenje i izvedbu kanalizacijskog sustava cijelog naselja Srima, koji trenutno ne postoji u ovom naselju.

Izgradnja kanalizacijskog sustava je, prema Idejnom projektu (autori Hidrokonzalt d.o.o. Zagreb, podružnica Split), dio kanalizacijskog sustava Vodice-Tribunj-Srima. Cilj projekta je ostvarenje tehničkog rješenja u sklopu jedinstvenog sustava odvodnje s izgradnjom 4 crpne stanice na području Srime, od čega je Idejni projekt izrađen za CS Srima 2.

Uz tehničko rješenje instalacija kanalizacijskog sustava, projekt sadrži i situacije parternog uređenja obalnog pojasa naselja Srima, u sklopu kojih su načelno definirane trase rekonstruiranih prometnica, potezi linearnog zelenila uz njih, pješački i biciklistički koridori te zone dodatnog nasipanja plaža, uređenja lučica i formiranja novih otvorenih i zelenih površina.

U interesu kvalitetnog uređenja cjelokupnog obalnog pojasa naselja Srima, projektu njegovog uređenja potrebno je pristupiti urbanistički te krajobrazno, paralelno s razradom tehničke dokumentacije kanalizacijskog sustava.

U tom procesu važno je sagledati sve prostorne slojeve pa se izrada Prostorno-programске studije koja bi obuhvatila čitavo ovo golemo područje i stvorila kvalitetnu podlogu za daljnju idejnu i tehničku razradu pojedinih zona, nameće kao logičan zaključak. Prostorno-programsku studiju je potrebno izraditi multidisciplinarno, uz kvalitetne analize prostornih datosti i kulturnih prilika na predmetnom području.

Pri izradi Studije poželjno je provesti javni urbanističko-arhitektonsko-krajobrazni natječaj, u cilju ispitivanja što šire palete pristupa i rješenja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 15, RP 16, RP 17 RP 18, RP 19, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija projektne dokumentacije - provedba javnog urbanističko-arhitektonsko-krajobraznog natječaja - izrada Prostorno-programске studije uređenja obalnog pojasa naselja Srima - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 35: Sadnja drvoreda u glavnim ulicama svih naselja s dovoljnom širinom profila ulice

U svim naseljima na području Grada Vodica primjetna je izuzetno mala zastupljenost drvoreda na značajnijim cestovnim te pješačko-biciklističkim koridorima. Takvo stanje plod je više faktora, povijesni razvoj naselja uvjetovao je uske profile ulica, u mnogim slučajevima prometni sustav organiziran je prema automobilima, pri izgradnji novih dijelova naselja izostalo je kvalitetno planiranje otvorenih površina svih koridora i sl. U naselju Vodice postoje rijetke iznimke, poput Ulice Ive Čaće ili planiranog drvoreda u ulici Artina.

Predmetna aktivnost odnosi se na kvalitetnu analizu i inventarizaciju ulica, prometnih koridora, pješačko-biciklističkih koridora i uređenih obala na cijelom području Grada Vodica, s ciljem determiniranja područja u kojima postoje (ili se mogu stvoriti) uvjeti za formiranje drvoreda.

U tom procesu važno je sagledati sve prostorne slojeve pa se izrada Prostorno-programске studije koja bi obuhvatila čitavo ovo golemo područje i stvorila kvalitetnu podlogu za daljnju idejnu i tehničku razradu pojedinih zona, nameće kao logičan zaključak. Prostorno-programsku studiju je potrebno izraditi multidisciplinarno, uz kvalitetne analize prostornih datosti i kulturnih prilika na predmetnom području. Osim podataka o mogućim prostorima za implementaciju novih drvoreda, važno je da Studija ispita i uzgojne, klimatske i druge biološke uvjete te pruži popis vrsta koje se smatraju prihvatljivima i kvalitetnima za konkretna područja.

Projektne aktivnosti ozelenjavanja moguće je financirati iz Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU).

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 15, RP 16, RP 17 RP 18, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Prostorno-programске studije na temu ispitivanja mogućnosti za implementaciju drvoreda u ulicama i koridorima svih naselja na području Grada Vodica - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

MJERA 1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju

Javna parkirališta na području Vodica karakterizira jednoliko uređenje partera (najčešće asfaltom ili betonom), nedostatak zelenila (s naglaskom na stablašice u funkciji stvaranja hlada) te upotreba klasičnog sustava oborinske odvodnje. Mjera obuhvaća obnovu parkirališta u svrhu ublažavanja efekta toplinskog otoka.

AKTIVNOST/PROJEKT 36: Izgradnja prometnica s komunalnom infrastrukturom kod mjesnog groblja u gradu Vodicama

Aktivnost se odnosi na novo prometno rješenje u široj zoni Gradskog groblja Vodice, za kojeg je u veljači 2025. izdana građevinska dozvola. Predmet projekta je izgradnja dviju prometnica (sa istočne i zapadne strane trenutnog obuhvata groblja i sa spojem na sjevernoj), opremanje komunalnom infrastrukturom (oborinska odvodnja, javna rasvjeta, instalacije vodovoda i kanalizacije) s ciljem postizanja bolje prometne povezanosti oko groblja.

U sklopu projekta planirana je i izgradnja, odnosno uređenje parkirališta na poziciji postojećeg neuređenog parkinga uz Ulicu Grgurev Ante Kukure te dodatni red parkirališnih mjesta uz istočni rub zapadne prometnice.

Predmetni obuhvat projekta odnosi se na k.č. 7184/20, 235/11, 235/8, 235/1, 1015/6, 1015/7, 1018/7, 1018/5, 1018/6, 1019/10, 1019/11, 7215/3, 1033/4, 1033/5, 1033/6, 1038/2, 1037/5, 7215/5, 1213/3, 7187/6, 1212/2, 1213/6, 1037/1, 1182/2, 1181/3, 7215/7, 1046/5, 1181/4, 1180/9, 1180/10, 1046/4, 1214/13, 1215/3, 1216/26, 1215/6, 1216/20, 1216/21, 7215/9, 1216/23, 1216/24, 1216/25, 1216/11, 7217/6, 7184/15, 7184/18, 235/5, 7184/16, 7184/19, k.o. Vodice.

Novo parkiralište u jugoistočnom uglu groblja kapaciteta je 28 parkirališnih mjesta, a ono uz zapadnu prometnicu 22. Kod većeg parkirališta projektom se planiraju uski potezi zelenila između parkirališnih mjesta te manje površine u kontaktnim zonama s prometnicom, dok se kod manjeg projektom planira ozeleniti svako peto parkirno mjesto.

Projekt je važno nadograditi planiranjem, oblikovanjem i izvedbom linearnih zelenih površina uz nove prometnice (gdje situacija to dopušta) te projektom krajobraznog uređenja, odnosno ozelenjavanja parkirališnih zona.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 15, RP 16, RP 17 RP 18, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- nadopuna i revizija projektne dokumentacije

	- priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji
--	---

AKTIVNOST/ PROJEKT 37: Ozelenjavanje parkirališta uz trgovačke centre i javnih parkirališta uz obalu u naselju Vodice

U svim naseljima na području Grada Vodica primjetna je izuzetno mala zastupljenost zelenila na javnim parkirališnim površinama, naročito stabla koja svojim rastom pružaju hlad i umanjuju efekt toplinskog otoka. Takvo stanje plod je više faktora, ne postojanja regulative koja bi potakla ozelenjavanje parkirališta, smanjenu razinu svijesti o utjecaju značajnih betoniranih i asfaltiranih površina na prostor i klimu, maksimizacijom broja parkirališnih mjesta na jedinici površine i potrebi da se projekt realizira sa što manje financijskih sredstava i procedure. U naselju Vodice postoje rijetke iznimke, koje se uglavnom svode na poneko očuvano stablo u zoni parkiranja ili novije projekte orijentirane ka ozelenjavanju takvih površina, što je svakako pozitivan trend.

Predmetna aktivnost odnosi se na kvalitetnu analizu i inventarizaciju površina u funkciji javnih parkirališta u svim kopnenim naseljima na području Grada Vodica, s ciljem determiniranja područja u kojima postoje (ili se mogu stvoriti) uvjeti za formiranje sadnju visokog zelenila.

U tom procesu važno je sagledati sve prostorne slojeve pa se izrada Prostorno-programске studije koja bi obuhvatila čitavo ovo golemo područje i stvorila kvalitetnu podlogu za daljnju idejnu i tehničku razradu pojedinih zona, nameće kao logičan zaključak. Prostorno-programsku studiju je potrebno izraditi multidisciplinarno, uz kvalitetne analize prostornih datosti i kulturnih prilika na predmetnom području. Osim podataka o mogućim prostorima za implementaciju novih drvoreda, važno je da Studija ispita i uzgojne, klimatske i druge biološke uvjete te pruži popis vrsta koje se smatraju prihvatljivima i kvalitetnima za konkretna područja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 7, RP 8, RP 15, RP 16, RP 17 RP 18, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Prostorno-programске studije na temu ispitivanja mogućnosti za implementaciju drvoreda u ulicama i koridorima svih naselja na području Grada Vodica - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.3. Interpretacija bogate prirodne i kulturne baštine vodičkog kraja

Bogata kulturno-povijesna baština Grada Vodica uključuje prirodne vrijednosti vodičkog zaleđa i otoka, crkve, kapelice, vojne fortifikacije iz različitih perioda, arheološka nalazišta te očuvane kulturne krajobrazne nastale tradicionalnim oblicima poljoprivrede. Sve navedeno svjedoči o dugoj i kompleksnoj povijesti naseljavanja ovog područja i dinamičnoj vezi između čovjeka i njegove životne sredine. Posebni cilj je usmjeren na promociju i očuvanje navedenih elemenata, te na povećanje njihove dostupnosti u svrhu proširenja turističke i izletničke ponude Grada.

MJERA 1.3.1. Unaprjeđenje postojeće planinarske infrastrukture

Iako unutar obuhvata Grada Vodica ne postoje značajnija uzvišenja, odnosno ona koja bismo mogli okarakterizirati kao gore ili planine, krški reljef neposrednog i šireg vodičkog zaleđa te otoka može se smatrati dovoljno izazovnim terenom za razvoj planinarskih aktivnosti i tog tipa aktivnog turizma. Dodatno, gotovo sva uzvišenja pružaju zanimljive vizure na okolni kulturni, prirodni i kulturni krajobraz, a na mnogima od njih postoje objekti građene kulturne baštine, od suhozida i krških lokvi preko rimskih cisterni do utvrda i arheoloških nalazišta. Mjera je usmjerena na obnovu i unaprjeđenje izletničke infrastrukture i ispunjavanju rekreacijskog i edukacijskog potencijala šireg područja.

AKTIVNOST/ PROJEKT 38: Opremanje postojećih pješačkih ruta signalizacijom i parkovnom opremom: Pogled s Okita (Vodice), Okolo Prvića (Prvić), Bazilika Prižba i Prižba kružno (Srima), Rimskim putevima (Vodice) i Orlov krug (Vodice)

Neposredno vodičko zaleđe i uzvisine otoka Prvića odlikuje razgranata mreža pješačkih i planinarskih staza, koja spaja vrhove, srednjovjekovne utvrde, planinarske objekte i druge sadržaje od izletničko-rekreacijskog značaja. Aktivnost obuhvaća njihovu obnovu, što u osnovi podrazumijeva uklanjanje vegetacije i drugih prepreka koje opstruiraju prolaz pješaka, iscrtavanje planinarskih markacija, te obnovu dijela zastora i preusmjeravanje pojedinih dionica kako bi se ublažili derazijski procesi, odnosno spriječio nastanak vododerina i jaruga koji su česta posljedica neadekvatnog planiranja staza. Lokacije provođenja aktivnosti potrebno je utvrditi s nadležnim institucijama za upravljanje zaštićenim područjima prirode.

Dodatni benefit ovog projekta leži u činjenici da su planinarsko-izletnički i pastirski te poljoprivredni putevi često na istim trasama pa njihova obnova i unaprjeđenje pozitivno utječe i na proces revitalizacije zapuštenih poljoprivrednih površina i obnovu kulturnog krajobraza.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 5, RP 6, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 14, RP 21, RP 22, RP 23
Provedba i tijek razvoja projekta:	- mapiranje i inventarizacija postojećih pješačkih ruta - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

MJERA 1.3.2. Promocija prirodne i kulturne baštine Grada Vodica

Mjera je usmjerena na isticanje vrijednosti i obnovu prirodne i kulturne baštine u svim obalnim, ruralnim i otočnim naseljima na području Grada Vodica. Provedba mjere zasniva se na unaprjeđenju turističke signalizacije i afirmaciji pojedinih baštinskih elemenata u svrhu njihove daljnje zaštite.

AKTIVNOST/ PROJEKT 39: Krajobrazno uređenje i opremanje zona arheoloških nalazišta (Gradina Dragišići, Velika Mrdakovica, Biskupija, Prižba i sl.) i zona utvrda (vojne baterije na otoku Prviću, utvrda Rakitnica i dr.)

Predmet ove aktivnosti je unaprjeđenje boravišnih sadržaja uz arheološka nalazišta (Gradina Dragišići, Velika Mrdakovica, Biskupija, Prižba i sl.) i povijesne utvrde (vojne baterije na otoku Prviću, utvrda Rakitnica i dr.), s obzirom da u nekima od zona postoji improvizirana urbana oprema. Sukladno navedenom potrebno je razmotriti uspostavu primjernih boravišnih sadržaja u suradnji s nadležnim institucijama.

Krajobrazno uređenje navedenih zona mora biti orijentirano ka minimalnoj posjetiteljskoj infrastrukturi i senzibilno prema vrijednoj kulturnoj baštini, uz strogo izbjegavanje spektaklizacije prirode i krajobraza rješenjima poput predimenzioniranih staklenih vidikovaca i sl. Opremanje ovih zona parkovnom i urbanom opremom također je potrebno izvršiti imajući u vidu prostorni i kulturni kontekst, a kroz projekt je moguće ispitati dva pristupa: ujednačenje takve infrastrukture u različitim zonama i/ili optimizaciju rješenja ovisno o konkretnom prostoru i njegovom povijesnom karakteru.

Sva nova oprema mora oblikovanjem, estetikom i otpornošću na prostorne i klimatske uvjete te korištenje odgovarati zahtjevima specifičnih lokacija, uz očuvanje njihove jedinstvenosti kao temeljne vrijednosti.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 5, RP 6, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 16, RP 21, RP 22, RP 23
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Prostorno-programske studije zona arheoloških nalazišta - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.4. Uspostava održivih gospodarskih zona

Posebni cilj je usmjeren na unaprjeđenje krajobraza poslovnih i gospodarskih zona, odnosno na uspostavu zaštitnog zelenog pojasa uz gospodarske subjekte te sanaciju područja s degradiranim krajobrazima.

MJERA 1.4.1. Unaprjeđenje brownfield područja

Mjera obuhvaća revitalizaciju degradiranih krajobraza na području Grada Vodice, odnosno njihovo reprogramiranje u svrhu proširenja sustava zelene infrastrukture. Mjerom je obuhvaćen tzv. *landfill* odlagališta otpada Leć. Unutar ovog prostora predviđa se formiranje tematskog parka, ruta i drugih sadržaja koji će ga ponovno povezati s kulturnim krajobrazom krša i poljoprivrednih površina koji ga okružuje.

AKTIVNOST/ PROJEKT 40: Krajobrazno uređenje odlagališta otpada Leć

Projekt krajobraznog uređenja odlagališta otpada Leć na istoimenom predjelu u neposrednom zaleđu naselja Vodice podrazumijeva ozelenjavanje plohe i padina odlagališta te okolnih otvorenih površina.

U svrhu stvaranja uvjeta za sadnju srednje i visoke vegetacije, projektom se predviđa nasipanje dodatnog sloja plodnog tla. Također, konfiguracija terena nastalog aktivnošću gospodarenja otpadom i mjerilo odlagališta takvi su da omogućavaju razvoj i izgradnju poligona za adrenalinske sportove, poput BMX-a, motocross-a i dr.

Predmetni obuhvat nalazi se na prostoru k.č. 6009/36, 6009/37, 6009/38 i 6010/1, k.o. Vodice i iznosi ukupnih 6 ha.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 6, RP 12, RP 16, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

MJERA 1.4.2. Unaprjeđenje otvorenih prostora gospodarskih zona

Gospodarske prostore na području Grada Vodice u pravilu karakterizira niska razina ozelenjenosti, koja osim povećanja efekta toplinskih otoka može imati negativne posljedice po mikroklimu, kvalitetu života u okolnim ulicama te smanjuje ambijentalne vrijednosti šireg prostora. Osim toga, neuređeni prostori uz gospodarske objekte obično imaju nižu privlačnost za ulaganje, a nedostatak zelenila u gospodarskim prostorima može se negativno odraziti na uvjete rada njihovih zaposlenika. Mjera je usmjerena na ozelenjavanje poslovnih i gospodarskih zona u unaprjeđenje njihovih funkcija, te zaštite okolnog prostora od nusprodukata proizvodne djelatnosti.

AKTIVNOST/ PROJEKT 41: Poslovna zona Stanine-Mličevac i rekonstrukcija dionice županijske ceste

Predmet projekta su radovi na izvedbi Faze 1 nove prometne mreže zone Stanine-Mličevac, odnosno prometne mreže lokalnih cesta u sklopu poslovne zone s pripadajućom komunalnom infrastrukturom te radovi za izvedbu Faze 2, koja uključuje rekonstrukciju županijske ceste (Jadranska magistrala) s pripadajućim komunalnim instalacijama i dva prometna spoja sa lokalnim prometnicama.

U sklopu Idejnog projekta, izrađenog 2022. godine, obrađeni su i odvodnja oborinskih voda, javna rasvjeta, DTK instalacije te koridor plinovoda. Projekt je potrebno proširiti, odnosno nadopuniti projektnom dokumentacijom krajobraznog uređenja prometnih koridora. Cilj projekta krajobraznog uređenja je smanjiti negativne efekte nove izgradnje na prostor, spriječiti nepovoljan utjecaj na kvalitetu života lokalnog stanovništva, unaprijediti vizualne i ambijentalne karakteristike tog krajobraza i omogućiti zaposlenicima i svim posjetiteljima poslovne zone kvalitetniji boravak.

Osim ozelenjavanja koridora prometnica, u široj zoni posebnu pažnju potrebno je posvetiti ozelenjavanju parkirališta, na način da se na njima uspostave nove zelene površine i zasade zavičajne vrste stablašica, otporne na klimatske uvjete i sposobne stvoriti hlad na infrastrukturnim otvorenim površinama.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 8, RP 15, RP 16, RP 18, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija i nadopuna projektne dokumentacije - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejna rješenja, Glavni i Izvedbeni projekti) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 42: Krajobrazno uređenje poslovnih i trgovačkih zona u naselju Vodice

Predmet projekta je krajobrazno uređenje postojećih poslovnih, gospodarskih i trgovačkih zona u naselju Vodice, s fokusom na tri cjeline: poslovnu zonu Stanine-Mličevac, trgovačko-poslovnu zonu uz Ulicu braće Ćirila i Metoda (uz glavni prilaz središtu naselja s Jadranske magistrale) i trgovačko-poslovnu zonu Račice.

Krajobrazno uređenje i predložene intervencije na području poslovne zone Stanine-Mličevac opisane su u prethodnoj aktivnosti/projektu.

Trgovačko-poslovna zona na ulazu u središte naselja Vodice nalazi se uz ulicu braće Ćirila i Metoda koju karakterizira drvored koštele sa zapadne te stablašice privatnih vrtova s istočne strane. Ipak, parkirališne površine koje zauzimaju sve dostupne otvorene površine u okolišu trgovačkih i poslovnih objekata, nisu oplemenjene sadnjom. U svrhu smanjenja efekta toplinskog otoka i unaprjeđenja vizualnih i boravišnih karakteristika tih površina za zaposlenike i posjetitelje, projektom se planira krajobrazno uređenje s naglaskom na formiranje nasada stablašica otpornih na klimatske uvjete i sposobnih stvoriti hlad na infrastrukturnim otvorenim površinama.

Vrlo slično kao u prva dva slučaja, u trgovačko-poslovnom dijelu Sportsko-rekreacijske zone Račice primjetan je izostanak zelenila i potpuna nepropusnost partera parkirališnih i drugih servisnih otvorenih površina izvedenih u asfaltu. Za tu zonu projektom se predviđaju iste aktivnosti kao i za ranije navedene dvije.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 2, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 8, RP 15, RP 16, RP 18, RP 19
Provedba i tijek razvoja projekta:	- revizija i nadopuna projektne dokumentacije - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (Idejna rješenja, Glavni i Izvedbeni projekti) i ishođenje odgovarajućih dozvola - moguće izmjene i dopune/izrada nove projektne dokumentacije - realizacija prema projektnoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.5. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada / kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada / urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada

Navedeni cilj obuhvaća osiguranje preduvjeta i učinkovito provođenje planiranja i gradnje novih prostora i zgrada prema načelima kružnog gospodarenja te revitalizacije i obnove nekorištenih, odnosno kružne obnove i reprogramiranja slabo korištenih prostora i zgrada.

U sklopu pojedinih aktivnosti predložena je izrada prostorno-programске studije za određene zahvate. Opći dio studije mora sadržavati:

- definiranje obuhvata studije,
- prikupljanje relevantnih podloga i dokumentacije za promatrano područje (kartografske podloge, fotografije lokacije, podaci o izvedenom stanju, projekti ili ostala dokumentacija za zahvate na promatranom području i slično),
- analizu važeće zakonske regulative i prostorno-planske dokumentacije,
- analizu imovinsko-pravnih odnosa,
- detaljnu analizu promatranog područja – promet, postojeća infrastruktura, analiza terena, prirodnih i krajobraznih vrijednosti, vrednovanje postojećih zgrada i ostalo.

MJERA 1.5.1. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Predmetna mjera usmjerena je na intenziviranje revitalizacije i obnove nekorištenih prostora i zgrada, koje posjeduju potencijal za primjenu načela kružnog gospodarenja, pri čemu se poseban naglasak mora staviti na iznalaženje održive namjene.

Značajnu prednost za stavljanje u ponovnu upotrebu takvih prostora i zgrada predstavlja i dostupnost postojeće infrastrukture (prometnice, energetska infrastruktura, sustav vodoopskrbe i odvodnje). Ukoliko takve postojeće zgrade nije moguće zadržati, potrebno je poticati smještaj novih sadržaja na njihovo mjesto, kako bi se spriječilo nepotrebno širenje građevinskog područja.

AKTIVNOST/ PROJEKT 43: Obnova crkve sv. Jurja u Dragišićima

Aktivnost se odnosi na sveobuhvatnu obnovu u ratu oštećene crkve sv. Jurja u Dragišićima (Čista Mala). Crkva je izgrađena u 13. stoljeću i zaštićena kao nepokretno kulturno dobro (Z-4658), a smještena je na groblju pod gradinom Dragišić.

U sklopu projekta važno je predvidjeti i sustav interpretacije crkvice kao kulturne baštine.

Za potrebe predmetnog zahvata tek će se izraditi kompletna projektna dokumentacija.

Lokacija provođenja aktivnosti: k.č. br. *106, 1328, k.o. Čista

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 9, RP 10, RP 12
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, idejni projekt, glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 44: Revitalizacija i obnova zgrade stare škole u Šepurinama s pripadajućim okolnim prostorom

Predmetna aktivnost podrazumijeva izradu prostorno-programске studije revitalizacije i obnove zgrade stare škole u Šepurinama na otoku Prviću, uključujući i pripadajući okolni prostor. Studija će biti podloga za izradu projektnih zadataka i za daljnje projektiranje pojedinih zahvata.

Prema važećem Urbanističkom planu uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka obuhvat se nalazi unutar zone mješovite namjene – pretežito stambene (M1). Zemljište je trenutno dijelom u privatnom vlasništvu, iako je cijeli obuhvat nekada pripadao školi.

Studija mora obraditi sljedeće:

- definiranje buduće namjene cjelokupnog obuhvata uz obavezno određivanje dijela obuhvata za sadržaje javne namjene od javnog interesa (posebice lokalne zajednice),
- analiza potrebe izmjena i dopuna prostorno-planske dokumentacije,
- procjena mogućnosti zadržavanja i obnove postojeće zgrade,

- prijedlog eventualne nove gradnje uz minimalno povećanje izgrađenosti obuhvata,
- izrada idejnog rješenja, odnosno prijedloga razmjesta novih sadržaja i njihova uređenja.

Lokacija provođenja aktivnosti: k.č. br. 1553/3, 1553/23, 1553/2, 1553/5, 1553/9, 1553/10, 1553/11, k.o. Prvić

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 10, RP 11, RP 12, RP 15
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

AKTIVNOST/ PROJEKT 45: Revitalizacija područja nekadašnjeg vojnog kompleksa na lokalitetu Vitkovići na otoku Prviću

Ovom aktivnošću planirana je izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem za revitalizaciju područja nekadašnjeg vojnog kompleksa na lokalitetu Vitkovići na otoku Prviću. Važećim PPUG-om moguća je njegova prenamjena isključivo za potrebe sporta i rekreacije te za potrebe deficitarnih sadržaja kojima se podiže standard i kvaliteta lokalne zajednice (rekreacijski, zabavni, kulturni, obrazovni i sl.).

Prethodno je nužno izvršiti vrednovanje postojećih građevina, nakon čega je omogućena njihova rekonstrukcija ili zamjena novim građevinama (osim bunkera). U najvećoj mogućoj mjeri potrebno je zadržati postojeće gabarite i volumene građevina, a eventualna potreba za dodatnim sadržajima moguća je uz maksimalno povećanje gabarita do 10%, a za građevine tlocrtne veličine do 100 m² najviše 25%.

Studija s idejnim rješenjem biti će podloga za izradu projektnih zadataka te daljnje projektiranje pojedinih zahvata određenih studijom.

Lokacija provođenja aktivnosti: k.č. br. 503, 633/1 i 677, k.o. Prvić

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 9, RP 10, RP 11, RP 12, RP 22
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

AKTIVNOST/ PROJEKT 46: Revitalizacija i obnova kompleksa nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" u Prvić Luci

Ova aktivnost odnosi se na izradu prostorno-programске studije s idejnim rješenjem, kojom bi se ponudilo rješenje za revitalizaciju i obnovu kompleksa nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" u Prvić Luci na otoku Prviću, a, osim zgrade, mora obuhvatiti i osmišljavanje te uređenje pripadajućeg vanjskog prostora. Cilj izrade studije je definiranje projektnih zadataka i daljnjeg projektiranja pojedinačnih zahvata.

Prema važećem Urbanističkom planu uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka predmetni kompleks nalazi se u zoni ugostiteljsko-turističke namjene (T1). Unutar navedene namjene moguća je izgradnja, odnosno rekonstrukcija hotela, pansiona ili prenoćišta sukladno posebnim propisima (Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine hoteli te drugi propisi).

Navedena prostorno-programska studija mora obuhvatiti sljedeće:

- revizija namjene planirane važećim urbanističkim planom uređenja (zgrade i pripadajućih vanjskih prostora) - planirati javnu i društvenu namjenu kao primarnu, po mogućnosti za aktivnosti namijenjene djeci i mladima uz osmišljavanje cjelovitog i održivog plana i programa,
- uključenje lokalne zajednice u revitalizaciju kroz provođenje participativnog procesa ispitivanja mogućnosti obnove i budućih namjena prostora, u sklopu čega je moguća izrada prototipova zona boravka na otvorenom i analiza njihovog korištenja,
- obavezno povećanje minimalnog udjela zelenila u odnosu na ukupnu površinu građevne čestice, propisanog navedenim UPU-om, uz jasno definiranje što to podrazumijeva (postotak visokog zelenila, ne može uključivati zelene krovove te površine popločene travnim rešetkama ili kockama i ostalo),
- definiranje ostalih parametara nužnih za ugradnju u izmjene i dopune UPU-a,
- procjena mogućnosti obnove postojeće zgrade,
- prijedlog moguće nove gradnje uz minimalno povećanje izgrađenosti obuhvata,
- izrada idejnog rješenja, odnosno planiranje razmještaja novih sadržaja i njihova uređenja.

Lokacija provođenja aktivnosti: k.č. br. 483/1, 482/1 i *178/1, k.o. Prvić

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 10, RP 11, RP 12, RP 15
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

MJERA 1.5.2. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Mjera podrazumijeva poticanje kružne obnove i reprogramiranja korištenih prostora i zgrada, pogotovo onih zapuštenih te nedovoljno ili neadekvatno korištenih, a radi produljenja trajnosti, smanjenja troškova održavanja, bolje iskoristivosti prostora i održivosti. Za navedeno su posebno pogodne zgrade javne i društvene namjene te općenito objekti u javnom vlasništvu, zbog lakše provedbe, no također je potrebno sustavno poticati obnovu privatnih nekretnina kako bi se omogućio cjeloviti razvitak područja.

AKTIVNOST/ PROJEKT 47: Izgradnja zamjenske zgrade na mjestu postojeće u Šepurinama

Predmetna aktivnost uključuje rušenje postojeće zgrade na trgu uz obalu u neposrednoj blizini crkve sv. Jelene u Šepurinama na otoku Prviću te projektiranje i izgradnju nove na istoj lokaciji.

U novoj zgradi smjestit će se različiti sadržaji, kao što je ribarnica i kuhinja za pripremu hrane za manifestacije na otvorenom s pomoćnim prostorima, prostorije Mjesnog odbora s terasom na katu, turistički ured te pošta. Izvana će biti uređena niša za sjedenje, odnosno okupljalište orijentirano prema jugu, a zaštićeno od sjevernih vjetrova.

Za sada je izrađen tek projektni zadatak temeljem kojeg je potrebno izraditi cjelokupnu projektnu dokumentaciju.

Lokacija provođenja aktivnosti: k.č. br. 4562/3, 4605 i *351, k.o. Prvić

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 11, RP 13, RP 16, RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- dorada i definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, idejni projekt, glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.5.3. Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada

Ova mjera odnosi se na povećanje kvalitete postojećih pojedinačnih naselja koja su dio Grada Vodice provedbom urbane preobrazbe određenih dijelova građevinskog područja ruralnih naselja u zaobalju, ključnih za njihovu revitalizaciju sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. **Načelni obuhvati opisani su u poglavlju 8.** Urbana preobrazba podrazumijeva skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina, i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica.

AKTIVNOST/ PROJEKT 48: Uređenje centra naselja Grabovci

Aktivnost podrazumijeva izradu prostorno-programске studije s idejnim rješenjem uređenja, odnosno urbane preobrazbe centra naselja Grabovci, planiranog Urbanističkim planom uređenja naselja Grabovci.

Studija predstavlja podlogu za izradu projektnih zadataka te daljnje projektiranje pojedinih zahvata određenih studijom.

Navedena prostorno-programska studija mora obraditi sljedeće mogućnosti:

- definiranje planirane javne i društvene namjene te prijedlog sadržaja, odnosno uređenja pripadajućeg okolnog prostora,
- uređenje planirane javne zelene površine uz lokvu i povezivanje s javnim otvorenim prostorom uz spomenutu javnu i društvenu namjenu,
- prijedlog uređenja koridora ulice koja prolazi kroz obuhvat,

- uređenje planirane zone sportsko-rekreacijske namjene s postojećim sportskim terenom uz obavezno ozelenjavanje.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 7, RP 8, RP 9, RP 10, RP 11, RP 13, RP 16, RP 21, RP 23, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

AKTIVNOST/ PROJEKT 49: Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi

Predmetnom aktivnošću planirana je izrada prostorno-programске studije za uređenje, tj. urbanu preobrazbu centra dijela naselja Gaćezezi, Gornjih Gaćezeza oko crkve sv. Ante.

Studija će biti podloga za definiranje projektnih zadataka te daljnje projektiranje pojedinih zahvata određenih studijom.

Navedenom studijom potrebno je obuhvatiti sljedeće:

- uređenje koridora kolno-pješačkih puteva (ulica oko bloka s crkvom, put do lokve) - razmatranje mogućnosti odvajanja koridora za pješake i sadnje obodnog drvoreda,
- uređenje kolnog i pješačkog pristupa crkvi uz obavezno ozelenjavanje i postavljanje urbane opreme,
- uređenje crkvenog dvorišta - obavezno poštivanje postojećih karakteristika prostora i zadržavanje postojećih zelenih zona,
- stvaranje veće parkovne površine oko lokve povezanog s površinom oko tri bunara - obavezno poštivanje prirodnih karakteristika prostora - dodatno opremanje i ozelenjavanje.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 7, RP 9, RP 10, RP 11, RP 13, RP 16, RP 19, RP 21, RP 23
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

AKTIVNOST/ PROJEKT 50: Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Donji Gaćezezi

Aktivnošću se predviđa izrada prostorno-programске studije uređenja, odnosno urbane preobrazbe centra dijela naselja Gaćezezi, Donjih Gaćezeza na području oko novouređene zgrade društvenog doma.

Studijom će biti određeni pojedini zahvati za koje će se temeljem studijske dokumentacije izraditi projektni zadaci te krenuti u njihovo daljnje projektiranje.

Studija će obuhvatiti sljedeće:

- uređenje pješačkih površina s urbanom opremom kao poveznice svih prisutnih javnih sadržaja (društveni dom, sportsko igralište, bočalište) - mogućnost formiranja trga (centar naselja) i ukidanja postojećeg kolno-pješačkog puta,
- prijedlog ozelenjavanja - planiranje zona višeg zelenila u vidu drvoreda i šumaraka,
- uređenje zelenih površina oko sportskog igrališta - mogućnost uređenja parka, dječjeg igrališta i slično.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 11, RP 13, RP 16, RP 21, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

AKTIVNOST/ PROJEKT 51: Uređenje centra naselja Čista Mala

Aktivnost se odnosi na izradu prostorno-programske studije uređenja centralnog dijela naselja Čista Mala, provođenjem urbane preobrazbe obuhvata.

Studija će služiti kao podloga za izradu projektnih zadataka i daljnje projektiranje pojedinih zahvata određenih studijom.

Studijom je nužno obraditi sljedeće:

- prijedlog prenamjene zgrade nekadašnje škole i pripadajućeg vanjskog prostora u neku drugu javnu i društvenu ili gospodarsku, pogotovo turističku namjenu uz mogućnost korištenja od strane lokalne zajednice, posebno u mjesecima izvan turističke sezone - procjena mogućnosti zadržavanja i obnove cijele ili samo dijela postojeće zgrade - obavezno zadržavanje postojeće niske izgrađenosti obuhvata i visokog udjela zelenila,
- uređenje postojećeg kolno-pješačkog puta od glavne ceste do zgrade mjesnog odbora - odvajanje pješačkog koridora i sadnja drvoreda, odnosno šireg zelenog pojasa južno od puta,
- uređenje cjelovitog javnog prostora oko zgrade mjesnog odbora i bočališta - ozelenjavanje i formiranje novih sadržaja, kao što je manje dječje igralište ili multifunkcionalna zona za rekreaciju djece i odraslih.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 7, RP 8, RP 10, RP 11, RP 12, RP 13, RP 16, RP 19, RP 21, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

AKTIVNOST/ PROJEKT 52: Uređenje centra naselja Čista Velika

Ovom aktivnošću planirana je izrada prostorno-programске studije za uređenje, odnosno urbanu preobrazbu centra naselja Čista Velika, a kao podloge za definiranje projektnih zadataka te daljnje projektiranje pojedinih zahvata određenih studijom.

Predmetnom studijom potrebno je obuhvatiti sljedeće:

- planiranje mreže zajedničkih, obavezno ozelenjenih javnih otvorenih prostora ujednačenog oblikovanja koji povezuju postojeće javne i društvene sadržaje (crkva, dječji vrtić i dječje igralište, boćalište, škola s vanjskim sportskim igralištem),
- uspostava novih, posebno rekreacijskih sadržaja na prostoru boćališta te između boćališta i vrtića.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 6, RP 7, RP 8, RP 11, RP 12, RP 13, RP 16, RP 19, RP 21, RP 25
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada prostorno-programске studije s idejnim rješenjem - definiranje projektnih zadataka za sve projekte određene studijom

10.1.2. **STRATEŠKI CILJ 2: Očuvanje i unaprjeđenje stanja bioraznolikost na području Grada Vodica**

Ovaj strateški cilj je uglavnom fokusiran na periurbano područje Grada Vodica odnosno na područja izvan glavnih naselja (vodena staništa, travnjaci, šumska staništa, špilje i obalna (morska) staništa), a predstavljaju važna staništa čije je očuvanje i povezanost ključno za urbanu obnovu, adaptaciju na klimatske promjene i zelenu tranziciju cijelog područja. S obzirom na tip ovog strateškog dokumenta, u čijem primarnom fokusu nije sama zaštita prirode te na to da gradska uprava odnosno tijela nisu izravno nadležna za provođenja odredbi iz sektora zaštite prirode (županijska i državna razina), predložene mjere i aktivnosti unutar ovog strateškog cilja, posredno mogu doprinijeti tzv. zelenoj urbanoj obnovi područja Grada i prepoznatim razvojnim potrebama. S obzirom da područje Grada ne obuhvaća značajne dijelove ekološke mreže Natura 2000, doprinos očuvanju ciljnih vrsta i staništa obuhvaćen je kroz mjere i aktivnosti/projekte unutar ovog strateškog cilja (npr. očuvanje suhih travnjaka na području POP Krka i okolni plato kao značajnih staništa za neke ciljne vrste ptica).

Iz navedenog strateškog cilja proizašla su pet (5) posebna cilja, deset (10) mjera i dvadeset (20) aktivnosti/projekta.

POSEBNI CILJ 2.1. Obnova i očuvanje prirodnih vrijednosti ugroženih i rijetkih staništa na području Grada

Slatkovodni i močvarni ekosustavi te vrste vezane uz njih su među najugroženijim ekosustavima, osobito s obzirom na prisutne utjecaje klimatskih promjena (npr. smanjenje vodnih zaliha, povećanje temperature, povećanje učestalosti i intenziteta poplava i bujica) te predstavljaju prioritet za očuvanje i obnovu (restauraciju). Iako se EU pravnim okvirom za očuvanje voda (primarno Okvirnom Direktivom o vodama, Europska komisija 2000.) sprječava narušavanje postojećeg stanja vodnih tijela i zadržavanje „vrlo dobrog“ ili „dobrog“ ekološkog stanja, EU Strategija za bioraznolikost do 2030. prepoznaje potrebu za ubrzanjem i ulaganjem većeg napora kako bi se postigli ciljevi iz Okvirne Direktive o vodama, a prvenstveno obnovom slatkovodnih ekosustava i njihovih prirodnih funkcija.

Stoga je jedna od ključnih obveza (ciljeva) EU Strategije za bioraznolikost do 2030.: *Obnoviti najmanje 25 000 km rijeka slobodnog toka, prvenstveno uklanjanjem suvišnih prepreka te obnovom poplavnih područja i močvarnih staništa (EK će pružiti tehničke smjernice i potporu za identificiranje takvih područja i mobilizaciju sredstava).* Velika ulaganja u obnovu rijeka i poplavnih područja općenito mogu dati znatan gospodarski poticaj sektorima uključenima u obnovu i lokalnim društveno-gospodarskim aktivnostima kao što su turizam i rekreacija, a mogu i poboljšati regulaciju voda, zaštitu od poplava, staništa za rijetke i/ili ugrožene vrste te umanjiti onečišćenje organskom tvari.

MJERA 2.1.1. Unaprijediti staništa povremenih vodotoka i lokvi za obnovu u ruralnim dijelovima Grada

Preliminarnim pregledom (na osnovu prostornih podloga) potencijalnih staništa povremenih vodotoka i lokvi za obnovu na području Grada Vodice, moguće područje od interesa za primjenu ove mjere obuhvaća šire područje naselja Gaćezezi i Grabovci. Obnova ovih staništa može obuhvaćati različite tipove intervencija kao što su uspostava meandrirajućeg toka, povezivanje toka s kanalima i stalnim ili, na ovom području češće, privremenim stajaćicama, uklanjanje ili prilagodbu vodotehničkih građevina te obnovu obalne (riparijske) vegetacije, odnosno uspostave prirodnog režima vlaženja i izmjene tvari između obalne vegetacije i samog vodnog tijela.

AKTIVNOST/ PROJEKT 1: Izrada Studije potencijala za obnovu (ekološku restauraciju) slatkovodnih ekosustava na području Grada Vodice

Ova aktivnost predstavlja temelj za pokretanje projekata obnove najugroženijih slatkovodnih ekosustava na području Grada, čime će se doprinijeti obvezama iz EU Strategije o bioraznolikosti do 2030. i Europskog zelenog plana. Studija će sadržavati i ocjenu prioriteta staništa uz definiciju koristi (benefita) od obnove za lokalnu zajednicu te potencijala za turističku valorizaciju, odnosno podizanju kvalitete cjelovite turističke ponude Grada.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP9
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - izrađena studija

MJERA 2.1.1. Očuvati kanjonsko i poplavno područje uz vodotok (trščaci) te plato iznad vodotoka Guduća na području Grada

Područje kanjanskog dijela vodotoka Guduća potvrđeno je gnjezdilište strogo zaštićenih i ugroženih ptica: ušara (*Bubo bubo*) i zmijar (*Circaetus gallicus*), a na području je zabilježen i sivi sokol (*Falco peregrinus*), iako njegovo gniježđenje nije potvrđeno (Lolić, 2019). Poplavno područje vodotoka Guduća odnosno dio donjeg toka prema ušću u Pukljansko jezero (područje Grada Šibenika i Skradina) potvrđeno je stanište brojnih ugroženih ptica preletnica i zimovalica, a najbrojnija i najznačajnija zimovalica na Gudući je kokošica (*Rallus aquaticus*) (Lolić, 2019). Plato iznad kanjanskog dijela vodotoka Guduća (područje naselja Čista Mala unutar Grada Vodice te dio koji pripada Gradu Skradinu) podržava značajnu gnijezdeću populaciju vrste ševa krunica (*Lullula arborea*) (Kralj i sur., 2009).

Uz važnost očuvanja kanjona Guduće i platoa iznad njega kao područja staništa značajnih za strogo zaštićene i/li ugrožene ptice na nacionalnoj i europskoj razini, područje može biti pogodno za korištenje u turističkoj prezentaciji i interpretaciji zaštite prirode (kroz razvoj i održavanje vidikovaca za promatranje ptica bez njihovog većeg uznemiravanja, Kralj i sur., 2009).

AKTIVNOST/PROJEKT 2: Izrada dokumentacije za uspostavu infrastrukture za promatranje ptica na području kanjona vodotoka Guduća te na pogodnim lokacijama na platou iznad kanjona

Ova aktivnost primarno će uključivati uspostavu suradnje s Gradom Šibenikom, Gradom Skradinom i JU Priroda ŠKŽ s ciljem kreiranja Zajedničke strategije za očuvanje šireg područja vodotoka Guduća, a osobito s obzirom na značajnu bioraznolikost ptica na području tijekom cijele godine. Interpretacija zaštite prirode doprinosi samom očuvanju kroz podizanje svijesti i lokalne zajednice i posjetitelja.

Aktivnost uključuju izradu dokumentacije za uspostavu infrastrukture za promatranje ptica, odnosno Plan razvoja infrastrukture za promatranje ptica - lokacije i Plan integracije u turističku ponudu Grada.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 3, RP 4, RP9
Provedba i tijek razvoja projekta:		- detaljna analiza terena - izrađena dokumentacija

AKTIVNOST/PROJEKT 3: Redovito održavanje i košnja suhih travnjaka na području POP HR10000026 Krka i okolni plato

Ovu aktivnost potrebno je integrirati u mjeru M.2.2.2. Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednih površina kroz aktivnosti: *Poticanje ekstenzivnog gospodarenje pašnjacima, Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti te Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka*, na način da su površine planirane za očuvanje i obnovu (uspostavu) usklađene s površinama definiranim u atributima ciljeva očuvanja za ciljne vrste ptica ovog područja ekološke mreže koje se nalaze i u Planu upravljanja (Udruga BIOM i sur., 2023a). Npr. aktivnost *Poticati poljoprivrednike na korištenje dobrovoljnih mjera u svrhu održavanja staništa (travnjaka) i ostalih aktivnosti održivog oblika ekstenzivne poljoprivrede*.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:		- edukacija i poticanje poljoprivrednika kroz mjere ZPP

POSEBNI CILJ 2.2. Uspostava bioraznolikosti na poljoprivrednim površinama sukladno Strateškom planu Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. godine

Očuvanje krajobraznih obilježja i mozaičnosti poljoprivrednih površina moguće ostvariti provođenjem poljoprivredno-okolišno-klimatskih mjera Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike RH do 2023. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: ZPP).

MJERA 2.2.1. Očuvanje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina

Očuvanje postojećih krajobraznih obilježja potiče se kroz Eko shemu ZPP 31.03. *Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina*. Ekološki značajne površine obuhvaćaju izdvojene elemente unutar ruralnog krajobraza (suhozidi, živice ili pojas drvenastih kultura, pojedinačno stablo, drvored, šumarak, jarak) rubne pojaseve uz vodotoke i pojaseve bez proizvodnje uz rubove šuma. Pored svojeg ekološkog značaja, ove mjere svakako utječu i na ostvarenje ekonomske koristi (kontrola štetnika, zaštita usjeva od vjetra) te povećanje vizualne dinamike krajobraza. Dio postojećih krajobraznih obilježja evidentiran je unutar ARKOD sustava, prema kojem je na području Grada u 2024. godini zabilježeno 36.398,9 metara suhozida, 315,65 m drvoreda i 26,49 m živica. Međutim, ovaj podatak značajno odstupa od stvarnog stanja, s obzirom na to da je broj suhozida vidljivo veći.

AKTIVNOST/ PROJEKT 4: Očuvanje suhozida

Aktivnost je usmjerena na očuvanje, održavanje i uspostavu novih suhozida, kao dijela kulturnog nasljeđa i prepoznatljivosti krajobraza Grada. Kroz aktivnost održavanja suhozida sprječava se njihovo urušavanje i zarastanje, te se na taj način štiti tradicionalni izgled krajobraza. Nadalje, suhozidi imaju važnu ulogu u sprečavanju klizišta, poplava i odrona, kao i u borbi protiv erozije i odnošenja gornjeg sloja tla.

Tradicionalni suhozid, prema ARKODU, ima širinu od 0,5 m do najviše 2 m unutar parcele i 4 m na granici parcele, te visinu između 0,2 i 3 m, minimalne dužine 30 metara.

Očuvanje suhozida i očuvanje živica su prioritetne mjere u Prioritetnom akcijskom okviru (PAO) za mrežu Natura 2000 u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2021. - 2027. godine (NN 54/22). Naime, iako antropogenog podrijetla, suhozidi predstavljaju

vrijedno (sub)mediteransko stanište budući da čine pogodno mjesto za skrivanje od Sunca i grabežljivaca različitim predstavnicima faune (prije svega gmazovima, kukcima i paucima), a i tipično stanište rijetkih kamenjarskih biljnih vrsta koje iz suhozida rastu iz minimalne količine tla.

Način održavanja za korisnike:

- svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje šest sati
- voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
- kontrolirati tijelo suhozida minimalno dva puta godišnje, najkasnije do 1. listopada tekuće godine
- održavati suhozid koristeći tradicionalne materijale i način izrade, što podrazumijeva slaganje isključivo od okolnoga kamena bez korištenja veziva i drugih materijala; odlaganje granja na vrhu suhozida je prihvatljivo kao i zaštitna žica koja mora biti postavljena tako da ne narušava prirodnu strukturu suhozida
- sprječavati zarastanje tijela suhozida vegetacijom na način da se neželjena vegetacija mora uklanjati ručno, bez primjene herbicida

Također, potrebno je vršiti konzultacije s Upravom za stručnu podršku razvoju poljoprivrede radi dobivanja potrebnih informacija (edukacije) te novčanih potpora kroz mjere ZPP.

Osim navedenih aktivnosti pažnju je potrebno usmjeriti na sljedeće:

- rekonstrukcija terasastih poljoprivrednih površina omeđenih suhozidima
- umijeće gradnje suhozida zaštićena je nematerijalna baština stoga aktivnosti obnove suhozida treba provoditi u suradnji s osposobljenim pojedincima, udrugama i tvrtkama te s konzervatorskom službom
- pri okrupnjavanju poljoprivrednog zemljišta zabraniti rušenje suhozida i ostalih tradicijskih međa i elemenata parcelacije.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava i uređenje suhozida

AKTIVNOST/ PROJEKT 5: Održavanje živica

Aktivnost je usmjerena na održavanje postojećih živica te uspostavu novih uz granice poljoprivrednog zemljišta. Osim što imaju pozitivan utjecaj na poljoprivredu (kontrola štetnika, zaštita usjeva i sl.), one također doprinose i zaštiti od vjetrova, stabilizaciji tla, pročišćavanju vode, te kretanju vrsta.

Održavanje postojećih živica potrebno je kontrolirati izgled / stanje minimalno jednom godišnje, a oblik se održava orezivanjem jednom u dvije godine (orezivanje nije dozvoljeno u periodu od 1. ožujka do 31. kolovoza).

Kod **sadnje novih** poželjno je saditi živice koje se sastoje od više vrsta grmlja i drveća te prizemnog sloja koji je obrastao bogatom korovskom florom. Najprikladnije vrste za živicu su autohtone ili udomaćeno bjelogorično grmlje i drveće. Prijedlog sadnje biljnog materijala na razmaku od oko 40 cm (ovisno o vrsti), u isprekidanom dvostrukom redu, najveće širine 2 m unutar parcele ili 4 m na granici parcele i najmanje dužine 10 m. Prilikom **okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta** voditi računa o uspostavi živica i ostalih elemenata radi smanjenja efekta toplinskog otoka te poboljšanja ekoloških i ekonomskih funkcija na poljoprivrednim površinama.

Također, potrebno je vršiti konzultacije s Upravom za stručnu podršku razvoju poljoprivrede radi dobivanja potrebnih informacija (edukacije) te novčanih potpora kroz mjere ZPP.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava i uređenje živica

AKTIVNOST/ PROJEKT 6: Očuvanje i uređenje lokvi

Lokve čine karakterističan element ruralnog krajobraza Grada. Iako su u današnje vrijeme izgubile svoj utilitarni značaj (u prvom redu zbog promjene karaktera poljoprivredne proizvodnje), ovi vodeni rezervoari imaju veliku ulogu u očuvanju lokalne bioraznolikosti i identiteta kulturnog krajobraza. Da bi se povećala bioraznolikost potrebna je revitalizacija biljnog pokrova. U sklopu ovog dokumenta na području Grada je kartirano oko 19 lokva. Aktivnosti koje su proizašle iz ovog projekta odnose se na analizu lokvi i određivanje budućih namjena i to u dva paralelna smjera.

Prvi smjer se odnosi na (1) **ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke** sukladno Strateškom planu zajedničke poljoprivredne politike RH do 2023. do 2027.

godine (u daljnjem tekstu: ZPP), intervencija 73.01.09., a nalaze se **na poljoprivrednom zemljištu**.

Osim za napajanje stoke, što im je primarna funkcija, lokve imaju svrhu kao pojilišta divljači i kao potencijalni rezervoari vode za gašenje požara. Nekad se uređenju i korištenju lokvi pridavala velika pozornost, no danas je većina lokvi prilično zapuštena, zarasla i isušena ili s vodom upitne kakvoće. Neodržavane lokve presušuju tijekom ljeta čime se smanjuje njihova ekološka funkcija.

Ulaganje kroz ZPP se odnosi na obnovu lokve s popratnim suhozidom i bez izgradnje popratnog suhozida, te uključuje i uređenje terena i pristup lokvi na udaljenosti sedam metara od rubova vrha lokve. Uređenje terena i pristupa lokvi obuhvaća košnju trave i sitnog šiblja, krčenje grmlja i manjih stabala. Krčenje možebitnih većih stabala nije predviđeno jer ona omogućavaju hlad što je poželjna osobina okoliša lokvi

Ovaj smjer (1) potrebno je uskladiti s prethodnom mjerom M2.1.1., odnosno aktivnosti *A/P 1 Izrada Studije potencijala za obnovu*.

Drugi smjer se odnosi na (2) **uređenje društvenih sadržaja uz lokve** i to uz one koje se nalaze **unutar građevinskih područja naselja**

Uz njih je poželjno razmotriti uspostavu boravišnih zona i zavičajnih biljnih vrsta te čišćenje same lokve, sukladno prethodno pisanoj intervenciji. Sadržaji moraju biti nenametljivi i prilagođeni ambijentu u kojem se nalaze.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - odabir lokacija lokvi za uređenje društvenih sadržaja i izrada odgovarajuće dokumentacije

AKTIVNOST/ PROJEKT 7: Sadnja novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda

Aktivnost je usmjerena na očuvanje postojećih stabala autohtonih vrsta, poticanje sadnje novih te uspostavu drvoreda unutar poljoprivrednih površina. Preporuka je saditi pojedinačna stabla i/ili drvorede (autohtonih vrsta) na granici parcela, uz put (ako nema postojeće vegetacije) i/ili na mjestu poljoprivrednog zemljišta koje je najmanje pogodno za uzgoj kulture.

Drvored je pravilan red koji sadrži minimalno 3 stabla u nizu, minimalnog promjera krošnji 4 m², a prostor između krošnji ne prelazi 5 metara te se pod istim obavlja

minimalna poljoprivredna proizvodnja. **Pojedinačno stablo** je minimalnog promjera krošnje 4 m², najmanje visine 2 metra te se pod istim obavlja minimalna poljoprivredna proizvodnja.

Kod budućih okrupnjavanja zemljišta posebnu pažnju je potrebno obratiti na sadnju pojedinačnih stabla i/ili drvoreda s ciljem smanjenja efekta toplinskog otoka, zaštitu od vjetrova i sl.. Također potrebno je vršiti konzultacije s Upravom za stručnu podršku razvoju poljoprivrede.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava drvoreda uz puteve

AKTIVNOST/ PROJEKT 8: Uspostava kanala i formiranje zelenih poteza

Aktivnost je usmjerena na uspostavu novih kanala te formiranje zelenih poteza. Kanal za navodnjavanje ili odvodnju (hidromelioracijski kanal do 2 m širine) pored svoje osnovne funkcije također doprinosi i unaprjeđenju bioraznolikosti poljoprivrednog prostora. Pažnju je potrebno usmjeriti na uspostavu travnatih pojaseva minimalne širine 5 m, koji se nalaze na granici obradivog zemljišta udaljenog do 10 metara od ruba korita vodotoka. Na njima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja, no mogu se kositi i/ili koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze. Također, na njima se ne smiju primjenjivati pesticidi ili gnojiva.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uređenje/ uspostava kanala i zelenih travnatih poteza

AKTIVNOST/ PROJEKT 9: Uspostava poljskih traka

Uspostava poljskih traka unutar postojećih poljoprivrednih površina podrazumijeva uspostavu cvjetnih i/ili travnih traka uz rub parcele. Poljske trake doprinose očuvanju bioraznolikosti jer osiguravaju stanište i hranu za oprašivače, pogoduju gniježđenju i ishrani pojedinih vrsta ptica i omogućuju kontrolu brojnosti štetnika. *Uspostava poljskih traka potiče je kroz ZPP 70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama; 70.02.03. Uspostava poljskih traka.*

Uspostava cvjetne trake

- svake druge godine uz rub parcele treba posijati traku široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine parcele
- cvjetne trake trebaju sadržavati propisane autohtone cvjetne vrste, moraju se kositi dva puta godišnje, umjesto jedne košnje dozvoljeno je malčiranje; košnju ili malčiranje obaviti u srpnju i nakon cvatnje (od 15. rujna do 15. listopada), mogu se zaorati najranije 1. listopada
- primjena pesticida na cvjetnim trakama nije dozvoljena

Uspostava travne trake

- traku treba posijati uz rub parcele široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine parcele
- travne trake trebaju sadržavati propisane autohtone vrste trave, moraju se kositi dva puta godišnje, prva košnja obavlja se u prvoj polovici travnja (za jesensku sjetvu) ili u drugoj polovici travnja (za proljetnu sjetvu), druga košnja se obavlja u listopadu

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava cvjetnih i/ili travnih traka

MJERA 2.2.2. Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednih površina

Mjera potiče zaštitu mozaičnosti poljoprivrednih površina i to kroz aktivnosti koje podržavaju raznolikost usjeva, ekstenzivno gospodarenje pašnjacima, očuvanje travnjaka, obnovu tradicionalnih trasiranih poljoprivrednih površina i sl., što doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama i njihovom ublažavanju, sprečavanju degradacije tla, njegovom opravku, poboljšanju plodnosti tla te zaštiti bioraznolikosti. Mozaičnost poljoprivrednih površina potiče se kroz različite intervencije ZPP.

Unutar ARKOD sustava, na području Grada je u 2024. godinu zabilježeno je 157,43 ha maslinika, 126,19 ha krških pašnjaka, 69,84 ha oranica, 51,9 ha livada, 31,96 ha višegodišnjih mješovitih nasada, 17,88 ha vinograda, 14,39 ha voćnjaka, 7,19 ha privremeno neodržavanih parcela, 0,54 ha iskrčenih vinograda i 0,31 ha staklenika/plastenika.

AKTIVNOST/ PROJEKT 10: Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površina

Aktivnost se provodi na različitim oblicima poljoprivrednih površina: oranicama, staklenicama, livadama, pašnjacima, vinogradima, voćnjacima, kulturama kratke ophodnje, rasadnicima i mješovitim višegodišnjim nasadima.

Raznolikost poljoprivrednih površina podrazumijeva uzgoj različitih poljoprivrednih vrsta unutar poljoprivrednog zemljišta (konsocijacija). Konsocijacijama su obuhvaćene prakse povezane sa zatravnjivanjem i međurednim održavanjem trajnih nasada.

Interpolacija, odnosno sjetva/sadnja poljoprivrednih kultura unutar postojećih usjeva/nasada moguća je na sljedeći način:

- do 10 ha površine najmanje dvije različite vrste (kulture) usjeva/nasada i /ili različite poljoprivredne površine

Također, potrebno je uspostaviti tradicionalne kulture na terasastim poljoprivrednim površinama (vinova loza, maslina, voćnjaci, povrtnjaci).

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava različite vrste (kultura) usjeva/nasada i /ili različite poljoprivredne površine

AKTIVNOST/ PROJEKT 11: Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima

Aktivnost je usmjerena je na očuvanje pašnjačkih površina i to kroz sprječavanje zarastanja drvenastom odnosno šumskom vegetacijom uz istovremeno poticanje pašnog držanja stoke, a sve s ciljem ublažavanja klimatskih promjena, očuvanja krajobraza, poboljšanja ekosustava, očuvanju staništa i zaštite bioraznolikosti. Održavanje pašnjaka napasivanjem doprinijet će očuvanju pašnjačke vegetacije, karakterističnih biljnih i životinjskih vrsta, te vrijednih staništa (rijetkih i ugroženih stanišnih tipova C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone i C.3.6.1. Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci rašćice).

Pašnjak je trajno-travnjačka površina, a koristi se za ispašu životinja, osim trave i niskog raslinja na njemu se mogu nalaziti i drveće, lokve i druga krajobrazna obilježja.

Da bi se pašnjak ekstenzivno koristio potrebno su jednogodišnje intervencije:

- ispaša s 0,3 do 1,0 UG/ha ovaca i/ili koza i/ili goveda i/ili kopitara
- provođenje obavezne ispaše u razdoblju do 1. listopada tekuće godine
- zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja, zasijavanja, sredstava za zaštitu bilja te su zabranjeni hidromelioracijski zahvati
- ručno uklanjati neželjenu vegetaciju

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - ekstenzivno gospodariti pašnjacima

AKTIVNOST/ PROJEKT 12: Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti

Ovom intervencijom sprječava se gubitak bioraznolikosti, nestanak vrijednih i rijetkih staništa kao i karakterističnih krajobrazza kroz odgodu košnje. Odgoda košnje omogućava stvaranje sjemena te sprječava nestanak tipičnih biljaka koje su sastavni dio travnjaka. Na taj je način istovremeno omogućen opstanak životinja koje obitavaju na ovim specifičnim staništima.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti

AKTIVNOST/ PROJEKT 13: Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka

Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade i pašnjaci, potrebno je minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja. Također, aktivnost se odnosi i na travnjake koji se ne nalaze unutar sustava poljoprivrednog zemljišta.

Očuvanje travnjaka te poboljšanje njegovih prirodnih vrijednosti moguće je kroz:

- zabranu upotrebe mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja, zasijavanja, sredstava za zaštitu bilja te kroz zabranu hidromelioracijskih zahvata
- kontrolu ispaše ovisno radi li se cjelovitoj ispaši i/ili kombinaciji košnje i ispaše
- sprječavanju prenamjene travnjačkih staništa u oranične poljoprivredne površine

- uklanjanje invazivnih stranih vrsta kopnene flore (osobito pajasena na ovom području)

Osim što travnjačke površine imaju poseban značaj u sekvestraciji ugljika, te čine vrijedno stanište za brojnu travnjačku floru te pripadajuću mikro, mezo i makro faunu, njihovo će očuvanje također doprinijeti ublažavanju posljedica klimatskih promjena, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju krajobraznih vrijednosti prostora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka

POSEBNI CILJ 2.3. Očuvanje šumskih sastojina na području Grada

Šume na području Grada Vodica zbog svog degradiranog oblika ne predstavljaju veliku gospodarsku (ni značajnu ekološku) vrijednost. Tijekom stoljeća su devastirane požarima i prenamjenama zemljišta, a preostale šumske zajednice nisu obnavljane. Degradirani te niži šumski oblici imaju nepovoljan utjecaj na edafske, hidrološke, temperaturne i druge ekološke prilike šumskog i okolnog područja. Kako je područje Vodica pod visokom ugroženosti od požara potrebno je poboljšati ekološke prilike kako bi se eventualni požari lakše obuzdali. Također je važno osloboditi pristup područjima koja su trenutno nedostupna. Također, jedna od obveza prema EU Strategiji za bioraznolikost do 2030. države članice moraju povećati kvalitetu, količinu i otpornost svojih šuma, posebno na požare, suše, štetnike, bolesti i druge prijetnje koje će zbog klimatskih promjena vjerojatno rasti. Kako bi šumski ekosustavi ispunjavali svoju funkciju očuvanja bioraznolikosti i klime, važno je da budu zdravi i otporni, čime mogu podržavati otpornije gospodarstvo (kružno biogospodarstvo). Pošumljavanje i sadnja drveća (u gradovima) radi podupiranja bioraznolikosti i obnove ekosustava EU će promicati putem strateških planova u okviru ZPP-a, sredstava iz kohezijskih fondova, programa LIFE i slično.

MJERA 2.3.1. Povećanje vrijednosti šumskih sastojina na području Grada Vodica

Područje krša i područja koja su devastirana tijekom domovinskog rata, požarima i prenamjenama zemljišta, potrebno je pošumljavati te njima gospodariti održivo gdje će se jačati prvenstveno ekološka i socijalna funkcija šuma. Izgradnju i prenamjenu zemljišta potrebno je zaustaviti, a postojeće šumske ekosustave izdvojiti iz regularnog gospodarenja kako bi se zajednice obnovile i pružale puni potencijal svojih funkcija.

AKTIVNOST/ PROJEKT 14: Konverzija degradiranih šuma i pošumljavanje opožarenih površina

Glavni cilj ove intervencije je povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike, povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava te očuvanje i povećanje bioraznolikosti što se operativno provodi šumarskim radovima prevođenja šume iz nižeg u viši uzgojni oblik. Značajni dio šumskih površina istočno od Čiste Male i sjeveroistočno od Gaćezeza je stradalo u požarima, a naročito tijekom Domovinskog rata, kada se to područje nalazilo na crti bojišnice. Stoga je potrebno rekultivirati opožarena šumska staništa autohtonim

vrstama iz pripadajućeg klimazonalnog razreda i sveza, kako bi se te površine privede svojoj prvobitnoj namjeni i funkcijama u prirodi. Dakle, ne preporuča se sadnja nasada četinjača (primarno crni bor) koji ne predstavlja autohtonu vegetaciju ovog pojasa.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 3, RP 9
Provedba i tijek razvoja projekta:		- priprema odgovarajuće dokumentacije - prijava na mjere iz Programa ruralnog razvoja i ZPP - edukacija šumoposjednika kroz mjere ZPP - obnova degradiranih šumskih sastojina

AKTIVNOST/ PROJEKT 15: Zaštita područja vrijednih resursa

Na području zapadno od naselja Čista Mala nalaze se šumski kompleksi hrasta medunca koji nisu u degradiranom stanju te ih je potrebno zaštititi i na njima prostornim planovima isključiti mogućnost prenamjene zemljišta. Osnovna namjena tih zajednica je zaštita i sanacija opožarenih površina i površina izloženih eroziji, poboljšanje mikroklimatskih osobina prostora, zaštita naselja, gospodarskih i drugih građevina.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 3, RP 9
Provedba i tijek razvoja projekta:		- izrada odgovarajuće dokumentacije za početak procesa zaštite - dobivanje rješenja o statusu zaštite - uključivanje statusa zaštite u odgovarajuće planove i programe

MJERA 2.3.2.: Osigurati dostupnost svim šumskim područjima na području Vodica

Šumska infrastruktura, osnovne gospodarske funkcije i protupožarne zaštite omogućuju pristup zdravstveno-rekreativnim koje šume svojim blagotvornim utjecajem imaju na zdravlje i psihofizičko stanje. Na taj način bi se na tim područjima poboljšala praksa upravljanja zemljištem (također i zaštita šuma), što bi rezultiralo povećanjem sekvenciranja ugljika u živoj biomasi, povećanjem apsorpcije ugljika i smanjenjem ispuštanja ugljika u atmosferu uzrokovanog šumskim požarima.

AKTIVNOST/ PROJEKT 16: Organizacija i čišćenje prioritetnih šumskih putova

Cilj intervencije je organizacija i čišćenje prioritetnih šumskih putova. Iako je na području Vodice na izvedenim šumskim prosjecima i poljskim putovima uglavnom omogućen pristup vatrogasnoj tehnici do ugroženih prostora, postoji nekoliko lokaliteta na sjeveru Grada oko naselja Čista Velika do kojih je potrebno omogućiti pristup.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 9, RP 10
Provedba i tijek razvoja projekta:	- pripreme natječajne i projektno-tehničke dokumentacije, elaborata, glavnog projekta, studije utjecaja na okoliš, stručnog nadzora izgradnje i/ili rekonstrukcije - gradnja i/ili rekonstrukcija šumskih prometnica (šumskih cesta, nerazvrstanih cesta i traktorskih putova)

MJERA 2.3.3.: Pružanje savjetodavnih usluga privatnim šumoposjednicima te poticanje na korištenje mjera iz Strateškog plana ZPP

Određeni dio šuma na području Grada u privatnom je vlasništvu kojima gospodare privatni šumovlasnici. Kako bi se održala kvaliteta sastojina potrebno je poticati šumovlasnike na aktivno gospodarenje svojim šumama te korištenje mjera iz Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske kako bi unaprijedili svoje šume i funkcije koje pružaju.

AKTIVNOST/ PROJEKT 17: Korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)

Cilj aktivnosti je poticanje šumoposjednika za korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama. Intervencija 72.01. se provodi u okviru Strateškog plana ZPP (Pravilnik o provedbi intervencije 72.01. Potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS).

Šumoposjednici čije se šume nalaze unutar područja ekološke mreže Natura 2000 imaju gubitke i dodatne troškove koje je nužno kompenzirati kako bi mogli zadržati prakse i povećati interes za održivo gospodarenje šumama i održavanje bioraznolikosti. Potpora unutar ove intervencije dodjeljuje se korisnicima po hektaru

šume u obuhvatu područja ekološke mreže Natura 2000 RH te kao naknada za ograničenje u gospodarenju za propisane mjere za šume u obuhvatu područja ekološke mreže. Na području Vodica područja NATURE 2000 Krka i okolni plato te Ravni kotari djelomično ulaze u prostor šuma te su isključene iz regularnog gospodarenja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 10
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema odgovarajuće dokumentacije - prijava na mjere iz Programa ruralnog razvoja i ZPP - edukacija šumoposjednika kroz mjere ZPP - Za šume i šumsko zemljište mora biti izrađen šumskogospodarski plan, sukladno Zakonu o šumama, u kojem su za svaki odjel/odsjek, koji obuhvaćaju više katastarskih čestica, navedene mjere očuvanja sukladno izdanim Uvjetima zaštite prirode. Propisane mjere predstavljaju obavezu za šumoposjednike, a njihova provedba izlazi iz okvira normalnog gospodarenja te zahtjeva dodatne troškove te uzrokuje gubitak prihoda.

MJERA 2.3.4.: Jačanje šumskog turizma na području Vodica

Šume na području Vodica imaju primarno namjenu zaštitne, estetske, ekološke i rekreacijske funkcije. Potrebno je pridonijeti povećanju javne dobrobiti i rekreacijske vrijednosti šuma kao i povećanju svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, a time i očuvanju i poboljšanju bioraznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000.

AKTIVNOST/ PROJEKT 18: Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture

Cilj intervencije je izgradnja manje šumske infrastrukture čime se stvaraju preduvjeti za povećanje i jačanje ponude proizvoda i usluga općekorisnih funkcija šuma ponajprije privlačenjem ljudi za smisleni boravak u prirodi čime se jačaju zdravstvene, rekreativne, edukativne i turističke koristi šuma na održiv način.

Određeni dio šuma na području Grada u privatnom je vlasništvu kojima gospodare privatni šumovlasnici. Kako bi se održala kvaliteta sastojina potrebno je poticati šumovlasnike na aktivno gospodarenje svojim šumama te korištenje mjera iz Strateškog plana ZPP (73.04. – *Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture*) kako bi unaprijedili svoje šume i funkcije koje pružaju.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 3, RP 10, RP 24
Provedba i tijek razvoja projekta:		- edukacija šumoposjednika kroz mjere ZPP - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture (pripremni radovi, ugradnja, završni radovi) izrada, dizajn i uređenje informativno-poučnih kazala

POSEBNI CILJ 2.4. Očuvanje ugroženih obalnih morskih staništa

More i obala danas su izloženi brojnim pritiscima rastućih ekonomskih sektora, odnosno ljudskih aktivnosti kao što su ribarstvo, turizam, gradnja i drugi. S obzirom da je upravljanje morem i obalom podijeljeno između više različitih tijela, potrebno je koordinirati, odnosno uskladiti njihovo djelovanje, u svrhu što bolje i ažurnije zaštite mora i obale. U RH postoji problem manjkavog uređenja obale, odnosno ne provode se postupci procjene utjecaja na okoliš prilikom nasipavanja, koncesionari uređuju plaže bez potrebnih dozvola, a lokalna tijela dohranjuju plaže zemljom i građevnim otpadom te se ne provodi kontrola materijala kojim se plaže dohranjuju. Sve to neupitno utječe na morski okoliš i važna staništa u priobalnom pojasu (WWF Adria, 2021).

MJERA 2.4.1. Spriječiti neodrživo i neadekvatno upravljanje plažama na obalnom području južno od Srime

Ovom mjerom, s ciljem očuvanja rijetkog i ugroženog stanišnog tipa koji pripada Natura 2000 ciljnom stanišnom tipu 1420 – Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova, potrebno je spriječiti „nadohranu“ plaža, odnosno nasipavanje neprirodnim materijalima (često građevinskim materijalom), kao i daljnju devastaciju prirodne obale, primjerice betoniranjem. Cilj ove mjere je očuvanje prirodne dinamike obalnog ekosustava te sprječavanje negativnih posljedica na bioraznolikost i ekološku ravnotežu ovog osjetljivog staništa.

AKTIVNOST/PROJEKT 19: Podizanje svijesti o održivom upravljanju morskim plažama

Ova aktivnost primarno obuhvaća **edukaciju, promociju i podizanje svijesti** o važnosti očuvanja morskih obalnih staništa te njihovoj povezanosti s očuvanjem usluga morskih ekosustava, o kojima ovise i drugi sektori, poput ribarstva. Osim toga, potrebno je ojačati kapacitete gradskih službi kako bi se osiguralo održivo upravljanje priobalnim staništima, pravovremeno prepoznavanje negativnih utjecaja te učinkovitija kontrola, primjerice kroz praćenje podrijetla i kakvoće nasipavanog materijala. Ovim pristupom doprinosi se očuvanju prirodne obale, smanjenju štetnih intervencija i dugoročnoj zaštiti ekosustava..

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP9
Provedba i tijek razvoja projekta:	- održan trening i radionice

POSEBNI CILJ 2.4. Očuvati špiljske objekte na području grada s pripadajućom faunom

Cilj ove aktivnosti je očuvanje špiljskih objekata na cijelom području Grada kroz podizanje svijesti lokalne zajednice o njihovoj važnosti te zaštiti ugroženih i značajnih vrsta koje u njima obitavaju. Naglasak je na edukaciji, promociji i odgovornom upravljanju kako bi se spriječile negativne ljudske intervencije te osiguralo dugoročno očuvanje ovih osjetljivih ekosustava

MJERA 2.5.1. Redovito pratiti i čuvati povoljno stanje špilja i povezanih kolonija šišmiša

Sve ciljne vrste šišmiša šireg područja NP Krka, uključujući i okolna područja odnosno i sjeverni dio područja Grada Vodice, su strogo zaštićene i ugrožene vrste u Hrvatskoj. Špilje na ovom području šišmiši koriste kao skloništa za rodiljne i hibernacijske kolonije te za proljetne i jesenske migracije. S obzirom na brojnost špiljskih objekata na području Grada, na velik opseg životnog prostora šišmiša (ciljnih vrsta) i recentne podatke o njihovoj prisutnosti, predlaže se promocija, edukacija odnosno podizanje svijesti o očuvanju špiljskih ekosustava i njihove važnosti, a s ciljem učinkovitijeg očuvanja faune šišmiša i drugih vrsta špiljske faune.

AKTIVNOST/PROJEKT 20: Podizanje svijesti o važnosti očuvanja šišmiša na području Grada

Ova aktivnost uključuje edukaciju lokalnog stanovništva (osobito djece) i posjetitelja o šišmišima, njihovoj ekologiji i iznimnoj važnosti za funkcioniranje ekosustava (uključujući prirodnu kontrolu populacije komaraca i noćnih leptira) kroz manifestaciju koja senzibilizira javnost na važnost očuvanja šišmiša (Međunarodna noć šišmiša). S obzirom da se ova manifestacija već održava svake godine u NP Krka, predlaže se ostvariti suradnju s JU NP Krka i JU Priroda ŠKŽ o potencijalnoj zajedničkoj organizaciji ove manifestacije.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 3, RP 4, RP9
Provedba i tijek razvoja projekta:	- uspostava suradnje i edukacija

10.1.3. **STRATEŠKI CILJ 3: Uspostava uvjeta za sustavno upravljanje zelenom urbanom obnovom Grada Vodica**

Strateški cilj 3 usmjeren je na implementaciju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz prostorne i strateške planove te sektorske i međusektorske politike. Također, obuhvaća edukaciju ključnih dionika – donositelja odluka, zatim lokalnog stanovništva te razvoj tehničkog i upravnog sustava koji će omogućiti uspostavu i održavanje mreže zelene infrastrukture i održivih zgrada na gradskoj razini.

Iz navedenog strateškog cilja proizašla su dva (2) posebna cilja, četiri (4) mjere i devet (9) aktivnosti/projekata.

POSEBNI CILJ 3.1. Implementacija zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u sektorske alate upravljanja

Cilj je usmjeren na implementaciju tema zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u prostorno-plansku i stratešku dokumentaciju, uspostavu sustava za praćenje istih te podizanju svijesti o važnosti zelene urbane obnove na području Grada.

MJERA 3.1.1. Jačanje mjera zelene urbane obnove unutar prostorno-planske i strateške dokumentacije

Poboljšanje zelenih/ otvorenih prostora i zgrada omogućit će se kroz implementaciju strategije SZUO, odnosno njezinih ciljeva, mjera te aktivnosti/projekata u prostorno-plansku dokumentaciju te stratešku dokumentaciju, ovisno o sektoru koji obuhvaća.

AKTIVNOST/ PROJEKT 1: Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar Prostornog plana uređenja Grada (PPUG) i unutar važećih planova nižeg reda

Strategiju ZUO Grada Vodice potrebno je implementirati u grafički i tekstualni dio PPUO-a i važećih planova nižeg reda kroz sljedeće:

- uključivanje definicija: zelena infrastruktura, kružno gospodarenje prostorom i zgradama, urbana preobrazba, urbana sanacija
- uključivanje srednjoročne vizije razvoja
- uvrštavanje mjera i aktivnosti/projekata u tekstualni i grafički dio prostorno-planske dokumentacije
- povećanje broja novih zelenih i ostalih javnih otvorenih površina, kao i sadržaja javne i društvene namjene, uz pokušaj njihove podjednake rasprostranjenosti, pogotovo u neizgrađenim dijelovima zona mješovite i stambene namjene (vrijedi pogotovo za naselja Srimu i Vodice te otok Prvić)
- izdvajanje područja ZUO i njihovo prikazivanje na zasebnoj karti
- obavezno propisivanje ostalih mjera ozelenjavanja građevnih čestica svih namjena, kao što je udio visokog zelenila (visoki grmovi i stabla) te minimalna veličina cjelovite zelene površine
- propisivanje sadnje drvoreda za pojedine koridore planiranih prometnica u novim dijelovima stambene i mješovite namjene te obavezno u gospodarskim zonama, gdje navedeno nije propisano, a postoje uvjeti

- propisivanje korištenja vodopropusnih obloga i obloga s većim albedom
- obavezno propisivanje minimalnog broja stabala po parkirnom mjestu na parkiralištima s više od 5 mjesta
- planiranje bioretencijskih sustava za rješavanje oborinske odvodnje

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 20
Provedba i tijek razvoja projekta:	- implementacija u prostorno-plansku dokumentaciju sukladno opisu aktivnosti/projekta

AKTIVNOST/ PROJEKT 2: Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar novih urbanističkih planova uređenja (UPU)

Pri izradi novih urbanističkih planova uređenja (UPU) nužno je kroz tekstualni i grafički dio uvrstiti mjere i aktivnosti/projekte iz Strategije ZUO Grada, uz općenitu uspostavu sustavnog pristupa temi zelene infrastrukture, kružnog gospodarenja te urbane preobrazbe i sanacije.

U Odredbama za provedbu i grafičkom dijelu posebno je potrebno sljedeće:

- obavezno propisivanje minimalnog postotka zelene površine (uz udio prirodnog terena i visokog zelenila) te minimalne veličine cjelovite zelene površine za građevne čestice svih namjena
- planiranje mreže javnih zelenih i ostalih otvorenih površina podjednake rasprostranjenosti u naseljima, pogotovo u zonama pretežito planirane nove izgradnje
- obavezno propisivanje izgradnje obostranog nogostupa za koridore svih planiranih prometnica, kao i postojećih prometnica na mjestima gdje za to postoje prostorni uvjeti
- obavezno propisivanje sadnje drvoreda za pojedine koridore planiranih prometnica
- propisivanje korištenja vodopropusnih obloga i obloga s većim albedom
- obavezno propisivanje minimalnog broja stabala po parkirnom mjestu na parkiralištima s više od 5 mjesta
- obavezno planiranje bioretencijskih sustava za rješavanje oborinske odvodnje

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 20
Provedba i tijek razvoja projekta:	- implementacija u prostorno-plansku dokumentaciju sukladno opisu aktivnosti/projekta

AKTIVNOST/ PROJEKT 3: Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja izrade novih i izmjene postojećih studija, strategija, akcijskih planova te drugih dokumenata

Unutar strateške dokumentacije implementirati Strategiju ZUO Grada i to kroz:

- ugradnju odgovarajućih analiza ulaznih podataka (analiza tipova otvorenih površina, analiza toplinskih otoka i sl.)
- ugradnju pojedinih posebnih ciljeva iz strateškog okvira
- odabir aktivnosti/projekata za određene sektore i njihova potencijalna razrada

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 1
Provedba i tijek razvoja projekta:		- implementacija u stratešku dokumentaciju sukladno opisu aktivnosti/projekta

MJERA 3.2.1. Uspostava sustava za praćenje razvoja zelene urbane obnove

Mjera potiče uspostavu sustava praćenja provedbe aktivnosti/projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama radi uspostave održivog razvoja prostora.

AKTIVNOST/ PROJEKT 4: Informacijski sustav zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja Grada Vodica

Uspostava Informacijskog sustava zelene urbane obnove implementirala bi se Strategije ZUO Grada i to kroz interaktivne web karte na otvorenom GIS portalu koje bi uključivale projekte/aktivnost proizašle iz dokumenta zajedno s Planom razvoja zelene urbane obnove. Na taj način će se upravljati provedbom projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ali i provoditi aktivnosti informiranja i vidljivosti.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 1, RP2
Provedba i tijek razvoja projekta:		- priprema GIS baze strateških projekata - uspostava web GIS portala - upravljanje bazom projekata

AKTIVNOST/ PROJEKT 5: Akcijski plan razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja Grada Vodica

Akcijskim planom potrebno je u obzir uzeti najznačajnije projekte zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama te ih detaljno prikazati kroz projekcije povezanost u pogledu troškova i vanjskih izvora financiranja, te povezanost s općinskim proračunom određenom periodu. Također, u obzir je potrebno uzeti i prijedloge zainteresirane javnosti.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 1, RP2
Provedba i tijek projekta:	razvoja	- izrada Akcijskog plana razvoja ZI i KG sukladno aktivnostima/projektima iz strateškog okvira Strategije ZUO

AKTIVNOST/ PROJEKT 6: Atlas ruralnih krajobraza Grada Vodica

Atlas ruralnih krajobraza predstavlja sveobuhvatan i integralan alat kojim će se objediniti niz tema počevši od tradicijske arhitekture, poljoprivrednog zemljišta, kulturnog krajobraza Srime, seoskih javnih prostora, pastirskih stanova suhozida, vrtača i sl., a koji će dati uvid u stanje i potencijale ruralnog krajobraza Općine koja ima raznolik prostor. Dokumentom će se prepoznati sva karakteristična krajobrazna područja, koja će se potom kartirati, opisati, vrednovati i fotografski prezentirati (što je moguće u formi publikacije za edukaciju šire javnosti). Iz dokumenta će proizaći i GIS baza podataka, koju je osim na web GIS platformi, moguće i koristiti za druge studije i projekte.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 1, RP2, RP9
Provedba i tijek projekta:	razvoja	- definiranje projektnog zadatka - izrada dokumentacije i ostalih aktivnosti utvrđenih projektnim zadatkom, a sukladno opisu ovog projekta

POSEBNI CILJ 3.3. Povećanje svijesti o održivom razvoju kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje

Cilj je usmjeren na provođenje edukativnih aktivnosti o temama zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za predstavnike Grada te stručne i zainteresirane javnosti, kroz različite medije (radionice, skupovi, priručnici, web portali i sl.).

MJERA 3.3.1. Uspostava tema zelene urbane obnove unutar upravljačkih struktura Grada

Mjera potiče edukaciju kroz radionice, predavanja i sl. donositelje odluka (općinsko vijeće, odijeli i dr.) o važnosti uspostave kvalitetnog sustava planiranja i upravljanja zelenom infrastrukturom i kružnim gospodarenjem prostorom i zgradama.

AKTIVNOST/ PROJEKT 7: Edukacija predstavnika Grada o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju

Aktivnost promiče povećanje razine znanja predstavnika djelatnika Grada o važnosti zelene urbane obnove unutar cjelokupnog područja kroz tematske stručne skupove, konferencija, radionice, stručne materijale i sl., s ciljem održivog razvoja prostora

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 1, RP2
Provedba i tijek projekta:	razvoja	- priprema materijala - organizacija radionica, stručnih skupova, konferencija i sl.

MJERA 3.3.2. Informiranje javnosti o temama zelene urbane obnove

Mjera se odnosi na provođenje edukacija kroz radionice, skupove, publikacije, brošure i sl. radi podizanja svijesti stručne i zainteresirane javnosti te lokalne zajednice i o održivom korištenju prostora kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama.

AKTIVNOST/ PROJEKT 8: Brošura "Zelena urbana obnova Grada Vodica"

Rezultate Strategije ZUO Grada potrebno je sažeti u brošuru (edukativnu i popularnu formu publikacije - digitalnom i tiskanom obliku) čime bi se široj javnosti prikazala i približila tema zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP 1, RP2
Provedba i tijek projekta:	razvoja	- priprema materijala - izrada brošure

AKTIVNOST/ PROJEKT 9: Edukacija stanovnika Grada o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju

Edukaciju stanovnika potrebno je vršiti kroz tematska predavanja o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama oko konkretnih tema kao što su ozelenjavanje zavičajnim biljnim vrstama, gradnja tradicijskim materijalima i sl., a koje podržavaju rješenja temeljena na prirodi.

Također je potrebno prikazati rezultate Strategije ZUO kroz publikaciju "Zelena urbana obnova Grada Vodica" s ciljem podizanja svijesti o temama održivog područja.

Aktivnost/projekt razvojne potrebe:	podržava	RP2
Provedba i tijek projekta:	razvoja	- priprema materijala - organizacija radionica, stručnih skupova, konferencija i sl.

10.1.4. Plan razvoja zelene urbane obnove Grada Vodice

Plan zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kartografski prikazuje (Kartogram 9, Kartogram 10) aktivnosti/projekte koji su proizašli iz ciljeva, prioriteta i mjera, dok će se u sljedećem poglavlju prikazati terminski plan provedbe zajedno s ključnim pokazateljima ishoda i mogućim izvorima financiranja istih.

11. HORIZONTALNA NAČELA

Horizontalna načela odnose se na multidisciplinarne teme koje se ne mogu svesti samo na jedno programsko područje, već doprinose temeljnim društvenim načelima (1) promicanja ravnopravnosti i zabrane diskriminacije, zatim (2) pristupačnosti za osobe s invaliditetom te (3) održivom razvoju.

(1) Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Aktivnosti/projekti koji proizlaze iz ciljeva ove Strategije na raspolaganju su svim korisnicima bez diskriminacije i u skladu sa zahtjevima nacionalnog zakonodavstva, odnosno sa Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) kao i sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12).

Temeljem članka 3. Zakona o ravnopravnosti spolova aktivnosti/ projekti propisani ovom Strategijom će u svim fazama planiranja, donošenja te ostalih pripadajućih aktivnosti ocjenjivati i vrednovati učinke tih akcija na položaj žena, odnosno muškaraca. Posebna će se pozornost pridavati jednakom uključivanju žena, odnosno muškaraca kod svih aktivnosti.

Aktivnosti/projekti definirane u ovoj Strategiji ne mogu, izravno ili neizravno, diskriminirati nekoga na osnovi rase, etničke pripadnosti, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili bilo kojeg drugog uvjerenja ili svjetonazora, nacionalnog ili socijalnog podrijetla ili bilo kojeg drugog oblika diskriminacije koji može pojedinca ili grupu staviti u nepovoljniji položaj.

(2) Pristupačnost za osobe s invaliditetom

Održavanjem postojeće i uspostavljanjem nove zelene infrastrukture te izgradnjom i obnovom prostora i zgrada po načelima kružnog gospodarenja potiču se horizontalne mjere iz područja pristupačnosti javnih prostora osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

Strategija u svojim aktivnostima/ projektima pridržava propisa iz Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 78/2013). Za vrijeme provedbe projekata vodit će se briga o osobama s invaliditetom i o i djeci s teškoćama na način da dostupnost svih sadržaja (npr. parkovima, trgovima, šetnicama i dr.) bude prilagođen kako bi im se osigurao nesmetan pristup, kretanje, boravak.

Prilikom izrade dokumenata (npr. brošure) i provođenju edukacija npr. (radionice i predavanja o temama zelene urbane obnove) vodit će se briga o univerzalnom dizajnu i mogućnost ravnopravnog korištenja dokumenta osobama s invaliditetom i ostalim građanima.

(3) Održivi razvoj

Aktivnosti/projekti propisani ovom Strategijom usklađeni su s načelom "ne čini značajnu štetu" ("do no significant harm"- DNSH), odnosno podržavaju okolišne ciljeve Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost te u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020.), čija je primjena detaljnije razrađena u Obavijesti Komisije - Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C 58/01).

Aktivnosti/projekte (npr. uspostava parkova i trgova, uspostava drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora, unaprjeđenje mreže biciklističkih ruta, kružna obnova i reprogramiranje postojećih prostora i zgrada i dr.) sustavno razvijaju zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama, posebice na mjestima na kojima je slabo razvijena, s ciljem umanjenja efekta toplinskih otoka te sprečavanja nastajanja novih, odnosno poboljšanja mikroklimatskih uvjeta.

12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE

Strategijom ZUO Grada Vodice za razdoblje od 2025. do 2030. godine utvrđena su tri (3) strateška cilja iz kojih je proizašlo dvanaest (12) posebnih ciljeva, dvadeset i osam (28) mjera te osamdeset i jedna (81) aktivnost/projekata.

Za svaku aktivnost/projekt definiran je okvir za praćenje i vrednovanje temeljem ključnih pokazatelja ishoda s ključnim točkama ostvarenja. Zatim je određen vremenski period provedbe te indikativni financijski plan s mogućim izvorima financiranja, a što je detaljni prikazano u preglednoj tablici u nastavku teksta (Tablica 9). Financijski okvir za provedbu ove strategije prikazuje indikativna financijska sredstva za provedbu aktivnosti/projekata, sukladno njihovom tijeku razvoja. Važno je istaknuti da financijski okvir ne uključuje stavke proračuna Grada te su aktivnosti/projekti propisani ovom strategijom u ranim fazama razvoj, stoga je vrijednost dokumentacije i izvedbe prikazana okvirno. S obzirom na niz ograničavajućih čimbenika, procjenu visine očekivanih ulaganja potrebno je definirati unutar zasebnog provedenog dokumenta, odnosno unutar Akcijskog plana.

Tablica 8 - Korištene kratice u provedbenom okviru (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

NOSITELJI / PARTNERI
Grad - Grada Vodice
ŠKZ - Šibensko-kninska županija
JU - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije
TZGV - Turistička zajednica Grada Vodice
HŠ - Hrvatske šume
HV - Hrvatske vode
MPGI - Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
MPS - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
MMPI - Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MINGO - Ministarstvo gospodarstva
MZOZT - Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
MKM - Ministarstvo kulture i medija
MRRFEU - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MZOM - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
MINITS - Ministarstvo turizma i sporta
OŠ - Osnovna škola
HC - Hrvatske ceste d.o.o.
NK - Nogometni klub
Komunalac - Leč d.o.o.

LU - Lokalne udruge
Privatne osobe (vlasnici zemljišta)
Pravne osobe (trgovačka društva, obrt, OPG)
VZ - Vjerske zajednice
POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA
DP - Državni proračun
PŠKŽ - Proračun Šibensko-kninske županije
GP - Gradski proračun
PI - Privatni izvori
PVZ - Proračun vjerske zajednice
P - Proračun
PJU - Proračun JU
PHC - Proračun Hrvatskih cesta
Program KG - Program kružnog gospodarenja prostorom i zgradama 2021.-2030.
Program ZI - Program razvoja zelene infrastrukture 2021.-2030.
ZPP RH - Strategija zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027. godine (prije Program ruralnog razvoja)
FOKFS - Fond za općekorisne funkcije šuma
FZOEU - Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
ESIF - Europski strukturni i investicijski fondovi

Tablica 9 - Provedbeni okvir (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Naziv aktivnosti/projekta	Okvir za praćenje provedbe			Ključne točke ostvarenja	Indikativni financijski plan			
	Pokazatelji ishoda				Terminski plan	Financijski plan	Nositelji / partneri	Mogući izvori financiranja
	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost					
S.C.1. Unaprjeđenje mreže otvorenih i zelenih prostora te revitalizacija zgrada javne i društvene namjene na području Grada Vodica								
P.C.1.1. Poboljšanje postojećih i uspostava novih javnih otvorenih i zelenih prostora								
M.1.1.1. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima Vodice i Srma								
A/P.1. Uređenje obalnog pojasa Punta - Blata - Bristak	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2027.	Izrada projektne dokumentacije: u tijeku	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.2. Uređenje centra Srime - Trg i tržnica	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2027.	Izrada projektne dokumentacije: u tijeku	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.3. Uređenje plaže Vruje u Vodicama - 2. faza	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređena plaža	2025.-2027.	Izrada projektne dokumentacije: u tijeku	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.4. Krajobrazno uređenje i opremanje javne parkovne površine "Park Vele vrulje", Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređena parkovna površina	2025.-2027.	1. Izvedba 1. faze projekta: 200.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije 2. faze projekta: 10.000,00 € 3. Izvedba 2. faze projekta: 300.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.5. Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu sa Spomenikom palim borcima, Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni trg	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 2.000,00 € 2. Izvedba projekta: 10.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.6. Krajobrazno uređenje i opremanje Trga dr. Franje Tuđmana, Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni trg	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 € 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.7. Rekonstrukcija, krajobrazno uređenje i opremanje Trga Srime, Srma	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni trg	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 100.000,00 - 300.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF

A/P.8. Krajobrazno uređenje nove parkovne površine s dječjim igralištem u Sportsko-rekreacijskoj zoni Račice, Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljen park	2025.-2027.	1. Izrada projektnog zadatka, provedba javnog natječaja i izrada projektne dokumentacije: 50.000,00 € 2. Izvedba projekta: 500.000,00 -1.000.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.9. Krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz lokve Mrdakovica/Serdarićeva lokva i Rakitnica/Tri bunara	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Uređene zelene površine	2025.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 25.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
M.1.1.2. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima otoka Prvića								
A/P.10. Rekonstrukcija parka i rive u Prvić Šepurini	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.	1. Izvedba 1. faze projekta: u tijeku 2. Izrada projektne dokumentacije 2. faze projekta: 10.000,00 € 3. Izvedba 2. faze projekta: 50.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.11. "Putevima zajedništva Prvić Luka-Prvić Šepurina", uređenje obalne šetnice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni putevi	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: u tijeku 2. Izvedba projekta: 2.000.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF, MRZFEU
A/P.12. Rekonstrukcija Tonculovog mula i uređenje rive, Prvić Luka	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 € i 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 €	Grad, MMPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.13. Rekonstrukcija rive i krajobrazno uređenje obalnog pojasa na predjelima Punta i Donja Banda, Prvić Luka	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Uređeni javni prostori	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 400.000,00 € po lokaciji	Grad, MMPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.14. Krajobrazno uređenje i opremanje javne površine na predjelu Jaz, Prvić Luka	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljen park	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 € i 2. Izvedba projekta: 50.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF

A/P.15. Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje rive i obalnog pojasa na predjelu Perolin Gat, Prvič Šepurine	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 400.000,00 €	Grad, MMPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.16. Krajobrazno uređenje i opremanje plaže Trstevica i plaže uz brodsko pristanište i park, Prvič Šepurine	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Uređene plaže	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 € 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 400.000,00 €	Grad, MMPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.17. Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu Rodina, Prvič Luka	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni sportski tereni	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 € 2. Izvedba projekta: 10.000,00 - 20.000,00 €	Grad, MPPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.18. Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu dr. Srečka Badurine, Prvič Šepurine	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 € 2. Izvedba projekta: 10.000,00 - 20.000,00 €	Grad, MPPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.19. Krajobrazno uređenje i opremanje krovnog vrta Memorijalnog centra Faust Vrančić, Prvič Luka	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređena zelena površina	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 € 2. Izvedba projekta: 10.000,00 - 20.000,00 €	Grad, MPPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.20. Krajobrazno uređenje zona bivše vojne baterije na brdu Lovrenčevica/Kapelica, Prvič Luka	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljen park	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 400.000,00 €	Grad, MPPI	DP, GP, Program ZI, ESIF
M.1.1.3. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima u zaleđu (Grabovci, Gaćezezi, Čista Mala, Čista Velika)								
A/P.21. Obnova lokvi u Grabovcima i Čistoj Maloj te krajobrazno uređenje javne zelene površine	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Uređene zelene površine	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 10.000,00 - 25.000,00 € po lokaciji	Grad, ŠKŽ, MPPI, MZOZT	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF
A/P.22. Rekonstrukcija bočališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz obnovljenu lokvu u Gaćelezima	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređene zelene površine	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 € 2. Izvedba projekta: 25.000,00 - 50.000,00 €	Grad, ŠKŽ, MPPI, MZOZT	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF

A/P.23. Rekonstrukcija sportskih igrališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelenih površina uz objekte škola u Gačelezima, Čistoj Maloj i Čistoj Velikoj	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	3	Uređeni javni prostori	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 - 50.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 1.000.000,00 € po lokaciji	Grad, ŠKŽ, MPGI, MZOZT, OSŠ	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF
A/P.24. Rekonstrukcija sportskog igrališta i krajobrazno uređenje okoliša u Grabovcima	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni sportski tereni	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 - 50.000,00 € 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 1.000.000,00 €	Grad, ŠKŽ, MPGI	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF
M.1.1.4. Unaprjeđenje prostora oko sakralnih objekata na području Grada Vodica								
A/P.25. Uređenje gradskog groblja Srima	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređena groblja	2025.-2027.	1. Izvedba 1. faze projekta: u tijeku 2. Izrada projektne dokumentacije 2. faze projekta: 10.000,00 € 3. Izvedba 2. faze projekta: 100.000,00 - 300.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.26. Krajobrazno uređenje zelenih površina Gradskog groblja u Vodicama	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređena groblja	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 € 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.27. Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred crkve sv. Ante u Gačelezima i oko Crkve bl. Alojzija Stepinca na Srimi	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Uređene zelene površine	2025.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 - 10.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 25.000,00 - 100.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.28. Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje groblja: Prvić Luka, Prvić Šepurine, katoličko groblje Gačeleze, katoličko groblje Dragišići (Čista Mala), pravoslavno groblje Čista Mala i katoličko groblje Čista Velika	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	6	Uređena groblja	2025.-2035.	1. Izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 - 25.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 1.000.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF

M.1.1.5. Uređenje okoliša oko ostalih objekata javne i društvene namjene na području Grada Vodica								
A/P.29. Krajobrazno uređenje i opremanje javne i zelene površine uz Gradsku tržnicu Vodice i formiranje manjeg trga na lokaciji Spomenika žrtvama komunizma	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljen park	2025.-2028.	1. Izrada projektnog zadatka, provedba javnog natječaja i izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 - 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 400.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.30. Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred Centra za kulturu Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređene zelene površine	2025.-2028.	1. Izrada projektnog zadatka, provedba javnog natječaja i izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 - 50.000,00 € 2. Izvedba projekta: 300.000,00 - 600.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.31. Krajobrazno uređenje i opremanje okoliša OŠ Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 - 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 500.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
P.C.1.2. Poboljšanje krajobraza prometne infrastrukture								
M.1.2.1. Unaprjeđenje i ozelenjavanje postojećih cestovnih koridora								
A/P.32. Rekonstrukcija ulice Artina i sadnja novog drvoreda, Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.	1. Izvedba 1. faze projekta: u tijeku 2. Izrada projektne dokumentacije 2. faze projekta: 10.000,00 - 25.000,00 € 3. Izvedba 2. faze projekta: 200.000,00 - 400.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.33. Uređenje pješačko kolnih površina stare jezgre i dijela kontaktnih površina grada Vodica	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2035.	1. Izrada projektnog zadatka, provedba javnog natječaja i izrada projektne dokumentacije: 50.000,00 - 100.000,00 € 2. Izvedba projekta: 2.000.000,00 - 4.000.000,00 €	Grad, MPGI, Leć	DP, GP, Program ZI, ESIF

A/P.34. Kanalizacijski sustav Vodice-Tribunj-Srima, uređenje obalnog pojasa i plaža na Srimi	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređeni javni prostori	2025.-2030.	1. Izrada projektnog zadatka, provedba javnog natječaja i izrada projektne dokumentacije: 50.000,00 - 100.000,00 € 2. Izvedba projekta: 2.000.000,00 - 4.000.000,00 €	Grad, MPGI, Leč	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.35. Sadnja drvoreda u glavnim ulicama svih naselja s dovoljnom širinom profila ulice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	10	Uređeni javni prostori	2025.-2035.	1. Izrada projektne dokumentacije: 5.000,00 - 10.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 100.000,00 - 200.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, Leč	DP, GP, Program ZI, ESIF
M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju								
A/P.36. Izgradnja prometnica s komunalnom infrastrukturom kod mjesnog groblja u gradu Vodicama	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljen održiv prometni sustav	2025.-2027.	1. Izvedba 1. faze projekta: u tijeku 2. Izrada projektne dokumentacije 2. faze projekta: 10.000,00 - 25.000,00 € 3. Izvedba 2. faze projekta: 200.000,00 - 400.000,00 €	Grad, MPGI, Leč	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.37. Ozelenjavanje parkirališta uz trgovačke centre i javnih parkirališta uz obalu u naselju Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	6	Uspostavljena održiva parkirališta na čitavom području Grada	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: dokumentacije: 5.000,00 - 15.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 200.000,00 - 500.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, Leč	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
P.C.1.3. Interpretacija bogate prirodne i kulturne baštine vodičkog kraja								
M.1.3.1. Unaprjeđenje postojeće planinarske infrastrukture								
A/P.38. Opremanje postojećih pješačkih ruta signalizacijom i parkovnom opremom: Pogled s Okita (Vodice), Okolo Prvića (Prvić), Bazilika Prižba i Prižba kružno (Srima),	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	6	Uspostavljene zone	2025.-2030.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad. MPGI, MINTZI, MINGO, TZ, ŠKŽ, Susjedna JLS	DP, GP, PKZZ, FZOEU, Program ZI, ESIF

Rimskim putevima (Vodice) i Orlov krug (Vodice)								
M.1.3.2. Promocija prirodne i kulturne baštine								
A/P.39. Krajobrazno uređenje i opremanje zona arheoloških nalazišta i zona utvrda	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	4	Uređene zone	2025.-2030.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MKM, MINGO, JUTKŠ	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
P.C.1.4. Uspostava održivih gospodarskih zona								
M.1.4.1. Unaprjeđenje brownfield područja								
A/P.40. Krajobrazno uređenje odlagališta otpada Leč	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljen park	2025.-2035.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGL, MKM, Susjedna JLS	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
M.1.4.2. Unaprjeđenje otvorenih prostora gospodarskih zona								
A/P.41. Poslovna zona Stanine-Mličevac i rekonstrukcija dionice županijske ceste	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljen održiv prometni sustav	2025.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije 1. faze projekta: u tijeku 2. Izrada projektne dokumentacije 2. faze projekta: 10.000,00 - 25.000,00 € 3. Izvedba 2. faze projekta: 400.000,00 - 1.000.000,00 €	Grad, MPGL, MKM, Susjedna JLS	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.42. Krajobrazno uređenje poslovnih i trgovačkih zona u naselju Vodice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	3	Uspostavljena održiva parkirališta na čitavom području Grada	2025.-2030.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGL, MKM, Susjedna JLS	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
P.C.1.5. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada / kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada / urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada								
M.1.5.1. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada								
A/P.43. Obnova crkve sv. Jurja u Dragišćima	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Sveobuhvatno obnovljena zgrada crkve s uspostavljenim sustavom	2025.-2028.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, ŠKŽ, TZGV, MPGL, MKM, MRRFEU, VZ	DP, PŠKŽ, GP, PVZ, FZOEU, Program KG, ESIF

				interpretacije kulturne baštine				
A/P.44. Revitalizacija i obnova zgrade stare škole u Šepurinama s pripadajućim okolnim prostorom	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem za zgradu i pripadajući okolni prostor	2025.-2028.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 20.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, ŠKŽ, TZGV, MPGL, MINCO, MRRFEU, MINTS, LU, Privatne osobe, Pravne osobe	DP, PŠKŽ, GP, PI, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF
A/P.45. Revitalizacija područja nekadašnjeg vojnog kompleksa na lokalitetu Vitkovići na otoku Prviću	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem za revitalizaciju područja nekadašnjeg vojnog kompleksa	2025.-2028.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 15.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, ŠKŽ, TZGV, MPGL, MZOZT, MKM, MRRFEU, MINTS, LU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF
A/P.46. Revitalizacija i obnova kompleksa nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" u Prvić Luci	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem za revitalizaciju i obnovu kompleksa	2025.-2028.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 20.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, ŠKŽ, TZGV, MPGL, MRRFEU, MZOZT, OŠ, LU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF
M.1.5.2. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada								
A/P.47. Izgradnja zamjenske zgrade na mjestu postojeće u Šepurinama	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađena nova zgrada na mjestu postojeće u Šepurinama	2025.-2030.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, PKŽ, TZGV, MRRFEU, LU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, ESIF
M.1.5.3. Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada								

A/P.48. Uređenje centra naselja Grabovci	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem uređenja centra naselja Grabovci	2025.-2027.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 15.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, PKŽ, MPGI, MRRFEU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF
A/P.49. Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem uređenja centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi	2025.-2027.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 15.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, PKŽ, MPGI, MRRFEU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF
A/P.50. Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Donji Gaćezezi	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem uređenja centra dijela naselja Gaćezezi - Donji Gaćezezi	2025.-2027.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 15.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, PKŽ, MPGI, MRRFEU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF
A/P.51. Uređenje centra naselja Čista Mala	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem uređenja centra naselja Čista Mala	2025.-2027.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 15.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, PKŽ, MPGI, MRRFEU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF

A/P.52. Uređenje centra naselja Čista Velika	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena prostorno-programska studija s idejnim rješenjem uređenja centra naselja Čista Velika	2025.-2027.	1. Izrada prostorno-programske studije s idejnim rješenjem: 15.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekata: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka	Grad, PKŽ, MPGI, MRRFEU	DP, PŠKŽ, GP, FZOEU, Program KG, Program ZI, ESIF
--	--	---	---	--	-------------	--	-------------------------	---

Naziv aktivnosti/projekta	Okvir za praćenje provedbe			Indikativni financijski plan				
	Pokazatelji ishoda			Ključne točke ostvarenja	Terminski plan	Financijski plan	Nositelji / partneri	Mogući izvori financiranja
	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost					
S.C.2.Očuvanje i unaprjeđenje stanja bioraznolikost na području Grada Vodica								
P.C.2.1. Obnova i očuvanje prirodnih vrijednosti ugroženih i rijetkih staništa na području Grada								
M.2.1.1. Unaprijediti staništa povremenih vodotoka i lokvi za obnovu u ruralnim dijelovima Grada								
A/P.1. Izrada Studije potencijala za obnovu (ekološku restauraciju) slatkovodnih ekosustava na području Grada Vodica	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija (Studija potencijala)	2025.-2026.	12.000,00 - 15.000,00€	Grad, HV, MZOZT, JU ŠKŽ, NVO	DP, GP, FZOEU, ESIF
M.2.1.2. Očuvati kanjonsko i poplavno područje uz vodotok (tršćaci) te plato iznad vodotoka Guduća na području Grada								
A/P.2. Izrada dokumentacije za uspostavu infrastrukture za promatranje ptica na području kanjona vodotoka Guduća te na pogodnim lokacijama na platou iznad kanjona	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija (Plan razvoja infrastrukture za promatranje ptica - lokacije i Plan integracije u turističku ponudu Grada)	2025.-2027.	20.000,00 - 25.000,00€	Grad, MZOZT, JU ŠKŽ, NVO, NP Krka, Grad Šibenik, Grad Skradin, Turistička zajednica	DP, GP, FZOEU, ESIF
A/P.3. Redovito održavanje i košnja suhih travnjaka na području POP Krka i okolni plato	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	2	Educirani poljoprivrednici; korištena sredstva za	2025.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena	Grad, MZOZT, JU ŠKŽ, NVO, NP Krka, Grad Šibenik, Grad	DP, GP, FZOEU, ESIF

				održavanje suhih travnjaka		aktivnostima ZPP.	Skradin, Turistička zajednica	
P.C.2.2. Uspostava bioraznolikosti na poljoprivrednim površinama sukladno Strateškom planu Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. godine								
M.2.2.1. Očuvanje krajobraznih obilježja na poljoprivrednim površinama								
A/P.6. Očuvanje i uređenje lokvi	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	/	3	Obnovljene lokve	2025.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP, HV, Privatne i pravne osobe, Grad, MZOZT	DP, GP, ZPP, ESIF; PI
A/P.4.Očuvanje suhozida A/P.5. Održavanje živica A/P.7. Sadnja novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda A/P.8. Uspostava kanala i formiranje zelenih poteza	Povećanje krajobraznih obilježja (broj, m,m2)	36 398,9 m suhozida 1 stablo 26,49 m živice 315,56 m drvoreda		Povećan broj, površina i duljina šumara, živica, drvoreda i pojedinačnih stabala	2025.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP; Privatne i pravne osobe, Grad ,	DP, GP, ZPP, ESIF; PI
A/P.9. Uspostava poljskih traka	Površina uspostavljenih travnatih i cvjetnih traka	/	5 km	Povećan broj površina pod poljskim trakama	2025.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP; Privatne i pravne osobe, Grad	DP, GP, ZPP, ESIF; PI
M.2.2.2. Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednih površina								
A/P.10. Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama A/P.11. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima A/P.12. Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka A/P.13. Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti	Površine pod mozaicima različitog poljoprivrednog korištenja (ha)	/	1 ha za svaku A/P	Povećan broj aktivnih površina pod mozaikom različitog korištenja	2025.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP; Privatne i pravne osobe, Grad, MZOZT	DP, GP, ZPP, ESIF; PI
P.C.2.3. Očuvanje šumskih sastojina na području Grada								
M.2.3.1. Povećanje vrijednosti šumskih sastojina na području Grada Vodica								
A/P.14.Konverzija degradiranih šuma i pošumljavanje opožarenih površina	Površina na kojima je izvršena konverzija (m2)	0	1	Konverzija 20 % površina u viši uzgojni šumski oblik	2025.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena	HŠ, MP, Privatne i pravne osobe	DP, GP, ZPP, FOKFŠ, ESIF

						aktivnostima ZPP.		
A/P.15: Zaštita područja vrijednih resursa	Uspostava kategorije zaštite	0	1	Uspostavljena zaštita sastojine	2025.-2028.	Visina sredstava odredit će se u daljnjim fazama, pri izradi odgovarajuće dokumentacije.	Grad, MZOZT, JUŠKŽ, HŠ	DP, GP, PHŠ, PJU, FOKFŠ, ESIF
M.2.3.2. Osigurati dostupnost svim šumskim područjima na području Vodica								
A/P.16. Organizacija i čišćenje prioritetnih šumskih putova	Uspostavljena infrastruktura (km)	0	10	Uređeni putevi	2025.-2027.	Visina sredstava odredit će se u daljnjim fazama, pri izradi odgovarajuće dokumentacije.	Grad, MZOZT, JU ŠKŽ, HŠ	DP, GP, PHŠ, PJU, FOKFŠ, ESIF
M.2.3.3. Pružanje savjetodavnih usluga privatnim šumoposjednicima te poticanje na korištenje mjera iz Strateškog plana ZPP								
A/P.17. Korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Izrađena dokumentacija/ dobivena financijska potpora	2025.-2027.	Visina sredstava odredit će se u daljnjim fazama, pri izradi odgovarajuće dokumentacije.	Grad, MZOZT, JU ŠKŽ, HŠ	DP, GP, PHŠ, PJU, FOKFŠ, ESIF
M.2.3.4. Jačanje šumarskog turizma na području Vodica								
A/P.18. Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	Uspostavljena infrastruktura	0	2	Uspostavljena poučna staza i prateća infrastruktura (vidikovac i sl.)	2025.-2027.	Visina sredstava odredit će se u daljnjim fazama, pri izradi odgovarajuće dokumentacije.	Grad, MZOZT, JU ŠKŽ, HŠ	DP, GP, PHŠ, PJU, FOKFŠ, ESIF
P.C.2.4. Očuvanje ugroženih obalnih morskih staništa								
M.2.4.1. Spriječiti neodrživo i neadekvatno upravljanje plažama na obalnom području južno od Srine								
A/P.19. Podizanje svijesti o održivom upravljanju morskim plažama	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	5	Održan trening/radionice	2025.-2027.	50.000,00 - 70.000,00€	Grad, TZ, MZOZT, MPGI, DIRH, JU ŠKŽ	DP, GP, FZOEU, ESIF
P.C.2.5. Očuvanje špiljskih objekta na području Grada s pripadajućom faunom								
M.2.5.1. Očuvati povoljno stanje špilja i povezanih kolonija šišmiša								

A/P.20: Podizanje svijesti o važnosti očuvanja šišmiša na području Grada	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Održane manifestacije	2025. -	/	Grad, TZ, MZOZT, JU ŠKŽ, NVO	DP, GP, FZOEU, ESIF
--	--	---	---	-----------------------	---------	---	------------------------------	---------------------

Naziv aktivnosti/projekta	Okvir za praćenje provedbe				Indikativni financijski plan			
	Pokazatelji ishoda			Ključne točke ostvarenja	Terminski plan	Financijski plan	Nositelji / partneri	Mogući izvori financiranja
	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost					
S.C.3. Uspostava uvjeta za sustavno planiranje zelenom urbanom obnovom Grada Vodica								
P.C.3.1. Implementacija zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u sektorske alate upravljanja Gradom								
M.3.1.1. Jačanje mjera zelene urbane obnove unutar prostorno-planske i strateške dokumentacije								
A/P.1. Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar Prostornog plana uređenja Grada (PPUG) i unutar važećih planova nižeg reda	Broj izrađenih dokumenata	0	1	Prilagođeni PPUG i važeći planovi nižeg reda ciljevima, mjerama i aktivnostima proizašlih iz ZI i KG	2025.-2030.	Izrada prostorno-planske dokumentacije: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka za pojedini plan	Grad, MPGI	GP, Program ZI i KG
A/P.2. Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar novih urbanističkih planova uređenja (UPU)	Broj izrađenih dokumenata	0	1	Izrađeni novi urbanistički planovi uređenja u skladu s ciljevima, mjerama i aktivnostima proizašlih iz ZI i KG	2025.-2030.	Izrada prostorno-planske dokumentacije: visina troškova će se odrediti nakon definiranih projektnih zadataka za pojedini plan	Grad, MPGI	GP, Program ZI i KG
A/P.3. Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja kod izrade novih i izmjene postojećih studija, strategija, akcijskih planova te drugih dokumenata	Broj izrađenih dokumenata	0	2	Prilagođena strateška dokumentacija ciljevima, mjerama i aktivnostima proizašle iz ZI i KG	2025.-2030.	5 000,00 do 10.000,00 € ciljane izmjene po dokumentu	Grad	GP, Program ZI i KG, ESIF, FZOEU
M.3.1.2. Uspostava sustava za praćenje razvoja zelene urbane obnove Grada								
A/P.4. Informacijski sustav zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja Grada Vodica	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljena ZI i KG na web platform	2025.-2030.	20.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF

A/P.5. Akcijski plan razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja Grada Vodica	Broj izrađenih dokumenata	0	1	Izrađen akcijski plan	2024.	15.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
A/P.6. Atlas ruralnih krajobrazza Grada Vodica	Broj izrađenih dokumenata	0	1	Izrađen akcijski plan	2025.	25.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
P.C.3.2. Povećanje svijesti stanovnika i donositelja odluka o održivom razvoju kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje								
M.3.2.1. Uspostava tema zelene urbane obnove unutar upravljačkih struktura								
A/P.7. Edukacija predstavnika Grada o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju	Broj provedenih edukacija	0	12 (2 edukacije po godini)	Educirani predstavnici Općine o temama ZI i KG	2025.-2030.	24.000,00 €	Grad, MPGI, Pravne osobe	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
M.3.2.2. Informiranje javnosti o temama zelene urbane obnove								
A/P.8. Brošura "Zelena urbana obnova Grada Vodica"	Broj izrađenih publikacija	0	1	Izrađena publikacija	2025.-2026.	25.000,00 €	Grad, MPGI, Pravne osobe	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
A/P.19. Edukacija stanovnika Grada o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju	Broj provedenih edukacija	0	6 (1 edukacija po godini)	Educirani stanovnici o temama ZI i KG	2025.-2030.	12.000,00 €	Grad, MPGI, Pravne osobe	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF

Zaključak okvira za praćenje i provedbu

Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/2023) propisani su postupci, rokovi praćenja i izvještavanja u okviru procesa strateškog planiranja, odnosno o provedbi Strategije ZUO.

Praćenje provedbe Strategije ZUO je prvi korak i obuhvaća proces sustavnog prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se prati uspješnost provedbe posebnih ciljeva i mjera, odnosno aktivnosti/projekata. Temeljem toga dobivaju se relevantne informacije kako za donositelje odluka, tako i za širu javnost, čime se poštuje načelo transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava.

Sukladno tome potrebno je revidirati Strategiju ZUO svakih 5 godina i pratiti stanje implementacije plana ZI (aktivnosti/projekata).

Za praćenje provedbe Strategije ZUO zadužena je Grad (*Upravni odjel za komunalno-vodni sustav, zaštitu okoliša i graditeljstvo*) te se ono provodi na godišnjoj razini kroz Izvješće o praćenju provedbe. Sadržaj godišnjeg izvješća o provedbi Strategije ZUO te detaljne tehničke i metodološke upute za njegovo popunjavanje utvrđen je **Priručnikom o strateškom planiranju**³¹.

³¹ (Verzija: 3.0, Pripremljeno: Svibanj 2020.; Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije).

13. POPIS LITERATURE

13.1. Znanstveni i stručni radovi

Bardi, A.; Papini, P.; Quaglino, E.; Biondi, E.; Topić, J.; Milović, M.; Pandža, M.; Kaligarić, M.; Oriolo, G.; Roland, V.; Batina, A.; Kirin, T. (2016): Karta prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske. AGRISTUDIO s.r.l., TEMI S.r.l., TIMESIS S.r.l., HAOP.

City of Unley (2015). Green Infrastructure Strategic Directions.

https://www.unley.sa.gov.au/files/assets/public/environment-hub/green-infrastructure-case-studies_final_low-web.pdf

Civic, K., & Siuta, M. (2014). Green Infrastructure–Training manual for trainers. ECNC, Tilburg, the Netherlands and CEEweb for Biodiversity, Budapest, Hungary.

Dige, G. (2014). The European Dimension of Green Infrastructure, Le Notre Institute.
https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=cat_10507&client_id=hfwu, ; Pristupljeno: prosinac, 2021.

Dige, G. (2015). Zelena infrastruktura: bolji život uz rješenja koja se temelje na prirodnim načelima.

E.K. Larson, C. Perrings (2013) The value of water-related amenities in an arid city: the case of the Phoenix metropolitan area, *Landsc. Urban Plan.*, 109 (1) (2013), pp. 45-55

Hrdalo, I., (2013). Green systems in the evolution of the open space of selected Mediterranean towns : doctoral dissertation. University of Ljubljana, Biotechnical Faculty. Available at:
<https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?lang=eng&id=72552>

Hrdalo, I., Pereković, P. i Tomić Reljić, D. (2021). Historical Development of Urban Green Infrastructure and Possibilities of its Implementation in the Republic of Croatia. *Prostor*, 29 (1(61)), 56-71.

Irish Landscape Institute (2012). Green Infrastructure - A quality of life issue:
https://www.parcs.ch/snp/pdf_public/2016/33302_20160819_084314_62_GreenInfrastructure_Irland_UK_Erlaeuterungen.pdf

Iuell et al., 2003. A European Handbook for Identifying Conflicts and Designing Solutions,

Kim J.-H., Newman W. Li, G., Kil S.-H., Park S.Y. (2018) The influence of urban landscape spatial patterns on single-family housing prices *Environ. Plan. B Urban Anal. City Sci.*, 45 (1) pp. 26-43

Kong, F., Yin, H., Nakagoshi, N., Zong, Y., 2010. Urban green space network development for biodiversity conservation: Identification based on graph theory and gravity modeling. *Landsc. Urban Plan.* 95, 16–27.

- Landscape Institute (2013). Green infrastructure: An integrated approach to land use. Izvor: https://landscapewpstorage01.blob.core.windows.net/www-landscapeinstitute-org/2016/03/Green-Infrastructure_an-integrated-approach-to-land-use.pdf
- Landscape Institute, 2009. Green infrastructure: connected and multifunctional landscapes – position document.
- Loures, L., Loures, A., Nunes, J., Panagopoulos, T. (2015.) Landscape Valuation of Environmental Amenities throughout the Application of Direct and Indirect Methods. Sustainability. 7(1), 794-810. DOI, Izvor: <https://doi.org/10.3390/su7010794>
- Manuel A. Zambrano-Monserrate, María Alejandra Ruano, Cristina Yoong-Parraga, Carlos A. Silva (2021) Urban green spaces and housing prices in developing countries: A Two-stage quantile spatial regression analysis, Forest Policy and Economics, Volume 125, 2021, 102420, Izvor: <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2021.102420>.
- Maruani, T., Amit-Cohen, I. (2007) 'Open space planning models: A review of approaches and methods', Landscape and Urban planning, 81 (1-2), pp. 1-13.
- Pozoukidou, G. (2020). Designing a green infrastructure network for metropolitan areas: a spatial planning approach. Euro-Mediterranean Journal for Environmental Integration, 5(2), 1-15.
- Prinz D., Urbanističko planiranje, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Golden marketing - Tehnička knjiga Zagreb, 2006.
- Rouse D.C, Bunster-Osa I.F. (2013): Green infrastructure: A landscape Approach, Chicago, IL:APA Planners Press.
- Si Chen, Le Zhang, Yi Huang, Bev Wilson, Grant Mosey, Brian Deal (2022). Spatial impacts of multimodal accessibility to green spaces on housing price in Cook County, Illinois,
- Stewart ID, Oke TR. Local Climate Zones for Urban Temperature Studies. Bull Am Meteorol Soc. (2012)93(12):1879-1900., Izvo: <http://www.wudapt.org/lcz/>
- Šegota, T. i Filipčić, A. (2003). Köppenova podjela klima i hrvatsko nazivlje. Geoadria, 8 (1), 17-37., <https://doi.org/10.3390/geoadria801017>
- UK Green Building Council (2015). Demystifying Green Infrastructure; Dostupno na: <https://www.ukgbc.org/wp-content/uploads/2017/09/Demystifying-Green-Infrastructure-report-FINAL.pdf>
- Urban Forestry & Urban Greening, Volume 67, Izvor: <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2021.127370>.
- Wade, R., McLean, N. 2014. Multiple Benefits of Green Infrastructure, in: Booth, C.A., Charlesworth, S.M. (Eds.), Water Resources in the Built Environment. John Wiley & Sons, Ltd, Chichester, UK, pp. 319–335.

- Margaletić, 2003, Požari u šumi i na šumskom zemljištu kao čimbenici degradacije staništa, Šumarski list br. 9-10, CXXVII (2003), 475-482
- Vukelić, J., Rauš Đ. (1998). Šumarska fitocenologija i šumske zajednice u Hrvatskoj, Zagreb
- Vukelić, J. (2012). Šumska vegetacija Hrvatske, Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Procjena ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija grad Vodice, 2017
- Alegro, A. (2000): Vegetacija Hrvatske. Interna skripta, Botanički zavod PMF-a, Zagreb, 1-37.
- Antonić, O.; Kušan, V.; Jelaska, S.; Bukovec, D.; Križan, J.; Bakran-Petricioli, T.; Gottstein-Matočec, S.; Pernar, R.; Hećimović, Ž.; Janeković, I.; Grgurić, Z.; Hatić, D.; Major, Z.; Mrvoš, D.; Peternel, H.; Petricioli, D.; Tkalčec S. (2005): Karta staništa 2004: Kartiranje staništa Republike Hrvatske (2000.-2004.) – pregled projekta. Drypis
- Bardi, A., Quaglino, E., Kirin, T. (2016): Završno izvješće: Kartiranje kopnenih staništa Republike Hrvatske. TEMI S.r.l., TIMESIS S.r.l., HAOP.
- Bardi, A.; Papini, P.; Quaglino, E.; Biondi, E.; Topić, J.; Kaligarić, M.; Oriolo, G.; Roland, V.; Batina, A.; Kirin, T. (2016): Karta prirodnih i poluprirodnih nešumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske. AGRISTUDIO S.r.l., TEMI S.r.l., TIMESIS S.r.l., HAOP.
- Barišić, T. (2012): Speleološki objekti na području grada Vodica. Časopis HPK 'sv. Mihovil' Šibenik. Broj 9. Prosinac 2012.
- Geonatura d.o.o. (2022): Provedba jednogodišnjeg istraživanja šišmiša prije izgradnje VE Dazlina.
- Gottstein, S. (2010): Priručnik za određivanje podzemnih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU. Državni zavod za zaštitu prirode (Hrvatska agencija za okoliš i prirodu). 1-99.
- Topić, J., Vukelić, J. (2009): Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU. Državni zavod za zaštitu prirode (Hrvatska agencija za okoliš i prirodu), 1-376
- Andlar, G. (2012): Iznimni kulturni krajobrazi primorske Hrvatske. Disertacija, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Strikić, F., Svalina, T., Šuste, M., Gugić, J., Tadić, J. i Storić, Z. (2019). Uzgoj maslina u zaleđu Vodica . Pomologia Croatica, 23 (1-2), 49-58. <https://doi.org/10.33128/pc.23.1-2.5>
- Kale (2012): Krajolik nastanka starog Šibenika, u rukama novoga grada - Vodica, Izvor: <https://www.dragodid.org/wp-content/uploads/2018/10/Srima201201Sibenik.pdf>

13.2. Strategije, programi, planovi na razini Grada

Provedbeni program Grada Vodica za razdoblje od 2022. do 2025. godine

Plan prilagodbe na klimatske promjene Grada Vodice

Akcijski plan energetske održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP - Sustainable Energy and Climate Action Plan) za Grad Vodice (Nacrt)

Plan upravljanja pomorskim dobrom na području Grada Vodica za razdoblje 2024.-2028. godine

Prostorni plan uređenja Grada Vodica (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 14/06, 11/07 - ispravak, 2/13, 5/14, Službeni glasnik Grada Vodica, broj 5/15, 1/16 - pročišćeni tekst, 3/16 - ispravak, 8/17, 1/19, 6/24) (dalje u tekstu: PPUG) i

Prostorni plan Šibensko-kninske županije (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 11/02, 10/05, 3/06, 5/08, 9/12 - pročišćeni tekst, 4/13, 8/13, 2/14, 4/17)

Urbanistički plan uređenja naselja Vodice i Srima (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 10/08, Službeni glasnik Grada Vodica, broj 3/15, 7/20),

Urbanistički plan uređenja industrijske zone Čista u Gradu Vodice (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije, broj 2/08),

Urbanistički plan uređenja stambene zone na dijelu čest. zem. 417/1, k.o. Čista (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 4/16),

Urbanistički plan uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 8/17),

Urbanistički plan uređenja naselja Grabovci (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 5/16),

Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko-turističke zone Donja Srima (Službeni glasnik Grada Vodica, broj 12/21).

13.3. Međunarodne strategije, programi, rezolucije i sl.

ESPON (2019). Planning for green infrastructure: Methods to support practitioners and decision-making. Izvor: <https://www.espon.eu/green-infrastructure>

European Commission (2013). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Green Infrastructure (GI) - Enhancing Europe's Natural Capital. Brussels: COM (2013)

European Commission (2014). Building a green infrastructure for Europe. Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2779/54125>

European Commission (2019). The European Green Deal. Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions (COM(2019) 640 final).

European Commission(2020). EU Biodiversity Strategy for 2030. Bringing nature back into our lives. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions.Izvor:

http://publications.europa.eu/resource/cellar/54584304-3354-494b-84cf-13e921f7e50f.0024.02/DOC_3

European Environment Agency, Kleeschulte, S., Dige, G., Liqueste, C., et al. (2014) Spatial analysis of green infrastructure in Europe. Publications Office., Izvor: <https://data.europa.eu/doi/10.2800/11170>

European Parliament (2013). European Parliament resolution of 12 December 2013 on Green Infrastructure — Enhancing Europe's Natural Capital (2013/2663(RSP))., Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52013IP0600>

European Parliament (2020). European Parliament resolution of 17 September 2020 on the European Year of Greener Cities 2022 (2019/2805(RSP)). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020IP0241&from=EN>

Europska komisija (2013). Smjernice za uključivanje klimatskih promjena i bioraznolikosti u procjeni utjecaja na okoliš.

https://mingor.gov.hr/UserDocImages/KLIMA/SZOR/Smjernice_za_ukljucivanje_klimatskih_promjena_i_bioraznolikosti_u_procjene_utjecaja_na_okolis.pdf

Europska komisija (2019). Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija pod nazivom "Preispitivanje napretka u provedbi strategije EU-a za zelenu infrastrukturu" (COM(2019) 236 final). Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2019:0236:FIN:HR:PDF>

Tehničke informacije o ZI uz dokument Zelena infrastruktura – Jačanje prirodnog kapitala Europe, Dostupno na:

https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructures/sec_155_2013/hr.pdf

Uredba o obnovi prirode (2024.) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-74-2023-REV-1/hr/pdf>

13.4. Nacionalni zakoni, pravilnici, uredbe, strategije i sl.

Nacionalna razvojna strategija do 2030 godine (NN 13/2021)

Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04, 45/04-ispravak, 163/04, 148/10-prestao važiti, 9/11)

Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/2021), Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_03_27_588.html

Pravilnik o provenijencijama svojti šumskog drveća (NN 147/2011), Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_12_147_2987.html

Pravilnik o uređivanju šuma (NN 97/2018), Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_11_97_1875.html

Pravilnik o utvrđivanju naknada za šumu i šumsko zemljište (NN 12/2020), Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_01_12_214.html

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. godine do 2030. godine (2021.). Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Izvor: <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//2016/Sjednice/2021/Prosinac/93%20sjednica%20VRH//93%20-%2013.1.docx>

Pravilnik o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 136/2021)

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020)

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)

Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23)

Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19, 145/24)

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)

Zakon o šumama (NN 68/18, 115/18, 98/19, 32)

Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)

Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 145/24)

13.5. Web stranice i portali

Arcanum Maps, Izvor: <https://www.arcanum.com/en/maps/>

Bioportal, Izvor: <https://www.bioportal.hr/gis/>

Forestry and climate change. Izvor: <https://www.fao.org/forestry/climatechange/53459/en/>

Geoportal, Izvor: <https://geoportal.dgu.hr/>

Geoprtal kulturnih dobara RH, Izvor: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>

Hrvatska enciklopedija, Toplinski otoci, Izvor: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=61793>

Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU), Izvor: <https://ispu.mgipu.hr/#/>

Interaktivna planinarska karta Hrvatske, Hrvatski planinarski savez. Izvor: https://www.hps.hr/karta/show_elev.html?gpx_file=gpx/10_07_02x.gpx

Hrvatski planinarski savez, Izvor: <https://www.hps.hr/info/planinarske-kuce/>

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode. Izvor: <http://www.haop.hr/>

OpenStreetMap (OSM), Izvor: <https://www.openstreetmap.org/>

Zavoda za zaštitu okoliša i prirode – ZZOP (Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije - MZOZT: Izvor: <https://www.haop.hr/>

NP Krka, Izvor: <https://www.npkrka.hr/hr/>

Zagrebački speleološki savez - Čisto podzemlje: Popis objekata, Izvora: www.bioportal.hr i <https://cistopodzemlje.info>

Grad vodice, Izvor: <https://www.grad-vodice.hr/>

13.6. Ostala literatura

Šumskogospodarska osnova, Hrvatske šume, 2017., Izvor: https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/sumarstvo/sumskogospodarska_osnova2016-2025/SUMSKOGOSPODARSKA_OSNOVA_2016.pdf

Priručniku o strateškom planiranju, Verzija 3.0, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, svibanj 2020. godine, Zagreb

14. POPIS PRILOGA

14.1. Popis tablica

Tablica 1 - Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi zabilježeni na meteorološkoj stanici Šibenik (1949-2023).....	22
Tablica 2 - Popis stanovništva 2021. godine po naseljima, spolu i starosti (Izvor: DZS; modificirano 3E PROJEKTI d.o.o.).....	24
Tablica 3 - Popis analiziranih strategija na razini Grada te usporedba s mjerama/projektima koji potiču ZI i KG (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	29
Tablica 4 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG-a (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	33
Tablica 5 - Iznos horizontalnih vršnih ubrzanja tla za povratna razdoblja 95, 225 i 475 g na području Grada Vodice	74
Tablica 6 - Prikaz tipova i kategorija otvorenih površina i njihovih površina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	96
Tablica 7 - Ciljevi, prioriteti, mjere i strateški projekti zelene urbane obnove (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	218
Tablica 8 - Korištene kratice u provedbenom okviru (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	305
Tablica 9 - Provedbeni okvir (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	306

14.2. Popis slika

Slika 1 -Geografska raspodjela klimatskih tipova po W. Köppenu u Hrvatskoj u standardnom razdoblju 1961.-1990.: Cfa, umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom; Cfb, umjerena topla vlažna klima s toplim ljetom; Csa, sredozemna klima s vrućim ljetom; Csb, sredozemna klima s toplim klimom; Df, vlažna borealna klima (Filipčić, 1998).....	21
Slika 2 – Zapadni dio naselja Vodice uz obalu sa sportsko-rekreacijskom zonom Bristak i Blata - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina.....	37
Slika 3 – Središnji dio naselja Vodice s manjim javnim zelenim površinama - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina	38
Slika 4 – Sportsko-rekreacijska zona Račice u sjeveroistočnom dijelu naselja Vodice - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srima – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina.....	39
Slika 5– Zona za izgradnju sportsko-rekreacijskih sadržaja u funkciji cijelog naselja - izvod iz Urbanističkog plana uređenja stambene zone na dijelu čest. zem. 417/1, k.o. Čista – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina.....	40

Slika 6 – Jedina evidentirana javna i zelena površina u naselju Prvić Šepurine - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka – kartografski prikaz br. 1. – list 1 Korištenje i namjena površina.....	41
Slika 7 – Područje između naselja Prvić Luka i Prvić Šepurine sa sportsko-rekreacijskom zonom Trstevica - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Prvić Šepurine i Prvić Luka – kartografski prikaz br. 1. – list 2 Korištenje i namjena površina.....	43
Slika 8 – Planirani manji centar novog dijela naselja - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Grabovci – kartografski prikaz br. 1. – Korištenje i namjena površina	44
Slika 9 – Izvod iz Urbanističkog plana uređenja ugostiteljsko-turističke zone Donja Srima – kartografski prikaz br. 1. – Korištenje i namjena površina.....	45
Slika 10 - Velika Mrdakovica (Izvor: https://registar.kulturnadobra.hr/)	59
Slika 11- Ostaci srednjovjekovne utvrde Rakitnica (Izvor: https://www.grad-vodice.hr/)	60
Slika 12 – Izvod iz katastarskog plana iz 1825. godine (DAS) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončka Cukrov).....	61
Slika 13 – Čorićev toranj (Izvor: https://registar.kulturnadobra.hr/)	62
Slika 14 – Vodička luka, 1907. godine (Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončka Cukrov).....	64
Slika 15 – Pogled na naselje Vodice s istoka, 1930-ih godina (privatni arhiv J. Trinajstić) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončka Cukrov)	64
Slika 16 – Poljana u Vodicama, 1930-ih godina (privatni arhiv I. Kranjac) (Izvor: Vodice – od kaštela do modernoga primorskog naselja, autorica: Tončka Cukrov)	65
Slika 17 – Ljetnikovac Draganić-Vrančić (Izvor: https://registar.kulturnadobra.hr/)	67
Slika 18 – Pogled na naselje Vodice početkom 1970-ih godina (Facebook grupa "Vodice u srcu i duši") (Izvor: Turizam kao čimbenik prostornog razvoja Grada Vodica, diplomski rad, autor: Filip Lasan)	68
Slika 19 – Nova tržnica u Vodicama otvorena 2015. godine (autor: Dinko Peračić, fotografija: Damir Žižić) (Izvor: https://pogledaj.to/)	70
Slika 20 – Šume na poluotoku Donja banda, otok Prvić (Ustupljeno od: JUK Tvrdava kulture Šibenik)	100
Slika 21 – Šumski krajobraz vodičkog zaleđa (autor: Lovro Vudrag).....	100
Slika 22 - Tipologija otvorenih prostora - Šume (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	101
Slika 23 - Tipologija otvorenih prostora - Šikare (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	103
Slika 24 - Tipologija otvorenih prostora - Neobrasle i slabo obrasle površine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	105
Slika 25 – Rakitnica/Serdarićeva lokva (Autor: Lovro Vudrag).....	107
Slika 26 - Tipologija otvorenih prostora - Kopneni vodni elementi (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	108

Slika 27 – Stanište halofilnih zajednica obalnih stijela s endemičnim vrstama roda Limonium (izvor: Topić i Vukelić, 2009.).....	110
Slika 28 – Obala otoka Prviča (Ustupljeno od: JUK Tvrđava kulture Šibenik).....	110
Slika 29 - Tipologija otvorenih prostora - Prirodna i doprirodna morska obala (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	111
Slika 30 – Obrambeni zid na ulazu u špilju Vilenušu te lokacija ulaza u spilju u kanjonu Guduče ispod autoceste (Izvor: Barišić, 2012).....	112
Slika 31 - Tipologija otvorenih prostora - Špilje i jame (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	113
Slika 32 - Riva i uređena obala u Prvić Luci (Ustupljeno od: JUK Tvrđava kulture Šibenik).....	116
Slika 33 - Riva i uređena obala u Vodicama (autor: Lovro Vudrag).....	116
Slika 34 - Tipologija otvorenih prostora – Riva / uređena obala (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	117
Slika 35 - Plaže u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)	122
Slika 36 - Plaža na Srimi (autor: Lovro Vudrag).....	123
Slika 37 - Plaže od Srime do Vodica (autor: Lovro Vudrag)	123
Slika 38 - Tipologija otvorenih prostora - Plaže (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	124
Slika 39 - Obalni trg na Srimi (autor: Lovro Vudrag)	128
Slika 40 - Obalni trg u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)	128
Slika 41 - Tipologija otvorenih prostora – Trgovi (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	129
Slika 42 – Parkovna oprema na Bateriji, Prvić Luka (autor: Ynah Dimalanta).....	134
Slika 43 – Parkovna površina na Trgu kneza Branimira u Vodicama (autor: Lovro Vudrag).....	134
Slika 44 - Tipologija otvorenih prostora – Parkovne površine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	135
Slika 45 - Okoliš Dječjeg vrtića Dočine u Vodicama (autor: Lovro Vudrag).....	138
Slika 46 - Dječje igralište u Čistoj Velikoj (autor: Lovro Vudrag).....	138
Slika 47 - Tipologija otvorenih prostora – Dječja igrališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	139
Slika 48 – Sportsko-rekreacijska zona Račice (autor: Lovro Vudrag).....	142
Slika 49 – Skate park u Sportsko-rekreacijskoj zoni Račice (autor: Lovro Vudrag).....	142
Slika 50 – Sportski teren u naselju Grabovci (autor: Lovro Vudrag).....	143
Slika 51 – Sportski teren u naselju Srma (autor: Lovro Vudrag)	143
Slika 52 - Tipologija otvorenih prostora – Sportski teren i tereni za adrenalinske sportove (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	144
Slika 53 – Lokva u Dragišćima, Čista Mala (autor: Lovro Vudrag).....	147
Slika 54 – Lokva u Gačelezima (autor: Mate Rupić).....	148
Slika 55 – Lokva u naselju Grabovci (autor: Lovro Vudrag).....	148
Slika 56 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz lokve (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	149

Slika 57 – Gradsko groblje Vodice (autor: Lovro Vudrag).....	154
Slika 58 – Katoličko groblje s crkvom sv. Jurja u Dragišićima, Čista Mala (autor: Lovro Vudrag).....	154
Slika 59 Groblje u naselju Čista Mala (autor: Lovro Vudrag)	155
Slika 60 Crkva u naselju Čista Velika (autor: Lovro Vudrag)	155
<i>Slika 61 - Tipologija otvorenih prostora –Otvoreni prostori sakralnih objekata i groblja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)</i>	<i>156</i>
Slika 62 – Okoliš napuštene škole u Čistoj Maloj (autor: Lovro Vudrag).....	158
Slika 63 – Okoliš osnovne škola u naselju Čista Velika (autor: Lovro Vudrag)	159
Slika 64 – Otvoreni prostor uz zgradu nekadašnje škole u naselju Gaćezezi (autor: Lovro Vudrag).....	159
Slika 65 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz objekte javne i društvene namjene (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	160
Slika 66 – Turistička zona hotela Olympia u Vodicama (autor: Lovro Vudrag).....	162
Slika 67 – Turistička zona hotela Punta u Vodicama (autor: Lovro Vudrag).....	162
Slika 68 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz turističke sadržaje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	163
Slika 69 – Vodice (autor: Lovro Vudrag)	165
Slika 70 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori oko višestambenih objekata (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	166
Slika 71 – Stambena izgradnja u naselju Gaćezeze (autor: Lovro Vudrag)	167
Slika 72 - Tipologija otvorenih prostora – Okućnice individualne stambene izgradnje i kuća za najam (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	168
Slika 73 – Mozaik poljoprivrednih površina u Gaćelezima (autor: Lovro Vudrag).....	170
Slika 74 - Tipologija otvorenih prostora – Mozaik poljoprivrednih površina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	171
Slika 75 – Krčevine i maslinici Srimskog poluotoka (autor: Lovro Vudrag)	173
Slika 76 – Kulturni krajobraz vodičkog zaleđa (autor: Lovro Vudrag)	173
Slika 77 - Tipologija otvorenih prostora – Krčevine, vinogradi, maslinici (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	174
Slika 78 – Kamenjar i pašnjaci u Dragišićima, Čista Mala (autor: Lovro Vudrag).....	176
Slika 79 - Tipologija otvorenih prostora – Kamenjarski pašnjaci i travnjaci (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	177
Slika 80 – Trgovačko-poslovna zona u Račicama (autor: Lovro Vudrag)	180
Slika 81 - Odlagalište otpada Leć (autor: Lovro Vudrag).....	180
Slika 82 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori gospodarskih i poslovnih zona (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	181
Slika 83 - Trasa Jadranske magistrale u Vodicama (autor: Lovro Vudrag)	184
Slika 84 - Tipologija otvorenih prostora – Koridori cesta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	185
Slika 85 – Staza i poljoprivredni put na Srimi (autor: Lovro Vudrag)	187

Slika 86 - Tipologija otvorenih prostora – Koridori tematskih staza (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	188
Slika 87 – Nova parkirališna površina u sklopu skate parka (autor: Mate Rupić).....	190
Slika 88 - Tipologija otvorenih prostora – Parkirališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	191
Slika 89 – Crkva sv. Jurja u Dragišćima (Izvor: https://registar.kulturnadobra.hr/)	193
Slika 90 – Crkva sv. Jurja s grobljem i lokva u neposrednoj blizini (Autor: Lovro Vudrag)	193
Slika 91 – Zgrada stare škole u naselju Šepurine (Izvor: https://www.telegram.hr/).....	195
Slika 92 – Lokalitet Vitkovići na otoku Prviću (Autor: Mate Rupić).....	196
Slika 93 – Ostaci bunkera na lokalitetu Lovrenčevica/Kapelica na otoku Prviću (Autor: Mate Rupić)	196
Slika 94 – Ostaci suhozidnih fortifikacija na poluotoku Donja banda na otoku Prviću (Autor: Mate Rupić).....	197
Slika 95 – Zgrada nekadašnjeg odmarališta Udruga "Društvo naša djeca" iz Šibenika u naselju Prvić Luka (Autor: Mate Rupić)	199
Slika 96 – Ruševna zgrada nekadašnje škole u naselju Čista Mala (Autor: Mate Rupić)	200
Slika 97 – Sklop napuštene tradicijske gradnje u naselju Čista Mala (Izvor: https://www.google.com/maps/)	201
Slika 98 – Postojeća zgrada u naselju Šepurine (Izvor: Projektni zadatak, mr.sc. Tomislav Krajina, dipl.ing.arh.)	203
Slika 99 – Centralni sadržaji u naselju Grabovci planirani UPU-om naselja Grabovci (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)	205
Slika 100 – Analiza mogućnosti uređenja Gornjih Gaćezeza, odnosno bloka oko crkve sv. Ante i povezivanje s uređenim prostorom oko lokve (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)	207
Slika 101 – Analiza mogućnosti uređenja prostora oko postojećih sadržaja i trga kao centra Donjih Gaćezeza (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)	208
Slika 102 – Analiza mogućnosti novih centralnih sadržaja u naselju Čista Mala (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)	210
Slika 103 – Analiza mogućnosti uređenja prostora oko postojećih sadržaja u centru naselja Čista Velika (Fotografija: Mate Rupić) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	211
Slika 104 – Istočni dio naselja Vodice (Izvor: Arkod).....	212
Slika 105– Novoplanirane zone mješovite i proizvodno-poslovne namjene u sjevernom dijelu naselja Vodice - izvod iz Urbanističkog plana uređenja naselja Vodice i Srma – kartografski prikaz br. 1. Korištenje i namjena površina.....	213

14.3. Popis grafičkih prikaza

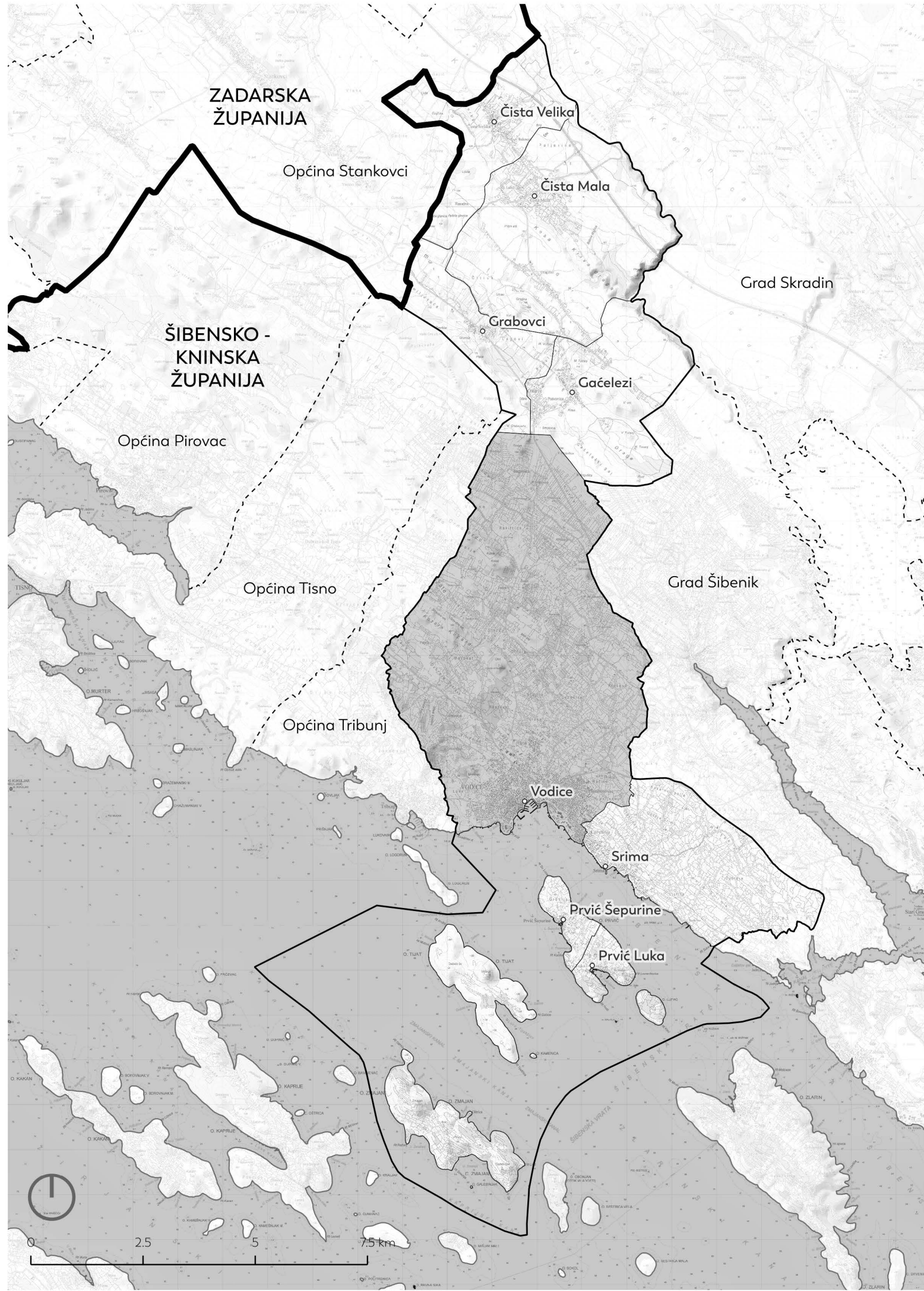
Grafički prikaz 1 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2023. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	55
Grafički prikaz 2 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2024. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	56
Grafički prikaz 3 - Usporedba direktnih i indirektnih ulaganja u pojedinačne elemente ZUO unutar gradskog proračuna za 2023. godinu i 2024. godinu (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	57
Grafički prikaz 4 - Dobna struktura ispitanih osoba	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 5 - Prikaz rezultata za pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedene zelene / otvorene prostore na području Grada Vodice (sva naselja)?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 6 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste generalno zadovoljni uređenjem i opremljenošću plaža na području Grada Vodice (naselja Vodica i Srima, otok Prvič?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 7 - Prikaz rezultata za pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedene zelene i otvorene prostore turističkih zona (hotelski kompleksi i sl.)?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 8 - Prikaz rezultata za pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedena područja, rute i staze unutar šireg okoliša Grada Vodice?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 9 - Prikaz rezultata za pitanje: Kako biste ocijenili trenutno stanje zelenih / otvorenih prostora na području Grada Vodice na skali ocjena od 1 do 4?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 10 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskog prostora na području naselja Vodice i Srima?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 11 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskog prostora na području otoka Prviča?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 12 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskog prostora na području naselja Gaćeze, Grabovci, Čista Mala i Čista Velika?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
Grafički prikaz 13 - Prikaz rezultata za pitanje: Za koji od navedenih elemenata zelene infrastrukture smatrate da bi trebao biti prioritet u Vašem naselju (u pogledu uređenja ili unaprjeđenja)?	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.

Grafički prikaz 14 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni izletničkom i turističkom interpretacijom navedenih elemenata kulturne i prirodne baštine (informativne table i drugi turistički sadržaji)? **Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.**

15. KARTOGRAMI

Kartogram 1 - Političko teritorijalni ustroj Grada (Izvor: DGU, PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	20
Kartogram 2 - Hipsometrijski razredi reljefa Grada (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	26
Kartogram 3 - Geomorfološka klasifikacija nagiba padina Grada (Demek, 1972) (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	27
Kartogram 4 - Ekspozicija padina Grada (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	28
Kartogram 5 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG (Izvor: PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	35
Kartogram 6 - Prostorno-planska i zakonska zaštita prirode te ostalih evidentiranih vrijednosti (Izvor: Bioportal, Registar, PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	53
Kartogram 7 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području Grada 2023. godine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	78
Kartogram 8 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području Grada 2024. godine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	79
Kartogram 9 - Plan razvoja ZUO Grada Vodice – širi obuhvat (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	301
Kartogram 10 - Plan razvoja ZUO Grada Vodice – uži obuhvat (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	302

KARTOGRAM

TERITORIJALNI USTROJ

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: Teritorijalni ustroj Grada Vodica (izvor: DGU)

Administrativne granice

- Granica Zadarske županije
- Granica Grada Vodica (PPUG)
- Granica okolnih JLS
- Granica naselja
- Naselje Vodice
- Središta naselja

KARTOGRAM

ANALIZA RELJEFA - HIPSOMETRIJA

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: Kategorije nadmorske visine

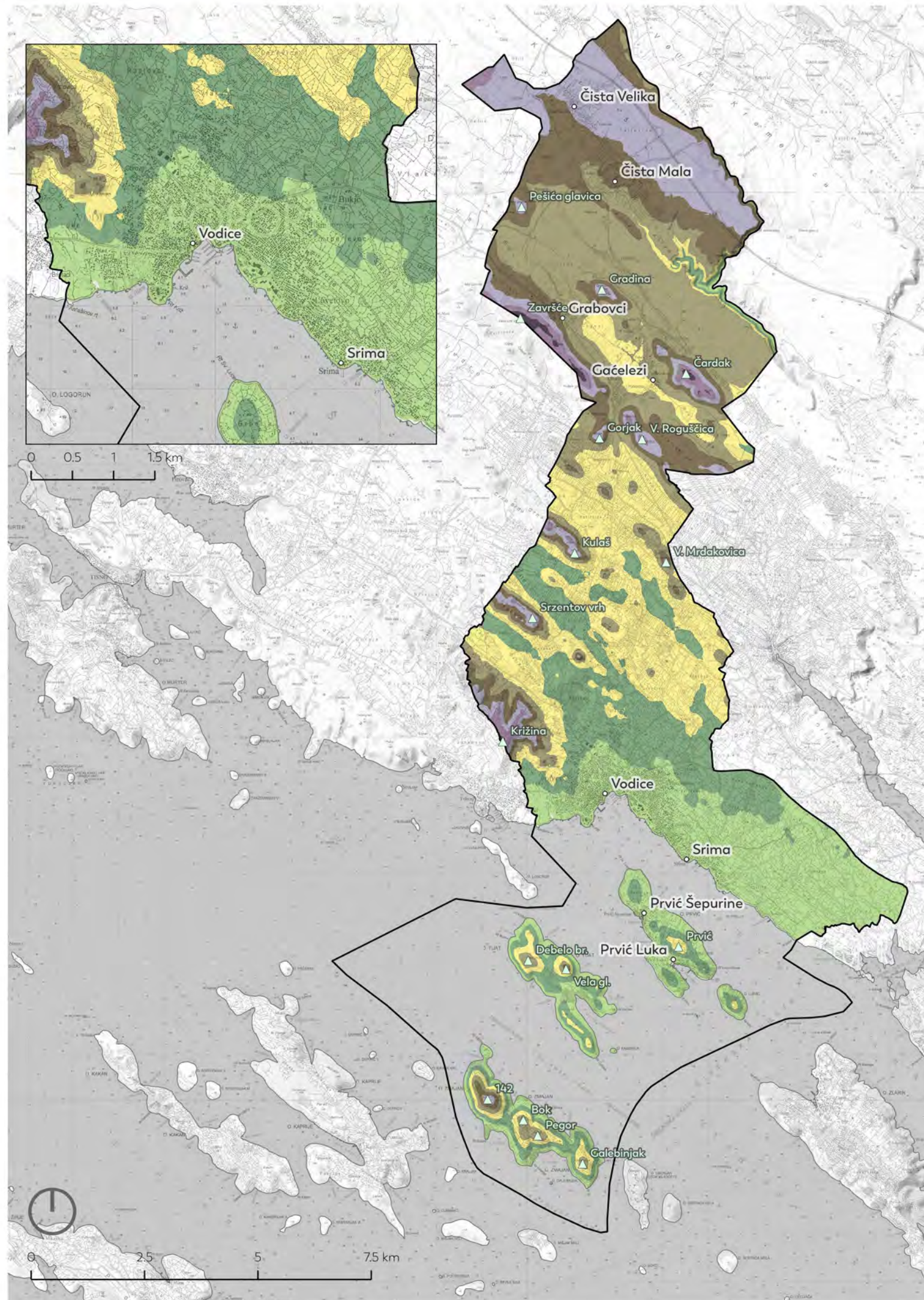
Administrativne granice

— Granica Grada Vodica (PPUG)

Kategorije nadmorskih visina

△ Vrhovi

KARTOGRAM

ANALIZA RELJEFA - NAGIB PADINA

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: Digitalni model reljefa - nagib padina prema Demek, 1972.

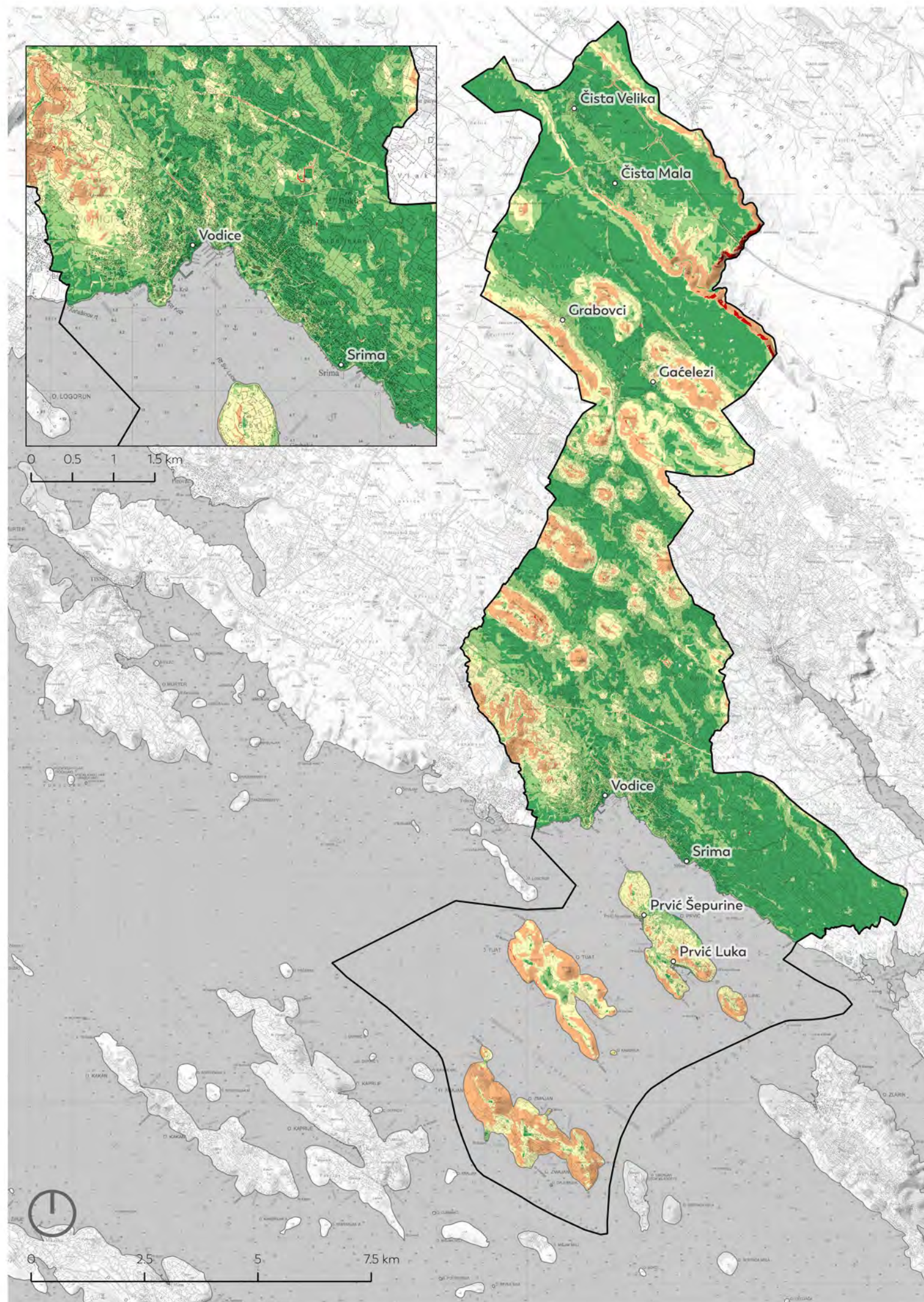

Administrativne granice

— Granica Grada Vodica (PPUG)

Kategorije nagiba

	0 - 2° Ravnica
	2 - 5° Blago nagnuta padina
	5 - 12° Nagnuta padina
	12 - 32° Znatno nagnuta padina
	32 - 55° Vrlo strma padina
	> 55° Litice (strmci)

KARTOGRAM

ANALIZA RELJEFA - EKSPOZICIJA

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: Digitalni model reljefa - ekspozicija padina

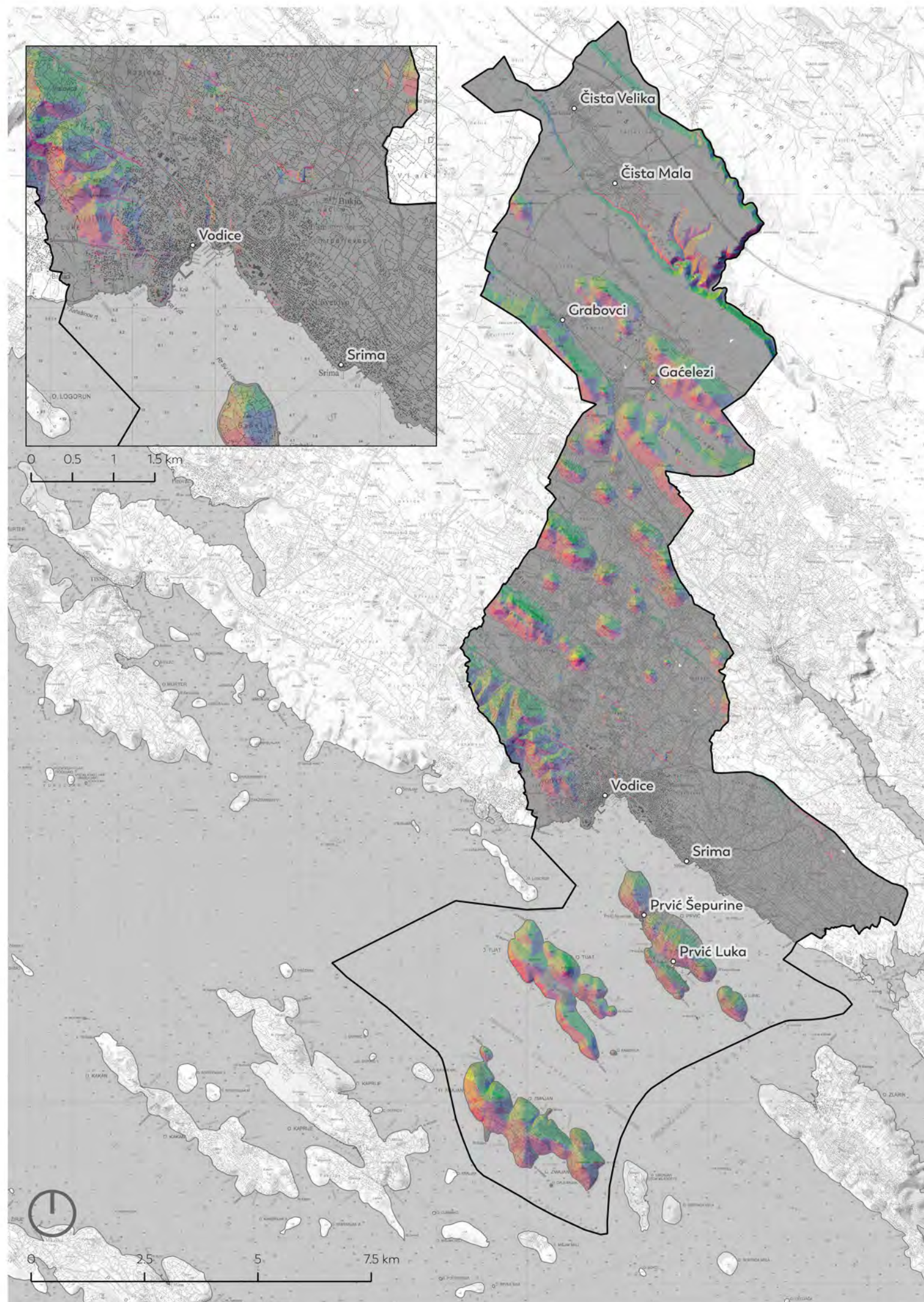

Administrativne granice

— Granica Grada Vodica (PPUG)

Kategorije ekspozicije

- Sjeverna ekspozicija
- Sjeveroistočna ekspozicija
- Istočna ekspozicija
- Jugoistočna ekspozicija
- Južna ekspozicija
- Jugozapadna ekspozicija
- Zapadna ekspozicija
- Sjeverozapadna ekspozicija
- Ravan teren i blago nagnute padine (do 5°)

KARTOGRAM

PLANIRANE AKTIVNOSTI PREMA PPUG

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: PPUG Vodice

Administrativne granice

- Središta naselja
- Granica Grada Vodica (PPUG)

Razvoj i uređenje površina naselja (planirano)

- Građevinsko područje naselja

Razvoj i uređenje površina izvan naselja

- I K Gospodarska namjena - proizvodna namjena
- H Gospodarska namjena - površine uzgajališta - marikultura
- K Poslovna namjena (K3-komunalno-servisna, K3-1-benzinska postaja)
- T Ugostiteljsko turistička namjena (T1-hotel, T4-ugostiteljstvo-zabavni centar)
- D Javna i društvena namjena (D8 - vjerska)
- SR Športsko-rekreacijska namjena (SR - šport i rekreacija)
- R Športsko-rekreacijska namjena izvan građevinskog područja (SR4 - streljana, R - rekreacija, RG - golf)
- OG Obrada i odlaganje građevnog otpada
- + Groblje
- PD

Cestovni promet

- Županijska cesta
- Moguća ili alternativna trasa državne županijske ceste
- Lokalna cesta
- Ostale ceste koje nisu javne
- Dužobalna šetnica
- Benzinska postaja/područje smještaja benzinske postaje

Željeznički promet

- Pruga velike propusne moći - velikih brzina (mogući koridor)

Pomorski promet

- Morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja s komunalnim vezovima
- LN Morska luka posebne namjene za djelatnosti: (LN-nautički turizam)
- LS Sportska luka
- S Sidrište

Zračni promet

- Helidrom

Komunikacijski sustav

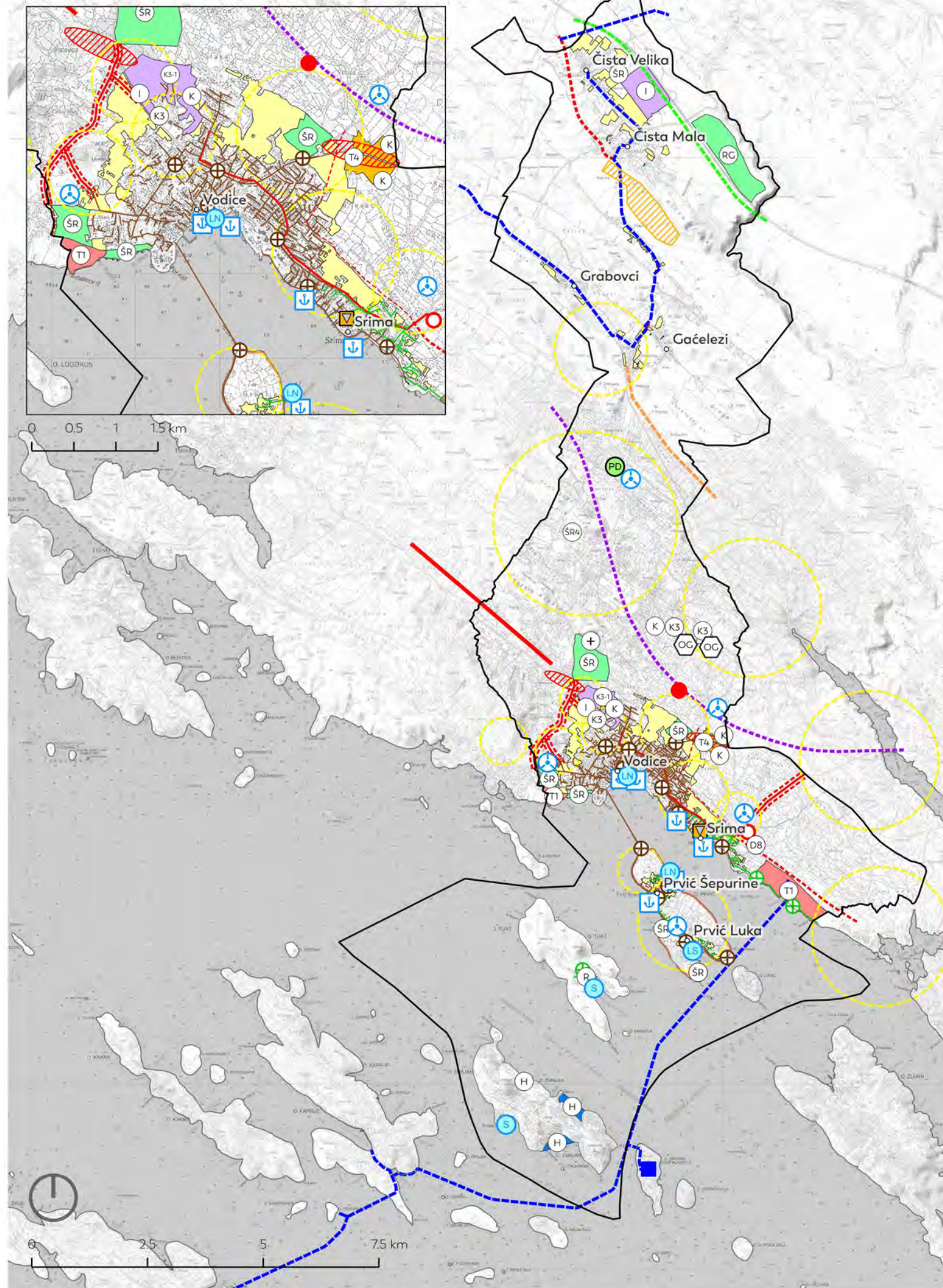
- Jedinica poštanske mreže
- Magistralni vod u nepokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži (svjetlovodni i koaksijalni kabel)
- Planirane elektroničke komunikacijske zone

Energetski sustav

- Magistralni plinovod
- Transformatorsko postrojenje 110/x kV
- Transformatorsko postrojenje 30/10(20) kV
- Elektroprijenosni Uređaj - Dalekovod 110 kV
- Elektroprijenosni uređaj - dalekovod/kabel 30(20) kV
- Područje istraživanja mogućeg smještaja solarnih elektrana

Vodnogospodarski sustav

- Vodosprema
- Lokalni vodoopskrbni cjevovod
- ⊕ Planirana crpna stanica (II faza projekta aglomeracije)
- ⊕ Planirana crpna stanica (dugoročni plan)
- Planirani odvodni kanal (II faza projekta aglomeracije)
- Planirani odvodni kanal (dugoročni plan)

KARTOGRAM

PLANIRANE AKTIVNOSTI PREMA PPUG

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: PPUG Vodice

Administrativne granice

- Središta naselja
- Granica Grada Vodica (PPUG)

Područja posebnih uvjeta korištenja - prirodna baština

- Posebni rezervat - ornitološki (evidentirano)
- Značajni krajobraz (evidentirano)
- POVS - područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
- POP - područja očuvanja značajna za ptice

Područja posebnih uvjeta korištenja - kulturna baština

- Arheološko područje
- Arheološki pojedinačni lokalitet
- Arheološki pojedinačni lokalitet (evidentirani)
- Povijesna graditeljska cjelina gradskog naselja
- Povijesna graditeljska cjelina gradsko-seoskog naselja
- Povijesni sklop
- Povijesna civilna građevina
- Povijesna sakralna građevina
- Povijesna sakralna građevina (evidentirana)

Područja posebnih ograničenja u korištenju - krajobraz

- Točke i zone značajne za panoramske vrijednosti krajobraza
- Zaštićeno obalno područje mora

Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

- Obuhvat obvezne izrade prostornog plana užeg područja
- Obuhvat prostornog plana užeg područja - na snazi (u vrijeme usvajanja V. Izmjena i dopuna)

1 - Urbanistički plan uređenja naselja Vodica i Srma
Plan na snazi („Službeni vjesnik Šibensko – kninske županije“ 10/08 i 3/15)

3 - Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko – turističke zone Donja Srma

4 - Urbanistički plan uređenja naselja Prvič Šepurine i Prvič Luka na otoku Prviču
Plan na snazi („Službeni glasnik Grada Vodica“ 8/17)

5 - Urbanistički plan uređenja proizvodne zone Čista
Plan na snazi („Službeni vjesnik Šibensko – kninske županije“ 02/08)

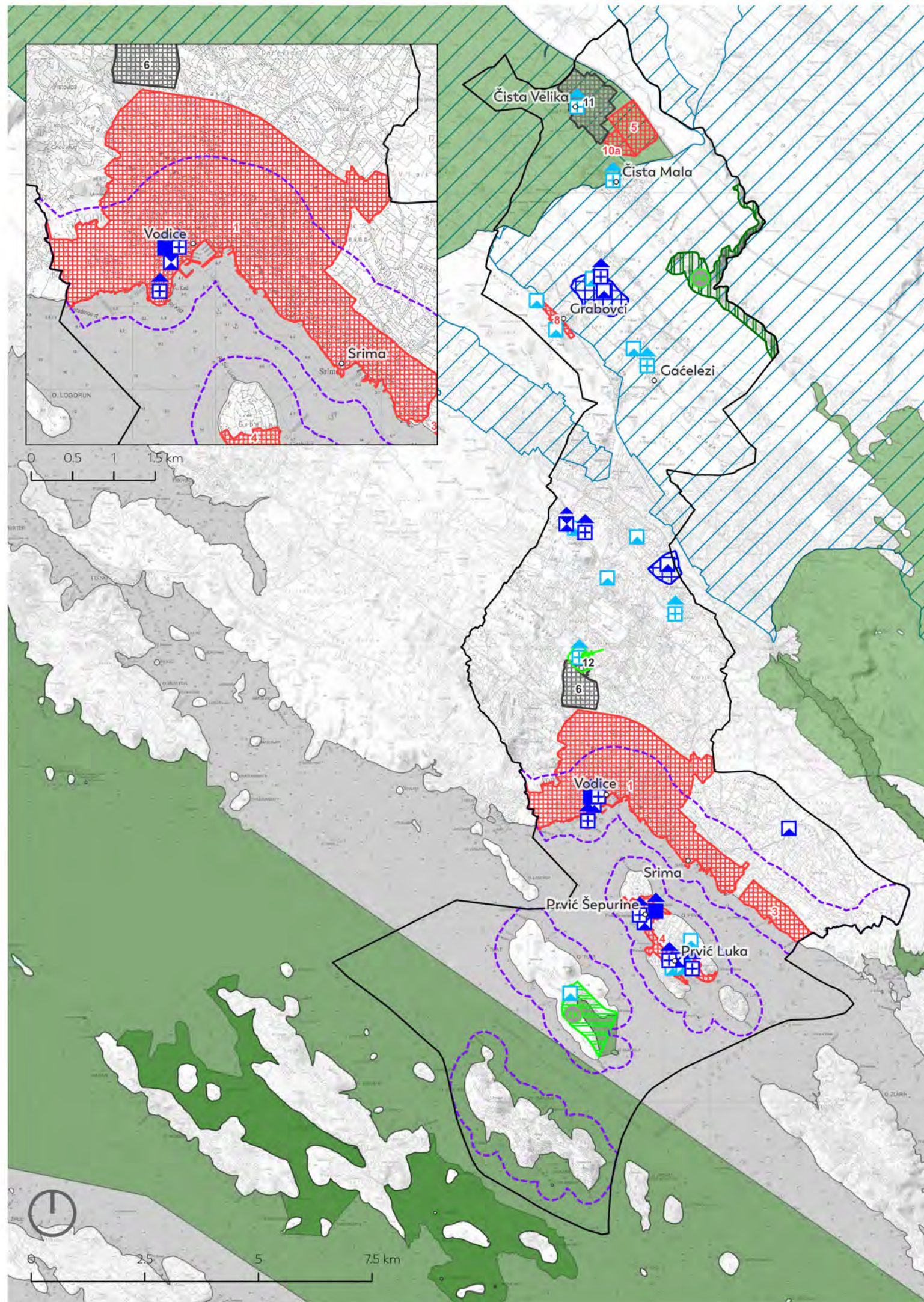
6 - Urbanistički plan uređenja sportsko – rekreacijske zone Rastovci

8 - Urbanistički plan uređenja naselja Grabovci
Plan na snazi („Službeni glasnik Grada Vodica“ 5/16)

10a - Urbanistički plan uređenja stambene zone na dijelu čest. zem. 417/1 k.o. Čista
Plan na snazi („Službeni glasnik Grada Vodica“ 4/16)

11 - Urbanistički plan uređenja naselja Čista Velika

12 - Urbanistički plan uređenja novog groblja Vodice

KARTOGRAM

TOPLINSKI OTOCI - LJETO 2023.

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

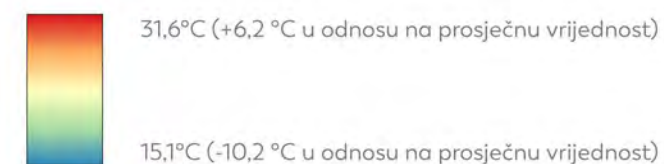
Sadržaj karte: Prikaz toplinskih otoka na području Grada Vodica - autorski podatak prema USGS (snimka satelita Landsat 8 na dan 17.07.2023. godine)

Administrativne granice

— Granica Grada Vodica (PPUG)

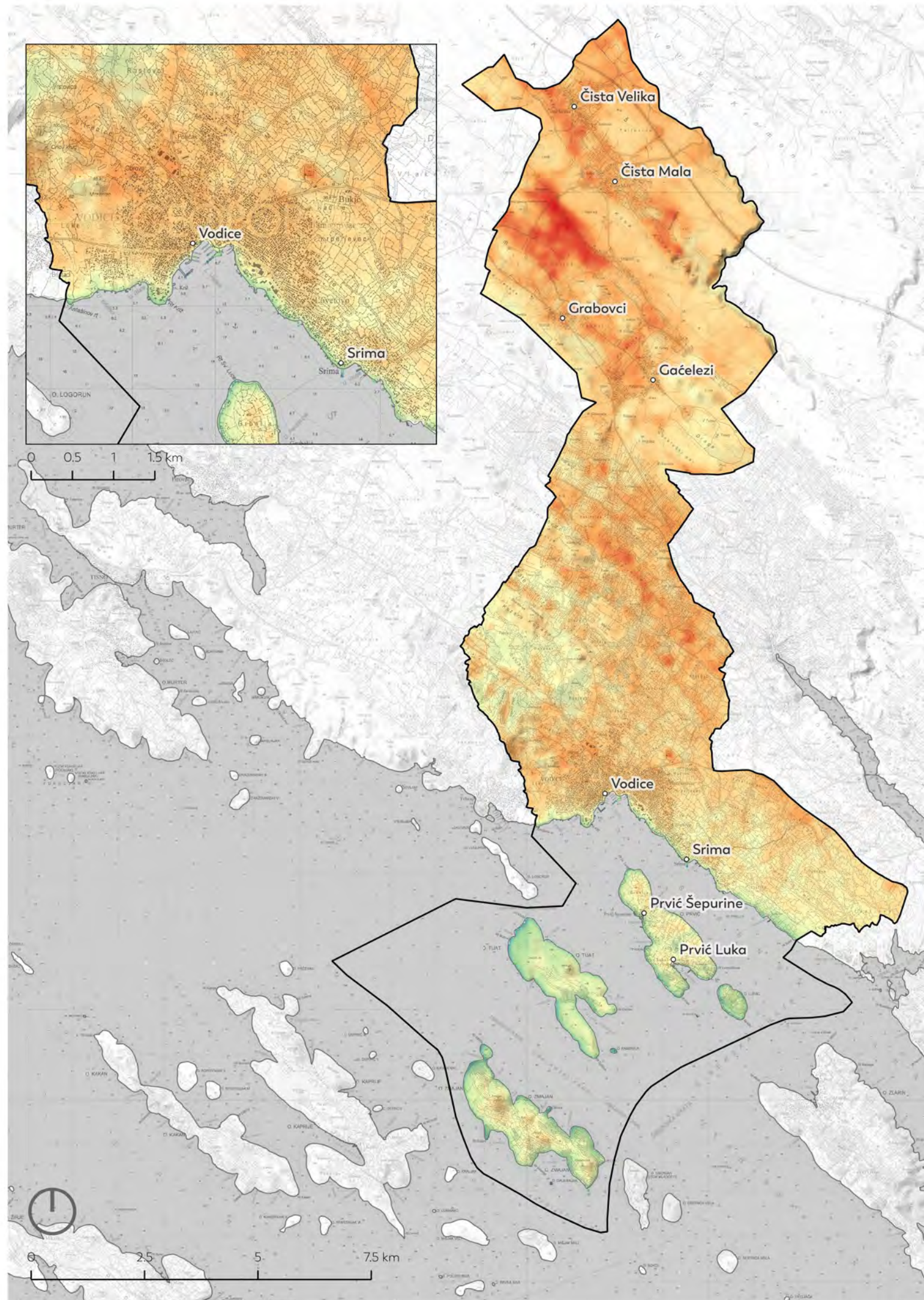
Temperatura pri površini tla (LST)

Odstupanje od prosječne vrijednosti prema tipu staništa (°C)

+2,16	Mozaici kultiviranih površina
+2,02	Vinogradi
+1,92	Zapuštene poljoprivredne površine
+1,89	Dražići
+1,78	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone
+0,97	Korovna i ruderalna vegetacija Sredozemlja
+0,76	Sastojine oštrogličaste borovice
+0,62	Maslinici
+0,50	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
+0,33	Izgrađena i industrijska staništa
-0,04	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
-0,30	Šume
-0,82	Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci raščice
-2,49	Trščaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
-2,80	Istočnojadranski bušici
-5,28	Sredozemne grmaste slanjače
-6,69	Površine stjenovitih obala pod halofitima

Prosječna vrijednost temperaturae pri tlu na području grada: 25,36 °C

KARTOGRAM

TOPLINSKI OTOCI - LJETO 2024.

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

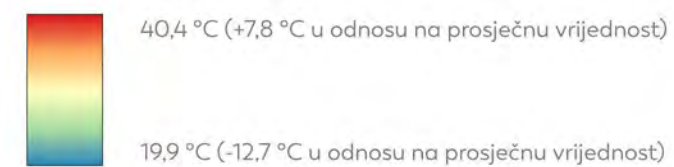
Sadržaj karte: Prikaz toplinskih otoka na području Grada Vodica - autorski podatak prema USGS (snimka satelita Landsat 8 na dan 27.07.2024. godine)

Administrativne granice

— Granica Grada Vodica (PPUG)

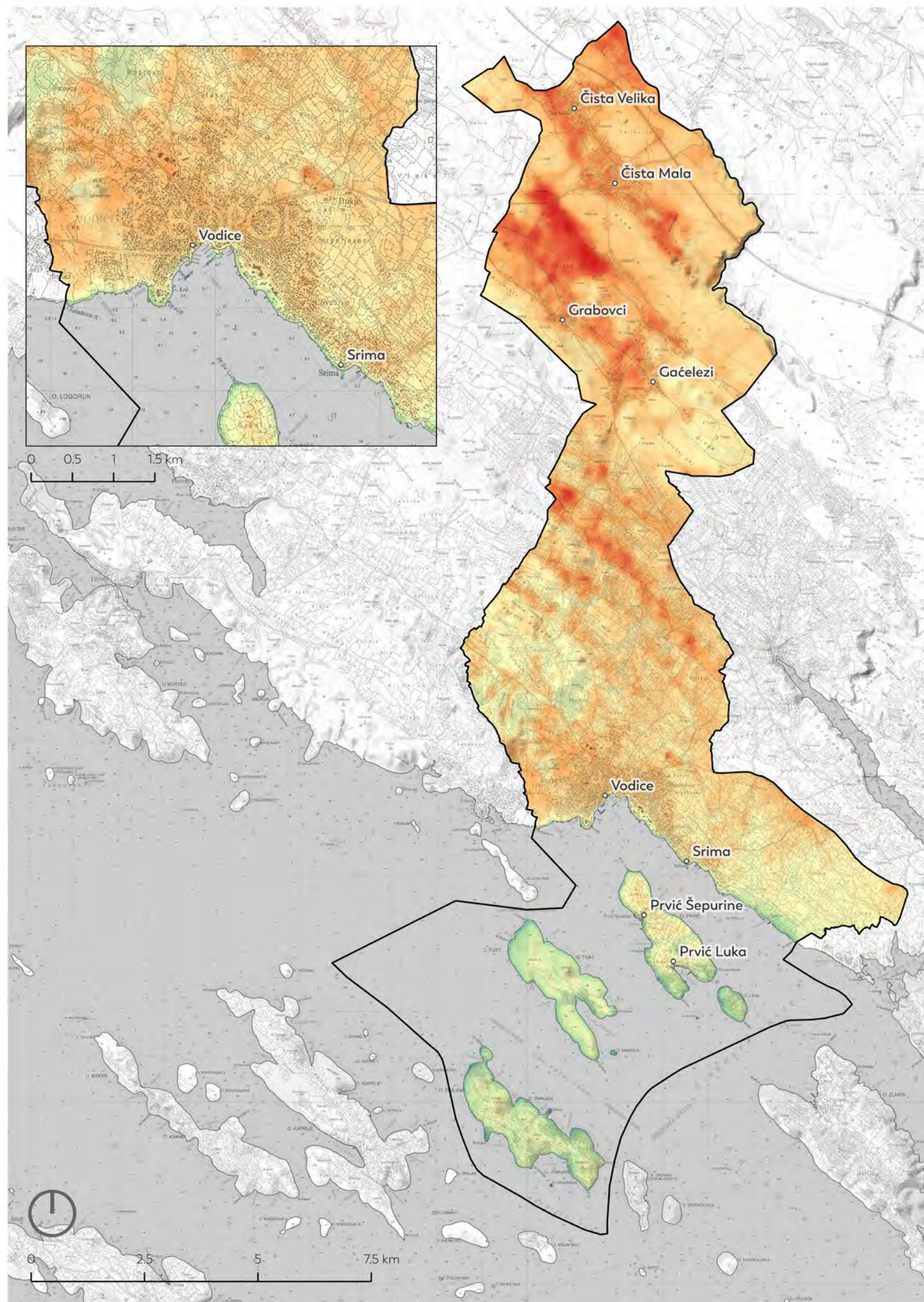
Temperatura pri površini tla (LST)

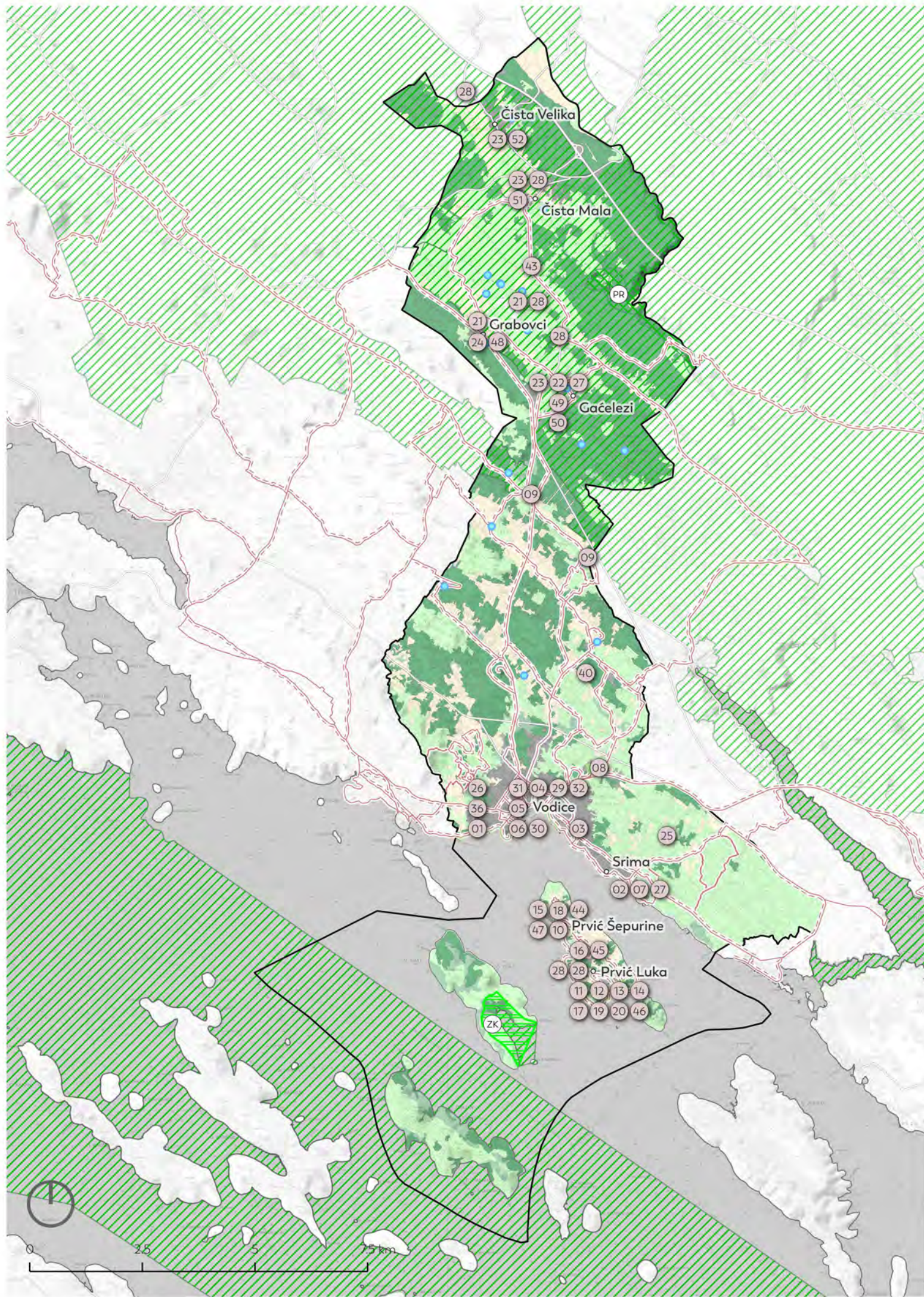

Odstupanje od prosječne vrijednosti prema tipu staništa (°C)

+3,80	Mozaici kultiviranih površina
+3,75	Zapuštene poljoprivredne površine
+3,54	Vinogradi
+2,68	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone
+2,17	Dračici
+1,69	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
+1,33	Korovna i ruderalna vegetacija Sredozemlja
+1,00	Maslinici
+0,76	Sastojine oštrogličaste borovice
+0,49	Izgrađena i industrijska staništa
+0,23	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene
-0,41	Šume
-1,48	Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci raščice
-2,11	Trščaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
-3,79	Istočnojadranski bušici
-6,93	Sredozemne grmaste slanjače
-8,55	Površine stjenovitih obala pod halofitima

Prosječna vrijednost temperaturae pri tlu na području grada: 32,66 °C

KARTOGRAM

PLAN ZELENE URBANE OBNOVE GRADA VODICA - ŠIRI OBUHVAT

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DCU 2022.)

Sadržaj karte: Prikaz zelene urbane obnove Grada Vodicica - širi obuhvat (autorski podatak)

Administrativne granice

Granica Grada Vodicica (PPUG)

Područja pod zakonskom i prostorno-planskom zaštitom

Područja ekološke mreže NATURA 200

Posebni rezervat - ornitološki (evidentirano)

Značajni krajobraz (evidentirano)

Elementi krajobraza Grada Vodicica

Pretežno šumsko područje

Mediteranske šikare

Kamenjarski pašnjaci

Slabno obrasle površine

Pretežno poljoprivredno područje

Pretežno izgrađeno područje

Lokve

Prometna i pješačko-biciklistička infrastruktura

Cestovne prometnice

Pješačke rute

Biciklističke rute

STRATEŠKI CILJ 1

M.1.1.1. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima Vodicica i Srima

- 1 Uređenje obalnog pojasa Punta - Blata - Bristak
- 2 Uređenje centra Srime - Trg i tržnica
- 3 Uređenje plaže Vruje u Vodicama - 2. faza
- 4 Krajobrazno uređenje i opremanje javne parkovne površine "Park Vele vrulje", Vodicica
- 5 Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu sa Spomenikom palim borcima, Vodicica
- 6 Krajobrazno uređenje i opremanje Trga dr. Franje Tuđmana, Vodicica
- 7 Rekonstrukcija, krajobrazno uređenje i opremanje Trga Srime, Srima
- 8 Krajobrazno uređenje nove parkovne površine s dječjim igralištem u Sportsko-rekreacijskoj zoni Račice, Vodicica
- 9 Krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz lokve Mrdakovica/Serdarićeva lokva i Rakitnica/Tri bunara

M.1.1.2. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima otoka Prvića

- 10 Rekonstrukcija parka i rive u Prvić Šepurini
- 11 "Putevima zajedništva Prvić Luka-Prvić Šepurina", uređenje obalne šetnice
- 12 Rekonstrukcija Tančulovog mula i uređenje rive, Prvić Luka
- 13 Rekonstrukcija rive i krajobrazno uređenje obalnog pojasa na predjelim Punta i Donja Banda, Prvić Luka
- 14 Krajobrazno uređenje i opremanje javne površine na predjelu Jaz, Prvić Luka
- 15 Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje rive i obalnog pojasa na predjelu Perolin Gat, Prvić Šepurine
- 16 Krajobrazno uređenje i opremanje plaže Trstevica i plaže uz brodsko pristanište i park, Prvić Šepurine
- 17 Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu Rodina, Prvić Luka
- 18 Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu dr. Srećka Badurine, Prvić Šepurine
- 19 Krajobrazno uređenje i opremanje krovnog vrta Memorijalnog centra Faust Vrančić, Prvić Luka
- 20 Krajobrazno uređenje zona bivše vojne baterije na brdu Lovrenčevića/Kapelica, Prvić Luka

M.1.1.3. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima u zaleđu (Grabovci, Gačezezi, Čista Mala, Čista Velika)

- 21 Obnova lokvi u Grabovcima i Čistoj Maloj te krajobrazno uređenje javne zelene površine
- 22 Rekonstrukcija bočališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz obnovljenu lokvu u Gačezezima
- 23 Rekonstrukcija sportskih igrališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelenih površina uz objekte škola u Gačezezima, Čistoj Maloj i Čistoj Velikoj
- 24 Rekonstrukcija sportskog igrališta i krajobrazno uređenje okoliša u Grabovcima

M.1.1.4. Unaprjeđenje prostora oko sakralnih objekata na području Grada Vodicica

- 25 Uređenje gradskog groblja Srima
- 26 Krajobrazno uređenje zelenih površina Gradskog groblja u Vodicama
- 27 Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred crkve sv. Ante u Gačezezima i oko Crkve bl. Alajzija Stepinca na Srimi
- 28 Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje groblja: Prvić Luka, Prvić Šepurine, katoličko groblje Gačezeze, katoličko groblje Dragišići (Čista Mala), pravoslavno groblje Čista Mala i katoličko groblje Čista Velika

M.1.1.5. Uređenje okoliša oko ostalih objekata javne i društvene namjene na području Grada Vodicica

- 29 Krajobrazno uređenje i opremanje javne i zelene površine uz Gradsku tržnicu Vodicica i formiranje manjeg trga na lokaciji Spomenika žrtvama komunizma
- 30 Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred Centra za kulturu Vodicica
- 31 Krajobrazno uređenje i opremanje okoliša OŠ Vodicica

M.1.2.1. Unaprjeđenje i ozelenjavanje postojećih cestovnih koridora

- 32 Rekonstrukcija ulice Artina i sadnja novog drvoreda, Vodicica
- * Uređenje pješačko kolnih površina stare jezgre i dijela kontaktnih površina grada Vodicica
- * Kanalizacijski sustav Vodicica-Tribunji-Srima, uređenje obalnog pojasa i plaža na Srimi
- * Sadržaj drvoreda u glavnim ulicama svih naselja s dovoljnom širinom profila ulice

M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju

- 36 Izgradnja prometnica s komunalnom infrastrukturom kod mjesnog groblja u gradu Vodicama
- * Ozelenjavanje parkirališta uz trgovačke centre i javnih parkirališta uz obalu u naselju Vodicica

M.1.3.1. Unaprjeđenje postojeće planinarske infrastrukture

- * Opremanje postojećih pješačkih ruta signalizacijom i parkovnom opremom: Pogled s Okita (Vodicica), Okolo Prvića (Prvić), Bazilika Prižba i Prižba kružno (Srima), Rimskim putevima (Vodicica) i Orlov krug (Vodicica)

M.1.3.2. Promocija prirodne i kulturne baštine

- * Krajobrazno uređenje i opremanje zona arheoloških nalazišta i zona utvrda

M.1.4.1. Unaprjeđenje brownfield područja

- 40 Krajobrazno uređenje odlagališta otpada Leč

M.1.4.2. Unaprjeđenje otvorenih prostora gospodarskih zona

- * Poslovna zona Stanine-Mličevac i rekonstrukcija dionice županijske ceste
- * Krajobrazno uređenje poslovnih i trgovačkih zona u naselju Vodicica

M.1.5.1. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

- 43 Obnova crkve sv. Jurja u Dragišićima
- 44 Revitalizacija i obnova zgrade stare škole u Šepurinama s pripadajućim okolnim prostorom
- 45 Revitalizacija područja nekadašnjeg vojnog kompleksa na lokalitetu Vitkovići na otoku Prviću
- 46 Revitalizacija i obnova kompleksa nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" u Prvić Luci

M.1.5.2. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

- 47 Izgradnja zamjenske zgrade na mjestu postojeće u Šepurinama

M.1.5.3. Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada

- 48 Uređenje centra naselja Grabovci
- 49 Uređenje centra dijela naselja Gačezezi - Gornji Gačezezi
- 50 Uređenje centra dijela naselja Gačezezi - Donji Gačezezi
- 51 Uređenje centra naselja Čista Mala
- 52 Uređenje centra naselja Čista Velika

STRATEŠKI CILJ 2

M.2.1.1. Unaprijediti staništa povremenih vodotoka i lokvi za obnovu u ruralnim dijelovima Grada

- * Izrada Studije potencijala za obnovu (ekološku restauraciju) slatkovodnih ekosustava na području Grada Vodicica

M.2.1.2. Očuvati kanjonsko i poplavno područje uz vodotok (tršćaci) te plato iznad vodotoka Guduća na području Grada

- * Izrada dokumentacije za uspostavu infrastrukture za promatranje ptica na području kanjona vodotoka Guduća te na pogodnim lokacijama na platou iznad kanjona
- * Redovito održavanje i kašnija suhih travnjaka na području POP Krka i okolni plato

M.2.2.1. Očuvanje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina

- Očuvanje suhozida
- Održavanje živica
- Očuvanje i uređenje lokvi
- Sadržaj novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda
- Uspostava kanala i formiranje zelenih poteza
- Uspostava poljskih traka

M.2.2.2. Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednih površina

- Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama
- Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima
- Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka
- Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti

M.2.3.1. Povećanje vrijednosti šumskih sastojina na području Grada Vodicica

- Konverzija degradiranih šuma i pošumljavanje opožarenih površina
- Zaštita područja vrijednih resursa

M.2.3.2. Osigurati dostupnost svim šumskim područjima na području Vodicica

- Organizacija i čišćenje prioritarnih šumskih putova

M.2.3.3. Pružiti savjetodavne usluge privatnim šumoposjednicima te poticati na korištenje mjera iz Strateškog plana ZPP

- Korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)

M.2.3.4. Jačanje šumarskog turizma na području Vodicica

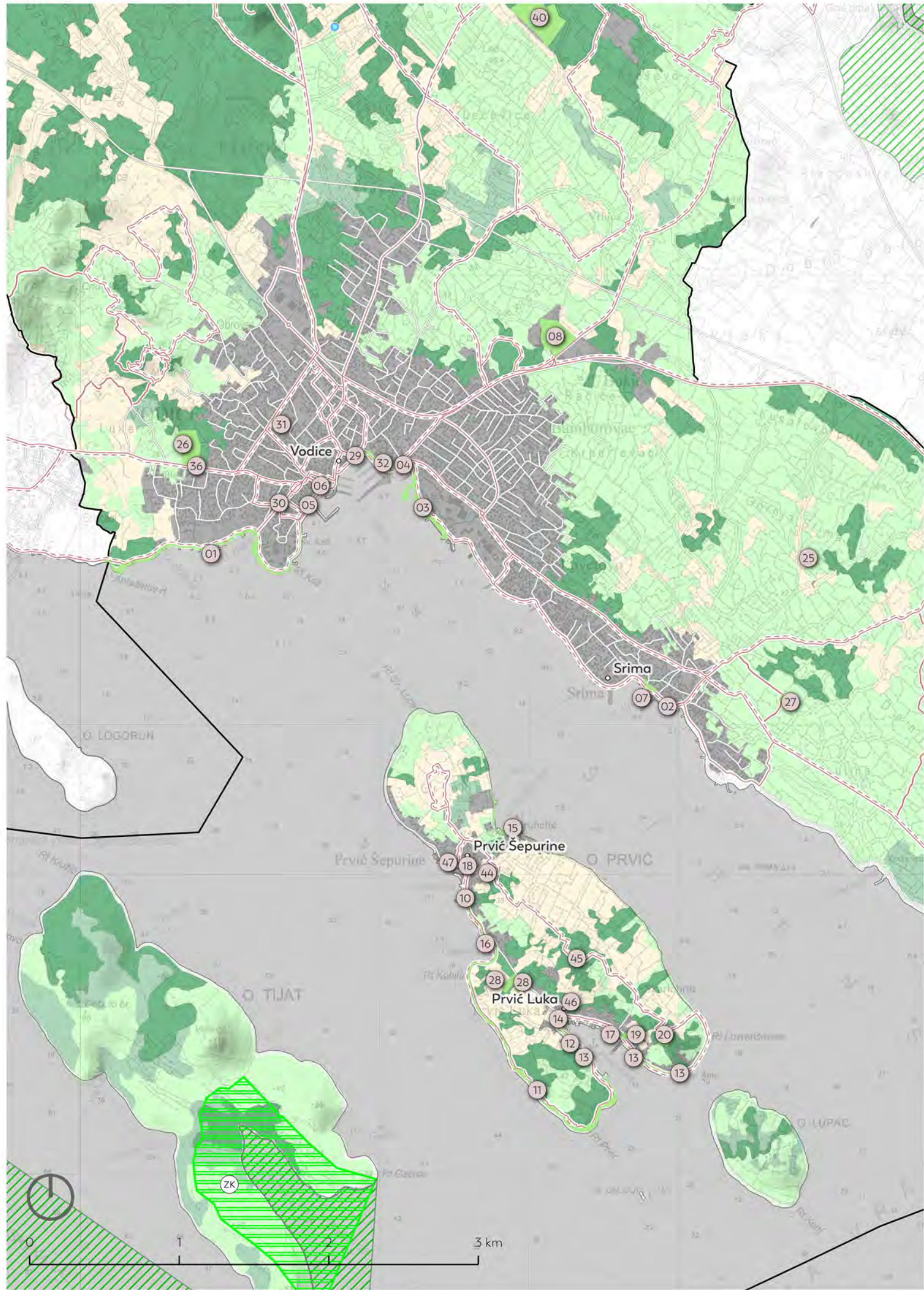
- Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture

M.2.4.1. Sprječiti neodrživo i neadekvatno upravljanje plažama na obalnom području južno od Srime

- * Podizanje svijesti o održivom upravljanju morskim plažama

M.2.5.1. Očuvati povoljno stanje špilja i povezanih kolonija šišmiša

- * Podizanje svijesti o važnosti očuvanja šišmiša na području Grada

KARTOGRAM

PLAN ZELENE URBANE OBNOVE GRADA VODICA
- UŽI OBUHVAT

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2022.)

Sadržaj karte: Prikaz zelene urbane obnove Grada Vodica - uži obuhvat (autorski podatak)

Administrativne granice

— Granica Grada Vodica (PPUG)

Područja pod zakonskom i prostorno-planskom zaštitom

Područja ekološke mreže NATURA 200

Značajni krajobraz (evidentirano)

Elementi krajobraza Grada Vodica

Pretežno šumsko područje

Mediterranske šikare

Kamenjarski pašnjaci

Slabno obrasle površine

Pretežno poljoprivredno područje

Pretežno izgrađeno područje

Javni zeleni/otvoreni prostori obuhvaćeni planskim aktivnostima

Lokve

Prometna i pješačko-biciklistička infrastruktura

Cestovne prometnice

Pješačke rute

Biciklističke rute

STRATEŠKI CILJ 1

- M.1.1.1. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima Vodicice i Srma
- 1 Uređenje obalnog pojasa Punta - Blata - Bristak
 - 2 Uređenje centra Srme - Trg i tržnica
 - 3 Uređenje plaže Vrube u Vodicama - 2. faza
 - 4 Krajobrazno uređenje i opremanje javne parkovne površine "Park Vele vrulje", Vodicice
 - 5 Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu sa Spomenikom palim borcima, Vodicice
 - 6 Krajobrazno uređenje i opremanje Trga dr. Franje Tuđmana, Vodicice
 - 7 Rekonstrukcija, krajobrazno uređenje i opremanje Trga Srme, Srma
 - 8 Krajobrazno uređenje nove parkovne površine s dječjim igralištem u Sportsko-rekreacijskoj zoni Račice, Vodicice
 - 9 Krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz lokve Mrdakovica/Serdarićeva lokva i Rakitnica/Tri bunara

- M.1.1.2. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima otoka Prvića
- 10 Rekonstrukcija parka i rive u Prvić Šepurini
 - 11 "Putevima zajedništva Prvić Luka-Prvić Šepurina", uređenje obalne šetnice
 - 12 Rekonstrukcija Tančulovog mula i uređenje rive, Prvić Luka
 - 13 Rekonstrukcija rive i krajobrazno uređenje obalnog pojasa na predjelim Punta i Donja Banda, Prvić Luka
 - 14 Krajobrazno uređenje i opremanje javne površine na predjelu Jaz, Prvić Luka
 - 15 Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje rive i obalnog pojasa na predjelu Perolin Gat, Prvić Šepurine
 - 16 Krajobrazno uređenje i opremanje plaže Trstevica i plaže uz brodsko pristanište i park, Prvić Šepurine
 - 17 Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu Rodina, Prvić Luka
 - 18 Krajobrazno uređenje zelenih površina na Trgu dr. Srečka Badurine, Prvić Šepurine
 - 19 Krajobrazno uređenje i opremanje krovnog vrta Memorijalnog centra Faust Vrančić, Prvić Luka
 - 20 Krajobrazno uređenje zona bivše vojne baterije na brdu Lovrenčevića/Kapelica, Prvić Luka

- M.1.1.3. Uređenje otvorenih i zelenih prostora u naseljima u zaleđu (Grabovci, Gaćezezi, Čista Mala, Čista Velika)
- 21 Obnova lokva u Grabovcima i Čistoj Maloj te krajobrazno uređenje javne zelene površine
 - 22 Rekonstrukcija boćališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelene površine uz obnovljenu lokvu u Gaćelezima
 - 23 Rekonstrukcija sportskih igrališta te krajobrazno uređenje i opremanje zelenih površina uz objekte škole u Gaćelezima, Čistoj Maloj i Čistoj Velikoj
 - 24 Rekonstrukcija sportskog igrališta i krajobrazno uređenje okoliša u Grabovcima

- M.1.1.4. Unaprjeđenje prostora oko sakralnih objekata na području Grada Vodica
- 25 Uređenje gradskog groblja Srma
 - 26 Krajobrazno uređenje zelenih površina Gradskog groblja u Vodicama
 - 27 Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred crkve sv. Ante u Gaćelezima i oko Crkve bl. Alojzija Stepinca na Srmi
 - 28 Rekonstrukcija i krajobrazno uređenje groblja Prvić Luka; Prvić Šepurine; katoličko groblje Gaćezezi, katoličko groblje Dragišići (Čista Mala); pravoslavno groblje Čista Mala i katoličko groblje Čista Velika

- M.1.1.5. Uređenje okoliša oko ostalih objekata javne i društvene namjene na području Grada Vodica
- 29 Krajobrazno uređenje i opremanje javne i zelene površine uz Gradsku tržnicu Vodicice i formiranje manjeg trga na lokaciji Spomenika žrtvama komunizma
 - 30 Krajobrazno uređenje zelenih površina ispred Centra za kulturu Vodicice
 - 31 Krajobrazno uređenje i opremanje okoliša OŠ Vodicice

- M.1.2.1. Unaprjeđenje i ozelenjavanje postojećih cestovnih koridora
- 32 Rekonstrukcija ulice Artina i sadnja novog drvoreda, Vodicice
 - * Uređenje pješačko kolnih površina stare jezgre i dijela kontaktnih površina grada Vodica
 - * Kanalizacijski sustav Vodicice-Tribunji-Srma, uređenje obalnog pojasa i plaža na Srmi
 - * Sadržna drvoreda u glavnim ulicama svih naselja s dovoljnom širinom profila ulice

- M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju
- 36 Izgradnja prometnica s komunalnom infrastrukturom kod mjesnog groblja u gradu Vodicama
 - * Ozelenjavanje parkirališta uz trgovačke centre i javnih parkirališta uz obalu u naselju Vodicice

- M.1.3.1. Unaprjeđenje postojeće planinarske infrastrukture
- * Opremanje postojećih pješačkih ruta signalizacijom i parkovnom opremom: Pogled s Okita (Vodicice), Okolo Prvića (Prvić), Bazilika Prižba i Prižba kružno (Srma), Rimskim putevima (Vodicice) i Orlov krug (Vodicice)

- M.1.3.2. Promocija prirodne i kulturne baštine
- * Krajobrazno uređenje i opremanje zona arheoloških nalazišta i zona utvrda

- M.1.4.1. Unaprjeđenje brownfield područja
- 40 Krajobrazno uređenje odlagališta otpada Leč

- M.1.4.2. Unaprjeđenje otvorenih prostora gospodarskih zona
- * Poslovna zona Stanine-Mličevac i rekonstrukcija dionice županijske ceste
 - * Krajobrazno uređenje poslovnih i trgovačkih zona u naselju Vodicice

- M.1.5.1. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada
- 43 Obnova crkve sv. Jurja u Dragišićima
 - 44 Revitalizacija i obnova zgrade stare škole u Šepurinama s pripadajućim okolnim prostorom
 - 45 Revitalizacija područja nekadašnjeg vojnog kompleksa na lokalitetu Vitkovići na otoku Prviću
 - 46 Revitalizacija i obnova kompleksa nekadašnjeg odmarališta Udruge "Društvo naša djeca" u Prvić Luci

- M.1.5.2. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada
- 47 Izgradnja zamjenske zgrade na mjestu postojeće u Šepurinama

- M.1.5.3. Urbana preobrazba dijelova određenih naselja na području Grada
- 48 Uređenje centra naselja Grabovci
 - 49 Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Gornji Gaćezezi
 - 50 Uređenje centra dijela naselja Gaćezezi - Donji Gaćezezi
 - 51 Uređenje centra naselja Čista Mala
 - 52 Uređenje centra naselja Čista Velika

STRATEŠKI CILJ 2

- M.2.1.1. Unaprijediti staništa povremenih vodotoka i lokvi za obnovu u ruralnim dijelovima Grada
- * Izrada Studije potencijala za obnovu (ekološku restauraciju) slatkovodnih ekosustava na području Grada Vodica

- M.2.1.2. Očuvati kanjonsko i poplavno područje uz vodotok (tršćaci) te plato iznad vodotoka Guduća na području Grada
- * Izrada dokumentacije za uspostavu infrastrukture za promatranje ptica na području kanjona vodotoka Guduća te na pogodnim lokacijama na platou iznad kanjona
 - * Redovito održavanje i kašnja suhih travnjaka na području POP Krka i okolni plato

- M.2.2.1. Očuvanje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina
- Očuvanje suhozida
 - Održavanje živica
 - Očuvanje i uređenje lokvi
 - Sadržna novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda
 - Uspostava kanala i formiranje zelenih poteza
 - Uspostava poljskih traka

- M.2.2.2. Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednih površina
- Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama
 - Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima
 - Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka
 - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti

- M.2.3.1. Povećanje vrijednosti šumskih sastojina na području Grada Vodica
- Konverzija degradiranih šuma i pošumljavanje opožarenih površina
 - Zaštita područja vrijednih resursa

- M.2.3.2. Osigurati dostupnost svim šumskim područjima na području Vodica
- Organizacija i čišćenje prioritarnih šumskih putova

- M.2.3.3. Pružiti savjetodavne usluge privatnim šumoposjednicima te poticati na korištenje mjera iz Strateškog plana ZPP
- Korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)

- M.2.3.4. Jačanje šumarskog turizma na području Vodica
- Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture

- M.2.4.1. Sprječiti neodrživo i neadekvatno upravljanje plažama na obalnom području južno od Srme
- * Podizanje svijesti o održivom upravljanju morskim plažama

- M.2.5.1. Očuvati povoljno stanje špilja i povezanih kolonija šišmiša
- * Podizanje svijesti o važnosti očuvanja šišmiša na području Grada

* - Lokacija aktivnosti/projekata će se utvrditi daljnjom projektnom razradom